ДЖЕЙМС ДЕЛАРҐІ

55

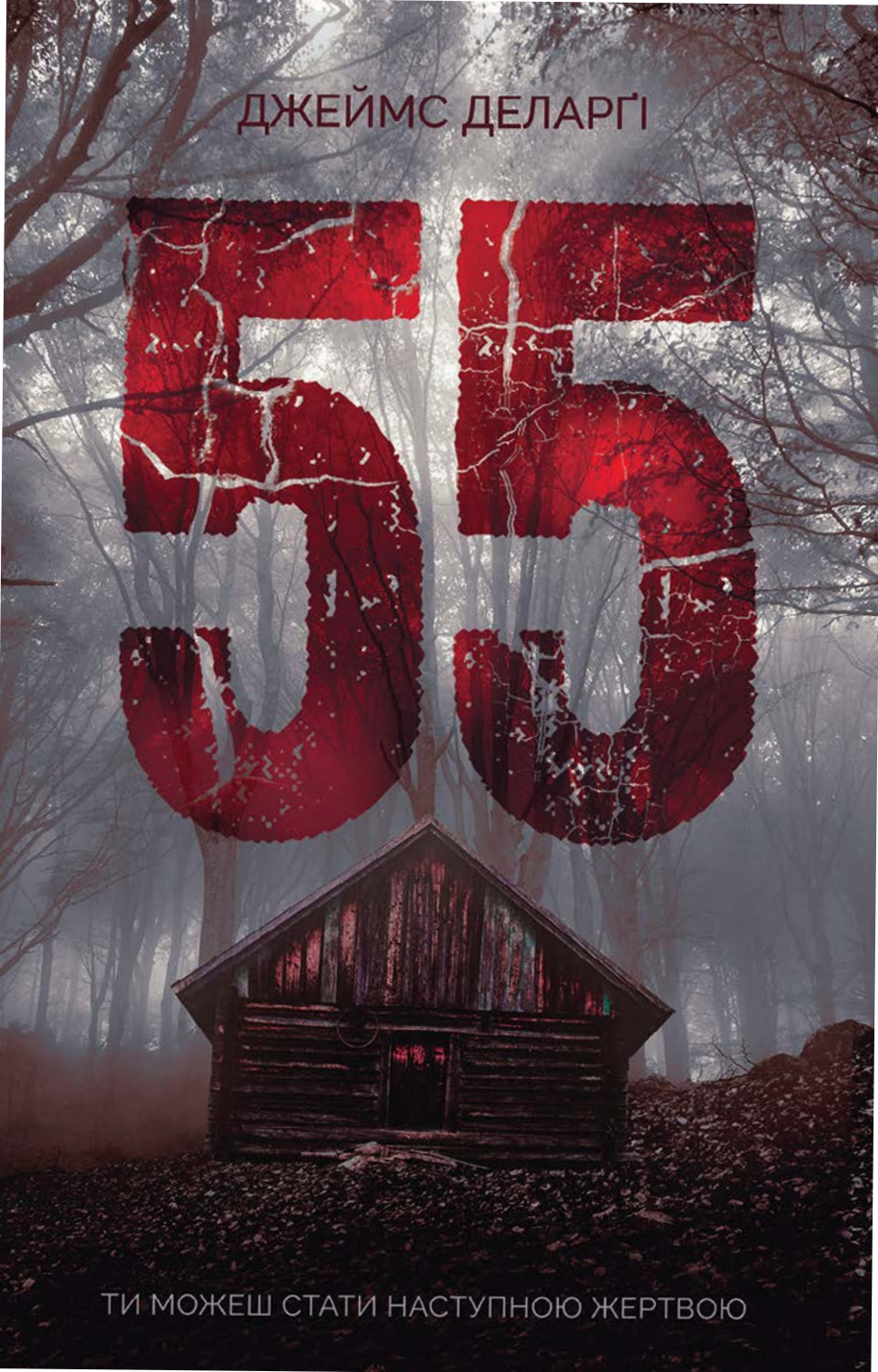

ТИ МОЖЕШ СТАТИ НАСТУПНОЮ ЖЕРТВОЮ

JAMES DELARGY

A Novel

ДЖЕЙМС ДЕЛАРҐІ

55

Роман

ХАРКІВ 2019
КЛУБ СІМЕЙНОГО ДОЗВІЛЛЯ

УДК 821.111
Д29

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

This edition is published by arrangement with The Peters Fraser and Dunlop Group Ltd and The Van Lear Agency LLC

Перекладено за виданням:
Delargy J. 55 : A Novel / James Delargy. — London :
Simon & Schuster, 2019. — 432 p.

Переклад з англійської *Єлени Даскал*

Дизайнер обкладинки *Аліна Бєлякова*

© James Delargy, 2019
© Depositphotos.com / Buffy1982, massonforstock, обкладинка, 2019
© Hemiro Ltd, видання українською мовою, 2019
© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад і художнє оформлення, 2019

ISBN 978-617-12-7034-3 (PDF)
ISBN 978-617-12-5106-9
ISBN 978-1-4711-7752-1 (англ.)

Тим, хто ніколи не отримував шансу

1

Його легені палали так, наче він узагалі дихав не киснем, а тією задушливою червоною курявою, що здіймалася з кожним кроком. Кроки завели його в нікуди. Тут не було нічого, крім хащів, принаймні це він знав. Тут не було нічого, та світ однаково душив його, низькі гілки витягалися, щоб схопити собі дещицю плоті, щоб прихистити його в цьому місці назавжди.

Їм це майже вдалося. Але він утік. А тепер біг, рятуючи своє життя. Він не вірив, що доводиться втілювати цю шаблонну фразу в реальність. Не почувався живим. Аж ніяк. Нищівний страх ув'язнення пожирав усе, доводилося вимушено зосереджуватися на кожному кроці, кожному видиранні на скелі та пірнанні між дерев. Він почувався твариною, зведеною до основних інстинктів виживання; все навколо поділялося на дві прості категорії — загроза чи безпека.

Довгі пальці невблаганного сонця тяглися між деревами, випалюючи на своєму шляху ґрунт, кидаючи плями на голу землю, але не пропонуючи осяйної дороги до свободи. Повсюди дерева і каміння, дерева і ще більше клятих каменюк. Він і гадки не мав, чи наближається до цивілізації, чи заглиблюється в безлюдні хащі.

Біля чергового розпеченого сонцем каменя його щиколотки напружилися, немов кайдани досі тягли їх донизу. Він гадав, що холодний іржавий метал обмежуватиме його рухи, аж поки той псих не надумає його вбити. Зупинитися він не міг. Попри біль, виснаження і брак повітря у легенях, який паралізував, знесилював його ще більше, він не міг зупинитися. Зупинка означала смерть.

Між деревами попереду він помітив просвіт. Сподівався, що це межа пекла, за якою знайдеться дорога, ферма,

брудна стежка — будь-який знак справжнього світу. Нагнав у легені ще повітря і рвонув до світла. Викинута вперед ступня натрапила на камінь, який, напевно, залягав тут століттями, і до сьогодні його ніхто не турбував. Втративши рівновагу, він витягнув руку, але вхопив лише повітря. Тоді наштовхнувся плечем на стовбур дерева, яке здригнулося, але встояло. Якимось дивом це вдалося і йому.

Лісосмуга перервалася. Сонце засліпило йому очі, і мрії натрапити на цивілізацію випарувалися. Він стояв перед невеличкою галявинкою з п'ятьма чи шістьма латками голої землі; прямокутними латками, що були схожі на... могили. Він знав, що варто йому зараз здатися, і він негайно опиниться в одній із них.

Випростався. Боліла кожна клітинка тіла. Піт просочив одяг. Прикипівши поглядом до цвинтаря, він обійшов його і знову опинився серед каміння й дерев. Наче повернувся власними слідами назад.

Дорога тут знову здіймалася вгору, і ноги приєдналися до легень, протестуючи проти цього безперервного знущання. Блакитне мерехтіння безхмарного неба вдалині підказувало, що там верхівка пагорба; вдала позиція, щоб зорієнтуватися.

Він вгамував протест ніг і легень, але, тамуючи цей бунт, проґавив перекручений корінь дерева, що стирчав із землі. Перечепився — на нього не чекала розпушена земля, що пом'якшила б падіння, лише випалений ґрунт і повне обличчя пилюки. Він здушив болісний крик, злякавшись, що видасть себе, але відлуння обірваного зойку, лише посиленого твердою землею, глузувало з нього, заглушуючи пташиний щебет, цвіркотіння комах і звуки, які видавав його ймовірний вбивця.

Верхівка пагорба принесла лише нове сум'яття. Це була не вдала позиція, а нещасний триметровий схил. Перелякане зиркання ліворуч та праворуч підтвердило, що безпечного шляху вниз немає.

Часу, щоб знайти інший маршрут, у нього не було. Поштовх у спину — і він важко впав в багнюку. Перевернувся саме вчасно, щоб ліва щока зустрілася з чиїмось кулаком. Удар вийшов ковзний, але цього вистачило, щоб змусити його на долю секунди заплющити очі. Стиснувши кулак,

він щодуху загамселив у відповідь. Рука втрапила у щось тверде — напевно, плече. Нападник своєю чергою штрикнув його у стегновий м'яз гострим коліном. Від болю очі розплющилися, але картинка розпливлася. Без конкретного плану чи навіть пристойної координації він розкидав кілька нестямних стусанів. Деякі потрапили у ціль, а інші молотили повітря. На кожний удар супротивник відповідав двома точними ляпасами по голові та шиї; серія глухих соковитих стусанів розсипала перед очима безвартісні діаманти. Його смикнули за волосся і гупнули лицем об землю, яка не знала ні поступливості, ні співчуття. Темрява обхопила мозок своїми пазурами, загрожуючи назавжди його вимкнути. Якщо він знепритомніє, пиши пропало. Тягнучись угору, він схопив темний силует над собою. Міцно вчепившись у руки нападника, перевернувся на бік, із зусиллям шукаючи важіль. Там, де мала бути земля, її не виявилося, і здалося, наче він перекочується цілу вічність; його пройняло відчуття невагомості, немов удари звільнили мозок від дії гравітації. Водночас накрило якимось блаженним, майже сюрреалістичним відчуттям. Усе скінчилося. Його вбили, він потрапив на той світ і вже нічого не може з цим удіяти.

Усе змінило приземлення.

Земля вибила з нього повітря. Немов душа вилетіла. Розплющивши очі, він подивився на грубу сіро-коричневу стіну гірського хребта, що зникає десь далеко вгорі, і клаптик слабкої блакиті над ним. Коричневий, сірий та синій кольори потьмянішали — і він зомлів.

2

Містечко Вілбрук було домівкою Чендлера Дженкінса. Ціле його життя. Усі тридцять два довгих посушливих роки минули в пастці на плато Пілбара на просторах Західної Австралії; найскромніші припущення стверджували, що цій ділянці суші близько двох з половиною мільярдів років, і колись вона була частиною древнього континенту Ур[1].

[1] Стародавній континент, можливо, перший на Землі; сформувався три мільярди років тому. (*Тут і далі прим. пер.*)

Іноді Чендлер вірив, що ці доісторичні атоми просочилися йому в кістки й передчасно його зістарили. Мідно-червона пилюка, вогняна глазур цієї випаленої майже до пня землі вчинила так із багатьма людьми.

Місто стояло на оголеній гірській породі за сотню кілометрів від найближчого поселення, Портмана, дорога до якого тягнулася вдалині, мов покручений хвіст дракона. Сам Вілбрук не був старим навіть за австралійськими мірками: першу газетну згадку про нього датовано кінцем XIX століття. Містечко назвали на честь відомого золотошукача з Олбані, який покинув квітучі землі з зеленими виноградниками на півдні, щоб порпатися тут у багнюці, шукаючи багатств. І він знайшов їх. Чимале родовище золота; самородки стирчали із землі, як маршмелоу з дитячих пластівців на сніданок. Подекуди такі великі, що підняти їх можна було тільки двома руками. Поповзли чутки, і незабаром тут виросли халупки, дерев'яні споруди, що кидали виклик силі тяжіння і смаку. За халупками не забарилися ділові заклади: бари, сауни, борделі. Щонайменше по два кожного штибу. Населення стрімко виросло, тисячі людей видиралися сюди за статками, статті в газетах переконували, що це місце для втілення мрій. Але мрія швидко померла: брили золота несподівано скоротилися до величеньких крупинок, які потрапляли в іржаві ванночки. Утім людський потік не вщухав; вони розпачливо промивали в струмках каміння і багнюку, а потім тамували горе віскі та жінками, за яких не в змозі були заплатити. Разом із боргами росла напруга.

Наслідком стало барило пороху, що вибухнуло однієї літньої ночі, коли десяток чоловіків влаштували стрілянину на Мейн-стрит; єдиний, хто вижив, Томато Том Келлі, помер наступного дня від розриву плечової артерії. Поки насилля множилося, пошуки багатства згортались. Лікарі, правники та крамарі забралися першими, попливши за новішою золотою лихоманкою; п'ятитисячне містечко, яке колись швидко росло, схудло приблизно на чотири п'ятих і животіло лише завдяки кільком барам та борделям, що міцно стояли на ногах. Їхньому бізнесу ніщо не сприяло краще за розпач.

Коли золото закінчилось, місцевим родинам довелося перебиватися тим, що виросло на землі, і для людей це

було так само нестерпно, як і для тварин, яких вони намагалися розводити. Так тривало майже сорок років — містечко ледве дихало. А потім під вкритою рубцями землею знайшли залізну руду і блакитний азбест. Новий прорив стався, коли гірничодобувні корпорації почали скуповувати великі смуги землі за такою приємною ціною, що гріх було торгуватися. Це привело до стрімкого розвитку, а потім до зведення першого цегляного будинку в містечку. А тоді, як вже колись було, прибутковість різко впала, і компанії без зайвої сентиментальності чи докорів сумління посунули свої розробки на кілька годин шляху до Портмена, наче змія, що залишила по собі тоненьку обгорточку старої шкіри.

Чендлер із сім'єю жили у цій порожній обгорточці, і, попри її недоліки, він пишався містечком. *Його* містечком. Чендлер був тут сержантом поліції, а фактично шерифом; це було доречно, зважаючи на те, що містечко досі виглядало так, наче застрягло в кінці XIX століття. Широка головна вулиця могла похизуватися гудроном там, де колись лежала втрамбована багнюка; дорога майже білосніжно блищала на сонці, а бетонний острівець у центрі міста дарував не таку вже й необхідну розраду від поодиноких заторів. Над тротуарами вигиналися різнокольорові веранди, пропонуючи прихисток якщо не від невблаганної спеки, то принаймні від сонця; вигадливі металеві стовпи, що непорушно стояли тут із минулого століття, залишалися останніми бастіонами давно минулих часів.

Під'їхавши до бетонного карцеру, який слугував тут за відділок, Чендлер глипнув у дзеркальце. Звідти на нього подивилося схильне округлюватися з плином часу обличчя привабливого чоловіка, що наближався до середини четвертого десятка. Це обличчя боролося з безсонними ночами та життям самотнього батька, біляве волосся вже втратило свій об'єм, хоча поки що не територію. Світлий чуб і легка засмага, якою Чендлер хизувався, додавали йому вигляду літнього серфера, хай навіть це і близько не було правдою. Чендлер тримався якомога далі від моря. На суші він принаймні міг бачити, що саме збирається його вбити.

Білл Ешкрофт, старший сержант, у червні вийшов на пенсію, тимчасово передавши Чендлерові командування. Не те щоб у них п'ятьох було багато роботи: кілька порушень правил дорожнього руху, трохи домашніх сварок або поодинокі обра́зи в одному з трьох місцевих барів, де не так аж змагалися за клієнтів, щоб обслуговувати тих, кого повиганяли з інших закладів. Утім квотою для відділка було п'ятеро працівників, і Поліція штату Західна Австралія докладала максимум зусиль, щоб весь особовий склад залишався на місці, побоюючись, що, загубивши одного, всі інші розлетяться, як кісточки доміно.

Чендлер увійшов до відділка. Його новобранець, Нік Кіріакос, улаштувався за стійкою при вході: доки сержант не вирішить, що хлопець здатний виконувати свій громадський обов'язок, це місце залишатиметься його постійним постом.

Дженкінс не мусив ризикувати, виводячи на вулиці озброєного двадцятиоднорічного хлопця, хай навіть той довів свою розсудливість та пошану. Це був допитливий молодик, якому кортіло догоджати, кортіло вчитися й кортіло демонструвати свою різноманітну та тривожну обізнаність у біографіях серійних убивць.

Таня, його старший констебль і друга за рангом особа, вже влаштувалася за своїм столом. Вона ніколи не запізнювалася і була так само ретельно зібрана, як її кінський хвіст. Вона виходила в ранкову зміну, щоб по обіді забирати трьох своїх дітей із початкової школи з іншого кінця міста; усі діти вискочили швидкою чергою протягом п'ятирічної відпустки, з якої жінка лише нещодавно повернулася. Чендлер гадав, що запліднення щоразу було штучне. У Тані все завжди скидалося на військову операцію. Якщо його підвищать, він рекомендуватиме, щоб її теж підвищили. Вона на це заслужила. Будь-хто, пораючись із дітьми і роботою, заслуговує на все, що вони мають. Кому про це знати, як не йому. Він мав двох дітей. А в Тані принаймні був партнер, який їй допомагав.

Чендлер прослизнув до свого кабінету. Система кондиціювання знову вийшла з ладу, і відділок здавався липким, як клей. Чоловік сів і визирнув у вікно на далекий Ґард-

нерз-Гілл, скелястий, вкритий деревами пагорб, названий на честь першого мера містечка.

Здалеку Пагорб здавався чарівним. Високі прямі дерева, що стриміли аж до неба, вкривали видимий з міста схил; ця соковита зелень — як аномалія на тлі червоної землі. За хребтом лежали тисячі гектарів дичавини. Тієї незайманої природи, що завжди вабила до себе дослідників. Однак навіть досвідчені туристи, що звикли до екстремальних умов, вважали її непоблажливою. Вона приваблювала тих, хто хотів знайти себе. А іноді — себе загубити.

Для Чендлера це був звичайний день, тихий і сповнений рефлексії. Та незабаром усе мало різко змінитися.

Крізь прочинені двері долинув галас. Голосу Дженкінс не упізнав, але впізнав розпач. Він спробував вгадати акцент — південь, далекий південь, можливо, Перт. Якщо це правда, то людина — чоловік — опинилася далеко від дому.

— Сержанте, гадаю, вам слід вийти сюди, — покликала Таня.

Її зазвичай спокійний голос пролунав схвильовано.

Звісивши ноги зі стола, Чендлер оправив своє черевце. Воно розрослося багато місяців і років тому, після того як від чоловіка пішла Тері; неначе тіло вирішило, буцімто можна зарадити тому, що у господаря забрали якусь частину, збільшившись для компенсації.

Сержант увійшов до контори. За Таніним столом — перший пункт зв'язку після високої стійки — сидів нервовий чоловік, якому на вигляд було приблизно двадцять п'ять. Його футболка і джинси виказували, що незнайомця добряче побили.

Чендлер торкнувся шиї і лайнувся. Він забув свою краватку із застібкою. Чоловік не був затятим прихильником форми, але віддавав їй перевагу, коли зустрічався з представниками громадськості. Це додавало авторитету.

— *Прибери такого вигляду, наче володієш цим місцем,* — навчав його Білл, — *але дій так, наче керуєш ним.*

Поки він наближався, Таня стояла поруч із чоловіком, обережно його роздивляючись. Навіть Нік під'їхав сюди від стійки, немов, залишаючись у кріслі, продовжував виконувати призначену йому роль чергового.

Відвідувач підвівся. Таня своєю чергою позадкувала, готуючись діяти. Чоловіків переляк розповзався. Чендлер помітив, що вони майже однакового зросту, хоч і різної комплекції; в чоловіковому погляді переважала знервованість — очі перестрибували із Дженкінса на стіни і підлогу, неначе шукали собі кращого місця. Схоже, тіло їхнього гостя збагнуло, що очі шукають нагоди втекти, і звузило їх, перетворивши на щілини, щоб запобігти цьому. Здавалося, чоловіка мучив біль.

— Він хотів, щоб я став п'ятдесят п'ятим номером, — пролопотів він, уперше подивившись Чендлерові прямісінько у вічі. Потім здригнувся і міцно стиснув повіки.

Чендлер відзначив собі дещо подумки. Безсумнівно, перський акцент. Кущики щетини на обличчі підказували, що тижнями їх торкалося лише грубе лезо тупої бритви.

Мандрівний робітник, припустив Дженкінс; надто розсудливий і трохи засвіжий, щоб бути волоцюгою.

— Про що ви? — запитав Чендлер, зберігаючи спокій попри те, що несподівана поява закривавленого незнайомця збентежила його.

— П'ятдесят п'ятим, — повторив чоловік.

Чендлер подивився на Таню, шукаючи допомоги. Вона похитала головою.

— П'ятдесят п'ятим... ким? — перепитав Дженкінс. У нього виникло бажання простягнути руку і торкнутися чоловікового плеча на знак підтримки та розради, однак сержант непокоївся, що це може налякати його.

— Ч-ч-чолов'яга. Вбивця.

— Який вбивця?

— Той, хто викрав мене. Відвіз мене... туди. Ліси... дерева. — Чоловік тицьнув у товсту стіну. Чендлер збагнув, що він показує на Ґарднерз-Гілл за цеглою.

— Який вби...

— Божевільний.

Ноги у чоловіка тремтіли. Джинси були вкриті плямами крові, але вона не здавалася свіжою, мовби висохла на сонці. Однак Чендлерові не хотілося, щоб незнайомець упав. Він потягнувся до чоловікової руки, але той поморщився від болю.

— Усе гаразд, ми тут, щоб допомогти. — Обережно опустивши його назад на стілець, сержант трохи чіткіше відчув, що володіє ситуацією. — Як вас звуть? — запитав він.

— Ґабрієль.

— Дуже добре, Ґабрієлю. Я Чендлер. Я місцевий сержант поліції. Ви знаєте, де ви?

Ґабрієль похитав головою.

— Ви у Вілбруку.

Дженкінс помітив у чоловікових очах спалах чогось, чогось, що здалося йому надією. Надією, що він знайшов безпечне місце. Чендлер продовжував давати йому крихти інформації, сподіваючись зміцнити це відчуття.

— Вілбрук, Західна Австралія. Це Таня, мій старший констебль, і Нік, ще один констебль. А ви звідки?

Палець знову змахує в напрямку стіни.

— Звідти.

Чендлер спробував підбадьорити чоловіка втішливою усмішкою.

— Я маю на увазі, де ви жили?

— У Перті... але я подорожував.

Він відкинувся на стільці. На мить здалося, що чоловік ось-ось сповзе на підлогу.

— У вас є якесь посвідчення особи?

— Він його вкрав.

Чендлер кивнув.

— Гаразд... ви дізналися його ім'я, Ґабрієлю?

Чоловік мовчав. Очі, вивчивши кімнату, почали заплющуватися.

Чендлер знову подивився на його одяг. Засохла кров означала, що серйозних ран немає, однак він не міг відкидати невиявлений крововилив у мозок.

— Чи ви...

— Гі-і-і-і-іт, — протяжно зітхнув Ґабрієль.

— Гіт? — Чендлер кивнув Тані, яка вже записувала ім'я.

Ґабрієль кивнув.

— Маніяк. Його звали Гіт. Він украв моє посвідчення особи.

Тіло, яке здавалося застиглим на стільці желе, раптом заціпеніло та спробувало підвестися.

— Я мушу вибиратися звідси. — Ступивши крок уперед, Чендлер знову посадив його на місце. Він звик до такої реакції, коли комусь хотілося втекти. Чимало людей, опинившись у поліційному відділку, мріяли негайно втекти, гадаючи, що варто їм залишитися тут трохи довше, і їх неодмінно в чомусь звинуватять.

— Залишайтеся тут, а ми приведемо вам медичну допомогу.

— Ні, — заперечив Ґабрієль, витріщивши очі. — Я хочу розповісти вам, що сталося, а потім забратися звідси. Раптом він повернеться.

— Тепер ви в безпеці, — запевнив його Чендлер.

— Ні, поки не заберуся звідси чимдалі.

Чоловік протяжно і глибоко зітхнув, змагаючись із нервовою енергією, та поморщився, як здогадався Чендлер, потривоживши найгірше забиті ребра.

— Ми можемо привести вам лікаря, — запропонувала Таня, знову повільно наближаючись.

— Ні, я хочу розповісти вам, що сталося.

3

Захована за приймальнею кімната для допитів була невеличка й майже завжди використовувалася як їдальня. На противагу літньому жовтому відтінку стін у конторі, тут вони були пофарбовані в темно-зелений. Чендлер десь прочитав, що цей колір робить людей балакучими.

Вузький пластмасовий стілець застогнав під вагою відвідувача. Чендлер улаштувався з іншого боку стола, ПВХ-поверхню[1] якого вкривали плями гірчиці. Варто було б дізнатися, чия черга прибирати — напевно, його.

Сержант звернувся до свого гостя.

— Зараз 23 листопада 2012-го. Будь ласка, назвіть для запису ваше повне ім'я.

— Ґабрієль Джонсон.

— Звідки?

— Родом я з Перта, але... як ви кажете? Без постійного?..

---

[1] ПВХ — полівінілхлорид, різновид пластмаси.

— Без постійного місця проживання.

— Саме так. Без постійного місця проживання. Перепрошую, у мене в голові трохи... — Ґабрієлів погляд облетів кімнату, наче чогось шукав. Там не дуже було на що подивитися.

— Вік?

— Тридцять.

Чоловік говорив утомлено, очевидно, що він пережив важкі часи, подумалося Чендлерові. Засмага глибоко в'їлася в його шкіру, приховуючи рубці від акне, якими були поцятковані досі хлоп'ячі щоки.

— І що ви робите тут, на півдні?

— Шукаю роботу.

— Ким?

— Робітником, помічником у сільському господарстві, будь-ким. Я гадав, що можу тут постукатись у кілька місць.

— Якихось конкретних?

— Ні. Але я чув, що є куди.

Ґабрієль мав рацію. Тут, на безкрайніх рівнинах, чиї велетенські простори можна було порівняти з територіями невеличких країн, було чимало ранчо, на яких розводили худобу, і садиб. У чоловіка була худорлява жиляста статура, що пасувала для роботи на них; він мав вигляд людини, яка звикла жити на переважно м'ясній дієті та братися за всяку роботу: від перевірки свердловин для води до збирання і таврування худоби.

— І як ви зустріли цього... Гіта?

Зачувши це ім'я, гість здригнувся, і йому знадобилася мить, щоб зібратися.

— Я був у Порт-Гедленді. Напередодні водій вантажівки підкинув мене до Ексмута.

— Знаєте, як його звуть?

Ґабрієль здвигнув плечима, наче це не мало жодного значення.

— Лі-якийсь-там. Китаєць, років п'ятдесяти. Товстий. Палив готові самокрутки, запхані за сонцезахисний козирок. Більше нічого не можу про нього сказати.

— І він викинув вас у Порт-Гедленді? — перепитав Чендлер.

— Ага, він прямував до Дарвіна.

— Що ви робили у Порт-Гедленді?

— Спав.

— Де?

— У парку.

— Як називається?

Ґабрієль похитав головою.

— Не зна'. Я не оглядав визначні пам'ятки. Там була трава... дерева... лавиця. Самі знаєте, як воно буває у парку.

Чендлер занотував собі це, щоб потім копнути глибше.

— Продовжуйте.

Напружений чоловіків голос трохи розслабився, та однаково тремтів, наче гавкіт знервованого пса.

— Наступного дня я вирішив податися у глиб материка. Пошукати роботу.

— Чому не залишилися на узбережжі?

— Один хлопчина в Ексмуті сказав мені, що краще їхати углиб. Казав, що люди здебільшого стирчать на узбережжі, бо там легше пересуватися, але через надлишок робочої сили господарі ні хріна не платять. А ще це звучало як пригода. — Ґабрієль раптом змовк, наче загубив хід думок. Чендлер вирішив дати йому повагатися, щоб слова і думки потекли природно.

Ґабрієль із зусиллям кліпнув, повертаючись до реальності.

— Я був... на дорозі, що вела з міста... на головній. — Він зупинився і подивився на сержанта. — Назви я не знаю.

А Чендлер знав. Шосе 1, чорна жила, що кінець кінцем перетворювалася на Шосе 95, яке вело до Вілбрука. Він безліч разів їздив туди-сюди цим маршрутом, особливо коли почав зустрічатися з Тері, в ті часи, коли вона ще була жвавою завсідницею вечірок із узбережжя. Тоді він ще не знав, що узбережжя ніколи її не відпустить.

— Я йшов сам, сонце засліпило мене, і я не бачив, хто рухається назустріч. Позаду я почув гуркіт двигуна і підняв палець. Дві машини того ранку вже проїхали повз мене, тож я чекав, що ця теж поїде далі... але вона з'їхала на узбіччя.

— Ви можете її описати? — запитав Чендлер. Він дивився на однобічне дзеркало і сподівався, що Таня спосте-

рігає за всім цим. Востаннє вони записували тут свідчення рік тому. Справа була про домашнє насилля. Джун Тіндалі образилась на чоловіка, який радше проводив вечори зі своїми голубами, ніж із нею, і зламала йому руку хокейною ключкою.

— Таке квадратне авто. Не пам'ятаю марку. Здається, значок відвалився. Темно-коричнева... але це могла бути пилюка, вона навіть вікна вкривала. Один стоп-сигнал не працював, це я пригадую. Я підбіг до машини, побоюючись, що вона будь-якої миті може рушити. — Ґабрієль із жалем подивився на Чендлера. — Краще б він так і зробив.

— Реєстраційний номер?

Чоловік похитав головою.

— Теж вкритий пилюкою. Мабуть, навмисно.

— Гаразд, продовжуйте.

— Отже я сів у машину. Напевно, мені слід було спершу роззирнутися, але мені негайно потрібна була робота. Необхідно було знайти дах над головою та харч.

— То який він... цей Гіт... був на вигляд? — Чендлер наготувався занотовувати. Він сподівався, що опис буде наочніший, ніж у випадку з автомобілем: невідома марка, невідомий реєстраційний номер, запилюжена квадратна автівка. Схожа на більшість лайна, що їздить місцевими дорогами.

Ґабрієль заплющив очі та вдихнув повітря. Чендлер не переривав мовчанки. Він подивився на однобічне дзеркало та власне відображення у ньому. На нього витріщився невеселий коп, втомлені кола під очима лише посилювали гостроту ясного блакитного погляду.

— Невисокий... на кілька сантиметрів нижчий за мене. Каштанове волосся. Засмаглий, наче працював просто неба. А ще кремезний. Він сказав, що йому тридцять, як і мені, але здавався типу... не зна'... нервовим. — Ґабрієль зробив паузу. — Напевно, я мав би помітити, що в ньому було щось *темне*.

— Що ви маєте на увазі, коли кажете «темне»?

— Щось... нездорове, — пояснив Джонсон. — Борода маскувала його риси. Наче він поступово перетворювався на тінь.

Чоловік витріщився на Чендлера, мовби шукав підтвердження, що ці слова мають сенс не лише всередині його черепа.

— Ви не мусите нагадувати мені, яка дурнувата ідея ловити автівку в цих краях, — додав він, раптом спробувавши захиститися. — Він був нормальний на вигляд, або мій мозок переконав мене, що він був нормальний на вигляд. Я знав... чи думав, що знаю... якби він спробував щось зробити, я міг захиститися. Він сказав, що його звуть Гіт, і він повертається з міста, куди їздив за припасами. Навіть це змусило мене почуватися краще. Ну, тобто, жоден вбивця не буде представлятися... так?

Він знову підвів погляд, шукаючи якогось підтвердження. Чендлер кивнув, попри те, що не був певен, чи погоджується. Якщо Гіт запланував убивство, то чому б не вибовкати кілька деталей? Утім про дещо це йому таки сказало. Той факт, що Гіт почувався достатньо впевнено, щоб спокійно базікати з майбутньою жертвою, попередив сержанта, що чоловік уже це робив, він достатньо розслабився, щоб узяти на себе відповідальність, а нахабства йому вистачило, щоб бути відвертими із жертвою: номер п'ятдесят п'ять. У животі метеликами завбільшки з орлів закружляли хвилювання і жах. Це може бути велика справа. Йому необхідно було витягнути ще кілька деталей, перш ніж жертва закриється в собі.

— Він розповів вам щось про себе?

— Лише те, що живе неподалік.

— У Вілбруку? — Чендлер не міг пригадати жодного Гіта з цих країв, однак припускав, що ім'я могло бути вигадане. Тепер він міркував про те, хто з місцевих міг убити стількох людей. У Вілбруку божевільних вистачало, але жоден із них не мав достатньо клепки, щоб упоратись із таким. Напевно.

— Ні... я не зна'... просто десь *тут*, так він сказав. Про мене, в нього був східний акцент. Хай там як, він мені здався достатньо привітним. Я шукав того, хто може мене підкинути, а не рідну душу.

Чендлер кивнув, заохочуючи його продовжувати.

— Я сказав йому, що родом із Перта. Коли він зауважив, що я опинився далеко від дому, я відповів, що мусив поїхати

туди, де є гроші, і що тут, на півдні, самі неродючі землі, але в них є своя краса. — Ґабрієль здвигнув плечима і скривився. — Це брехня, але я виявив, що поїздку завжди слід трохи перехвалити. Гадаю, повія зробила б так само.

Чендлер уважно розглядав його. Гримаса означала, що це був не жарт, а філософія, якої чоловік дотримувався.

— За годину ми проїхали кілька з'їздів до ферм. Я сказав йому, що тут мене влаштує, але він заперечив, що сюди й так усі кидаються. Сказав, це те саме, що зупинитися на першому водопої на своєму шляху, великому, де тварини вже скаламутили воду. Сказав, що тут платять фігню, а на тих фермах, що подалі, буде краще. Я запитав, чи він працював у них раніше, раптом він міг підкинути мені ім'я чи роботу, але він не відповів. Я подумав, що так, мабуть, і було, але потім сталося щось таке, про що він не хоче говорити.

Чендлер записав собі, що слід пошукати Гіта на деяких фермах; може, хтось пригадає, що він працював у них.

Ґабрієль продовжував:

— Ми їхали ще півгодини, навколо була сама тільки курява. Я почав розмірковувати, як комусь вдається там вижити, не кажучи вже про стадо худоби. Від побаченого мені захотілося пити. Вікна були опущені, та повітря однаково закипало. Він, мабуть, прочитав усе в мене на обличчі. Сказав, що ззаду є вода, якщо я хочу. Так він мене і впіймав.

— Вода?

Ґабрієль кивнув.

— Вона мала вапняний присмак, але тоді мене це не надто займало. Це була вода, а я страшенно хотів пити. — Чоловік виснажено подивився на Чендлера, немов відчув до себе огиду. — Я майже одразу зробився сонний. Спершу подумав, що це мене спека так виснажила, але стан щомиті погіршувався. Я спробував підняти руки і не зміг. Здавалося, наче вони не прикріплені до мого тіла. Пам'ятаю, що повернувся, щоб глянути на Гіта. Він просто дивився на мене, ніби не відбувалося нічого дивного. Просто процес, який він уже бачив безліч разів. Він навіть не дивився на дорогу чи куди ми їдемо, а лише витріщався на мене, як мені здалося, кілька годин. Його обличчям совалася тінь, аж поки нарешті я не міг роздивитися нічого,

крім обрисів його черепа. А тоді, гадаю, я відключився. Напевно, він отруїв чимось воду.

Ґабрієлів погляд знову пустився в танок. Чендлер упізнав цей вираз. Спантеличена жертва намагається заповнити пробіли, але їй це не вдається.

— Я прокинувся в якійсь дерев'яній повітці. Не зна', скільки часу я був без тями, але крізь щілини досі лилося світло, тому, гадаю, минуло лише кілька годин. — Раптом його обличчя витягнулося від тривоги. — Якщо сьогодні не п'ятниця...

— Ні, четвер, — запевнив його сержант.

Схоже, це подарувало Ґабрієлеві певне полегшення. Той факт, що він не втратив день свого життя. Той факт, що він узагалі продовжував жити.

— Він прикував мої зап'ястя до крокви.

— Прикував? — перепитав Чендлер.

— Ага... такими товстими залізними штуками. Дві петлі у формі літери «D», з'єднані прикріпленим до стіни ланцюгом. Такі ж були на щиколотках. Вони не кріпилися до стіни, але рухатися в них було неможливо. Не те щоб я планував втекти. Він про це подбав.

— Ви були на фермі? У лісі? На подвір'ї?

— Там, нагорі, — пояснив Ґабрієль. — На тому пагорбі, про який ви казали. Крізь шпарини я бачив дерева. Закутий у сараї з пилами, сокирами і таким іншим. Там не було нічого зайвого, але я був прикутий, тож мені все здавалося смертоносним.

— Можете розповісти мені ще щось про це місце? Звуки? Запахи?

Ґабрієль знизав плечима.

— Брудна підлога. У кутку був запас дров для грубки. Я чув якісь рухи за стіною, тож подумав, що мене прикували біля хижі. Покликав на допомогу. Тоді з'явився Гіт. Я запитав його, де я — він сказав «удома». Я благав його відпустити мене, обіцяв, що нікому не розповім, що він зробив. Він наказав мені заспокоїтися. Його голос лунав розгнівано, наче я відірвав його від чогось важливого.

Ґабрієлеві ноги почали тремтіти під столом. Очі вивчали кімнату, наче шукаючи шлях до втечі.

— Перепрошую, я... у мене просто невеличка клаустрофобія.

— Хочете відчинити двері?

— Прошу.

Підвівшись зі стільця Чендлер відчинив двері, за якими була контора з рядком невеликих вікон високо над низкою сірих шафок на дальній стіні кімнати. Ґабрієль витріщився на них.

— Я злякався, що він збирається одразу щось зробити. Він підійшов до мене впритул. І саме тоді сказав про номер п'ятдесят п'ять. Це було єдине, що він кинув, перш ніж повернутися до дверей. Я був занадто наляканий, щоб запитати його, що саме він має на увазі. Але, гадаю...

Ґабрієль змовк.

— Що гадаєте? — запитав Чендлер, помираючи від бажання почути, як хтось озвучує його власні припущення.

— Що я мав стати п'ятдесят п'ятою жертвою.

День був достатньо спекотний, щоб розплавити пластик, та сержант однаково відчув, як мороз пішов поза шкурою. Схоже, розповідаючи свою історію, Ґабрієль знову переживав її, його жилаві м'язи танцювали під закривавленою футболкою, сухожилля на передпліччях весь час напружувалися. Чистісінький жах.

— Він сказав не перейматися тим, чи вб'ють мене, — продовжив чоловік. — Адже мене, *звичайно*, вб'ють. Так було написано.

— Що ви маєте на увазі під «так було написано»? — поцікавився Чендлер.

Ґабрієль здвигнув плечима.

— Я знаю не більше за вас, офіцере.

— Гаразд, продовжуйте, — попросив Чендлер, записуючи фразу.

— Я знав, що мушу звільнитися, тож щойно він пішов, спробував вибратися з кайданків. — Чоловік показав пухирі на долонях і зап'ястях, червоні роз'ятрені сліди навколо них, шкіра була подерта, а тоненькі волосинки вирвані з корінням. — Я смикав їх, намагаючись вирвати зі стіни. Продовжував кликати на допомогу. Він жодного разу не прийшов і не наказав мені заткатися. Він не

переймався тим, що мене хтось почує. Саме тоді я зрозумів, що опинився в дідька на рогах. Я продовжував смикати і зрештою спромігся зламати один замок, проте друга рука досі була прив'язана до стіни. Я потягнувся вільною долонею до лавиці, щоб спробувати схопити якийсь інструмент. Мало не викрутив плече з суглоба, але зміг дістати до сокири. Спробував відрубати те, що залишилося від кайданків, не відрубавши собі зап'ястя. Боявся, що він прийде і застукає мене. Я лише мріяв про шанс на втечу. Змовк, але злякався, що це приверне його увагу, тож взявся волати, заглушуючи звуки, з якими сокира рубала метал. Вона дзеленчала, як грьобаний церковний дзвін.

Він підвів погляд.

Чендлер кивнув, закликаючи продовжувати, зачудований яскравими спогадами чоловіка. Слова текли з його рота, наче вода з прорваної греблі.

— Мені якось вдалося погнути метал, наче якійсь надлюдині, і я звільнив другу руку. Ключ від кайданів на ногах висів там на цвяху, тож за кілька секунд я вибрався з них. Почувався наляканішим, ніж коли був закутий. Пригадую, як спробував штовхнути двері повітки, але на них був навісний замок. Єдиним виходом були двері поруч. Ті, з яких з'являвся він. Тож я відчинив їх. За ними була невеличка кімнатка, повна продуктів.

Ґабрієль важко видихнув. Наче перед тим затамував подих.

— А Гіт? — хотів знати Чендлер.

— Сидів за столом, укритим папером і мапами. На стіні висів великий хрест. Я навшпиньки пішов до дверей, але коли відчинив їх, заскрипіли петлі. Він обернувся. Ми витріщилися один на одного як застиглі. А потім почалася гонитва. Я вибрався на вулицю, проте, здається, наче опинився посеред лощини. Навкруги лише дерева й земля. Я й гадки не мав, куди прямувати, тому побіг праворуч.

— Чому праворуч?

— Не зна'... думаю, через те, що я правша... не можу сказати вам, чому. Усе навкруги було однакове. Ноги затерпли від кайданів, але я розумів, що мушу рухатися швидко, бо не знав, чи є у нього зброя.

Чендлер майже бачив, як Ґабрієлеве серце гупає під футболкою. Спогади накрили його рясною і неконтрольованою хвилею. Зробивши глибокий вдих, який, здавалося, витягнув із задушливої кімнати останній кисень, Джонсон повів далі.

— Я прямував до хребта. Озирнувся і побачив його за десяток метрів від себе. Продовжував бігти, аж поки не перечепився за якийсь клаптик розпушеного ґрунту і не впав на маленьку галявину. Уся земля там була перекопана. — Ґабрієль уперся поглядом у сержанта. — Це були могили.

Здавалося, атмосфера в кімнаті зробилася ще гнітючішою.

— Могили? — Чендлер нахмурився. — Звідки ви знаєте?

Ґабрієль похитав головою.

— Я не... не точно. Пам'ятаю лише, що тоді подумав, що вони *схожі* на могили. П'ять, шість, сім, можливо... прямокутні латки. — Чоловік змовк і витріщився на сержанта так, наче щойно збагнув, як близько був до смерті.

— Я підвівся, кинувся бігти і піднявся на пагорб. Сподівався, що з верхівки зможу побачити щось, але там не було нічого, лише схил із протилежного боку. Мені не слід було зупинятися.

Знову ковтнув повітря. Зібрався. Жовна на вилицях смикнулися.

— Він стрибнув на мене. Я спробував відбиватися... але не влучав. Принаймні не так, щоб зупинити його. Ми котилися і котилися... а потім я почав падати. Наче у невагомості. Ви ніколи такого не відчували? — Ґабрієль подивився на Чендлера.

— Ні, не доводилося.

— Це навдивовижу бадьорило. Аж поки я не приземлився. Наче мене потяг збив. Наче я цілковито покинув власне тіло. Я подумав, що все скінчилося і я опинився в раю. — Чоловік подивився на сержанта, шукаючи розуміння.

Попри те що батьки прищеплювали йому і його двом дітям релігійні чесноти, Чендлер ніколи не міг назвати себе активним вірянином. Релігія була йому подібна до

домашніх помідорів. Легше споживати, ніж вирощувати. Це нагадало йому, що Сара, його старша донька, йде завтра до першого причастя. Він збирався допомогти їй із цим сьогодні ввечері, порепетирувати, що слід казати, коли вклякати, коли підводитися...

— Я прийшов до тями трохи пізніше і вдруге за день вимушений був визначати, де я є. Побачив над собою хребет і зрозумів, що впав. Біль від приземлення повернувся, потім я згадав Гіта. Він лежав поруч зі мною. Розтягнувся на землі, а бруд навколо нас перемішався з кров'ю.

— Він був мертвий? — Мертвий підозрюваний значно спростив би Чендлерове життя.

— Я не зна'.

— Тобто «не знаєте»?

— Я не зна', був він живий чи ні. Не підходив до нього ближче, раптом він лише прикидався мертвим. Я бачив фільми, офіцере. Мені слід було забиратися. І я так і зробив.

— І залишили його там?

Ґабрієль кивнув. Це не підтверджувало факту смерті. Чендлерові довелося припустити, що Гіт вижив. Ясності бракувало, і це дратувало його. Йому доведеться організувати полювання на пораненого чоловіка; полювання в *тому* лісі. Однак якщо Ґабрієлеві вдалося за кілька годин дістатися до міста, Гіт теж міг із цим впоратися. Можна було знайти його, врятувати його, заарештувати його.

— Як ви дісталися до міста? — поцікавився сержант.

— Мені пощастило. Кілька годин я кульгав, а потім перетнув ґрунтову дорогу. Я пішов нею, шукаючи допомоги, та ніхто не минав. А потім я натрапив на старий велосипед. Він був у біса іржавий, але кращий, ніж нічого. Я доїхав до кінця ґрунтової дороги, побачив удалині місто і поїхав до нього, перелякано зіщулюючись, коли повз мене проїжджали машини; я боявся, що з однієї з них вистрибне Гіт або якась із них спихне мене в канаву — і кінець.

— Що це за дорога? — перепитав Чендлер. Це б звузило поле пошуків.

Ґабрієль похитав головою.

— Не зна'. Усе розпливається, офіцере. Не думаю, що там була написана назва. Просто ґрунтова дорога. Він переслідував мене. Той виродок... переслідував мене. Але я впорався.

Сказавши це, Ґабрієль розслабився на стільці, виснажений переказуванням своєї історії, тягарем, який тимчасово зняв із плечей. Чендлер вивчав його. Чоловікові очі залишалися заплющені, мова тіла підказувала, що обачне полегшення стиснулося до затяжної тривоги.

— Тепер ви в безпеці.

Очі розчахнулися. А потім і вуста, з'явилася слабенька покручена посмішка, змигнули ідеально рівні зуби: щасливі гени або відмінна робота стоматолога.

— Я лише хочу піти додому, — нагадав Ґабрієль.

— Я думав, у вас його немає.

— Немає.

— То куди ж ви підете?

— Куди завгодно. *Подалі* звідси.

— На іншу ферму?

— Ні, до біса її.

— Мені б хотілося, щоб ви трохи побули тут.

Ґабрієлева усмішка перетворилася на насупленість. Такого йому не хотілося чути.

— Чому?

Отримавши чоловікову заяву, Чендлер не мав повноважень його тут тримати. Час було вигадати щось, щоб забарити його тут.

— На випадок, якщо нам знадобиться опізнати тіло.

Ґабрієль у відповідь так на нього зиркнув, що сержант замислився, чи чоловік, бува, не бачить його хитрощів наскрізь? Очі, які нещодавно мріяли тільки про втечу, вмить зробилися спокійні й зосереджені. Здавалося, вони благали Чендлера сказати правду, засуджували його брехню.

— Де я залишуся?

Чендлерові на думку одразу спали камери, але вони навряд чи приваблять наляканого Ґабрієля. Утім можна запропонувати одну ніч у розкошах...

— У місті є чудовий готель.

Це було не зовсім щиро. Місце, яке тримав Оллі Орландер, не було палацом, однак для батрака, що звик ночувати в спальні на двадцять людей, воно могло видатися достатньо розкішним.

— Окей, — ухильно озвався Ґабрієль.

— Я поставлю когось на варту.

Він це зробить. Джим залюбки сидітиме там цілий день зі своїми напіврозгаданими кросвордами.

— Є хтось, кому ми можемо зателефонувати? — поцікавився Чендлер.

— Ні, — різко кинув Ґабрієль. Доброзичливість, яку намагався встановити між ними сержант, зникла. Схоже, тема родини зачепила чоловіка за живе.

— Не маєте родини? — продовжив роз'ятрювати рану Чендлер. У відповідь лише повільне похитування головою.

— Чому? — Чендлер випробовував долю, але він умисно навчився знаходити вразливі місця, щоб маніпулювати ними на допитах, і звичку цю важко було вимкнути. Іноді це гнівало не лише інших, а й його самого.

Ґабрієль кинув на нього той самий холодний погляд. Погляд, який значив, що Чендлерові не слід наполягати, тож сержант вирішив не робити цього. Цей чоловік достатньо пережив сьогодні й не мусить озвучувати причин, чому не має родичів, яким можна було б зателефонувати. Але Ґабрієль врешті-решт урятував його від цієї неприємності.

— Вони померли, офіцере.

Він сказав це без жодної емоції, посмикування припинилося, нервова енергія вичерпалася. Після нестямної втечі, бігу, щоб урятувати життя, знущань, яке вистраждало Ґабрієлеве тіло, він, схоже, нарешті вимкнувся.

— Сержанте, — сказав чоловік повільно, і його м'який голос застелив усе навколо шовком. — Єдине, що об'єднує нас всіх після народження, — потреба мати батьків та розрада віри. Мене підвели обидві.

— Ви про що?

Ґабрієль зітхнув і заплющив очі.

— Нічого. Родинні штуки. Я стомлений, злий, наляканий. Я просто хочу поспати.

Чендлерові кортіло вистрілити ще кількома запитаннями, але хтось перерізав ниточки маріонетки з протилежного боку стола.

Він відвів Ґабрієля назад до контори; чоловік нетвердо тримався на ногах, наче намагався не впасти. Таня приєдналася до них, злегка кивнувши Чендлерові на підтвердження того, що запис відбувся успішно.

— Що у нас є з одягу? — запитав її сержант.

— Небагато, — озвалася жінка, вивуджуючи сорочку зі скриньки з одягом, який не вдалося продати навіть благодійним крамничкам.

З купи лахміття вона вибрала найкраще: вкриту плямами помаранчеву футболку з маленьким полум'яним логотипом на грудях.

— Це навіщо? — поцікавився Джонсон, коли Чендлер простягнув її йому.

— Щоб одягнути.

— У мене є своя. — Ґабрієль подивився на власну закривавлену футболку. — Не хочу обтяжувати вас.

— Ви не можете тинятися містом у такому вигляді. Налякаєте наших мешканців, — пояснив Чендлер, коли вони йшли подвір'ям відділка, обнесеним стінами з піщанику, до поліційних машин.

Ґабрієль подивився на сержанта. Він уже не здавався таким наїжаченим.

— Я маю не так багато, сер. Мені не хочеться нічого віддавати. Навіть якщо йдеться про футболку.

Чендлер зрозумів цю сентиментальність. У дитинстві він теж гарячкувато захищав свої речі. Якось він навіть побився зі своїм найкращим другом — давно втраченим найкращим другом — Мітчеллом за старий футбольний м'яч, який ко́пали стільки разів, що він утратив форму і котився, ніби Браян Іст уздовж Принц-стрит суботньої ночі.

— Ви не мусите. Просто візьміть футболку і носіть її. Вважайте це за подарунок, — запропонував сержант.

Ґабрієль узяв її.

— Спершу я прийму душ, — сказав він, коли вони підійшли до блискучої білої поліційної машини.

4

Чендлер від'їхав від відділка й попрямував до міста. Пообіднє сонце негайно взялося варити їх зсередини, пекельне тепло намагалося приклеїти тіла до чорного пластику сидінь і тушкувало у власному соку.

Коли вони проїжджали повз сімейні заклади й закинуті крамнички на головній вулиці, Чендлер глипнув на свого пасажира. Ґабрієль витріщався на нього, витягнувшись на сидінні, його спокійна поведінка відповідала мові тіла. Тепер він опинився під захистом поліції, і Чендлер сподівався, що вони не підведуть потерпілого.

— Ви впевнені, що вам не потрібен лікар? — перепитав він.

— Гадаю, це лише синці. Він нічого не зможе мені дати. Біль принаймні нагадує мені, що слід залишатися пильним.

Чендлер подарував йому усмішку.

— Заждіть, коли матимете колишню дружину.

На обличчі пасажира теж промайнула усмішка.

— Коли це сталося?

Навіть голос у Ґабрієля розслабився. На зміну нервовому скавчанню прийшли спокусливі теплі інтонації нічного радіодіджея. Палкий голос виводить сумні мелодії, заколисуючи слухачів. Здавалося, наче сержант опинився в машині з абсолютно іншою людиною.

Чендлер зробив паузу, підраховуючи в голові.

— Сім... сім із половиною років тому.

— Довгий час. Сумуєте за нею?

— Ні, відколи вона погрожує забрати моїх дітей.

— Ох. — Ґабрієль не відводив від нього очей. — Вона має якісь підстави забрати їх?

Сержантові не надто хотілося заглиблюватися в це з незнайомцем, але його голос був наче плече, на якому можна поплакатися; Чендлер — опівнічний слухач, що дзвонить до студії, не в змозі заснути й вибовкуючи свої страхи і скорботи.

— Я так не думаю.

— Скільки у вас дітей?

— Двоє. Це, мабуть, єдина річ, що добре вдалася в моєму житті. — Чендлер усміхнувся і подивився на свого пасажира. — *Дві* добрі речі.

Якщо розмови про Тері випробовували його нерви, він ніколи не нехтував нагодою звеличити чесноти своїх дітей, наче компенсуючи те, що не міг бачити їх так часто, як йому хотілося б. Ця робота має негативні наслідки: понаднормові години, нічні зміни, паперова робота і судові процеси.

— Скільки їм?

— Сарі майже одинадцять, а Джасперові буде дев'ять.

— Сара і Джаспер. Гарні імена, — озвався Ґабрієль.

Чендлер помітив у цьому компліменті якісь почуття.

— У вас немає дітей? Чи подружки? Ані братів, ані сестер? Кузенів? Дядьків?

Хитає головою.

— Ні. Нікого. — Різкий оборонний тон із відділка повернувся.

— Перепрошую, — вибачився Чендлер. Він не міг уявити, як це — жити без родини.

Кілька секунд Ґабрієль дивився на нього і мовчав. Його погляд бентежив. Нарешті він смиренно озвався:

— Я звик до цього.

— Раніше ви сказали, що сім'я і релігія підвели вас...

Чендлер дав фразі зависнути в повітрі між ними, поки автівка проїжджала повз пам'ятник Стюартові Мак-Аллену, шотландцю, що знайшов тут залізну руду і знову вдихнув у містечко життя. Утім щастя протривало лише кілька десятиліть. Тепер, коли свердловини були вичерпані й покинуті, молодь поволі почала роз'їжджатися по заможніших краях. Він не міг їх звинувачувати. Люди мусять їхати туди, де є робота. А тут її було небагато.

Ґабрієль, попри те що йому дали час, не відповідав. Можливо, не йшлося про серйозне: просто щось зірвалося з язика у напружену мить, родинна сварка, яку не варто обговорювати з незнайомцем. Як і битва за опіку, яка на нього чекала, вирішив Чендлер. Вони проїхали повз яскраво-помаранчеву веранду готелю «Ред Інн», закладу, який гордовито наголошував, що працює з кінця XIX століття, хай

навіть двічі змінював приміщення, перш ніж влаштуватися на нинішньому місці у 1950-му; того року народилася його мама.

Ґабрієль перервав сержантові думки.

— То що відбуватиметься далі?

— Заведені процедури.

— Які? Мені було б легше, якби я переконався, що ви знаєте, що робите.

— Ви нам не довіряєте?

Нерішуча Ґабрієлева усмішка не давала відповіді.

— Ми знаємо, що робимо, пане Джонсоне. Я займаюся цим понад десять років.

— Але зі скількома серійними вбивцями ви мали справу? — Це було чесне зауваження.

— Поселивши вас у готелі, я складу KLO4[1].

— Що? — перепитав Ґабрієль.

— Ка-Ел-О-Фор. Орієнтування для розшуку.

— Ох! — Чоловік здригнувся. — Це має сенс.

— Я відправлю їх до Поліції штату, Північної території і Південної Австралії просто, щоб бути певними. Потім ми організуємо пошуки на Пагорбі, спробуємо знайти хлопця або його тіло, а тоді перевіримо, де ті могили. Однак мушу визнати, що знайти того хлопаку, знайти Гіта, якщо він фахівець із виживання у природі, буде непросто, зважаючи на розміри території.

Чендлер подивився на Ґабрієля. Видно було, що така відповідь дещо стурбувала його пасажира.

— Ми відправимо на пошуки гелікоптер і літак.

— Так, наче шукаєте когось зниклого?

— Типу. А ще розпочнемо пошуки на землі.

— Схоже на пошуки голки в копиці сіна.

Сержант здвигнув плечима.

— Це все, що ми маємо, наша сила в числі — одна людина проти сотень.

— Як Ісус проти безбожників.

Чендлер глипнув на нього.

— То ви релігійна людина?

---

[1] Keep a look out for — пильнуйте за (*англ.*).

Ґабрієль видихнув носом.

— Я вірю, якщо ви про це запитуєте. А ви?

— Я підтримую релігію. Гадаю, це гарний моральний орієнтир для дітей. Вони зроблять власний вибір, коли виростуть. Господь нікого не змушує йти за собою.

— Ні... якби тільки його послідовники дотримувалися таких переконань. — Розмова раптом урвалася, та це не мало значення. Вони під'їхали до «Ґарднерз Пелес», приземкуватого триповерхового будинку, який здавався витесаним із суцільного шматка піщанику, яскраво-червоного, червонішого навіть за пилюку, що пошрамувала місцевий пейзаж. Тут призвичаїлися замальовувати чорний дьоготь на даху білою фарбою, щоб відбивати хоча б частину жорстокого тепла, й затуляти кожну шибку дерев'яними віконницями для додаткового захисту від спеки.

У вузькому фойє чоловіків привітало двійко залатаних крісел. Це був не «Ріц», але досить вдалий готель для тих рідкісних випадків, коли їм необхідно було притримати когось неподалік.

Господар, Оллі Орландер, привітав їх; його огрядне черево набрякло над штанами, як перегріта миска склеєних макаронів. Оллі залюбки приймав їхніх безпритульних. Уряд завжди оплачував ці рахунки, і чоловікові вдавалося здати свою найдорожчу кімнату, яка абсолютно безпідставно називалася президентським люксом, за повну ціну.

Оллі зміряв поглядом нового гостя — упевнитися, що той зрозумів, хто тут господар. Абсолютно непотрібна спроба залякати, і частково саме це спричинило брак постійних клієнтів. Чендлерів досвід підказував, що гостям більше до вподоби щирі вітання, ніж неприховані підозри.

Очиці-намистинки Орландера повернулися до сержанта.

— Він нічого тут не ламатимете, еге ж?

— Він не злочинець, — запевнив Чендлер.

— Тоді що він робить у твоїй компанії?

— Він забезпечив нас деякою інформацією. Нам потрібно влаштувати його кудись на ніч.

— Звичайний люкс?

Чендлер стомлено кивнув.

— Звичайний люкс підійде.

— Чудово, сер. — Кривобока усмішка промайнула гладким обличчям. Оллі пошкандибав підготувати кілька дрібниць, поки Чендлер вів Ґабрієля нагору.

— Не сподівайтеся на щось надзвичайне, — попередив сержант.

— Якщо там є тепла ванна і м'яке ліжко, мені цього вистачить.

Чендлер вивчав його обличчя. Якась нервовість повернулася, погляд бігав, немов Ґабрієль боявся за кожним рогом побачити Гіта.

— Я поставлю на вулиці офіцера.

— Не потрібно, сержанте.

Вони підійшли до дверей «президентського люкса».

— Я наполягаю, — озвався Чендлер. Він не збирався дати Ґабрієлю стати жертвою власної сміливості.

5

Констебль Джим Фолл приїхав, прихопивши із собою збірник кросвордів, і послідовно випростав із поліційної автівки своє цибате тіло: права нога, тоді ліва, потім його руки схопилися за дах і витягнули у пізнє пообіддя тулуб. Як йому вдалося вижити у глибині вузьких шахт, Чендлер досі не знав. Попри те що вони працювали разом уже кілька років, Джим відмовлявся отримувати підвищення і залишався констеблем, радіючи мінімальному рівню відповідальності, якого вимагала ця посада. Він був абсолютно надійний.

— Яке завдання-а? — поцікавився Джим, тягнучи останню голосну і чухаючи неслухняну копицю посивілого волосся.

— Спостерігай за готелем. Переконайся, що з гостем усе гаразд.

— Він може втекти?

— Я не впевнений.

Здавалося, до Ґабрієля повернулося достатньо клепки, щоб здогадатися втекти з міста — напевно, саме тому він спершу ухилявся від пропозиції залишитися під захистом поліції.

— Просто пильнуй, — додав Чендлер, залишаючи Джима сидіти під тентом кафе «У Енні» з протилежного боку вулиці.

Коли він повернувся до відділка, Таня вже викликала останнього члена їхньої команди. Лука Ґрґіч тер заспані очі. Сьогодні у нього мав бути вихідний, і один його погляд багато про що говорив Чендлерові. Може, він і був молодий та подекуди безрозсудний, але знав, що брати під сумнів накази начальника не слід, навіть якщо необхідність пасти кар'єрних задніх у тіні Чендлера і Тані дратувала. Спалахи сліпих амбіцій трохи нагадали сержантові Мітча. Він вигнав із голови гидкі думки про свого колишнього партнера. Час було зосередитися.

— То про що йдеться, босе? — поцікавився Лука, позіхаючи.

— У нас з'явилася робота.

Чорні як смола брови Луки насупилися, кидаючи тінь на палкі очі, якими зачарована більшість тутешнього жіноцтва. Якщо у Вілбруку влаштують змагання за звання найбажанішого холостяка, Чендлерові не варто на щось розраховувати. Лука переможе без зайвих зусиль.

Сержант продовжив:

— У нас є заявник, який стверджує, що на нього напав і ув'язнив на Ґарднерз-Гіллі чоловік на ім'я Гіт. Згідно з описом, Гітові тридцять, зріст 167—170 сантиметрів, кремезної статури, з каштановим волоссям і бородою. Засмаглий. Така засмага, ніби він працював просто неба. Ми схильні вважати його небезпечним, можливо, озброєним.

— І розшукуємо його через що? Напад? Викрадення? — перепитав Лука.

— Спроба вбивства. — Чендлер оглянув свою команду. — Ми маємо причини вважати, що він міг уже вбивати раніше.

— Так!

Сержант повернувся на вигук. Знітившись через недоречну демонстрацію захоплення, Нік прослизнув назад за свій стіл і вдав, наче шкрябає щось на папері. Чендлер знав, що ця деталь надихне його. Хлопець надміру захоплювався серійними вбивцями; сержант сумнівався, що існує хоч один, чию історію Нік не зможе переповісти.

Чендлер подивився на Таню. Вона єдина не слухала його, працюючи із орієнтуванням.

— Коли ми зможемо надіслати...

— Готово, — оголосила вона.

Чендлер швиденько переглянув деталі.

— Надсилай.

Одне клацання — й орієнтування полетіло до всіх відділків Пілбари, Західної Австралії, Південної Австралії та Північної території. Поліція штату теж отримає копію. Незабаром на Вілбруку зосередиться чимало уваги.

Прагнучи скоріше вирватися вперед у розслідуванні, Чендлер відкрив згенеровані на комп'ютері мапи, щоб збагнути, яку саме територію їм слід охопити. На екрані здавалося, що з нею впорається невеличка команда, контури та позначки негусто розсипалися мапою, проте паперова копія з потертими кутиками, яку вони розстелили на столі для нарад, демонструвала справжні розміри і простори цього району. Можливо, там не було нічого, але цього «нічого» було в біса багато.

— Незабаром тобі доведеться зателефонувати до ГУ[1], — сказала Таня.

Чендлерові це було відомо. А ще він знав, куди це заведе. ГУ означало Порт-Гедленд. А Порт-Гедленд означав Мітча.

— Я знаю.

— Там знадобиться принаймні... двадцятеро, як гадаєте? — припустив Лука, й одразу стало ясно, що він ніколи й носа не потикав на Пагорб.

— Якщо ми не супервезунчики, то втричі більше, — озвався Чендлер. Перевів погляд на Таню. — Подивися, чи вдасться нам сьогодні знайти гелікоптер або пару крил. Поясни їм, щоб шукали будь-що незвичне, можливо, звузь територію пошуків. — Чоловік повернувся до Луки. — Луко... перевір Гіта, може, були злочинці з таким іменем. Або прізвищем. Зосередься на тих, кого звинувачували чи засуджували за вбивство або напад. Дай мені всю можливу інформацію.

---

[1] Головне управління.

Накази віддано, офіцери розійшлися. Чендлер залишився сам на сам із завданням, якого боявся. Залучити Мітча. Завдання, яке зведе його роль від керівника до помічника. Та якщо Ґабрієль мав рацію і в них тут на волі дійсно розгулює серйозний злочинець. Чендлерові потрібна допомога, щоб оточити територію, створити контрольно-пропускні пункти, які обмежать пересування підозрюваного, а ще організувати пошуки на Пагорбі та навколишніх фермах. Для п'яти офіцерів цього було забагато.

Сержант потягнувся до телефону, та його зупинив вигук із контори. Ніків протяжний мельбурнський акцент пролунав у повітрі, наче якась іноземна мова.

— Нуль-нуль-один, сержанте!

Внутрішній жарт, кодова назва для дзвінка від його мами. Чендлер був її особистою службою порятунку. Імовірно, тато спробував зробити щось, що їй не сподобалося. Зважаючи на те, що зараз літо, він, напевно, намагався витягнути з гаража на подвір'я велетенський надувний басейн. Ще одна Чендлерова робота. Нею він платив за безкоштовне сидіння з його дітьми.

— Що вона каже, Ніку? — перепитав чоловік. Йому не можна було зараз відволікатися. Можливо, приглушене хихотіння було плодом його уяви, але цього вистачило, щоб роздратувати його.

— Щось пов'язане із Сарою.

— Гаразд, з'єднай її зі мною.

Телефон ледве встиг задзвонити, а сержант уже схопив слухавку.

— Чендлере?

— Так, це я, мамо. — Він зітхнув.

— Що це за акцент у вашого новенького? Я думала, що помилилася номером.

— Ти дзвониш двічі на день, ма.

— Ні, не дзвоню.

Його мати мала ніжний голос, проте говорила з упевненістю жінки, що має чітку позицію щодо всього на світі й задоволена тим. Чендлер вирішив відступити. Зараз був невдалий час, щоб устрягати у безглузду суперечку.

— Щось із Сарою?

— О, так, Сара. Гадаю, тобі слід прийти і поговорити з нею. Вона переймається через завтрашнє перше причастя.

— Чому вона переймається? Їй лише потрібно сказати слова, вклякнути і підвестися.

— Їй десять.

— Я знаю, скільки їй років, мамо.

— У тому віці ти боявся спати без світла.

Чендлер це вже чув, тож увірвав її:

— Ти не можеш дати цьому ради? Або тато?

— Ми можемо, але я думаю, буде краще, якщо це зробить її батько.

— Ми тут зараз зайняті.

— Ви не можете бути аж *так* зайняті.

— Мамо, просто подбай про це поки що. Я повернуся пізніше і поговорю з нею. Або приведи когось із її друзів, нехай поговорять із нею.

— То ти радиш покликати десятирічку, щоб дати пораду іншій десятирічці? — Її голос звучав скептично. Чендлер її не звинувачував. Це була не найкраща пропозиція, але його думки займала справа. Ґабрієль.

— Я мушу йти, мамо, — сказав він і поклав слухавку.

У короткочасній тиші Чендлер подумав про Ґабрієля. Налякана жертва у відділку, спокійний оксамитовий голос у машині дорогою до готелю. Йому подумалось, що Ґабрієль усе це вигадав; як той пастух, кричав: «Вовки!», щоб привернути до себе увагу. Додав перцю своєму приземленому існуванню. Шукав слави. Або поганої слави. Як міг би зробити серійний вбивця. Але Ґабрієль виглядав щиро наляканим. Плюс кров і синці були справжніми. А ще подерта шкіра на зап'ястях і пухирі на долонях. А якщо Чендлер відкине ідею, що все це було виставою... залишиться лише дуже реальний шанс, що там справді *був* убивця.

Він подивився на телефон. Може бути, Мітч відправить когось іншого. Примарна надія. Така ж, як його сподівання, що більше ніколи не доведеться знову працювати з Мітчем.

6

2002

Навіть для кінця листопада це був спекотний день. Ченд-лер притискався ближче до лісосмуги, щоб упіймати якомога більше тіні між окремими гілками, виписуючи зигзаги від стовбура до стовбура. Решта робила те саме, скидаючись на п'яниць у формі, що загубилися у цій безлюдній місцевості, розпачливо шукаючи води і притулку. Сіль пощипувала поріз, який залишився від його зомбіподібного гоління о шостій ранку. Дванадцятигодинна зміна біганини по глушині, поки вони прокладали собі шлях у цій дірі, шукаючи зниклого туриста, була не зовсім тим, заради чого він пішов працювати в поліцію. Але їм із Мітчем, новобранцям, не випадає перебирати наказами.

На такій перетятій місцевості його партнер принаймні мав одну перевагу — довгі ноги. Та ще підборіддя стирчало на обличчі, мов антена, яка спрямовувала свого власника над і між каменюками, що випиналися із землі. Вони були однолітки, проте Мітч мав старший вигляд, був худорлявий, майже хворобливо, а руки і ноги були занадто довгі, наче їх розтягнули, а потім доволі недбало вкрутили назад. Розгнівавшись, хлопець мав звичку розмахувати ними, мов надувна іграшка, що танцює на вулиці біля автосалону, — тільки без усмішки, звичайно. Мітч рідко всміхався.

Бундабару, район, де стриміли схили Ґарднерз-Гіллу, був особливо негостинною дичавиною. Непрохідні гори, дерева та каміння, що або кришилося під ногами, змушуючи тебе падати, або було таке гостре, що могло розрізати кістку. Експеримент Господній — створити найекстремальніші умови, в яких здатне процвітати життя. У цій місцині найближчим цивілізованим містом був Вілбрук. Утім, як у тому жарті, якщо Вілбрук — твоє останнє джерело цивілізації, то ти вскочив у справжню халепу. Попри те що надворі XXI століття, дослідити цей регіон повністю можна було тільки пішки. Існувало два шляхи: ґрунтова дорога, що розтягнулася біля підніжжя Ґарднерз-Гіллу, або небезпечна посадка гелікоптера серед

хльосткої мішанини повалених дерев і жорстких чагарників на сипку землю під ними.

Причина, через яку всі вони опинилися тут, — зниклий дев'ятнадцятирічний юнак на ім'я Мартін Тейлор. Минуло чотири дні, відколи Мартін зник, і сьогодні з узбережжя автобусом на допомогу привезли зграю собак; тваринам дозволяли розкіш працювати у спекотні літні дні лише по три години, а людей змушували гарувати по дванадцять.

Над головою торохкотів гелікоптер, навколо нетерпляче гавкали собаки, а Чендлер зосередився на найближчому до нього звукові: тріску підліска під його черевиками. Його тіло шукало Мартіна, а душа — співчуття до халепи цього юнака. Черговий міський молокосос тинявся безмежними просторами, абсолютно не підготувавшись до того, що на нього чекало. Тут не було протоптаної стежки, нічого здатного тебе скерувати, крім очей, компаса та карт. Про GPS можна тільки мріяти. Землі тут були такі ж, як два з половиною мільярди років тому: безкінечні. Каміння, дерева і краєвиди зливалися в одне; земля і небо плавилися, змішуючись нечіткою плямою, і не давали жодної підказки, як звідси вибратися.

Єдину інформацію про Мартінові переміщення вони отримали від Елеанор Требек, власниці «Ґарднерз Пелес», готелю, в якому він напередодні зупинявся заночувати. Елеанор розповіла все, що знала, у своєму байдужому стилі, а її волосся закручувалося безкінечними спіральками.

Жінка відповідала одночасно словами і димовими сигналами, ні на мить не забираючи від рота своєї сигарети. Вони отримали опис Мартіна і дізналися, як добре він був підготований. Міцні черевики і сонцезахисні окуляри. Легка майка, що у тьмяно освітленому фойє відволікала радіоактивно-зеленим сяйвом кольору. Крихітний наплічник, у якому не могло бути достатньо запасів для таких довгих мандрів. Елеанор класифікувала його як розлюченого юнака, який щойно розійшовся зі своєю дівчиною. Розставання було непросте, припустила вона.

Білл Ешкрофт вистрілив ще одним запитанням у своєму неповторно похмурому стилі:

— Він вам повідомив, коли повернеться?

Елеанор похитала головою. Мартін не просив залишити за ним кімнату, тож його справи її не стосувалися. Вона закінчила розмову, повернувшись до глянцю про стиль життя, який лежав перед нею на стійці реєстрації.

За інформацією, отриманою від Мартінової родини та друзів, він був більш-менш досвідчений турист, мав декілька походів-вікендів за плечима, однак цього разу хлопець знехтував базовими принципами: він пішов у похід сам і не проінформував відповідальної особи про запланований маршрут та очікуваний час повернення. Ніхто б не назвав Елеанор Требек відповідальною, особливо з огляду на її трьох із половиною чоловіків та історію з автомобільною аварією в нетверезому стані. Але це рішення не повідомити їй ніякої *інформації про свої плани здавалося навмисним учинком перед втечею.*

Єдиною підказкою про те, куди Мартін міг податися, був іржавий «голден», покинутий на звалищі серед дерев, яке виявилося брудною парковкою на схилі Ґарднерз-Ґіллу. Тести показали, що у баку «голдена» залишилися тільки пари, а підвіска трималася більше на молитвах, ніж на механіці. Ніхто й гадки не мав, як автівка пережила цей підступний шлях і дісталася так далеко.

У машині вони знайшли компас, кілочки для намету і куртку, яка знадобилася б хлопцеві, адже вночі температура могла стрімко впасти. Невеличка аптечка була запхана під пасажирське сидіння, де її легко можна було забути. Можливо, навмисно.

На цьому етапі ніхто з них не говорив — принаймні вголос — про те, що Мартін міг уже бути мертвий. Вони припускали, що він живий-живісінький і навіть не здогадується про те, яку операцію розгорнули заради його пошуків. Або що хлопець поїхав автостопом деінде, нікому про це не повідомивши. Можливо, навіть до старих шахт. Це не було чимось незвичним. Протягом минулих двох років вони мали три виклики туди, де захисники довкілля вдиралися на територію шахт і падали в одну з безлічі відкритих копалень. Двоє відбулися поламаними кістками і чималим штрафом, але один вибрав для падіння невдалу яму і скрутив собі в'язи. Пролежав там шість місяців, і ніхто його не

помітив. Тут, на Пагорбі, все було так само — чимало природних западин і порожнин ховалося в підліску. Якщо Мартін провалився в одну з них, ніхто не почув його крику.

7

Спершу до нього долинув розлючений вереск, а потім уже рішуче обурення. Чендлер саме просив Таню відредагувати орієнтування, додавши застереження не наближатися до підозрюваного, коли до відділка зайшов кульгавий незнайомець; його кульгання посилювало те, що до поясниці притискався ствол дробовика. Дробовик належав Кенові «Малюку» Мелоні, п'ятдесятишестирічному чоловікові, що тут народився і, як то кажуть, виріс невихований; головною його окрасою була борода — така ж божевільна, як його погляд. Він пробурмотів щось про те, що впіймав цього виродка на своїй території, а далі розібрати було важко через покручену мову, яку мало хто розумів.

Нишком кинувши погляд на своїх колег, Чендлер заспокійливо кивнув. Нагадування не реагувати. Поки що. Це вже вдруге цього року Кен приводив когось до відділка, підганяючи його своїм дробовиком. Першого разу це була молода парочка туристів, які, як він запевняв, поцупили щось у нього з будинку. Виявилося, що спраглі туристи просто шукали воду, а з Кенового боку це було навмисне непорозуміння. Цього разу його жертва була одна. Чендлер перевів погляд зі зброї на заручника, який тремтів, намагаючись заспокоїти його. І тут сержантове серце завмерло.

Чоловік на мушці цілковито відповідав описові Гіта.

Приблизно 170 сантиметрів і, як сказав Ґабрієль, кремезний, із низьким центром інерції сезонного робітника, створеного для того, щоб тягати важке знаряддя. Його каштанове волосся було скуйовджене, наче місяцями не бачило гребінця, а тижнева борода була на відтінок темнішою за волосся. З неї крапав піт. Під сорочкою в зелену клітинку, на якій бракувало відірваної кишені, висів невеличкий хрестик. Костюм доповнювали штани трохи нижче коліна; чоловік скидався на лісоруба, що почувався як удома просто неба, почувався як удома, ув'язнюючи

когось у гущавині, перш ніж убити. Плями крові на одязі підтверджували цю гіпотезу.

— То шо, хтось збирається ‘го в’язати? — поцікавився Кен, міцно притискаючи зброю до чоловікової поясниці.

Змахнувши рукою, Чендлер наказав своїм колегам відступити. На Кеновому обличчі з’явився вираз розчарування. Небезпечного розчарування.

— Зараз ми його заберемо, Кене. Просто опусти зброю. — Чендлер сподівався, що його наказ прозвучить владно, але не був певен, чи це вдалося.

— Якого дідька я опущу мо’ пушку? — захотів знати Кен. — Хтось мусить взяти ‘го під контроль.

— Просто опусти її, Кене, — повторив Чендлер. Йому подумалось, що якби Кен знав, ким, імовірно, був цей чоловік, він би не наважився і близько до нього підійти. Кен був божевільний, але не дурний.

— Я не опущу мо’ пушку, поки ‘го хтось не арештує, — буркнув Кен; його голос потрапив у пастку бороди, ніби волосся закривало чоловіків рот на замок.

Чендлер посунувся на міліметр ближче, щоб краще його чути. Поганий хід. Кен загрозливо змінив свою позицію.

Тепер його заручник видав якесь нерозбірливе бурмотіння. Благання.

Сержант вирішив спробувати втихомирити Кена.

— Гаразд, Кене, що він накоїв? — поцікавився він.

— Спитай, на чім я ‘го *заскочив*.

Чендлер витягнув шию, не наважуючись посунути вперед усе тіло, щоб це не завело Кена.

— Він хтів вкрасти мо’ тачку.

— Він був *у тебе*? — перепитав Чендлер. Якщо це Гіт, він, мабуть, шукав машину для втечі. Або переслідування своєї жертви.

— Нє, я був побіля ферми Черепахи. Ловив тих шельм-кролів. Повертався до тачки і впіймав *цього* шельму, коли він намагався її завести. Власність хлопа є власність хлопа, — нагадав Кен, вирячивши очі й удаючи невинність. Мов той кріль, якого буцімто хотів уполювати.

Чендлер чудово знав, що вся ця історія з кроликами була брехнею. Якщо Кен тинявся поблизу садиби Черепахи, він

майже напевно крав яйця з курників; але це вони доведуть до кінця іншим разом. Просто зараз йому необхідно було, щоб Кен відступив і віддав свого бранця під їхню опіку, тоді Чендлер зміг би поставити йому кілька запитань і підтвердити свої підозри.

— Саме так, Кене, саме так, — погодився сержант. — А тепер ти віддаси його мені, щоб я міг його заарештувати.

— Я не намагався... — почав чоловік. Ствол штурхнув його в спину і змусив замовкнути.

— Чорта з два, я тебе зловив, — нагадав Кен, гаркнувши це у вухо своєму заручникові, а потім знову зосередився на Чендлері. — Там будуть відбитки рук... відбитки пальців на кермі. І поки ви щось не подумали: кров — то не моїх рук справа. Ви мене за це не візьмете. Вона вже була на ньому.

— Я тобі вірю, Кене. А тепер...

— Я його пальцем не тронув. Скажи йому. — Кен тицьнув рушницю у спину заручника.

Чоловік здригнувся.

— Він не...

Кен не дав йому закінчити.

— Он бач'.

— Я бачу, — погодився Чендлер. Він звернувся до заручника, зовнішність якого збігалася з Ґабрієлевим описом серійного вбивці: — З вами все гаразд?

У чоловіка в очах промайнув біль.

— Ні, зі мною не все гаразд. Хіба схоже, що зі мною все гаразд? — сказав він, а тоді зойкнув від болю. Цього разу не дуло, а щось інше спричинило дискомфорт.

Кен знову тицьнув заручника стволом, змушуючи його рохнути.

— Скажи їм, що ти накоїв, хлопче. Чи що пробував накоїти, коли я тя зупинив.

— Кене, дозволь нам це владнати, — попросив Чендлер.

— Якщо я не змушу його признатися, ви зможете повісити на *мене* все, що забажаєте.

— Я не збираюся тебе ні в чому звинувачувати, Кене, але тобі слід опустити рушницю. Негайно! — Сержант відчув, що мусить покласти цьому край. Що довше Кен стоятиме тут, то нервовіше може сіпатися його палець на гачку.

Лука перервав його.

— Ми не можемо вважати це доказами, Кене, адже ти тримаєш його на мушці.

Чендлер обернувся, щоб подивитися на свого констебля. Технічно Лука мав рацію, але його зауваження не допомогло. У нього і так уже був на руках імовірний серійний вбивця, не хотілося розслідувати ще одне кровопролиття.

— Кене! Гвинтівку. Негайно! — Сержант витягнув руку до дробовика. Попри те що він збирався опанувати її, із тремтінням нічого вдіяти не вдалося.

— Це моя пушка, — нагадав Кен.

— І ми віддамо її тобі.

— Я маю на неї право.

— Але не маєш права наводити її на людей.

— Навіть на виродка, який краде мо' тачку?

— Ти привів його до нас. Цього достатньо.

— Він не зізнався, — нагадав Кен.

Заручник знову зойкнув, щелепи міцно стиснулися. Його огортала аура поразки. Випадково впійманий серійний убивця; його ретельно вибудувані плани зірвав недоумкуватий — проте небезпечний — місцевий житель.

Побачивши, що Кен не збирається опускати рушницю, Чендлер повернувся до заручника.

— Ви намагалися вкрасти автомобіль?

Кивок. Зізнання на мушці.

— Ага, я намагався украсти його машину. Я мусив. Мені необхідно було забиратися, тут... — Його сповідь перервав черговий стусан рушницею.

— Брехня, хлопче. Тут нема виправдань, ви, міські мудаки, думаєте, шо можете брати собі тут все, що заманеться.

— Ти отримав своє зізнання, Кене. Тепер можеш його відпустити, — нагадав Чендлер.

— Але він не вибачився.

— Кене!

Чоловік кинув на сержанта розлючений погляд, але забрав рушницю від спини заручника і наставив її на стелю. Чендлер випустив із легень затримане повітря і відчув, як послабилася загальна напруга, усі настовбурчені плечі одночасно опустилися. Таня і Лука кинулися вперед,

щоб відгородити Кена від його заручника. Чендлер ступив крок уперед, коли Кен взявся опиратися спробам Тані забрати йому з рук рушницю.

— Це моя пушка.

— Сорок вісім годин, Кене, — озвався Чендлер. — Щоб дати тобі можливість охолонути. Наступного разу, коли помітиш зловмисника, клич нас.

— Я хочу забрати її. Два дні, сержанте. Мені потрібна ця пушка. — Кен кидав розгнівані погляди, видаючись загубленим без своєї зброї; чоловікові очі так ображено вирячились, наче з його обіймів вирвали єдину дитину.

— Два дні, — повторив Чендлер, не зважаючи на розчароване обличчя Тані. Він знав її думку. Вона не вітала, коли хтось, окрім поліції, володів зброєю. Може, через те, що мала трьох дітей, та насправді вона просто ніколи зброї не любила. Не те щоб вона боялася навести дуло на когось, щоб переконатися, що її думка зрозуміла. Чендлер кивнув жінці, наказуючи вивести Кена з відділка. Він раптом зробився найменш небезпечним із усіх присутніх божевільних.

Коли Кен пішов, Чендлер уважно подивився на підозрюваного. Його голова похилилася до землі. Як поглянути на ці спітнілі круглі щоки, то й не скажеш, що цей чоловік був здатен убити п'ятдесят чотирьох людей. Утім очі звузилися, коли він наблизився, і сержант помітив у них приховану злість. Чоловік глибоко вдихнув і загарчав, вищиривши зуби. Чендлерові руки ковзнули до пістолета і торкнулися металу, приготувавшись витягнути його.

— Я мусив украсти машину, — прошепотів чоловік.

Лука зупинився за плечем у підозрюваного, очікуючи подальших інструкцій. Чендлер глипнув у куток кімнати. Колега зрозумів його сигнал і позадкував.

— Ви Гіт? — запитав сержант, зігнувши пальці на прикла́ді. Вочевидь поранений чоловік повільно підняв голову, щелепи міцно стиснуті. Так виглядає людина, яку викрили.

Темно-карі очі увіп'ялися в Чендлера, а потім обвели всіх інших. Сержант приготувався, пальці напружилися. Якщо Гіт збирався спробувати втекти, це станеться зараз.

Гіт коротко кивнув, тепер вираз його обличчя був ближчий до розгубленості, ніж до злості.

— Звідки ви?..

— Вас звуть Гіт? — повторив Чендлер.

— Так, Гіт. Гіт Барвелл, — озвався чоловік, насупившись. Біль зник із обличчя. Усе це була вистава. Однак дуже реалістична.

— Ви зі сходу?

— Так. З Аделаїди.

— І що привело вас сюди? — Чендлер зайшов здалеку, прості запитання, щоб приспати його пильність. Це було схоже на археологічні розкопки — краще скористатися щіточкою, ніж бульдозером.

— Робота.

— Яка така робота?

— Будь-яка. Сільське господарство, збір фруктів, фізична праця. Ви кажете, що робити, а я роблю.

— Тож ви добре знаєте цю місцевість.

Гіт повільно похитав головою.

— Ні.

Чендлер помітив у його голосі підозріливість і нерішучість, наче він шукав безпечну стежку на мінному полі.

— Пане Барвелле, я вимушений заарештувати вас...

— Я мусив вкрасти... взяти машину, — залопотів Гіт. — Я тікав від...

— Машина нас не цікавить, — перервав його Чендлер, направляючи Гітові руки за спину і надягаючи кайданки на зап'ястя, які були натерті до червоного, долоні вкрилися пухирями від жару чи надважкої роботи. — Ми хочемо поговорити з вами про деякі вбивства.

Закуті в кайданки кисті негайно вирвалися з його рук. Гіт повернувся до нього, очі палали. Коли чоловік на крок позадкував від Чендлера, Таня і Лука оточили його.

— Саме про це я хотів розповісти вам, — мовив Гіт.

— Ви хочете зізнатися? — перепитав Чендлер, змагаючись із дивною сумішшю розчарування та захвату. Якщо зізнання означало, що йому не доведеться залучати Мітча, то...

— Чому це ви питаєте, чи хочу *я* зізнатися? Це ж на мене напали, — сказав Гіт, змахуючи головою, немов намагався вказати напрямок. — Там нагорі. У лісах.

Таня з Лукою загнали підозрюваного на стілець. Чендлер стояв перед ним, розмірковуючи, чого саме Гіт намагався досягти. Скерувати їх у хибному напрямку? Збрехати, щоб урятуватися? А може, він затіяв якусь гру?

— Що ви маєте на увазі? — перепитав він, підігруючи.

— Я *маю на увазі*, — почав Гіт скривдженим тоном, — що хтось викрав мене і намагався вбити. Мені вдалося вибратися звідти, а потім я наштовхнувся на виродка з малетом[1] і дробовиком.

— Хто на вас напав? — перепитав Чендлер.

— Який із них?

— Там у лісах.

— Він назвався Ґабрієлем, — відповів Гіт, облизуючи порепані губи.

Від почутого в голові у Чендлера одночасно виникло мільйон думок, але тут озвалася Таня, досі напружена та готова до нападу.

— Який він мав вигляд, цей Ґабрієль?

— Високий... вищий за мене. Можливо, вашого зросту, — чоловік кивнув на Чендлера, — але худіший. Розмовляв... не зна'... ніби місцевий.

«*Ні, не місцевий*», — подумав Чендлер. Ґабрієль однозначно був із Перта, проте він підозрював, що для людини зі сходу всі западенці звучать однаково. Він наказав собі не потрапляти в ту саму пастку. Пересічні стереотипи прирівнюються до ледачої роботи поліції.

— Ще щось? — запитав сержант. Цей опис небагато давав. Нічого такого, щоб упевнено стверджувати, що йдеться про Ґабрієля Джонсона.

— Що ви хочете знати? — поцікавився Гіт. — Він був вашого зросту, засмаглий, із щетиною, але обличчя в нього здавалося, не зна', занадто юним. Ніби обличчя і борода не пасували одне до одного, ніби борода була наклеєна. Голос м'який. Оксамитовий.

Вдалося. Гіт описав Ґабрієля майже точно. Щиро кажучи, ці спогади могли видатися занадто точними, більше

---

[1] Тип зачіски, коли волосся підстрижене коротко спереду і з боків, а ззаду залишається довгим.

пасували для детального вивчення суб'єкта, ніж для побіжного погляду в паніці. Особливо, якщо йдеться про начебто переляканий мозок.

Чендлер подивився на своїх колег-офіцерів. Таня видавалася такою ж приголомшеною, як він. Лука втупився у нього, чекаючи вказівок щодо наступних дій. Останній член їхньої команди, Нік, застиг за стійкою з широко розплющеними очима, насолоджуючись виставою.

Гіт порушив тишу:

— Саме тому я намагався взяти машину. Я тікав, рятуючи життя. Ви *мусите* повірити мені.

Це благання зверталося до Чендлера. Сержант не відповів, його мозок перетворився на патоку.

— Сержанте? — гукнув Лука, змушуючи його відповісти. Цьому хлопчині завжди подобалося на когось тиснути, особливо, якщо це був його бос.

— Киньте його до камери, — наказав Чендлер. Це була тактика затягування, але нічого кращого він не міг вигадати, поки його думки не заспокояться.

Коли Лука кивнув, Гіт вибухнув, марно намагаючись звільнитися з рук двох офіцерів, що зіп'яли його на ноги.

— Ви не можете цього зробити! — горлав він, поки його вели до камер. — Я маю права! Ви не можете замкнути мене!

— Можу, якщо ви під арештом, — відповів на його протести Чендлер.

— За що?

— Почнімо з крадіжки машини.

— Він намагався вбити мене!

— Отже, у камері ви будете в безпеці, — пробурмотів Чендлер, слухаючи, як стихають удалині невпинні протести.

8

Чендлер сидів за Таніним столом і намагався привести до ладу думки. Він мав двох людей, які стверджували, що один із них напав на іншого. Одного він замкнув, а іншого відпустив. Хто казав правду? І що він *думав* про те, хто з них казав правду? Той, хто прийшов добровільно, чи

той, хто з'явився на робочому кінці дробовика? Спершу він допитає того, хто був зараз у його руках.

— Подзвонити до ГУ? — завзятий Ніковий голос перервав його думки.

— Дай-но мені подумати.

— Можливо, у нас тут серійний вбивця, сержанте. — Хлопцевий голос аж бринів від захвату.

Лука повернувся від камер у затильній частині будівлі до контори.

— Замкнули його? — запитав Чендлер.

— Замкнули, — відповів Лука, дістаючи з холодильника бляшанку ко́ли. Чендлерові здавалося, наче температура у відділку піднялася ще на градус, та, зважаючи на вбивчу спеку, це було неможливо. — Однак тобі, мабуть, захочеться зупинити молоду Нікову уяву, поки він не надто захопився.

Чендлер погодився. Його роботою було стримувати емоції, навіть якщо погано вдавалося впоратися з власними.

— Ми не знаємо, з чим маємо справу. Це може бути звичайна сварка друзів, що вийшла з-під контролю. Спершу зберемо кілька фактів, а потім телефонуватимемо в ГУ. Нам усім слід зберігати спокій.

Цю мантру Чендлер повторював собі, стоячи під дверима кімнати для допитів і намагаючись заспокоїти нерви. Усередині був чоловік, який убив п'ятдесят чотири людини. Або хлопчина, що посварився зі своїм другом і був не небезпечніший за мушок, які в'ються довкола лампочки на стелі. Гіта на двадцять хвилин залишили помаринуватися в камері, а потім перевели звідти на арену. За ці двадцять хвилин Чендлер зв'язався із Джимом, і той повідомив, що немає нової інформації про Ґабрієля, їхнього свідка і жертву, яка тепер перетворилася на ймовірного підозрюваного. Він наказав Джимові спостерігати далі й зателефонувати, як щось зміниться. Після допиту він приведе Ґабрієля назад.

Чендлер увійшов до кімнати. Гіт сидів за столом у кайданках, Таня стояла на варті під стіною. Коли Чендлер сів, Гітові очі були міцно заплющені. Сержант дав чоловікові трохи помедитувати, розглядаючи його із хвилюванням та захватом від того, що збирався дізнатися.

— Пане Барвелле, ви з нами?

Очі розплющилися і зосередилися на Чендлерові. Там, де він очікував побачити байдужість і розрахунок, були лише втома і погляд, який міг означати, що чоловік уже давненько не спав — або що його мозок щосили намагається приховати жахливу таємницю.

— Звичайно, я з вами, — кинув Гіт, підіймаючи кайданки. Може, він був стомлений, але зберіг достатньо кмітливості, щоб кусатися у відповідь.

— Я мушу поставити вам кілька запитань, — повідомив Чендлер.

— Я вже розповів вам усе, що знав. Я сказав вам, хто ув'язнив мене і намагався вбити. Я навіть вам його описав, однак замкнули все одно *мене*.

— Ви вкрали машину, пане Барвелл.

— І пояснив чому. Я тікав від убивці. Це, напевно, виправдовує якісь там спроби вкрасти машину? — Запала тиша, а тоді Гіт відступив, збагнувши, що щойно зізнався у злочині: — Ви не зможете цим скористатися, ви ще не розпочали допиту й не зачитали мені моїх прав. — Зі сплутаного каштанового волосся крапав піт, піт, який похапцем ковтала борода, що за минулі півгодини наче потемнішала ще на відтінок.

— Я вже знаю про машину, — заспокоїв його Чендлер. — Я хочу дізнатися про все інше. Я хочу, щоб ви розповіли мені *свою* версію подій. Як ви тут опинилися.

Запала довга пауза, ніби Гіт оцінював, чи можна довіряти Чендлерові. Це не мало значення; він опинився в ситуації, з якої не мав іншого виходу. Відкинувшись назад, чоловік посмикав себе за волосся, сплутуючи його ще більше, потім його руки сповзли вниз обличчям, так само засмаглим і обвітреним, як у Ґабрієля. На цьому їхня зовнішня схожість закінчувалася.

Утім їхні історії майже ідеально збігалися. Як і Ґабрієль, Гіт втратив роботу, зірвався і помандрував у глиб материка, шукаючи якогось заняття на фермі.

— Ви знали якесь ім'я? Розташування? Номер телефону?

— Що, я мав спершу подзвонити і зарезервувати собі місце? — огризнувся Гіт.

— Щось мусило привести вас аж сюди.

Гіт розчаровано зітхнув.

— Я робив те, що роблю зазвичай, — імпровізував. Кілька збирачів фруктів на узбережжі підказали мені, що найкраще йти углиб, що більшість застрягає на узбережжі, бо там легше переїжджати з місця на місце, але там завелика конкуренція. — Гіт подивився на сержанта. — Але імпровізація — це не злочин. Чи не так?

Імпровізація не була злочином, але робила його історію менш правдоподібною. Чендлерові потрібно було більше.

— Продовжуйте.

— Гаразд, я ловив машину за Порт-Гедлендом, коли Ґабрієль зупинився.

— Яка у нього була машина?

— Не зна'. Шматок лайна, а не машина. І колір гівняний.

— Марка?

Гіт знизав плечима.

— Вона зупинилася. Більше мене нічого не цікавило. Побитий шматок лайна чи ні, це було краще, ніж цілий день волоктися під грьобаним сонцем.

— Реєстраційний номер?

Гіт зітхнув і заплющив очі.

— Якщо я не можу пригадати марку, що змушує вас думати, що я пам'ятатиму це?

Чендлер не відповів. Описи автівки Ґабрієля і Гіта збігалися, і обидва були нечіткі.

— А ви завжди їздите автостопом? — поцікавився сержант.

— Лише якщо не маю вибору.

— У вас не було якихось поганих передчуттів щодо нього?

— Він був високий і худий. Якби він спробував щось зробити, я б дав цьому раду. Відрекомендувався Ґабрієлем, сказав, що повертається додому з припасами.

— Ще щось?

Погляд Гіта помандрував до задньої стіни.

— Лише сказав, що живе неподалік, один. Це скидалося на правду. Ну, тобто він був неговіркий, а коли казав щось, то так тихо, що я ледве чув. Через це я подумав, що він напевно, ну знаєте, гей. — Чоловік знову зосередився на Чендлерові. — Не те щоб я щось проти них мав... Усе, що

люди виробляють, це їхнє діло. Тобто я не ненавиджу їх чи ще щось таке, — пояснив Гіт, вочевидь, щодуху намагаючись висловити свою думку.

Чендлер дав йому копну́ти ще глибше, сподіваючись, що це щось відкриє.

— Я намагаюся сказати, що не боявся. Я все контролював. — Гіт на мить заплющив очі, замислившись. — Я *думав*, що все контролюю. Запитав у нього, чим він займається, був привітний і таке інше, але найбільше за все мені хотілося поспати кілька годин. Через те, що він був незнайомець, я не зробив цього.

— Про що ви розмовляли?

— Ні про що конкретно. Я сказав йому, що сам з Аделаїди і що ці місця видаються такими ж безплідними, як і шматок від Кубер-Педі до Аліс-Спринґс, але тут були гроші. Ми виїхали з міста, прямуючи в глиб материка. Проїхали кілька з'їздів...

— Вам не здалося, що в ньому було щось *нездорове*? — перервав його Чендлер.

— Ні, тільки те, що він проїхав місця, де я міг би отримати роботу. Він пояснив, що сюди й так усі кидаються. Сказав якусь фразу... — пригадав Гіт, закочуючи очі до стелі, — щось про те, що не слід зупинятися біля першого водопою, який побачиш. — Чоловік подивився на сержанта. — Знаєте її?

Чендлер похитав головою, бажаючи, щоб Гіт продовжував.

— Щось про те, що ти туди дістався, але всі тварини вже потупотілися на дні і зробили воду занадто брудною, щоб її пити. Він сказав, що далі ферми кращі, тож ми продовжили їхати. Гарно було рухатися, значно краще, ніж варитися на узбіччі. Він сказав мені, що ззаду є вода, якщо я хочу. — Гіт поморщився. — Я не бачив причин відмовлятися. Хотілося пити.

Чендлер вже бачив, куди веде ця історія.

Отруєна вода. Ґабрієль теж це описував.

— Минуло кілька хвилин, і я почав слабшати. Ніби відключався. Спершу я подумав, що моє тіло просто розслабилося, напруга від того, що я в машині з незнайомцем,

минула, а гаряче повітря, задуваючи у вікно, зробило мене сонним, проте з кожною хвилиною мені робилося гірше, аж поки я не перестав відчувати рук і ніг. Тоді я, мабуть, зомлів. Думаю, у воду щось підлили.

Чендлер дав йому продовжити, шкрябаючи в блокноті.

— Я прокинувся в повітці. — Гіт втягнув носом повітря. — Від наколотих дров у кутку пахло солодкою смолою. Я був закутий у якісь старовинні кайдани, від яких боліли зап'ястя. — Він показав Чендлерові роздерту шкіру, немов витаврувану на широких зап'ястях, з неї вже злазили клапті. — І ноги теж. Кайдани, як у старих фільмах про Неда Келлі[1] і подібних. Товстий шматок заліза, прикріплений ланцюгом до стіни. Він не хотів, щоб я кудись утік.

— Можете описати їх *точно*?

Гіт похитав головою.

— Такі... петлі у формі літери «D», з'єднані ланцюгом. І на ногах теж. Зап'ястя прикріплені до стіни. Ноги — ні, але кайдани буди занадто важкі, щоб рухатися, немов їх причепили до бетонного блоку. Я кликав на допомогу, але з вулиці чулося лише кудкудакання і цвірінькання... а за стіною хтось рухався. Тоді я подумав, що мене прикували в повітці, прибудованій до хижі. Це змусило мене замислитися, для чого там були всі ці інструменти. — Чоловік утупився поглядом у Чендлера. — Коли ти в'язень, усе видається лиховісним. Я продовжував кричати, аж поки не запекло в горлі, але Ґабрієля це не займало. Він знав, що навколо немає жодної живої душі, яка може допомогти. Трохи пізніше він з'явився у дверях, не розлючений, але й не щасливий... просто стояв. Я благав його відпустити мене, а він сказав мені заспокоїтися тим своїм дивним м'яким голосом. Я боявся, що він збирається зробити щось просто зараз, але він згадав щось про п'ятдесят п'ять. Я запитав, що це, в біса, означає, але він сказав, що ще має роботу, і пішов. Я сказав, що він не мусить мене вбивати,

---

[1] Легендарний австралійський розбійник — бушрейнджер. Здобув славу як народний месник, протистояв колоніальній адміністрації, грабував банки та нападав на загони поліції. Одна з найсуперечливіших історичних постатей Австралії. Був страчений через повішання.

а він бовкнув таке, від чого я досі вкриваюся сиротами: «Можеш про це не турбуватися, — сказав він. — Взагалі не варто турбуватися. *Звичайно*, тебе буде вбито».

Гіт витріщився на сержанта, ніби серйозність цих погроз ще треба було посилити.

Чендлер грав чесно.

— Якщо Ґабрієль збирався вас убити, як ви втекли?

Підозрюваний поклав руки в кайданках на стіл, шкіра була надірвана, почорніла на краях ран, укритих порохнявистою кіркою.

— Пощастило. Я продовжував смикати кайданки, сподіваючись, що вони такі старі, що можуть зламатися. Так і сталося. Один із замків випав. На кілька секунд я застиг, дивлячись, як він лежить на землі, й не вірячи, що це насправді сталося. Нахилившись, я схопив із лавиці сокиру і замахнувся, намагаючись відрубати іншу частину так, щоб не відтяти собі зап'ястя. Я невтомно гупав нею, прислухаючись, чи Ґабрієль не повертається з сусіднього приміщення.

— І він не прийшов?

Гіт усміхнувся, вочевидь, пишаючись собою.

— Я знову почав волати, маскуючи шум від ударів, що дужче гупав, то голосніше кричав. Мені вдалося достатньо зігнути метал, щоб витягнути руку. — Чоловік подивився на свою набряклу долоню. — Я збирався зробити те саме із залізяками на ногах, але знайшов ключ, який висів на цвяху. Потім хотів розрубати сокирою двері повітки, але вона була тупа, тож я підійшов до дверей в інше приміщення і зазирнув усередину.

Підозрюваний заплющив очі, пригадуючи цю сцену.

— Він був там, спиною до мене, всюди лежали документи і мапи, наче він щось планував. Напевно, де поховати мене.

— Тож він був повернутий до вас спиною? — перепитав Чендлер.

— Ага.

— І у вас була сокира?

— Ага.

— Чому ви не кинулися на нього?

Гіт змовк, ніби лише зараз поставив собі це саме запитання.

— Я тільки хотів вибратися звідти, сержанте. Хай там як, він повернувся і витріщився на мене. Здавався так само приголомшеним, як я. Я кинувся до дверей, вилетів у них і побіг. Дідько забирай, я ненавиджу дику природу.

— Але ви працювали на природі, — нагадав йому Чендлер.

— Лише через гроші. Я був готовий будь-якої миті проміняти її на цеглу, гудрон та кондиціонер, але не маю достатньо мізків чи кваліфікації, щоб протирати штани за столом.

Чендлер загнав Гіта назад до його історії.

— Тож ви побігли, але не відірвалися від нього.

— Ні. У нього статура, як у тих грьобаних бігунів на середню дистанцію. Мені вдавалося випереджати його, поки я не дістався до могил.

— Могил? — перепитав сержант, вдаючи, що нічого про це не знає.

— Ага — могил. Принаймні вони скидалися на могили.

Цей негайний відступ посилив Чендлерові підозри — немов чоловік вдавав, що знає не так вже й багато.

— Скільки було могил?

— Гадаю, шість. Через ту спеку здавалося, наче я натрапив на пекло. — Гіт зблиснув слабенькою усмішкою, але вона швидко зникла, коли Чендлер не відповів. — Я рушив до верхівки пагорба, сподіваючись, що знайду дорогу, але там не було нічого, крім триметрового схилу. А тоді він упіймав мене і штовхнув на землю. — Чоловік відкашлявся. — Бійку я не дуже добре пам'ятаю, крім того, що нікому з нас не вдавалося пристойно притиснути іншого, котилися і котилися, намагаючись отримати перевагу, а потім, мабуть, опинилися на краю. Пригадую, як, приземлившись, подумав, що помер, у легенях не було повітря, не вдавалося поворухнути ні рукою, ні ногою. Тоді, гадаю, я зомлів і повернувся до тями трохи згодом, дивлячись знизу вгору на гірський хребет. Я й гадки не мав, де опинився.

— Скільки ви були не при тямі?

— Не зна'. Сонце ще не було в зеніті, тож, гадаю, кілька годин.

— Окей, — озвався Чендлер. — А де був Ґабрієль?

— Поруч зі мною. Вкритий порізами та синцями. Живий чи мертвий — мене не займало. Я залишив його там.

Отже жодний із підозрюваних не спробував прикінчити свого противника. Чендлер підозрював, що якби один із них був серійним вбивцею, то скористався б нагодою. Одне він знав точно — хтось із них не розказав правди.

Гіт продовжував свою оповідь:

— Я шкутильгав кілька годин, поки не дістався ґрунтової дороги. Пішов нею і дійшов до ферми. Не схоже було, що там хтось є, тож я вирішив спробувати позичити машину. От тоді мене знайшов мудак із пушкою. А тепер ми тут. Сидимо собі, базікаємо, поки той псих тиняється на волі.

Чендлер вирішив бути з Гітом чесним, щоб оцінити його реакцію.

— Той псих розповідає точнісіньку таку саму історію про вас — що ви викрали його і намагалися вбити.

У Гіта відвисла щелепа, обличчя зблідло, а очі швидко закліпали:

— Ви його впіймали?

— Ага, — підтвердив Чендлер. Гіт трохи помовчав.

— Він бреше.

— Гаразд. Чому? — поцікавився сержант.

— Тобто «*чому*»?

— Навіщо Ґабрієлеві брехати?

Гіт посунувся до краю стільця, ніжки рипнули підлогою.

— Кажу вам. Бо він псих.

— Я про те, чи була в нього особлива причина? Є хтось, хто хотів би викрасти вас і вбити? Чи ненавидить він вас достатньо, щоб улаштувати це? Маєте ворогів? Борги? Ще щось?

— Та я клав на все це майно-лайно, — кинув Гіт.

«*Можливо, перша правдива річ, яку ти сказав*», — подумав Чендлер. У Гітовій позі була якась така напруга, що сержантові здалося, наче всередині чоловік весь час балансує на межі, нервовий, як наляканий кіт, що заховав пазурі у м'якій підкладці свого одягу.

— Він просто псих, сер... сержанте... як там вас називають.

— «Сержант» згодиться.

Нерви у кремезного чоловіка здавали, ноги витанцьовували під столом вгору-вниз, як поршні.

— Я більше нічого не можу вам розповісти, сержанте.

Чендлер кивнув. Він уже витиснув із цієї каменюки все, що міг. Тепер йому потрібен був час, щоб спланувати наступний хід. Зараз єдине, що він мав, — слово одного незнайомця проти слова іншого та власну думку щодо того, хто з них каже правду. Якщо її хтось казав.

— Можна мені тепер піти? — запитав Гіт.

— Куди? — поцікавився Чендлер.

— Куди завгодно.

— Гадаю, вам краще буде залишитися тут, чи не так? Якщо на вас полює серійний убивця.

Гіт розтулив рота, немов збираючись посперечатися, але нічого не сказав.

Чендлер із Танею покинули кімнату для допитів і повернулися до контори. Там їх зустрів Лука, який бігав туди-сюди між столами, вихиляючись на всі боки, наче намагався зав'язатися вузлом.

— Ну? — нетерпляче запитав він.

— Нам доведеться затримати його, — озвався Чендлер.

Очі Луки запалали, але замість нього відповів Нік — його уривчастий голос долетів з-за рогу, від стійки:

— Отже, він це зробив?

— Я не знаю, — зізнався Чендлер. — Їхні історії однакові.

— Вони не можуть бути *однаковими*, — заперечив Лука.

Таня увірвала його:

— Але так і є. Майже слово в слово.

— То в чому ми його звинувачуємо? — захотів знати Нік.

— Я ще не знаю, — зізнався Чендлер. Він повернувся до Тані: — Запхай його тимчасом до камери. І будь обережна.

Для нього це справді було важливо. Усі вони стали йому близькі. Останнє, чого йому хотілося, — пояснювати Саймонові, Ерролу чи Кеті, що з їхньою мамою щось сталося. І так само — Джимовій матері-інваліду. Вони лише минулого року поховали Джимового батька: старий програв битву з емфіземою, яку заробив, працюючи на шахті. Чоловік, що боровся на війні так само мужньо, як із хворобою. Чоловік, який наполягав, що його похорон мусить стати

торжеством життя. Він свого домігся. Триденну гулянку ледве пережили деякі плакальники.

І попри те, що про інших двох Чендлер знав небагато, він турбувався за Луку та Ніка; за Луку попри його неприховані лінощі, а за Ніка тому, що важко було не відчути до цього хлопчика батьківської любові, згадуючи, що він приїхав сюди аж із Мельбурна, щоб працювати в поліції. Ця батьківська турбота додалася до його небажання виводити Ніка у поле, хоча сержант розумів, що незабаром доведеться перерізати пуповину.

— Замкніть його у найглухішій камері. Я приведу назад Ґабрієля і не хочу, щоб вони були заблизько один до одного. — Чендлер прикипів поглядом до Луки і Тані. — І не робіть нічого без прикриття. Як нам відомо, *обидва* чоловіки надзвичайно небезпечні.

9

У місті було тихо, навіть тихіше, ніж зазвичай, немов тут промчав серійний вбивця, винищуючи його жителів, поки сержант був зайнятий допитом Гіта. Чендлер відчув, що спека ще трохи посилилася, впритул наблизивши Вілбрук до точки кипіння.

Шлях до готелю привів чоловіка до батьківського будинку, тож він замислився, чи не зазирнути, щоб розібратися з Сариною проблемою. Може, бабуся намагалася забрати в неї телефон. Він знав, що доньку це завжди трохи зводить із розуму. Але Чендлер не зупинився; на нього чекало дещо невблаганніше за протистояння поганому настрою малолітньої дівчинки.

Джим залишався на своєму посту біля готелю так само непохитно, як хвилинна стрілка на годиннику ратуші. Вона забилася пилюкою кілька років тому і зробилася реліквією в цифрову еру. Коли Чендлер запаркувався, Джим виліз із поліційної машини, темний і худий, як дерево, в яке влучила блискавка.

— Він досі всередині, — повідомив Джим, передбачивши босове запитання. — А для чого, до речі, ми веземо його до нас?

— Ще допитаємо. Щось не сходиться, — кинув Чендлер, переходячи вулицю. Дійшовши до готелю, він зупинився. — Щиро кажучи, Джиме, все, напевно, навпаки. Усе занадто ідеально. Я мушу дізнатися чому.

Вони знайшли Оллі за стійкою реєстрації, де чоловік схилився над газетою; денні перегони були позначені мішаниною чорних кіл і підкреслених імен — код Оллі ніхто не міг розгадати.

Чоловік одразу здивовано насупив чоло.

— А ви двоє що тут робите? Знаєте, мені не подобається, коли ваші люди навідуються двічі на день. Один візит ще туди-сюди, а два — чекай біди.

— Нам потрібен ваш гість.

Оллі вдавано обурився.

— Тобто «*гість*»? У мене чимало «*гостей*». — Підтверджуючи це, він підштовхнув до Чендлера журнал із записами, але сержант відмахнувся від нього.

— Просто відведіть мене до його номера, Оллі, — наказав він. Продовжуючи бурмотіти щось собі під ніс, Оллі повів їх до президентського люкса на горішньому поверсі.

Відганяючи його з дороги, Чендлер прошепотів Джимові:

— План такий: ми запросимо його до відділка, щоб поставити ще кілька запитань. Якщо він опиратиметься, надінемо кайданки й доставимо на місце.

Чендлер постукав, не називаючи свого імені та не пояснюючи причини візиту. Не варто давати Ґабрієлеві нагоду втекти чи озброїтися. Якщо він божевільний убивця, така поведінка була найбезпечніша.

Нічого. Чендлер знову погупав у двері, цього разу голосніше, сподіваючись розбудити Ґабрієля, який, можливо, заснув.

Знову жодної відповіді.

Оллі наблизився, шепочучи відвідувачам:

— Він нещодавно наповнював ванну. Використав майже всю мою гарячу воду. Мені доведеться повісити брудні простирадла на вулиці й чекати, поки сонце вижене з них усю нечисть.

— Маєте свого ключа? — нетерпляче запитав Чендлер.

— Ага, заждіть! — голосно шепотом наказав Оллі. Сержант глипнув на нього.

— Покваптеся.

Оллі покопирсався ключем у замку, попереджаючи Ґабрієля про своє наближення і дратуючи Чендлера. Його черевик розміру сорок два з половиною був би значно ефективніший.

Коли двері відчинилися, сержант посунув Оллі вбік і увійшов, витягнувши пістолета. Джим зайшов за ним назирці. У кімнаті було порожньо.

— Ґабрієлю, — гавкнув Чендлер, рвучко прямуючи до ванної. Викладена дерев'яними панелями ванна була наповнена гарячою водою, але ніде не було й сліду Ґабрієля. — Є щось? — кинув сержант через плече.

— Нічого, — відповів Джим.

Ґабрієль зник.

Вони пошукали його. У номерах, шафах, на сходах, у пральні та вестибюлі. Не пощастило нікому; жодного сліду їхнього підозрюваного чи хоч якогось гостя. На кухні, їхній останній зупинці, не було нічого, крім горщиків, пателень і слідів щурячих випорожнень. Ґабрієль просто випарувався.

Коли вони закінчили пошуки, у Чендлера з'явилася жахлива думка. Можливо, за короткий час між поселенням Ґабрієля і появою у відділку Гіта Ґабрієль якимось робом став його жертвою?

Часу було обмаль, але Гіт, напевно, міг чекати під стінами відділка, а тоді вирушити за ними до готелю і вбити Ґабрієля? Проте як тоді Кенові вдалося схопити Гіта і взяти його в заручники? Чи встиг би він за цей час повернутися аж туди? Кен жив за добрих двадцять п'ять кілометрів від міста.

Опинившись біля стійки реєстрації, Чендлер запитав у Оллі:

— Ви не чули нічого дивного?

— Нічого, крім води у ванній.

— А він міг прослизнути повз вас?

— Я весь час сидів тут. Він аж ніяк не міг піти непомітно. До речі, для чого він вам?

Можливо, Оллі був недобросовісний, але не дурний. Копи не докладали б стільки зусиль, якби не мали причин для підозри. Чендлер заспокоїв його:

— Він свідок нападу.

— Серйозно? — перепитав Оллі, не приховуючи скептицизму.

Він не купився, однак Чендлера це не займало. Він хотів ще раз перевірити Ґабрієлеву кімнату. До ліжка ніхто не торкався, з міні-бару нічого не взяли, а крихітними пляшечками з шампунем і кондиціонером не користувалися. У сержанта склалося враження, що Ґабрієль втік майже одразу. А якщо він не минав повз Оллі та Джима, тоді... запобіжну стрічку зірвали. За дверима були металеві сходи, темний провулок, Анзак-стрит і свобода.

Чендлер відправив Джима оглянути околиці, сподіваючись, що той наштовхнеться на їхнього підозрюваного-втікача. Це був постріл навмання, але просто зараз вони більше нічого не могли вдіяти.

Повернувшись до відділка, сержант пояснив ситуацію своїй команді, що зібралася майже в повному складі.

— Гадаєш, він убивця? — запитала Таня, не підводячи погляду від мішанини бланків на столі.

Чендлерові хотілося залишатися неупередженим, але це було складно. Усе було не на Ґабрієлеву користь, але сержант пригадав, як чоловік хотів втекти з місця та подалі від загрози власному життю. Відчуваючи такий страх, опиратися думкам про втечу дуже важко.

— Нам доведеться привести його сюди, а тоді подивимося, — озвався Чендлер. — Джим уже шукає його. Ми з Лукою теж вирушимо на пошуки. Таню та Ніку, ви залишитеся тут.

— Це через те, що я жінка? — насупилася Таня.

— Ні, через те, що я довіряю тобі попіклуватися про того підозрюваного, якого ми маємо.

— Не думаєш, що вже час зателефонувати в ГУ? — поцікавилася вона. Усі витріщилися на Чендлера.

— Ми втрьох не зможемо охопити ціле місто, — додав Лука.

Таня кивнула.

— Він має рацію.

Чендлер знав, що вони всі мають рацію. А ще він знав, що потягне за собою дзвінок до ГУ, а найголовніше, кого він потягне. Мітча.

Колись вони були найкращими друзями, переросли злидні, приєдналися до сил поліції в одному класі та за одних трагічних умов. У 2001 неподалік від Ньюмена впав літак, вбивши чимало офіцерів поліції та створивши вакансії для новобранців. Трагічний спосіб скористатися вдалою нагодою.

Спочатку Чендлер навіть не думав подавати заявку. Він не планував бути копом. Тинявся собі туди-сюди в бакалійній крамниці «Сі-Джиз», розставляючи товари на полицях і вислизаючи крізь задні двері, щойно випадала нагода. Єдиною причиною, чому він узагалі подав заявку, був Мітч. А Мітч подав заявку лише через тиск своєї родини. Його дядько був серед загиблих. Чендлер подав усі необхідні документи почасти через дружбу з Мітчем, а почасти через цікавість, куди це все його заведе.

Присягу вони склали разом в серпні 2001. Він стояв пліч-о-пліч із Мітчем й однаково пишався та був вражений блискучими значками, які їм пришпилили до форми на грудях. Після випуску вони разом міцно влаштувалися на нижньому щаблі поліції у Вілбруку. Обидва прокладали собі шлях нагору. Але не тут. І не разом.

Чендлер сидів у кабінеті й дивився на телефон, чекаючи, поки Нік з'єднає його з ГУ. Він смертельно боявся цього — нової розмови з Мітчем. Розмірковував, чи погладшав його колишній друг, що колись був блідим стручком із неприродно синіми губами. Вони не бачилися повних десять років, але від Мітчевого кузена, який мешкав у місті, Чендлер знав, що після від'їзду до Перта Мітч невпинно видирався вгору кар'єрними щаблями. Не те щоб це цікавило Чендлера. Аж поки не прийшло офіційне повідомлення, що у Порт-Гедленді призначено нового інспектора, інспектора Мітчелла Ендрюса. Це все змінило. По суті, тепер Мітч був його босом. Поки що їх розлучали обставини й безплідна пустеля, але їхні світи ось-ось зіштовхнуться.

Задзвонив телефон.

— Говорить інспектор Мітчелл Ендрюс, ГУ Порт-Гедленда.

Голос був незворушний, він звик віддавати накази. Але Чендлер майже чув, як з іншого боку дроту крутяться коліщатка у Мітчевих мізках. Чоловік, якого він знав, безпомилково вмів розділяти свої думки, і це сприяло раціональному мисленню. Іноді він бував аж занадто розсудливий, до беземоційності. Утім, гострі краї, мабуть, затупилися за десять років. Мабуть, Чендлерові слід почати все з чистого аркуша, повернутися до моделі «начальник-підлеглий». Його шлунок затягнувся вузлом, який неможливо було розв'язати.

— Сержанте Дженкінс, ви там? — Чендлер збагнув, що не відповів.

— Так, Мітче, я тут.

На іншому боці дроту запала тиша. Коли голос повернувся, в ньому чулися обурення та загроза.

— Інспектор Ендрюс, сержанте. І ви звертатиметеся до мене саме так.

Ось і відповідь. Час не затупив Мітчеве марнославство, ще й, вочевидь, загострив його.

— Ваша команда там у повному складі? — поцікавився Мітч.

— Ні, нас тут лише двоє... — Чендлер не міг змусити себе офіційно звернутися до колишнього друга, його мозок повставав проти такого самозакоханого прохання.

— Зберіть їх і перемкніть мене на гучномовець. Я хочу звернутися до вас усіх.

Чендлер змахнув рукою, запрошуючи свою команду всередину — всіх, крім Ніка, що стовбичив за стійкою, не бажаючи залишати її порожньою. Пішовши на компроміс, сержант залишив двері відчиненими, щоб Нікові було чутно. Потім натиснув на кнопку.

— Ви на гучному зв'язку.

У гучномовці вибухнув владний голос:

— Це інспектор Мітчелл Ендрюс, ГУ Порт-Гедленда. Я вирішив відрекомендуватися, адже, як мені відомо, дехто з вас зі мною ще не зустрічався. Переконаний, ваш... *сержант* уже повідомив вам, що зараз ми маємо одного

підозрюваного у розслідуванні масового вбивства, зачиненого в якійсь із ваших камер, та другого — втікача. Поки що ситуація не була під контролем настільки, наскільки б мені хотілося, але, повторю, це не ваша провина.

Висновку не пролунало, але він був аж занадто очевидний; Мітч стверджував, наче в тому, що відділок опинився по вуха в лайні, винен Чендлер.

Інспектор вів далі:

— Ситуація вимагає втручання офіцерів, що мають досвід у таких справах, тих, хто пройшов належне тренування...

— Нам потрібен тут хтось, хто допоможе організувати розшук, допоможе керувати підгрупою, — увірвав його Чендлер, прагнучи наголосити на браку підтримки.

— Ми про все це потурбуємося, сержанте Дженкінс, — спокійно запевнив Мітч.

Чендлер подивився на Таню, єдиного члена команди, хто працював із Мітчем раніше. Він сподівався побачити, як вона закочує очі до стелі або всміхається, але на нього чекало дещо гірше — вираз співчуття на її обличчі.

— Я знайшов декого, хто має відповідний досвід і знає цю місцевість, — повідомив Мітч.

— Кого? — перепитав Чендлер.

— Себе.

Оце й усе. Вирішено. Чендлер спробував набрати повні груди повітря, але воно застрягло йому в горлі разом із огидними спогадами про останній раз, коли вони з Мітчем працювали разом.

10

2002

Мартінова родина приєдналася до полювання. Чендлерові дали завдання триматися поближче до Мартінового батька, Артура, чоловіка, що завжди мав такий вигляд, наче у нього ось-ось станеться серцевий напад. Йому було під шістдесят, коренастий, приземкуватий, наче сидіння на роботі за столом заважало йому рости. Його кремезна постава згорбилася під тягарем сподівань і щомиті, яку

він проводив тут, втрачаючи надію на випаленій землі, зіщулювалася ще більше.

Місце, де колись був табір, вважали потенційно плідним на знахідки, попри те, що каміння у вогнищі вже почорніло, наполовину загрузнувши в багнюці, а вітер давно вже роздмухав попіл. Артур наполягав, щоб тут усе обшукали, попри Чендлерове прохання йти далі й перевірити ще кілометр до настання темряви. Літній чоловік сновигав табором, шукаючи доказів, що його син був тут; копирсався паличкою в пилюці, замітав землю, намагаючись знайти хоча б крихітний слід. Серце краялося від одного погляду на те, як він човгав туди-сюди галявиною, замітаючи давно померле листя і розганяючи комашок на своєму шляху.

Чендлер шукав розради в затінку, коли до нього нишком наблизився Мітч. Перший ентузіазм друга вже вщух, і тепер — черговий штрих до його щоразу дратівливішого характеру — він узявся віддавати накази волонтерам, наче це були його особисті раби. Жодного «дякую», лише нагадування бути уважними. Це більше скидалося на прочухан, ніж підбадьорювання.

Протягом кількох минулих тижнів навіть Мітчева зовнішність змінилася — щоки запали від голоду, віспини від підліткового акне зробилися глибші.

Мітч прошепотів другові:

— Я вступив сюди, щоб займатися роботою полісмена, а не бути псом-шукачем.

— Це і є робота полісмена, — озвався Чендлер. — Ми намагаємося визначити, що з ним сталося. Хіба в тебе немає почуття обов'язку?

Чендлера це почуття обов'язку здивувало нарівні з іншими. У підліткові роки цього почуття для нього не існувало, тож він і досі намагався з ним примиритися. Завдяки роботі в поліції та майбутньому батьківству Чендлер постаршав. Перетворювався на свого батька — міцного і надійного. Непогано, але йому було лише двадцять два.

Мітч вигнув брову. Він не купився на Чендлерову спробу мотивувати його.

— Що у мене є, Чендлере, так це відчуття, що ми шукаємо когось, хто не хоче, щоб його знайшли. Якщо він

дістався аж сюди, то знав, куди йде. І знав, що не повернеться.

— Чого ти хочеш, Мітче? Убивць? Наркотиків? Проституток? Пошукай щастя у великому місті.

Хлопець смикнув суху гілку, і вона відламалася від стовбура.

— Я думаю про це, — зізнався він, кришачи гілку в руках і кидаючи скалки на землю.

— Ти серйозно? — перепитав Чендлер, відволікаючись від літнього чоловіка, що копирсався у пилюці.

Мітч кивнув.

— Серйозно.

— Ти працюєш у поліції лише рік.

— І що?

— То хто ж тебе візьме?

Мітч облизав свої химерні сині губи.

— Я розмовляв з одним керівником у Перті. Він готовий спробувати.

— У Перті?.. У клятому Перті?

— Так, у клятому Перті. Я нічого не досягну, граючись у ці гівняні хованки.

— Великі плани, — досить різко кинув Чендлер, — великі плани.

— Тільки тому, що ти сам тут застряг.

— Я анітрохи не застряг.

Мітч презирливо вишкірився, і хлопцеві захотілося дати йому стусана.

— Спершу ти застряг із Тері, а тепер і тут.

Чендлерові перед очима стала його дівчина на восьмому місяці вагітності, і всередині все перевернулося. Йому понад усе хотілося бути з нею, а не вештатися лісами. Але він сказав Мітчеві те саме, що і їй.

— Життя триває. Так мусить бути. Іншого виходу немає. — Сказавши це, він залишив Мітча біля дерева і повернувся до Артура. Літній чоловік знайшов якусь пластикову обгортку і намагався скласти її докупи — дізнатися, що то є.

А то був черговий хибний слід: пластик виявився занадто старим і пошарпаним, його не могли викинути нещодавно.

Вони залишили галявину, заглиблюючись у кущі, — якісь безформні кам'яні піраміди привели їх до широкої заглибини між двома горбками, схожої на портал у невідоме.

Коли вони дісталися вершини, їхнім поглядам відкрився краєвид — верхівки дерев кидали густий затінок на землю; непролазно густі крони принаймні давали прихисток від наполегливого сонця. Приголомшливе відчуття усамітненості хвилею накрило Чендлера, цей краєвид одночасно дивував і лякав. Мало хто заходив так далеко, навіть серед божевільних. Він замислився, чому Мартін міг прийти сюди. Були простіші способи себе вбити.

Чендлер нагадав собі, що минув лише тиждень. Досі були шанси, що Мартін живий.

Коли він почав спускатися іншим боком Пагорба, пролунав Мітчів голос, наказуючи добровольцям розділитися. Дехто не приховував роздратування від цих крикливих наказів, але Чендлер бачив, що Мітча це анітрохи не турбує. Хлопець знову замислився, чи міг Мартін вижити тут протягом тижня. Замислився, чи зміг би Артур. Чи зміг би Мітч? Чи зміг би він сам?

11

— Гаразд, ось чим ви займетеся, сержанте Дженкінс. — Із гучномовця знову пролунав поблажливий голос всезнайки, який неможливо було ігнорувати. — По-перше, переконайтеся, що у дорожніх патрульних Поліції штату є опис чоловіка, якого ми розшукуємо.

— Ґабрієля, — зауважив Чендлер, відчуваючи потребу додати щось вагоме. Йому хотілося, щоб Мітч обійшовся без формальностей. Він удавав, наче вони ніколи не бачилися.

— Дайте їм детальний опис і нагадайте, що втікач може змінити свою зовнішність.

— Домовилися, — озвався Чендлер.

— Найголовніше — заблокувати дороги. Головні дороги...

— У мене немає достатньо офіцерів для цього, — нагадав сержант.

Відповідь була спокійна:

— Треба подзвонити і викликати на допомогу Поліцію штату.

— На це знадобиться час, Мітче... — Чендлер вирішив пограти в його гру: — Інспекторе Ендрюс... До того ж Ґабрієль, можливо, вже давно втік. Може виявитися, що перекривати дороги — це те саме, що замикати двері клуні...

Мітч безцеремонно увірвав його, суворий тон натякав, що чоловікові не до вподоби, коли його рішення беруть під сумнів:

— Нам слід якось докінчити цю справу, сержанте Дженкінс. Після безладу, який ви влаштували. Дати головному підозрюваному просто вийти з відділка... ні, навіть гірше, *підвезти* його до готелю і *поселити* в ньому. За кошти платників податків. Ви виявляєте неймовірне співчуття до злочинців.

Чендлер уявив на іншому боці дроту самовдоволене обличчя з віспинами та вирішив нагадати інспекторові Ендрюсу очевидний факт:

— Ґабрієль може й не бути злочинцем.

— Спершу впіймаймо його, і нехай вирішують експерти, гаразд? — Запала короткочасна тиша. — А ще є третя річ, яку вам слід зробити, — не допустити, щоб ця інформація просочилася в газети. Принаймні поки ми не зберемо більше доказів. Ми не хочемо, щоб преса заважала розслідуванню.

— Цілковита секретність?

— Цілковита, — підтвердив Мітч.

— А що я скажу містянам?

— Нічого, сержанте Дженкінс. Інформувати їх — лише створювати нову можливість для витоку інформації. За п'ять хвилин усе буде в твітері та на фейсбуці. Нині воно так і працює. Миттєвий доступ до негайних новин. Можливо, там ви ще цього не зрозуміли. А згадки про те, що ви загубили одного з головних підозрюваних, вас не прикрасять, сержанте.

Це Чендлер розумів, але не повідомити друзям та родині, що вулицями тиняється потенційний серійний убивця, теж було не надто прийнятно.

— Гадаю, я мушу розповісти їм.

— Я *наполягаю*, щоб ви цього не робили, сержанте Дженкінс.

— Чендлер, Мітче... Я Чендлер. І ти це чудово знаєш. — Запала коротка тиша.

— Якщо ви хоч словом прохопитеся, сержанте Дженкінс, це лише все зіпсує. Після цього може розпочатися паніка, яка допоможе нашому підозрюваному втекти. А до того ж наслідки невиконання прямих наказів дуже суворі, як вам відомо. Я дуже скоро буду на місці, тож...

— Ви за понад чотириста п'ятдесят кілометрів звідси. Ви...

— Три години, — відповів Мітч. — Я вирушаю негайно, тож, сержанте Дженкінс, буду вдячний, якщо ви звільните місце у відділку для мене і моєї команди, а також приготуєте якісь закуски і напої.

Інспектор Ендрюс трохи помовчав.

— І, сержанте Дженкінс... спробуйте тим часом не погіршити ситуацію.

Почулося клацання, а потім голосно пролунав сигнал тонового набору, ніби Мітч кинув слухавку після останньої непереможної обра́зи.

У кімнаті на мить запала тиша, наче хвилина мовчання на честь Чендлерової гідності. Намагаючись якось відновити баланс, чоловік звернувся до свого загону. Інформація була неоптимістична, але принаймні чесна:

— Незабаром буде кепсько.

Усі, згуртувавшись навколо стола, кивнули, але першим озвався Нік:

— Не зна', що там сталося між вами двома, сержанте, але цей тип просто мудак.

Таня теж утрутилася:

— Пихатий мудак.

Тепер була Чендлерова черга кивати.

— Я б поки залишив свою думку при собі. Берімося до роботи.

Попри нищівне відчуття, що ним знехтували перед його працівниками, Чендлер узявся виконувати Мітчеві вказівки.

— Таню, візьми Шосе 142 і трасу, поки на місце не прибуде Поліція штату. Лука, ти будеш на Дейлі, раптом він

вирушить радше на південь, ніж на північ. Я відправлю Джима до Стокмена, і ми сподіватимемося, що цього вистачить. І будьте там обережні. Ми не знаємо, на що він здатний.

Нік озвався:

— Можливо, він вибиратиметься звідси так само, як потрапив сюди.

— Малоймовірно, — заперечив Чендлер, але зрадів, що його молодий констебль не боїться втрутитися. — Він приїхав на велосипеді, якщо вірити його словам. Але перевір звіти про всі машини, велосипеди, трактори, будь-які транспортні засоби, вкрадені сьогодні.

Лука і Таня саме виходили з відділка, коли Нік оголосив, що сьогодні не було повідомлень про вкрадений транспорт. Чендлер так і думав. У такому маленькому містечку звістка про сенсаційну крадіжку автомобіля або навіть крадіжку велосипеда розлетілася б негайно. І це лише підкреслювало серйозність їхньої справи. Раніше їм дещо не вистачало подій, а тепер під арештом сидить один імовірний убивця, а другий — утік. Як часто траплялося у Чендлеровому житті, замість дощів були самі тільки зливи — як не моровиця, то повінь, спочатку була дружина, а потім не стало, спочатку не було дітей, а потім з'явилося аж двоє, про яких він вимушений був піклуватися самостійно.

Але ця повінь загрожувала накрити їх усіх із головою ще до того, як їм вдасться затримати подих.

Минуло п'ятнадцять хвилин, і він отримав підтвердження, що Лука, Таня і Джим на своїх позиціях і все спокійно. Сержант знав, що з боку Ґабрієля було б дурницею тікати головними дорогами — якщо він іще не втік, — але це було найменше, що вони могли зробити. Мітч від нього навіть цього не сподівався.

Нік затих за стійкою, на його обличчі застиг вираз розчарування.

— Незабаром я і тебе кудись відправлю, — пообіцяв Чендлер, сподіваючись, що відправити вийде у справі буденнішій, ніж ця.

— Коли? Як часто *таке* трапляється?

Чендлер спробував заспокоїти хлопця.

— Скажімо так, Ніку. Я ніколи не сподівався, що тут може щось таке статися, але воно сталося. Отже, якщо це може статися тут, то може й деінде, і найбільше, чим ти можеш допомогти просто зараз, — залишатися за стійкою в самісінькому центрі подій. Можливо, тобі здається, що ти не бачиш їхнього розвитку, але ми не можемо залишити телефон без відповіді, а це місце без охорони, особливо, коли один підозрюваний під арештом, а другий, імовірно, намагався його вбити і зараз на волі. Якщо він уже спробував це раз, ніщо не заважає йому спробувати знову. Можливо, ти не там, на передовій, але ти тут. А тепер передай опис Ґабрієля Поліції штату.

Нік кивнув, сидячи на стільці.

Чендлерові не подобалася подальша вказівка, і він не схвалював її, але однаково віддав:

— І нагадай їм не розповідати нічого пресі. Усе зберігаємо в таємниці, жодного фейсбуку, жодного твітеру, жодного снепчату, — сержант перелічив їх так, наче знав, про що мова, хоча насправді просто нахапався цих слів від своєї доньки. А йому самому не залишалося нічого, крім як чекати новин і підкріплення.

Його сумління зіщулилося від думки, що доведеться зберігати цю таємницю від усіх мешканців міста, але він мусив неохоче визнати, що Мітч, мабуть, мав рацію. Просто зараз їм не потрібна загальна паніка.

І гадки не маючи, коли зможе знову побачити Сару та Джаспера, Чендлер зателефонував батькам. Як завжди, першим біля телефона опинився Джаспер.

— Алло? — завзято цвірінькнув він. Чендлерів менший син мав допитливий характер — чи то внутрішній голос, який змушував його тицяти пальцями туди, куди не слід, або розбирати речі та залишати розкиданий безлад, упорядковувати який доводилося комусь іншому.

— Це я, Джаспере.

— Татку!

Хлопчик мало не верещав у слухавку.

— Так, це татко. Що ти збираєшся робити? Вдома хтось є?

«*Просто перевіряю*», — запевнив себе Чендлер; він не робив ніяких застережень, просто перевіряв, де його рідні.

— Гм-м-м, так, дідусь і бабуся дивляться телевізор, а Сара у себе в кімнаті.

— Чудово. Чому б тобі не попросити дідуся ввімкнути тобі якесь відео?

Це затримає їх обох усередині й подалі від проблем.

— Але ти казав, що недобре цілий день стирчати вдома.

— Я знаю, але часом можна. А тепер дай Сарі поговорити з татком.

Слухавка клацнула. Його син просто кинув її, залишивши висіти на дроті. Сержант глипнув на стійку. Нік розмовляв із диспетчером, передаючи опис Ґабрієля.

— Ага? — голос був дратівливий, абсолютна протилежність братовому. Найбільше Сарі хотілося повернутися до свого айфона. Сержант намагався відучити її від цієї залежності, але зважаючи, скільки часу він проводить на роботі, це виявилося неможливим; її увагу цілковито займало все від «Енґрі Бьордз» до «Кенді Краш», взагалі будь-яка гра, де треба було стріляти тваринами, оминаючи перешкоди. Якось він спробував пограти в одну з них. Не зачепило.

— Я теж радий чути твій голос, — озвався Чендлер.

— Ага, татку, я маю справи.

— Як минула сьогоднішня репетиція першого причастя?

Це було єдине, крім телефона, що її хвилювало. Нагода похизуватися перед друзями.

— Точно. Лишилася остання репетиція, але на ній ми не будемо в наших сукнях. А ще вони не казали правильних слів, але я говорила з Ніком і Емі, і вони...

— Ти просила свого брата допомогти?

— Джаспера? Ні! Чому б мені знадобилася його допомога? Він не знає... він... він тільки все заплутає. — Схоже, її аж налякала ця думка.

— Попроси його заради мене. Я знаю, що він залюбки допоможе.

— Але з чим він може допомогти?..

— З усім, — увірвав її Чендлер. — Тільки б він не відчував себе покинутим.

Запала тиша, наповнена роздратованим пхеканням — обурення аж сочилося зі слухавки.

— Гаразд, із чимось допоможе, — вирішила дівчинка, а потім додала: — Тату?

— Так, люба.

— Коли ти прийдеш додому?

— Точно не знаю. Мабуть, сьогодні ввечері не прийду.

— Чому ні?

— Будуть деякі справи.

— А, гаразд.

Оце й усе. Дізналася, що не побачить сьогодні батька, але легко пережила розчарування. Чендлерові було огидно, що донька так звикла до його відсутності, навіть не ставила запитань. Не дивно, що Тері судитиметься з ним за опікунство. Він ніколи б не зізнався колишній, але вона мала рацію — він дійсно проводив на роботі забагато часу. Але Тері не вдавалося збагнути, що він відповідав за невеличкий загін, який мав охоплювати велику територію. Вагоме виправдання. А їх ще й стало на одного менше, відколи Білл вийшов на пенсію минулого року. Ще одне виправдання, яке може не спрацювати, коли пролунає в суді. Однак ця битва розгорнеться в інший день. Спокійніший день.

— Татку? — це був Джаспер. Як довго блукали його думки? Чендлер картався, що не може сповна зосередити свою увагу на п'ятихвилинній телефонній розмові.

— Так, я досі тут, Джаспере.

Він подумки уявив собі сина з іншого боку дроту. Дев'ять років, щойно доріс до ста тридцяти семи сантиметрів, на голові копиця, яку не приборкати ні щіткою, ні гелем. Лише добрячою кількістю води можна було уярмити волосся настільки, щоб надати якоїсь форми.

— Я побачив сьогодні в гаражі карт. Можна ми його вивеземо на вулицю, коли ти повернешся?

Карт був проектом минулого літа. А здавалося, наче відтоді вже минули роки. Відколи літо закінчилося, карт стояв у глибині гаража, чекаючи нагоди знову заволодіти хлопчиковою увагою.

Чендлер подумав порадити йому попросити дідуся, але відігнав цю думку. «*Затримай їх усередині*», — нагадав він собі. Але можна було не перейматися. Джаспер уже відкинув цей варіант.

— Дідусь не годиться. Він занадто старий. Не може штовхати мене. Він занадто швидко втомлюється.

Чендлер уявив, як розгнівався б дідусь, почувши це, і всміхнувся від цієї думки.

— Так, не змушуй його бігати за тобою. Я тебе вже попереджав.

— Так, татку.

Сержант знову глипнув на стійку. Нік ще розмовляв.

— А тепер дай мені поговорити з бабусею чи дідусем. Зробиш це для мене, будь ласка?

— Окей. Бувай, татко.

— Бувай, Джаспере.

У слухавці негайно зашурхотіло.

Материн голос обпікав його крізь телефон. Вона вийшла на стежку війни.

— То ти не повернешся?

— Що саме ти чула?

— Достатньо! — Пронизливий роздратований вереск. — Що таке? Що сталося?

Як завжди, його мама була дуже кмітлива. Вона зрозуміла: якщо її син не прийде додому, коли пообіцяв, то сталося щось важливе, і їй хотілось про це дізнатися. У її голосі була така наполегливість, наче вона була певна, що заслуговує на це знання, і не збиралася зупинятися, поки не витягне з нього інформацію.

— Просто дещо, — непевно озвався Чендлер. — Єдине, що я можу сказати: залишайтеся вдома.

Запала коротенька пауза.

— Звучить серйозно.

— Може бути.

— Чекаєте великої бурі? — поцікавилася вона завуальовано, думаючи, що лінії прослуховуються.

— Не турбуйся за мене.

— Мати перестає турбуватися у той день, коли її кладуть у землю.

— Ма, — знервовано озвався Чендлер, — не кажи так.

— Це просто приказка. — Її голос стишився: — Тільки не наражайся на небезпеку.

— За це мені платять.

— Недостатньо.

Із цим Чендлер міг погодитись.

Його мама вела далі:

— Гаразд, іди вже. Тато передає привіт.

Вона поклала слухавку. Телефонні розмови з нею завжди закінчувалися так. Чендлер знав, що тато ніколи не передає привітів. Насправді він, напевно, ні сном ні духом не відав про їхню розмову, цілковито захопившись чимось іншим — телевізором, газетою чи що там ще могло бути. Якщо тато вбивав собі в голову намір щось робити, відволікти старого було так само складно, як його дев'ятирічного внука.

Навіть попри те, що в слухавці запала тиша, Чендлерові й далі чулися мамині слова: «*Тільки не наражайся на небезпеку*». Можливо, він не матиме вибору. Поки що було два варіанти: або містом десь гасав дуже переляканий і схиблений свідок, або підступний та винахідливий серійний убивця.

12

Чендлерові кортіло бути там, де й усі. Але задуматися про те, чи не приєднатися до операції, він зможе лише тоді, коли все буде на своїх місцях. Отже, просто зараз він опинився у тому ж чистилищі, куди запроторив Ніка, вимушено погодившись вартувати за робочим столом.

Поліція штату підтвердила, що протягом години загони будуть на місці. Нік погортав соцмережі й підтвердив, що у місті все спокійно, лише кілька людей скаржаться, що копів більше, ніж зазвичай. Нічого надприродного. Усе залишається під контролем. «*Замели під килимок*», — нагадало йому сумління. Чендлерові вдалося опосередковано попередити свою сім'ю, щоб лишалися вдома, але решта міста була незахищена.

Чекаючи на неминучу лавину дзвінків та звернень, сержант вирішив перевірити Ніка.

— Як гадаєш, що могло статися після того, як Ґабрієль втік із готелю?

Нік зірвав із себе навушники, немов ледве дочекався Чендлерового запитання.

— Гаразд... отже, ось, що ми маємо чи припускаємо, знаючи, що він втік пожежними сходами. Звідти він спустився на вулицю, чужинець у чужому місті, так би мовити. Якби я був ним, я б попрямував у знайоме місце. Або до чогось знайомого. Як він потрапив до міста?..

— На велосипеді, — нагадав Чендлер.

— Саме так. Але їхати на велосипеді з міста підозріло. А ми знаємо, що сьогодні не було повідомлень про викрадені машини чи великі транспортні засоби. Отже, залишається щось менше, скажімо, квадроцикл. Те, що його нема, господар не одразу помітить, особливо, якщо вкрасти з комори.

— Гаразд, припустімо, так і є, — погодився сержант, допомагаючи здогадкам молодого констебля. — То куди ж він поїхав? Перетнув усе місто на квадроциклі? А потім поїхав далі? Це дуже небезпечно, а надто коли стемніє й кенгуру візьмуться злизувати росу з розмітки.

— Бездоріжжям?

— Можливо. Нам буде важко охопити всю територію.

— Або він залишився в місті, — запропонував хлопець.

— Теж можливо, — погодився Чендлер, — але тут небагато місць, де може заховатися чужинець. *До того ж* він казав, що боїться за своє життя. Налякані люди не сидять на місці.

— Звісно ж, якщо припустити, що він невинний, — нагадав Нік. — Якби *я* був убивцею-втікачем, я б знайшов когось, хто виведе мене з міста.

Чендлер кивнув, вражений хлопцевою дедукцією й ентузіазмом, із яким він це озвучив. Він теж додав:

— Може, Ґабрієль вдасть, що він турист, який заблукав. Він вибирав людей, які ловили попутки, або сам ловив попутки, тож знає, що казати і робити. Він використає свої чари, щоб опинитися в машині, і змусить людей вивезти його з міста.

— Я б так і зробив, — погодився Нік.

— Чудова ідея, Ніку, — похвалив сержант. — Зв'яжися з Танею, Лукою та Джимом і скажи їм, нехай пильнують, чи ніхто з місцевих не їде з міста під примусом. Скажи їм перевіряти транспорт, але попередь, нехай діють нишком — не слід загострювати ситуацію.

— Я можу бути вашим штатним експертом із цих питань, — запропонував хлопець, умить перекреслюючи частину своєї гарної роботи. — Я розумію, як працює свідомість серійних убивць.

Чендлер хотів нагадати йому, що робота в поліції має небагато спільного з телебаченням, але його перервали. Гіт вимагав їхньої уваги.

Залишивши Ніка телефонувати Джимові, Чендлер рушив до зони для затриманих.

— Хто це? — гаркнув Гіт зі своєї камери.

— Сержант Дженкінс, — озвався Чендлер і з огидою похитав головою. Хвороблива любов до використання офіційних звань була заразна.

— Ви не можете тримати мене, сержанте! Я не хочу сидіти в пастці, поки Ґабрієль розгулює на волі.

— Як нам відомо, він тікає від вас, — нагадав йому Чендлер.

— Ні хріна ви не знаєте. — Гіт на мить змовк. — Ви не можете підозрювати *нас* обох за одне й те саме.

— Зараз можливо все, що завгодно, пане Барвелл. А якщо він на волі й полює на вас, тут вам найбезпечніше.

Гіт пронизливо і хрипко розреготався. Відголоски того сміху здалися Чендлерові дещо неврівноваженими.

— Найбезпечніше? Після того як ви повірили в цю брехливу історію і відпустили його?

— Його історія така сама, як ваша.

— Вони не можуть бути тотожними.

Чендлер смикнув металеву заслінку на дверях камери, щоб подивитися на свого в'язня. Гіт притискався до дверей, хрестик на його шиї був навдивовижу масний, плоть вкрита потом.

— За суттю, так.

— Наприклад?

Чендлер усміхнувся.

— Я не можу цього розголошувати.

— Тож ви просто збираєтеся замкнути мене тут і подивитися, що станеться? Подивитися, чи вломиться він сюди і завершить розпочате?

— Усе відбуватиметься згідно з правовою процедурою.

— Мені до сраки ваші процедури. Ви просто хочете подивитися, чи не вдасться знову його знайти. А якщо не знайдете, повісите це все на мене. Я знаю, як то робиться. Що, в біса, трапилось із презумпцією невинуватості?

— Дехто сказав би, що ви самі все зіпсували, спробувавши вкрасти машину. У нас є достатньо інформації, щоб звинуватити вас у цьому.

— Ага? І чого б я крав машину, якби не боявся за своє життя? Я не злочинець. — Гіт на мить змовк, його пальці гралися хрестиком на шиї, обертаючи його в різні боки. — Гаразд, якось здійснив невеличкий напад, — продовжив він, — але я був напідпитку і вони були на підпитку. Поливали брудом мого друзяку.

Поки Гіт говорив, Чендлер стежив за його поведінкою. Чоловіка важко було прочитати. Той пітнів, наче був винен, але у забрьоханій бляшаній камері не спітніла б лише надлюдина, адже крізь крихітне квадратне віконечко не долітало жодного подуву вітерця. Гіт був тут один, затиснутий між стін, просякнутих масними гріхами його попередників. Виголошуючи свою тираду, він почав задихатися, набряклі щоки надималися повітрям. Зважаючи на його агресивну поведінку і збудливий характер, легко було поставити на нього тавро потенційного вбивці.

— Тож я вдарив його, — продовжував Гіт. — Невелике діло. Він не хотів висувати звинувачень, я не хотів висувати звинувачень, але адміністратор однаково викликав копів. — Чоловік змовк. Він пильно подивився на Чендлера і, схоже, помітив щось, що йому не сподобалось. Можливо, вираз обличчя, який підказав чоловікові, що він рухається не в тому напрямку. — Ви робите *велику* помилку, — запевнив Гіт, і його голос раптом затремтів: — Коли я виберуся звідси... — Чендлер чекав вибуху та спровокованого люттю зізнання. Якщо йому вдасться впоратися з цим, перш ніж тут з'явиться Мітч, він уникне власного розстрілу. — Я натравлю на вас мого юриста чи будь-якого грьобаного юриста. А ще політиків. Мене попереджали, що на Заході повно збоченців, людей, які штрикають тебе ножем ні сіло ні впало, але опинитися у місті, де їх цілі юрми... — Тепер Гіта охопили почуття; з сухих губ

розліталися бризки слини. Незабаром гнів перетвориться на розпач, і він битиме долонями в масні стіни. — Можна мені тут попити чогось? Чи, може, ввімкнете кондиціонер? У мене є права.

— І серед них право зберігати мовчання, — нагадав Чендлер, розчаровано відходячи. Він сподівався якогось результату цього вибуху, якогось знаку, що за ґратами сидить той, кому слід там бути. А отримав лише неврівноважену балаканину.

Зачинившись у кабінеті, Чендлер послухав зроблені сьогодні вранці записи, всотуючи голоси, що сочилися з колонок.

Голос Ґабрієля вже напівзабувся, і, почувши його, Чендлер згризав себе зсередини через те, що дозволив чоловікові піти, хай навіть і не знав тоді, що це рішення хибне. Він прослухав усю розмову, намагаючись згадати Ґабрієлеву поведінку й те, як він тримався, виявити, чим вони різнилися із Гітом, визначити його слабкі чи непевні місця, щось, що схиляло би шальки терезів на його чи не його користь.

Слухаючи, як Ґабрієль пояснював, що дослухався до дружньої поради пошукати роботи в глибині материка, Чендлер інстинктивно хотів повірити оксамитовому голосу, що лунав із плівки. Можливо, це врівноважений тон переконував його погодитися, а може, річ у тім, що сержант почув його історію першою, тому підсвідомо вона здавалася йому правдивішою. Як кавер на пісню, який ти почув спочатку, перетворюється у твоїй голові на оригінал.

Запис тривав. Ґабрієль засмучений, що Гіт не проїхав повз нього. Щиро засмучений. Опис машини точнісінько такий, як у Гіта, — той самий колір, та сама нікчемність. А потім оця фраза: «Жоден вбивця не буде представлятися».

Чендлер зупинив запис.

«Жоден вбивця не буде представлятися».

Сказав так, наче розумів, що робитиме вбивця, як убивця поводитиметься.

Сержант знову нажав на кнопку відтворення. Ґабрієлів голос продовжив пояснювати, що вони поїхали в глиб континенту, що Гіт запевнив, наче знає кращі місця, де можна знайти роботу і платитимуть ліпше. Випита вода,

дивний смак, яскравий опис, як вона його паралізувала. Повітка, і він, прикутий до стіни. Кайдани і верстак. Детальний опис приміщення й того, що в ньому.

Погроза зробити його номером п'ятдесят п'ять. Намагання вирватися. Яскраво-червоні рубці на зап'ястях і долонях — на зап'ястях і долонях в обох — залишилися від спроб звільнитися. Описує Гіта за захаращеним столом, мапи та документи, хрест на стіні. Детально розповідає. Втеча і цвинтар. Падіння з гребеня. Прокинувся і побачив Гіта поруч із собою. Утік, не перевіривши, чи той, хто тримав його в полоні, досі живий, а потім приїхав до міста на велосипеді.

Дивний вибір. Якби Чендлер брехав, це був би не очевидний вибір транспорту, проте його важко було відстежити. До того ж від Пагорба до міста неблизький шлях. Будь-хто, тікаючи від убивці, спробував би знайти щось краще, будьте певні.

Наприклад, спробував би вкрасти машину.

На цьому Ґабрієлева заява закінчилася, але Чендлер згадав, як чоловік сказав пізніше про те, що не має куди піти, про самотню людину у світі, про людину без зв'язків.

Відкинувшись на стільці, сержант обмірковував деталі. Що мало сенс, а що ні, і що збурювало його підозри? Очолював список коментар: «Жоден вбивця не буде представлятися». Незвичайне твердження, холоднокровна правда. А ще була точність опису повітки та хижі, разом із хрестом на стіні. Занадто гарна картинка. Напевно, забагато деталей, як для наляканого погляду... напевно, він бачив це місце не один раз. Але знову ж таки: страх міг загострити Ґабрієлеві органи чуття, зберегти деталі, що допомогли б утекти.

Освіживши в пам'яті Ґабрієлеву заяву, Чендлер повернувся до Гітового допиту. Перше, що впадало в око, — подробиць про мету і напрямок його руху було мало, наче чоловікові забракло часу, щоб заздалегідь підготувати інформацію. Далі їхні історії не відрізнялися, аж поки його чимось не накачали. Гітові спогади були, безсумнівно, туманніші, пояснення, як він утік, теж були нечіткі, трохи менше наочності, деталі заблоковані страхом. Коли він згадував, його голос затремтів, наче чоловік знову опинився в тій повітці, прикутий до стіни, і намагався

вирубати собі сокирою шлях на волю. Запаморочення було доречне, якщо його справді чимось накачали, але Чендлер замислився: чи не хитрощі це, чи не спроба приховати деталі? Надто старанна спроба, щоб здаватися невинним.

Далі були скупі подробиці Гітової втечі, побіжна згадка про Ґабрієля за столом перед спогадом про могили, сутичка в лісі та падіння. Він прийшов до тями поруч із Ґабрієлем і втік. Те, що було далі, найбільше непокоїло Чендлера: неприхована лють у відповідь на звинувачення в крадіжці машини, лють і брак каяття, запевняння, що він мусив це зробити. Характер, який він продемонстрував і який досі виявляв у камері, а ще як він крутив ланцюжок на шиї, нагадуючи Чендлерові про те, що начебто висіло на стіні хижі. Обидві історії мали потерті краї. І сержант мусив розпороти їх, щоб виявити правду.

13

2002

У світі, де відшукати можна було будь-що, від найкрихітнішого атома до наднової, яка проковтує сонце, Мартінове місцезнаходження залишалося невідомим. Пошуки тіла тепловізором виявилися неефективними, радіостанції теж не допомогли. Очі в небі бачили лише безплідну землю, просте відстеження його телефона не дало нічого, адже батарея давним-давно здохла. Залишилися лише людські очі, вуха і ноги, і сувора місцевість уже давалася їм узнаки.

Щойно зазоріло, Чендлер нагадав групі ретельно перевірити зону відпочинку: не шукаючи доказів, а щоб відігнати будь-яке створіння, спрагле поїсти свіженького. Цього ранку хлопець виявив, що сидить біля кількох полісменів із Маунт-Маґнет, яких залучили до операції через їхній досвід у пошуках зниклих туристів. Він уже помітив, що вони не базікають, ідучи, — зберігають енергію, а також швидко й ретельно перевіряють місцевість, миттєво прибирають територію, перш ніж рушити далі.

Люди почали шепотітися про те, чи міг Мартін вижити тут протягом тижня. Усі погоджувалися, що це залежить від його спорядження й здорового глузду.

— Дратівливого, як нам відомо, — нагадував Мітч, — суміш емоцій, шоку та гніву.

Джаред, коп із Маунт-Маґнет, увірвав його громоподібним голосом:

— Якщо Мартін хотів піти геть назавжди, він легко міг із цим впоратися. Якщо дати більш-менш спортивній людині фору сорок вісім годин, шанси на те, що ти її знайдеш, кепські. Її прикінчить не голод чи спрага, а паніка. Думка про те, що вона опинилася в цьому лайні, але нічого не може вдіяти. Від розпачу вона припуститься помилки, а тоді — бах — впаде, зламає ногу і помре на дні якоїсь ями.

Запала тиша. Чендлер радів, що поруч немає нікого з членів родини і вони цього не чують.

Мітч утрутився знову:

— Як часто ви їх знаходите?

— Можливо, у десяти відсотках випадків, — озвався Джаред, змушуючи волонтерів зашепотітися. — Ну... — виправився він, — точніше, в чотирьох чи п'яти відсотках.

Пролунало ще більше стогонів, добровольці запитували себе, чому опинилися тут, якщо справа марна. Чендлер відчув, що його теж накриває зневіра, думки повернулися до Тері, їхньої ненародженої дитини і того, що вони не готові до майбутнього.

Він познайомився з нею на новорічній вечірці в місті. Але його туди не запрошували. Вони з Мітчем були ідеальні кандидати — молоді, недосвідчені й неодружені, — тож витягнули коротку соломинку й мусили чергувати тієї ночі, давши решті полісменів змогу повернутися до своїх родин і відсвяткувати.

Тері приїхала з узбережжя у гості до родичів і скористалася цією поїздкою як нагодою вскочити в халепу.

Чендлера та Мітча викликали сусіди, занепокоєні тим, що на вечірці поряд пиячать неповнолітні. Ці подробиці не надто когось займали; як не крути, їх однаково облили б лайном: або за те, що вони перервали вечірку в самому розпалі, або за те, що викинули людей на вулицю.

Вони увійшли до будинку під звичний супровід несхвального галасу й обра́з, оточені людьми, що розпачливо боялися тих, хто у формі. Але Тері не боялася. Вона протистояла

їм обом, уже вочевидь пом'ята — синя сукня сповзла з плечей, виставивши на загальний огляд бретельки червоного бікіні. Височіючи над нею, Чендлер наказав господареві будинку назватися. Тері порадила їм обом забиратися, адже вони псують усю атмосферу, але по-справжньому Чендлер помітив її та ці пронизливі карі очі, коли дівчина штовхнула його в груди. Очі у неї були великі та небезпечні, як лісова пожежа. Побачивши, що Тері лише трохи напідпитку, хлопець приготувався домовитися з нею, але Мітч був не такий поблажливий. Минуло лише два місяці, але Чендлерів партнер уже носив уніформу як другу шкіру, насолоджуючись своєю владою і блискаючи значком із гарячкуватістю релігійного фанатика; хлопцеві кортіло отримати могутність, якої він не мав, коли був слабеньким підлітком.

Мітч і Тері погрожували зіпсувати новий рік роздратованою лайкою, тож Чендлерові довелося протиснутися між ними. Навіть вигнавши Мітча за двері, нагадуючи йому залишатися професіоналом, — це лише дужче розгнівало друга, — Чендлер продовжував відчувати, як крихітне тіло Тері наполегливо тулиться до його спини.

Залишивши Мітча тинятися навколо патрульної машини, як розгніваний бик, Чендлер повернувся до сусідських нарікань. Кінець кінцем він переконав господаря будинку і Тері, що лише зробить їм застереження і що швидше вона на це погодиться, то швидше повернеться до святкування. Він попередив дівчину про підліткову пиятику та необхідність піклуватися про свою безпеку, на що Тері відповіла, що як хтось щось спробує, вона запустить йому склянкою в лице. Приголомшений грубою відвертістю, хлопець нагадав їй про відповідальність, а дівчина у відповідь поцікавилася, чи не варто їй натомість написати листа з проханням котитися під три чорти. Чендлер одразу збагнув, що у дискусії з нею немає правильної відповіді і, напевно, ніколи не буде. Ця дівчина була стихія, і під кінець розмови їй якимось дивом вдалося вибити з нього обіцянку повернутися сюди за годину, коли закінчиться його зміна.

Після цього Чендлер пішов, нагадавши господарю, що необхідно затягнути всіх гуляк із садка в будинок, щоб трохи зменшити галас. А ще слід придивлятися за своїми

молодшими гостями: він попередив, що повернеться і перевірить.

Через кілька годин, коли зміна завершилася, Мітч і досі обурювався поведінкою дівчини на вечірці, яка виявила таку неповагу до нього та його значка. Чендлер кивнув і побажав своєму колезі гарненько виспатися. Дорогою додому він проїхав повз будинок, де гриміла вечірка. У садку перед ним було порожньо, лише співали цвіркуни... аж раптом двері відчинилися і чоловік у самих лише боксерських трусах вивалився з дверей, ніби у спину його штовхало гупання музики.

Чендлер, досі вбраний у форму, зайшов усередину. Люди знову розступилися, пропускаючи його.

— Де той пес, що тобі за партнера?

Чендлер обернувся. Це була вона. Тері. Досі в повній бойовій готовності, навіть після всіх святкувань; її ельфійській статурі якимось дивом вдалося переробити весь алкоголь.

— Він удома, — озвався хлопець.

Схоже, Тері вразило те, що він відкараскався від друга, а може, вона навіть відчула полегшення.

— Він був такий зануда.

— Він просто серйозний.

— Серйозна скабка в дупі.

Чендлер не заперечив. Він уже знав, що з нею не варто сперечатися.

— Отже, ти на службі? — поцікавилася дівчина.

— Ні, тепер точно ні.

— Добре, — зраділа Тері, пхаючи йому в руку пиво. — Проте зніми значок.

Решта ночі промчала повз них, вони пили й теревенили до четвертої чи п'ятої ранку, і Чендлер швидко сп'янів від незліченних пляшок пива.

Протягом кількох місяців після тієї ночі він їздив до Порт-Гедленда на побачення з Тері, коли була не його зміна. У лютому їй виповнилося вісімнадцять. У квітні вона вже була вагітна, а у червні він більше не мусив їздити аж на узбережжя. Вона переїхала до Вілбрука, щоб жити з Чендлером і його батьками. Червень і липень минули у захваті від нового житла та нового життя, але у вересні, коли з троянд почали облітати пелюстки, її сварки з його

занадто владними батьками знищили те, що залишилося від квітів.

Тепер, на початку грудня, їхні стосунки остаточно захололи. Тері була на восьмому місяці вагітності, дратівлива й «у розпалі пекучого літа в дупі світу», як вона полюбляла казати. Йому хотілося повернутися й підтримати її. Але на нього чекала робота. Тут, у дичавині. Шукати хлопця, який навмисно загубився.

14

— Поліція штату хоче з вами поговорити, — крикнув Нік від стійки.

Констебль з'єднав їх.

— Чендлере?

— Стіве.

Тут жодних формальностей. Стів Якслі був капітан старої школи із Ньюмена, він працював важко, але завжди був доступний і радо допомагав повсякчас, коли міг. Його голос громом лунав по електроніці між ними.

— Я чув про ситуацію там у вас. Наші хлопці на місці, на трасі й на дев'яносто п'ятому. Дорогу з міста та в місто заблоковано.

Мітч працював швидко, смикаючи за ниточки, щоб дати всьому лад, без метушні та без Чендлерової допомоги. Розминався.

— Дякую, Стіве.

— Я вже поговорив і з інспектором Ендрюсом, — повідомив Стів. — Просто хочу попередити тебе, що він вирушив до вас. Не зна', що гірше. Він чи вбивця-втікач.

— Мітч принаймні грає за якимись правилами.

— Гадаю... — озвався капітан.

— Тобі потрібно ще щось від мене?

— Ти більше нічого не можеш зробити. Головні шляхи до та з міста заблоковано. Якщо маєш зайвих офіцерів, можливо, тобі захочеться поставити їх на бездоріжжі, яке ми не охопили. Сам знаєш краще за нас.

— Дякую, Стіве, — сказав Чендлер, чомусь почуваючись обійденим, ніби був проблемою, а не рішенням.

Поклавши слухавку, сержант перевірив своїх трьох колег. Жоден не міг відзвітувати про щось підозріле, кілька місцевих розпитували, але ніхто з них не віз пасажирів схожих на Ґабрієля. Чендлер повернувся до очікування, а спека, посилюючись, лише додавала страху, що незабаром щось станеться, та роздратування від того, що він нічого не може вдіяти. Тепер усе залежало від часу. І вони не знали, скільки його ще мине, перш ніж повернеться Ґабрієль або з'явиться чергове тіло.

— Сержанте?

Чендлер глипнув на Ніка, який занадто хвилювався, щоб займатися паперовою роботою.

— Ага?

— У вас тут колись уже сидів у камері серійний вбивця?

— Ніку... — почав чоловік, однак марно було намагатися приборкати палку́ уяву офіцера. Наступні десять хвилин сержант слухав про результати неофіційних досліджень Ніка, який перелічував сумнозвісних — Чендлер зупинив хлопця, коли той назвав їх «*видатними*», — австралійських серійних убивць. Нік згадав і Воррела з Міллером, що задушили сімох жінок в околицях Аделаїди у сімдесятих; і Пітера Дюпаса, який убив принаймні трьох жінок у Вікторії; а тоді перейшов до суперпереможця Айвена Мілата. Навіть Чендлер чув про нього, такого чоловіка складно забути — псих убив сімох туристів неподалік від лісу Беланґло наприкінці вісімдесятих та на початку дев'яностих.

— Знаєте, сержанте, — зауважив Нік, відриваючись від моторошної біографії, — може, цей хлопчина — наслідувач: обирає молодих мандрівників, прикінчує їх, а потім скидає з Пагорба.

Це ще більше занепокоїло Чендлера. Можливо, у нього в камері сидить новий Айвен Мілат. Або тиняється містом.

Нік вів далі:

— А наприкінці вісімдесятих ще був Джон Вейн Ґловер. Він убив шістьох літніх жінок, тому що ненавидів свою тещу. Кінець кінцем він повісився у в'язниці...

Ці слова раптом нажахали Чендлера. Вони вжили всіх необхідних заходів, відібравши у в'язня ремені та шнурки, але ланцюжок, що вгризався у Гітову шкіру...

Сержант кинувся до дверей, які вели до камер, сподіваючись почути якийсь рух, луну, схропування, будь-що. Але на нього чекало дещо більше.

— Я підслухав вашу розмову, — зізнався Гіт розпачливим тоном, дихання було уривчасте.

Відкривши заслінку, сержант зазирнув усередину. Гіт не висів на віконних ґратках, як він боявся, але розчервонівся, продовжуючи гратися з хрестиком, заганяючи його у власну плоть, наче намагався змусити Господа допомогти йому.

В'язень підійшов ближче, нахилився і покрутив головою, немов хотів протиснутися крізь отвір.

— Я не вбивця.

Чендлер позадкував, зберігаючи дистанцію.

— І не чудовисько теж, — благально додав він. — Хіба ж я схожий на когось такого?

Голос Ніка відбився від голих стін:

— Тед Банді мав нормальний вигляд, він навіть працював волонтером на лініях підтримки; Роберт Лі Єйтс теж, проте вбив тринадцять повій. Дін Корлл був віце-президент цукеркової фабрики і порішив принаймні...

Чендлер увірвав свого колегу:

— Ніку, ми збагнули. Ти засмучуєш нашого гостя.

Гіт із несподіваною блискавичною швидкістю гупнув рукою по міцних сталевих дверях, негайно завивши від болю.

— Звичайно, я засмучений, — виплюнув він. — Я не зробив нічого, але мене замкнули тут, наче я Ганнібал Лектер.

— Вам слід зберігати спокій, пане Барвелл. Якщо ви невинний, як самі стверджуєте, я це з'ясую.

— Я невинний, — проскавчав Гіт, розглядаючи долоню, що тепер зробилася такою ж червоною, як обличчя.

— А ще мені потрібен той ланцюжок, — повідомив Чендлер.

— Для чого?

— Щоб запобігти нещасним випадкам, — пояснив сержант.

Гіт застиг, вилаявся, але таки зняв тоненький золотий ланцюжок і передав його крізь щілину, а тоді повернувся до лавиці й сів.

Поки Чендлер дивився, як підозрюваний гупається на лаву, його щось почало непокоїти. Він не мав доказів, та попри те щось підказувало йому: вони зачинили не того хлопця, а він сам просто пішак у партії, яку розігрували Гіт, Ґабрієль, а тепер ще й Мітч. У відчутті безпомічності не було аж нічого приємного.

15

Зрештою, Вілбруку не довелося довго чекати на повернення інспектора Мітчелла Ендрюса додому. Якщо бути точним, йому знадобилося дві години двадцять дві хвилини. Маючи право мчати з будь-якою швидкістю, чоловік ледь не летів безлюдними дорогами з чорного гудрону, що перетинали пустельну місцевість.

Чендлер дивився зі свого кабінету, як Мітч розмашистим кроком заходить до відділка, а за ним назирці поспішає його супровід. Знаючи Ендрюса, він, мабуть, наказав усім пригальмувати й дати йому увійти першому, як царю царів. Він був убраний в сірий костюм, що пасував би співробітникові ФБР 1930-х років: широкі накладні плечі, звужені рукави, гострі вилоги, штани з гарно випрасуваними стрілками акуратно обіймають ногу, наче Мітч вийшов із морозилки, а не з розжареної спеки. Решта членів його команди були вдягнуті в однакові чорні костюми та скидалися на похмуру похоронну процесію, сором'язливо роззираючись навкруги, немов вибираючи кандидата в небіжчики. Чендлер відчув, що тим небіжчиком може стати він сам.

На Мітчевому зазвичай спокійному обличчі навіть з'явилася легенька усмішка, коли він промаршував до Чендлера, цілковито ігноруючи Нікові вітання. «*Зайве бути запанібрата з підлеглими*», — подумав сержант.

Його дещо здивувало те, що Мітч простягнув руку. Чендлер потиснув її. Рукостискання було холодне і якесь недбале, але на більше він і не розраховував. У зосередженому виразі обличчя свого колеги чоловік побачив зв'язок, тендітну ланку, що поєднувала з минулим, — гарні й погані пасма щільно скрутилися разом. Він теж почувався щільно скрученим. Цікаво, чи Мітч також це відчуває?

Попри те що інспектор одягнув костюм, який мав додати солідності його статурі, не схоже було, що за всі ці роки він погладшав хоча б на грам. Чоловік досі височів над Чендлером, підборіддя стирчало вперед, губи були такі ж сині, як у хворого на серце. Єдине, чого додали йому роки та тіні під очима, — схожості на державного діяча. Напевно, костюм мав на меті посилити ауру, яку Мітч створив навколо себе, додати авторитету і владності, та Чендлерові все одно здавалося, що його колишній друг вдягався й виглядав як політик, що за сумісництвом працює полісменом; неначе його відлили з пластмаси й оснастили рухомими частинами тіла. Іграшкова фігурка полісмена. Це був дуже великий стрибок від часів, коли дітьми вони цупили солодощі в крамничці Пенні Голл неподалік від міської естради.

— Давненько не бачилися, чи не так, сержанте Дженкінс? — озвався Мітч, продовжуючи розглядати похмурий відділок, який ніби вирізали з суцільного шматка бетону.

— Так і є, — погодився Чендлер, збитий із пантелику такими люб'язностями.

— Це містечко застрягло у часі, — вів далі інспектор. — І люди теж, — продовжив він, киваючи у бік свого мовчазного почту, хоча його насмішка чесно й справедливо стосувалася сержанта. І це був лише присмак того, що на нього чекає.

— Ми маємо роботу, — нагадав Чендлер, сподіваючись одразу взятися до справи.

— Так, прибрати той безлад, що ви влаштували, сержанте.

— Поки що нам досі невідомо, *що* це таке... інспекторе.

— Якщо вам довелося притягти нас усіх аж із узбережжя, щоб впоратися з цим, то це безлад. — Мітч знову роззирнувся. — А де кава?

— Ми вас не притягли; ви самі приїхали. Зараз я знайду кого-небудь, щоб зробив каву, — озвався Чендлер із нотками сарказму.

— Так і зробіть, сержанте, і, якщо вже про це зайшла мова, нам не вистачає паркувальних місць.

— Я не знав, що ви привезете сюди цілий відділ, — виправдався Дженкінс, киваючи на чорні костюми, що, як

ракові клітини, повільно розповзалися кабінетом. — До того ж, якщо ви всі тут запаркуєтеся, поповзуть чутки — це може розбурхати у соціальних мережах активність, якої ви так боїтеся.

— Не турбуйтеся, сержанте. Усі машини без розпізнавальних знаків. І більшість запаркувалися на сусідній вулиці, — заспокоїв його Мітч, знімаючи капелюха та надійно встановлюючи його посеред стола, наче помічаючи свою територію. — А ще люди, що першими проїхали блокпости на трасі, напевно, захочуть про це «твітнути», тож якщо наш підозрюваний має доступ до інтернету, він знатиме, що тут відбувається. І хто на нього полює.

— Можливо, це не так вже й погано, — припустив Чендлер. — Це може збільшити шанси на те, що він здасться.

— Або змусить його заховатися, — заперечив Мітч, — якщо припустити, що він досі цього не зробив.

— Ну, підозрювані не мали телефонів, коли опинилися тут. Обидва стверджували, що телефони в них забрали під час викрадення, тож є шанс, що у Ґабрієля його, можливо, немає.

— «Можливо, немає» мене *не* влаштовує, сержанте. *Нам* потрібні відповіді. *Нам* необхідно знайти і затримати його.

— А як ви гадаєте, що саме ми намагалися зробити? — поцікавився Чендлер, стоячи перед столом і не збираючись відступати. — Більшість моїх офіцерів шукає його на вулицях.

— Аж троє, — з посмішкою нагадав Мітч.

— Так, троє гідних офіцерів.

— Таня, Джим і?.. — запитав інспектор, нахиливши голову вбік; посмішка нікуди не зникла.

— Лука. Плюс наш новий констебль Нік он там, — повідомив Чендлер, дивлячись на стійку. Нік помахав їм зі свого місця. Мітч не відповів йому, а натомість розворушив своїх людей: — Ропере, Даррене, Фло, будете за тим столом, — сказав він, вказуючи на захаращене робоче місце Луки. — Йогане, Сюз, Еріне, ви візьміть цей, — додав, киваючи на порожній стіл Джима. — Решта — знайдіть собі якесь місце.

Чендлер спостерігав, як порт-гедлендська команда розкладає табір, запихає незакінчені звіти Луки до стосу

в кутку, а тоді витягає блискучі чорні ноутбуки, вставляє у порти всілякі електронні затички та пристрої; увімкнувшись, задзижчали процесори, заблимали вогники, ніби в диспетчерському пункті в аеропорту.

— Хочете влаштуватися в кімнаті для допитів? — запропонував Чендлер. Що більше дверей між ним і Мітчем, то краще.

— О ні, це необов'язково, сержанте. Можливо, вона нам знадобиться. Я збираюся привласнити ваш кабінет.

— Гаразд, я звільню трохи місця.

— Звільніть *усе* місце. Нам справді не знадобиться нічого з того, що ви там маєте, крім свідчень.

— Ви не можете прийти сюди і...

— І що? — увірвав його Мітч, наблизившись; голос його зробився тихий, і зневагу стало краще чути. — Я можу робити, що мені заманеться... *Чендлере*, — продовжив він, відкидаючи формальності, але переконавшись, що їх ніхто не чує.

Дженкінс почувався мов пес, що дістав прочухана від господаря. Він відігрався:

— І куди ти хочеш, щоб я пішов... *Мітче*?

Ендрюс відступив на крок, анітрохи не налякавшись.

— Не дозволяймо дрібним суперечкам завадити нашому розслідуванню. Ми всі тут для того, щоб працювати в команді.

— Окей. То що ви тоді хочете, щоб я зробив? — поцікавився Чендлер, випробовуючи цю теорію. Якщо цей чоловік має план, — а знаючи Мітчелла, можна було припустити, що він його вже розробив, — він мусить спромогтися підлаштувати його під повноваження Чендлера та його команди.

— Спершу влаштуємося, — вишкірився інспектор і гукнув через кімнату: — Сюз, сядь за сержантів комп'ютер і витягни мені ті дві розмови.

Сюз, якій було під тридцять і яка вдягалася, мов сорокарічна банкірша, встала з-за стола, щойно їй відведеного, і пропливла повз них до Чендлерового — а незабаром Мітчевого — кабінету. Чорний костюм висів на її худеньких плечиках, вилоги білої блузки ляскали з кожним кроком. В око впадало те, що, поки вони не бачилися, Ендрюс

звик роздавати накази своїм посіпакам. Та чи навчився він краще дослухатися до порад інших людей, ще доведеться з'ясувати.

За мить відділок маленького містечка перетворився на Мітчеллове головне управління, його персонал гасав туди-сюди, як дзиґи, налаштовуючи принтери, набираючи номери на телефонах, клеючи етикетки на обладнання — немов розгніване розлучене подружжя, що позначає нажите у шлюбі майно. У тому, як вони працювали, було якесь шаленство, і Чендлер мусив визнати: солідність і авторитетність, із якою Мітч керував ними, вразила його; на таку самовпевненість сержант не був спроможний. Він припустив, що як хочеш видряпатися кар'єрними сходами, треба вміти наступати комусь на пальці.

— Нарада в моєму кабінеті, — оголосив Мітч. Чендлер притримав язика й заштовхався до кабінету разом з іншими; дюжина додаткових тіл підняла температуру в кімнаті ще на градус. Інспектор звернувся до них, поки древній проектор відтворював на стіні аерофотознімок міста:

— Гаразд, я гадаю, що всі ми детально поінформовані про ситуацію, але підсумую: наш підозрюваний на волі, можливо, відсиджується в місті, а може, намагається з нього вибратися. Поки що ми намагалися втримати його тут, але тепер мусимо діяти на випередження.

Розмахуючи лазерною указкою, інспектор направив її на екран.

— Ропере і Фло, ви візьмете ділянку між вулицями Воткінс і Фенлі; Даррен і Ніл — між Помарру і Бухтою. Еріне, ви з Міком беріть північ аж до Орлиного струмка; Маккензі та Сан, за вами ця зона, — роздав указівки Мітч, показуючи на Джордж-стрит і Дайскірт, де стояв будинок Чендлера.

— А як щодо моєї команди? — поцікавився сержант.

Мітч не відвернувся від карти.

— Вони можуть залишатися на своїх позиціях і перевіряти транспорт, як робили раніше.

— А я?

— Ви залишаєтеся за головного, сержанте, — відповів Мітч. — Разом зі мною. — Після цього він підняв лазерну указку, повертаючи промінь на карту. — До темряви ми

мусимо знайти підозрюваного. Якщо не зможемо, доведеться спробувати дещо інше. Усі зрозуміли?

Роздавши вказівки, чоловік повернувся до підлеглих, щоб отримати слухняні кивки, перш ніж члени його команди одне за одним похапцем зникли, як безмозкі роботи. Чендлер сподівався, що вони ще не розгубили всі почуття, як це сталося з їхнім босом.

Сам він залишився у кабінеті. Цікаво, що мав на увазі Мітч, коли сказав «*доведеться спробувати дещо інше*». Здавалося, він натякав, що на цей випадок у нього теж є план. Якщо Чендлер справді приєднався до командування, інспекторові слід поділитися з ним своїми думками.

— То що як ми не знайдемо його до темряви? — поцікавився сержант.

Мітч на це не клюнув.

— Тоді, як я й сказав, спробуємо дещо інше.

— Я тебе знаю, Мітче, — нагадав Чендлер. — Ти точно знаєш, що хочеш робити.

Чоловік кивнув.

— Правильно, сержанте. І якщо дійде до цього, я повідомлю.

Якщо залишатися обабіч було не так і погано, коли Мітча тут не було, тепер поруч із ним це здавалося вдесятеро гірше — тепер його відшили особисто.

— І що ми зараз робитимемо? — не вгавав Чендлер. — Про що ви ще мусите дізнатися?

— Що я мушу знати, сержанте, це *всі* можливі шляхи в'їзду та виїзду з міста.

— Це ви можете побачити на мапі. Чому б вам не скористатися вашою лазерною указкою?

— Так, але я хочу дізнатися від *вас*, які з них найімовірніші. Намалюйте їх і принесіть мені. Покажіть мені, як пацюки потрапляють всередину чи тікають із міста, щоб їх ніхто не помітив.

— Ґабрієль їх не знатиме; він із Перта чи звідкись із того боку. *Вам* ці стежки відомі краще, ніж йому.

Мітч трохи помовчав, набираючи повітря.

— Гаразд. Переформулюю. Припустімо, що він таки *знає*. Припустімо, що він і *є* пацюк. Дізнайтеся, як йому

найліпше втекти звідси, сержанте. Повернетеся, коли впораєтеся.

Оце й усе. Мітч змовк і глипнув на двері.

Чендлер зрозумів його натяк, радіючи нагоді вийти звідти. Контора була порожня, мурахи покинули гніздо, вирушивши на полювання за здобиччю. Нік за стійкою мав стурбований, але нетерплячий вигляд.

— І це Мітч, — озвався Чендлер.

— Він дуже... серйозний, — відгукнувся молодий констебль, затнувшись у пошуках правильного слова.

— Це замість нього говорить значок, — відповів Чендлер. Йому хотілося вірити, що колишній напівбезрозсудний підліток ще ховається десь усередині Мітча.

— Принаймні він розворушив тут усе, — зауважив Нік, а тоді похапцем виправився: — Не те щоб ви гірше давали собі раду, сержанте, але він просто привіз більше людей і... — Те, як на його констебля справила враження демонстрація влади, впадало в око.

— Усе гаразд, Ніку. Просто роби те, що він каже... якщо він колись до тебе звернеться.

Його власний комп'ютер був затиснутий у кутку Мітчевого нового командного центру, тож Чендлер увійшов у свій обліковий запис із Таніного і відкрив мапу. Він швидко помітив, що кількість заячих нірок, крізь які Ґабрієль міг прокласти собі шлях за місто, незліченна. Задвірками Фрезер-стрит, а потім крізь дощоприймач; уздовж Юппіс-лейн позаду футбольного поля; Роуз-авеню; Лінкольн-стрит, навіть провулок за Куком, якщо йому стане хитрості. Він накреслив їх усі, червоні лінії розбігалися від готелю, як лава, і тягнулися до його начальника.

Мітч розкинувся на Чендлеровому стільці, усмішка на його обличчі підтверджувала: йому неабияк подобається, що колишній партнер виконує його розпорядження.

— Ось, що ми отримали, — повідомив сержант. — Чимало шляхів до міста і з нього. Джим ось тут, — продовжив він, вказуючи на зображення на стіні пальцями і намагаючись не засліпнути від лампочки. — Таня тут, а Лука тут. Поліція штату на Шосе 95 і 138. Готель, із якого він утік, «Ґарднерз Пелес», який...

— Я знаю, де це.

— Точно. Отже, якщо він скористався пожежним виходом, найшвидший шлях за місто — Рустерс, треба протиснутися біля пральні, а потім перетнути провулок — й опинишся на пустирищі позаду. Якщо хочеш впевнитися, що тебе не помітять, це займе приблизно десять-п'ятнадцять хвилин.

— Ви знаєте, що в тій пральні завжди людно, — заперечив Мітч. — І позаду завжди купа людей вивішує білизну.

— Так, — погодився сержант, хапаючись за нагоду зловити Мітча на слові й переконати його, що йому потрібні місцеві та свіжі знання. — Але *ту* пральню закрили минулого року, тож там ніхто не завадив би його втечі. *Якщо* він вирішив тікати цим шляхом. Джим там усе перевірив і не помітив нічого, що підтверджувало б цю версію.

Схоже, Мітча не турбувало, що його впіймали.

— Правдоподібно, сержанте, правдоподібно, але, як ви сказали, там не було і сліду підозрюваного. Можливо, ви знаєте цю діру краще за мене, але поки що ви його не знайшли, тож знадобиться свіжа голова.

— Вам потрібна моя допомога, — наполягав Чендлер.

Мітч його виправив:

— Мені потрібен ваш *внесок*, сержанте. І внесок вашої команди. Але ваша *допомога*? Якщо мені знадобиться ваша допомога, я попрошу, — кинув він, усмішка зникла, обличчя перетворилося на граніт — твердий, поцяткований віспинами і непробивний. — А внесок, який потрібен мені від вас просто зараз, — це впевненість, що все працює як слід і моя команда в місті має все необхідне. Папір, канцтовари, телефони, постійний зв'язок із Поліцією штату і будь-ким іншим, якщо хтось попросить з'єднати. Ви — коліщатко, завдяки якому ця машинерія працює, сержанте.

Чендлер почув достатньо і повернувся, щоб піти. Ендрюс гукнув йому вслід:

— Це важлива робота, сержанте. Великі хлопці не впораються без секретарів, які займатимуться рутиною.

Дженкінс обернувся:

— Я не бігатиму тут, розносячи горнятка з чаєм і годуючи вас печивом.

Мітч розреготався:

— Звичайно ні. Моїй команді не потрібно, щоб ви *цим* займалися, вони здатні самі про себе подбати. Що ви справді можете зробити, це попіклуватися про місцеві аспекти. Неодмінно виникнуть запитання про те, що відбувається, чому поліція розгулює вулицями, а незнайомці в чорних костюмах вештаються містом. Ваше завдання — приборкати їхні страхи, сержанте, — нагадав він; ця неухильна офіційність діяла Чендлерові на нерви. Але його давній колега вів далі: — Ви попіклуєтеся про дрібниці, а я займуся глобальними проблемами.

Чендлер глибоко вдихнув.

— А ти не змінився, чи не так, Мітче?

Інспектор стримав посмішку.

— Я можу сказати те саме. Лайно ніколи не стане золотом, скільки б не лежало в канаві.

— Я не думав, що це буде війна, — здивувався Чендлер.

На чоловіковому обличчі розквітла широка усмішка, усмішка за якою, вочевидь, щось ховалося. Чендлер на мить помітив старого Мітча, Мітча, що завжди мав козир у рукаві, щоб вискочити з халепи.

— Війна ще навіть не почалася, старий друже.

16

Як і передбачалося, за п'ятнадцять хвилин розпочалися телефонні дзвінки. Незабаром Ніка накрило з головою, і він почав перемикати тих, хто його відволікав, на Чендлера. Здебільшого це були місцеві, які вже кілька років так не хвилювалися; стривожені матері й батьки-захисники, скривджені пенсіонери та смішкуваті підлітки — всім хотілося знати, що це за лиховісні чорні автівки повільно повзуть вулицями.

Декому хотілося довідатися, чи це, бува, не Таємна служба або зліт шпигунів; їхні теорії були просто неоковирні. Щойно сержантові вдавалося заспокоїти одного мешканця міста, як дзвонив наступний, цікавлячись, чи

не слід їм одягнутися й сформувати щось на зразок передового загону для їхнього вочевидь добре знаного гостя. Одні хотіли знати, хто це приїхав, помираючи від бажання першим розпустити плітки. Інші запитували, бо не бажали, щоб їх відвідував прем'єр-міністр чи ще хтось із тих клятих пройдисвітів. Чендлер відповідав усім однаково, вичавлюючи з себе слова, що застрягали в горлі: він запевняв, що нічого не сталося, радив тим часом нікуди не виходити, а якщо щось трапиться, обіцяв повідомити про це особисто. Він прийняв зо десять дзвінків, перш ніж пролунало запитання, якого він боявся найбільше: чому на дорогах з'явилися блокпости, а Джим, Таня і Лука ретельно перевіряють машини. Дізнатися про це хотів розлючений преподобний Саймон Ептон, який повірити не міг, що поліція змогла наважитися зупинити й обшукати авто святої людини; як на зазвичай досить безтурботного чолов'ягу, жалівся він трохи забагато. Ніби мав що приховувати. Щось таке, що могло б підтвердити чутки, які ширилися містом, буцімто минуле священика було не таким вже й святенницьким.

— Невже вони справді обшукали ваше авто, преподобний? — запитав Чендлер.

— Ні, але вони зупинили мене, коли я прямував до Джорджини Паттерсон, що, як вам відомо, дуже хвора.

— Так, мені це відомо, преподобний. Передайте їй, будь ласка, від мене слова підтримки.

— Можна мені поцікавитися, *чому* вони перевіряють машини? — наполягав священик. Тепер його голос лунав так само поважно, як щонеділі за кафедрою.

Перш ніж святому чоловікові, що славився своєю любов'ю до пліток, випала нагода розпустити кілька нових, сержант зізнався, що це просто запобіжний захід.

— Ну ж бо, сержанте Дженкінс, ви б не встановили блокпостів, якби йшлося лише про запобіжні заходи. Вам не вдасться приховати цю інформацію від міста.

Чендлер трохи помовчав. Доведеться розповісти дещо преподобному.

— Ви маєте рацію. Ми підозрюємо, що магазинний злодій спробує втекти з міста.

Запала тиша, наче священик чекав Божого вердикту щодо того, чи сказав Чендлер правду. І пролунала відповідь: переконати Господа не вдалося.

— Ви б не організували блокпостів і обшуків заради якогось крадія, сержанте, тож я повторю своє запитання: той, кого ви шукаєте, небезпечний? Напевно, він чи вона втекли з в'язниці?

— Ні, преподобний, — спокійно повторив Чендлер, — ми просто хочемо його допитати. Але усім слід залишатися в помешканнях, якщо ви хочете нам допомогти зосередитися на підозрюваному й не відволікатися.

Священик одразу вхопився за сержантову помилку.

— Підозрюваний! Отже, він таки *зловмисник*. Або виявиться ним!

Чендлер відчув, як його мозок клацнув, перемикаючись у режим урегулювання кризи, голос пом'якшав, і він спробував заспокоїти священнослужителя.

— Преподобний, це термін, яким ми користуємося. Підозрюваний. Якщо ви мене запитаєте, він радше просто дотичний до деякої справи і ми перевіряємо, чи не підсів він до когось у машину — або чи раптом чиєїсь не вкрав.

— Я не той, хто стелиться перед злочинцями, сержанте. Він не міг опинитися в *моїй* машині.

Чендлер відчув полегшення. Ледь помітні зміни в голосі та спрямуванні розмови допомогли завести преподобного туди, куди йому треба було.

— Я знаю, преподобний, але сам проінструктував своїх офіцерів перевіряти *кожну* машину. На цьому етапі ми навіть не можемо бути певні, що він досі в місті. Можливо, він вже давно втік і перетворився на проблему Поліції штату, але мені хотілося перестрахуватися й перевірити всі машини. Я переконаний, що ви нічого не маєте проти.

Від цього представникові Господа на землі вже було не відкрутитися. У відповідь пролунало якесь майже нерозбірливе бурмотіння, щось схоже не пропозицію всіляко допомагати. На ранковій месі він запитає своїх прихожан — усіх десятьох, подумав Чендлер, — чи не бачили вони чогось. Подякувавши священику, сержант поклав слухавку.

Телефони продовжували розриватися, люди застрягли на блокпостах і дзвонили, щоб дізнатися, якого дідька їх не випускають із міста. Тепер Мітчева команда викликала собі на підтримку навіть Ніка, і хлопець боязко прослизнув повз Чендлера, щоб приєднатися до операції. Сержант залишився один на один зі скаргами роздратованих містян, одночасно прислухаючись до того, що Мітч зі своєю командою вирішили робити і куди вирушати.

Раптом двері відділка розчахнулися. Двоє членів Мітчевої команди увійшли і попрямували простісінько до Чендлерового кабінету, де розклав табір їхній начальник.

Сержант абстрагувався від допитливого голосу в слухавці та спробував підслухати, що відбувається в його кабінеті. Почув лише кілька спотворених слів. Не минуло й хвилини, як ті двоє знову вийшли з відділка.

Коли Чендлер поклав слухавку, в дверях з'явився Мітч.

— Що відбувається? — поцікавився сержант.

— Нічого, що б вас стосувалося, — кинув інспектор.

— Куди вони зібралися?

Телефон Чендлера знову заходився дзвонити.

— Зосередьтеся на тому, щоб заспокоїти місцеве населення, — порадив Мітчелл і запитав, чи вже телефонувала пані Джуніпер.

Пані Джуніпер була місцева пліткарка, колишня дружина Кіда Малоні, що побралася з ним у нападі непокори і розлучилася, щойно до неї повернувся здоровий глузд. Якщо десь пахло смаженим, вона неодмінно пхала туди свого носа. Принаймні так було раніше.

— Вона померла чотири роки тому, — повідомив Чендлер.

Замість того щоб на мить замислитись або відчути дискомфорт, Мітч лише стенув плечима й неквапливо повернувся до кабінету.

Повертаючись до стійки, Нік проминув повз свого начальника.

— Куди вони збираються, Ніку?

Молодий констебль похитав головою і навіть не зупинився. Стрімкість, з якою він утік, підказала Чендлерові, що хлопець щось приховує. Мітч потихеньку руйнує згуртований відділок, який він створив.

Сержант гукнув хлопцеві вслід:

— Ніку?

— Не зна', сержанте, чесне слово. Вони шепотілися одне з одним. Я не чув.

За Чендлеровою спиною знову з'явився Ендрюс.

— Я хочу допитати пана Барвелла.

— Що вам заважає?

— Ключі у вас, сержанте.

Чендлер підвівся зі свого стільця, нижчий за Мітча, але фізично загрозливіший за нього; він не мусив прикрашати свої широкі плечі якимись фальшивими накладками.

— Я піду з вами.

Інспектор похитав головою.

— Ні, мені не потрібен вплив попереднього допиту. Почнемо з чистого аркуша.

— Але я зможу помітити, якщо він змінить свою історію.

— Я теж, — запевнив Мітчелл, вказуючи на свою скроню, — я вже вивчив її напам'ять.

— Додаткова пара вух ніколи не завадить.

Мітч на мить зупинився, випнувши вперед підборіддя і нижню щелепу — цей незграбний рефлекс з'явився у нього ще в дитинстві.

— Гаразд, сержанте, але керуватиму я. А ви триматимете язика за зубами.

— Ви керуватимете, — погодився Чендлер, прикушуючи язика. Будь-що краще за телефонні розмови.

Він увійшов до зони з камерами, Мітч ішов назирці. Чендлер відчинив заслінку, скрипуче відлуння наповнило коридор. Гітове обличчя кинулося до нього, як голодний пес; видно було тільки рот. Потік різких запитань не вщухав.

— Що там відбувається? Хто всі ці люди?

— Пане Барвелл, будь ласка, відійдіть на крок від дверей, — наказав Мітч спокійним, але владним голосом, у якому не залишилося жодного сліду від акценту часів його дитинства. Чендлер не здивувався б, дізнавшись, що його колишній друг ходив до вчителя ораторського мистецтва, щоб покращити свій голос, зважаючи на те, скільки грошей і зусиль він витрачав на одяг і вироблений стиль.

— *Він* хто? — поцікавився в сержанта Гіт, тицяючи пальцем у Мітча. — Мій юрист?

— Це інспектор. Він приїхав, щоб поспілкуватися з вами. А тепер, будь ласка, відійдіть на крок.

Коли Чендлер приготувався відчинити двері камери, Мітч відкинув фалду піджака і поклав руку на зброю. Сержант замислився, чи користувався він колись нею, і швидко вирішив, що, певно, користувався. Він увійшов до камери перший і витяг кайданки.

— Вони нам не потрібні, — запевнив Гіт, підіймаючи руки вгору. — Я хочу запросити юриста.

— Навіщо вам юрист, якщо ви невинні? — суплячись, поцікавився Мітч.

— Усім дають юриста, — сказав Гіт.

— Може, й так, — погодився інспектор, зберігаючи прохолоду в голосі, — але *наполягають* на ньому лише ті, хто винен. Я лише хочу розібратися у вашій історії. Щоб наздогнати мого тутешнього колегу і зрозуміти, через що вам довелося пройти.

Гіт насупився, вивчаючи Мітча, наче намагався оцінити його справжні наміри.

Трохи подумавши, він повернувся обличчям до стіни, дозволяючи Чендлеру застібнути на поранених зап'ястях кайданки. Сержант відчув, як він здригнувся від болю. Відвівши підозрюваного до кімнати для допитів, він посадив його на стілець і обережно зняв кайданки.

— Я лише повторю все, що казав, — попередив Гіт, легенько потираючи зап'ястя і переводячи погляд із Мітча на Чендлера, що зайняв позицію за спиною свого колеги.

Ендрюс розпочав допит, зблискуючи запонками в променях світла. Вони були великі, з гострими кутами, й дорогі, показні — але не кричущі, елегантні та стримані. Мітч завжди віддавав перевагу сріблу, можливо, на згадку про значок, який колись так цінував, а може, просто тому, що срібло заявляло про велич. А заявляти він любив.

Гіт почав свою оповідь. Він переказував історію дуже близько до оригіналу: можливо, вдруге вона була трохи відточеніша, частина з автостопом була детальніша,

а з тим, як його чимось накачали, і втечею — дещо туманніша. Чендлер помітив одну-єдину різницю — згадку про ім'я на паперах у хижі: Сет. Коли Мітч підштовхнув його до цього, Гіт сказав, що щойно згадав ім'я, виведене великими червоними літерами, як щось украй важливе. Чендлер зробив позначку пошукати Сетів у записах про зниклих людей.

— Якби вам вдалося вкрасти машину, куди б ви поїхали? — запитав інспектор, не зводячи погляду зі своїх записів, наче просто гаяв час цим запитанням.

— Куди завгодно, — сказав Гіт, на чолі під волоссям заблищали крапельки поту.

— У своїй початковій заяві ви стверджували, що прямували сюди. До міста, — нагадав Мітч, увіп'явшись поглядом у підозрюваного.

— Так... але мені хотілося одного — забратися від нього подалі. Я й досі цього хочу, але ви замкнули мене тут, а він тим часом...

Гіт здригнувся цілим тілом, кілька поодиноких намистинок поту відірвалися від запаленої шкіри й упали на стіл.

— Невинні люди навряд чи намагаються вкрасти автівку, — зауважив інспектор.

— Ага, це роблять налякані люди, — погодився Гіт.

— А як щодо вашого минулого? — поцікавився Мітч. Чендлер знав, що чоловік змінив тему, щоб збити підозрюваного з пантелику і змусити його щось викрити.

— А що з ним?

— Родина?

— У мене її немає.

Мітч мовчав, даючи чоловікові продовжити думку. Той так і зробив.

— Мої батьки померли.

— Мені прикро це чути, — байдужим тоном кинув інспектор.

Гіт похитав головою.

— Вони померли давним-давно. Я тоді ще був підлітком.

— Як? — запитав Мітч.

— Від раку. Мама — грудей, а тато — кишківника. З різницею в два роки.

Чендлер відчув, що настала мить для співчутливої паузи. Але Мітчелл уже осідлав свого коника:

— Ви їх досі згадуєте?

Мітч якусь мить дивився на стіл.

— Так, але я змирився з цим. А ще змирився з тим, що, мабуть, теж маю схильність до раку.

У тому, як чоловік цідив із себе слова, була така хворобливa втома, наче він гадав, що смерть уже влаштувала засідку на нього десь за рогом. Можливо, його сутичка з Ґабрієлем підтвердила це, а може, призначивши самому собі смертний вирок, Гіт відчув, що мусить забрати з собою якомога більше людей.

— Вам казали, що ви помрете? — втрутився Чендлер.

Гітів погляд зосередився на сержантові, Мітча вочевидь розгнівало, що хтось перервав плин розмови.

— Крім Ґабрієля, ніхто. Але помирають усі. — Слова знову вилетіли так, наче їх ніщо не тримало, просто змучена згода, мовби Гіт уже перетворився на купку пороху.

— Уся річ лише в тім, як саме помирають, чи не так, пане Барвелл? — поцікавився Мітч. Його некоректне запитання знову заволоділо Гітовою увагою.

— Що ви хочете цим сказати?

Мітчелл змахнув рукою, показуючи, що цей коментар був експромтом.

— Не зважайте. Розкажіть-но мені ще про вашу родину.

— Я маю брата і сестру. Обоє старші за мене.

— Як їх звуть? — Мітч удав, що збирається записати імена, натякаючи, що перевірить інформацію й застерігаючи Гіта від брехні.

— Росс і Піппа. Філіппа. Ми не розмовляємо одне з одним. Непорозуміння через заповіт.

— Ваші батьки все залишили вам. Як наймолодшому?

— Ні, — заперечив Гіт, і в його голосі задзвеніло розчарування. — Навпаки. Я отримав кілька дрібниць, а їм дістався будинок. Але все вже в минулому. Ми не розмовляємо.

— Їх зацікавить звістка про те, що ви під арештом?

— Єдине, що їх зацікавить, це повідомлення про мою смерть, — гірко озвався чоловік. — Ґабрієль мало не виконав їхнє бажання.

Мітч кивнув.

— Але у вас нема ніяких документів, які б могли підтвердити вашу особу?

— Він усе забрав; гаманець, права, геть усе.

— Окей, — ухильно озвався Ендрюс.

— Ви взяли не того, сержанте.

Мітч звів брови, в очах промайнула лють через те, що його необачно понизили.

— На даний момент, ви — *єдиний*, хто у нас є, пане Барвелл, — нагадав він, глянувши на Чендлера з неприхованим розчаруванням, перш ніж продовжити: — ви згадували номер п'ятдесят п'ять.

— Він сказав, що це мій номер.

— Він говорив про решту?

— Ні.

— Нічого?

— Ні. Нічого.

Мітч ковтнув повітря і потер великий палець об вказівний. Чендлер упізнав цю звичку. Він запалює ґніт, немов намагаючись створити іскру між двома пальцями. Сержант замислився, якої форми набуде вибух тепер.

— А як щодо *Сета*, він може бути однією з жертв?

Гіт похитав головою.

— Я просто побачив це ім'я. Можливо, воно нічого не означає.

— Але ви бачили могили?

— Я бачив щось *схоже* на могили.

— Скільки?

— Не зна'.

— Хоча б приблизно. — Мітчелл втрачав терпіння.

— Усе сталося занадто швидко. Точно не знаю.

— Число, пане Бервелл, скажіть мені число. П'ять? Десять? Дванадцять? Більше?

Гіт здвигнув плечима.

— Шість, сім, вісім... я не можу бути певен. Я тікав, рятуючи собі життя.

Почувши це, Мітч різко підвівся і перехилився через стіл, обличчям до обличчя з підозрюваним. Голос пролунав гучніше:

— Нам потрібно щось конкретніше, пане Барвелл. Поки що ви годуєте нас самими балачками. Ви стверджуєте, наче щось бачили, наче він щось із вами зробив. То дайте нам переконливі факти, з якими ми зможемо працювати, або застрягнете у тій камері *надовго*.

Він був заблизько до підозрюваного, і Чендлер ступив крок уперед, відтягаючи його, шукаючи долонями, за що зачепитися на прохолодному шовку. Гнів Мітча змінив свою мішень, перемкнувшись на сержанта.

— Забери від мене руки, Чендлере!

— Вам більше нічого не вдасться з нього витягнути, — прошепотів чоловік.

— Звідки тобі знати? Скількох підозрюваних у вбивстві ти допитував?

— Жодного, — зізнався Чендлер, — але подивіться на нього, він просто розвалюха — втомлений, поранений, спітнілий. Усе, що нам удасться витягти з нього, може бути правдою, брехнею, чим завгодно, аби заткати нам роти. Дайте йому трохи охолонути.

Мітч не відвів погляду. Але й не промовив ні слова. Лють, що палала в його глибоких карих очах, згасла. Чендлер шукав там якоїсь згадки про свого колишнього друга, але ці десять років позбавили Мітчеві очі співчуття.

— Відведімо його назад, дозвольмо відпочити годинку і спробуємо ще раз пізніше, — запропонував сержант.

Мітч змахнув його руки зі свого лискучого костюма й нахилився до Гіта з вимушеною усмішкою.

— Гадаю, поки що цього достатньо, пане Барвелл. Сержант відведе вас назад до вашої камери. — Він розмашистим кроком рушив до дверей. Зупинившись біля них, глипнув на Чендлера. Попри свій гнів, інспектор не збирався давати ґрунт для звинувачень у нехтуванні обов'язками й змушувати колегу самого впоратися з небезпечним злочинцем.

Чендлер підійшов до Гіта, який тепер тремтів, і заклацнув на його руках кайданки. Підвів погляд — Мітч зник за дверима. На його місці з'явилася Таня.

17

Чендлер відвів Гіта до камери. Він був схожий на п'яничку, що мав нелегку ніч, і рухався без проблем чи опору. Сержантові це не здавалося поведінкою небезпечного вбивці. Але як поводяться небезпечні вбивці?

Коли він увійшов до свого колишнього кабінету, Мітч розлючено смикав мишкою, прикипівши поглядом до сяяння екрана.

— То як... ви вірите його історії? Чи Ґабрієлевій?

Інспектор відірвав погляд від екрана. Голос був монотонний; він, вочевидь, не забув, що Чендлер пішов йому наперекір у кімнаті для допитів.

— Історія пана Барвелла здається правдоподібною, особливо зважаючи на затяжну відсутність другого підозрюваного. Нам необхідно його знайти і дізнатися, ким може бути цей *Сет*. — Після цього погляд повернувся до екрана — крамниця зачинилася, жалюзі опустилися.

Чендлер сів за Танін стіл і взявся до роботи. Він почувався як пес, що попри постійні знущання ладен побігти назад до свого господаря. Змусив себе зосередитися на роботі, що лежала перед ним. Сержант шукав у базі даних зниклих людей на ім'я Сет, сподіваючись знайти збіг. Пошуковик одразу видав результат. Жодного збігу. Чендлер переналаштував пошук, включивши останні десять років. Щоб убити п'ятдесят чотири людини, зовсім не привертаючи уваги, навіть найвидатнішому генію знадобилося б чимало часу, а Гіт генієм точно не був. Принаймні на те скидалося. Пошуковик знову не видав жодного результату. Жодного Сета. Чендлер вирішив, що наляканий чоловік погано запам'ятав ім'я.

Або навмисно змінив його, щоб відволікти їх.

Роздратований кепкуваннями і тим, що його відсторонили, а потім знову повернули до справ, де він негайно потрапив у глухий кут, сержант відкинувся на стільці. Дивлячись у вікно на далекий Ґарднерз-Гілл, чоловік щомиті нетерплячіше вистукував ногами по підлозі. Нетерплячка подарувала йому нову ідею. Поки що їм не вдалося знайти Ґабрієля, але це не означає, що їм не вдасться знайти місце, яке детально

описали обидва чоловіки: повітку для зберігання дров. Можливо, Ґабрієль навіть знову повернувся туди, шукаючи прихистку, впевнений, що поліції не вдасться його знайти.

— Я мушу вибратися звідси, Ніку, — він прошепотів це, хоча Мітч заховався в кабінеті, а Йоган та Сюз по вуха занурилися в роботу. — Я хочу перевірити Пагорб. Вони обидва згадували одну й ту ж хатинку, тож вона мусить існувати.

— Ага, але вони обидва стверджували, що не знають, де вона розташована, — нагадав констебль.

— Вона мусить бути десь неподалік від Черепахової садиби. Там, де Гіта впіймали, коли він намагався вкрасти машину.

— Можливо, я тут новачок і всіляке таке, сержанте, але це велика територія.

— Я знаю, але, можливо, мені вдасться її знайти. Принаймні я можу спробувати.

— А що я скажу *йому*? — запитав Нік, вигинаючи шию у бік Мітча.

— Що я перевіряю зачіпку.

— Окей... — озвався Нік, але голос його звучав анітрохи не впевнено.

Чендлер узяв свої ключі та куртку і вже був за півметра від дверей, коли з кабінету виплив Мітч.

— Куди це ви зібралися, сержанте?

На якусь мить Чендлер замислився, чи не вигадати відмовку.

— Я збираюся перевірити ліс за фермою, де впіймали Гіта.

Мітчеве обличчя знову скам'яніло, очі забігали туди-сюди, визначаючи, чи є в цій ідеї якісь шанси на успіх, чи це не переможець, до якого йому хочеться приєднатися.

— Я йду з вами.

Чендлер вигадав запасний план.

— Пам'ятаєте Черепаху, Мі... інспекторе? — поцікавився він.

— Черепаху Зіферта? Так, пам'ятаю, сержанте.

— Добре. Але Черепаха вас не пригадає. Він утратив пам'ять. Підстрелив останнього чолов'ягу, який спробував переконати його, що Джон Говард не був прем'єр-міні-

стром. А цей чолов'яга був його брат! — Чендлер прикусив язика, щоб не сказати, що Черепаха спромігся лише влучити братові в руку, і той не висунув звинувачень.

— Я йду з вами, сержанте, — повторив Мітч.

Оце й усе. Чендлер знову мав партнера.

Поїздка в машині була мовчазна; порушити цю тишу Чендлер не наважувався, щоб не бовкнути чогось нерозсудливого в обмеженому просторі, звідки жоден із них не міг утекти.

На щастя, мовчанка виявилася недовгою. Через двадцять хвилин він заїхав на Черепахове подвір'я. Перше, що вони побачили, — першокласний шевроле, прив'язаний до бетонного стовпа, наче кінь, замість того щоб стояти на ручному гальмі. Друге було те, що сам Черепаха не стримів на подвір'ї, тицяючи у них своїм дробовиком. Прізвисько йому дали саме через те, що він завжди був готовий захищатися — з панциром на спині та гільзою в рушниці.

— Пам'ятайте, що він не найбільший прихильник поліції, — нагадав Чендлер, коли вони виходили з машини.

— Я знаю, — кинув Мітч, відганяючи тривогу й розглядаючи подвір'я.

— Тому говоритиму я.

Інспектор не відповів, і вони взялися обережно прокладати собі шлях між напівзруйнованих клунь та механізмів; приземкуватий ґанок похилився убік від дерев'яної будівлі, ніби намагався втекти. Ця ферма потребувала ремонту. І на ній було чимало місць, щоб сховатися.

На півдорозі до фермерського будинку, вийшовши із сітчастих дверей, їх зустрів сварливий стариган. Його дробовик був опущений, але не дуже низько, що свідчило про настрій господаря.

— Що ви тут робите? — поцікавився Черепаха, звично розтягуючи слова; його щелепа скреготіла, як один із молотильних барабанів у комбайнах, що тепер гнили на подвір'ї.

Перш ніж Чендлерові вдалося відповісти, озвався Мітч:

— Ми з поліції, пане Зіферт.

— Я питаю, що ви тут робите, — повторив Черепаха, й кроку не ступивши з ґанку.

— Не проти, якщо ми підійдемо ближче, щоб не кричати?

— Не проти сказати мені своє ім'я, хлопче?

— Черепахо, — утрутився Чендлер. — Це я, Чендлер. Сержант Дженкінс.

Черепаха нахилив голову набік, вивчаючи здоровим оком горизонт, поки друге око витріщалося вперед, сліпе, як у кажана. Зупинившись за десять метрів від нього, Чендлер побачив, що брови у чоловіка намальовані товстою чорною лінією посеред лоба, додаючи йому постійно здивованого вигляду. Він знову зробив це — запалив газову плитку на повну, вистріливши вогняним язиком у своє вже й так обпечене лице.

— І чого тобі треба, Чен'лере?

Мітч повільно підсунувся ближче.

— Ми хочемо, щоб ви зберігали спокій.

— Я був спокійний, хлопче. Я *є-е-е* спокійний. Чого ви хочете?

Відповів Чендлер:

— Нам треба роззирнутися тут, Черепахо.

Чоловікова голова повернулася, увіп'явшись здоровим оком у Чендлера. Невдалим доповненням було те, що тепер і дробовик був націлений на нього.

— Я не роблю нічо' поганого. Ви не доведете, що я ту рибку ловив незаконно.

— Ми... — почав сержант. Він глипнув на Мітча, чиї пальці вже стискалися на руків'ї зброї, а очі прикипіли до дробовика та щомиті неспокійнішого старого.

— Ми тут не через це. Нам лише треба роззирнутися.

Інспектор, стишивши голос, буркнув Чендлерові:

— Яка ймовірність того, що йому щось про це відомо?

— Щось між нульовою та невисокою, — так само силувано озвався сержант, націливши погляд на Черепаху, який своєю чергою націлив на них свій дробовик. — Він не з тих, кого беруть у спільники. Браконьєрство — найбільший його гріх.

— Я однаково хочу обшукати тут все, — вирішив Мітч, не зводячи погляду з Черепахи.

— Те, що ми шукаємо, значно далі.

— Я хочу точно викреслити це місце.

— Кажу вам...

— Ти сам казав, що він утратив пам'ять. Наш підозрюваний може бути тут, або він був тут, прикидаючись його сином, тим, який переховував у Сіднеї крадені машини, як я пригадую.

Може, Черепаха і втратив свою пам'ять, але з Мітчевою все було гаразд. Наймолодший хлопчина Зіфертів досі відбував покарання на околицях Сіднея за те, що перетворив закинутий склад на автомайстерню.

Чендлер знову повернувся до Черепахи.

— Ми швиденько, Черепахо. Не шукаємо тут нічого, що зробили *ви*. Просто думаємо, що дехто міг незаконно вторгнутися на ваші землі.

— Хто? — перепитав чоловік; його обличчя насуплено зіщулилось, але брови лишилися непорушні.

— Один нетутешній хлопчина.

Черепаха обернувся, наче той диявол міг з'явитися на замовлення. Мозок та очі у нього вже відмовляли, тож така можливість його стурбувала.

— Він досі на моїй землі?

— Ні, — запевнив Чендлер. Останнє, чого йому хотілося, — щоб Черепаха кинувся в атаку і плутався у них під ногами. — Ми хочемо подивитися, чи не знайдемо якихось підказок, куди він подався *після* того, як був тут.

Стариган змовк, розмірковуючи над відповіддю.

— Ми не торкатимемося нічого, що нам не потрібно, — додав сержант, наближаючись до перемоги.

— Не поламайте моїх тракторів, — попередив старий.

Жодних проблем, подумав Чендлер. Вони здебільшого й так уже були зламані, ці реліквії фермерського минулого, коли Зіферти працювали на землі замість того, щоб чикрижити машини, глушити рибу й погрожувати поліції.

Мітч обережно позадкував до автівки, поки Чендлер переконувався, що Черепаха цілковито погоджується з тим, що вони збиралися зробити.

— Ви зруйнуєте мою кляту ферму.

— Якщо хтось щось зруйнує, ви зможете висунути претензії.

— Справді?

Чендлер показав на Мітча.

— Зверніться з ними до інспектора Ендрюса. Тепер він тут усе очолює.

— Цей шматок коалячого лайна, вбраний, як накрохмалений пінгвін?

— Він народився і виріс у Вілбруку. Можете йому довіряти.

— По його вимові не скажеш, що місцевий.

Чендлер згідно кивнув, а тоді приєднався до Мітча біля машини. Той вивчав на планшеті мапу прилеглих територій.

— Спершу перевіримо надвірні споруди, — запропонував Ченддер, — потім головний будинок. Я можу піти...

— Ваша допомога не знадобиться, сержанте.

Чендлер змовк, намагаючись збагнути нову інформацію.

— Чому я не буду потрібен? Ви не зможете самотужки тут усе обшукати.

— Знаю. Я викликав свою команду.

— Але я знаю цю місцевість, я можу...

— Ми з усім впораємося, сержанте. Незабаром моя команда буде тут. Вони знають, як я працюю. Мені потрібно, щоб ви пояснили старому...

— Ви забули, що я теж знаю, як ви працюєте.

— Як я працював *колись.*

— Чому саме тебе непокоїть моя присутність, Мітче?

Чоловік поклав планшет на капот і подивився на Чендлера.

— Мені потрібні люди, яким я можу довіряти.

— І що я такого зробив, що втратив твою довіру?

— Нічого, сержанте Дженкінс. По-перше, ви її ніколи не мали. Вам доведеться погодитися, що накази тут віддаю я, і я вибрав свою команду.

— Ви даєте тому лайну, яке трапилося між нами в минулому, заважати розслідуванню.

Мітч повільно похитав головою.

— Якщо спитаєте мене, ніякого спільного минулого у нас немає, сержанте. Це рішення базується лише на тому, що, на мою думку, слід зробити. Ваша правда, ви знаєте цих селюків, але ви ще й трохи заблизькі з ними, а з такої відстані легко щось проґавити. Або взагалі дивитися не в той бік.

— То в чому ви мене звинувачуєте? У непрофесіоналізмі? Упередженості? Корупції?

— Я ні в чому вас не звинувачую, сержанте. Просто це робота *інспектора...* — він зупинився, наголошуючи на цьому слові, — непопулярні рішення.

— А якщо я вирішу залишитися?

Мітч знову взявся за планшет.

— Тоді я не матиму іншого виходу, крім як зняти вас із цієї справи та тимчасово відсторонити.

Чендлер не сумнівався, що ця погроза — не жарт.

— Хай там як, чому ви скаржитеся? — поцікавився Мітчелл. — Поки я тут очолюю оперативну групу, ви відповідаєте за базові операції. Разом із Сюз та Йоганом. Якщо раптом з'являться нові зачіпки.

Чендлер зрозумів, що Ендрюс відкараскується від нього, проте, зважаючи на збентеженого старого, якщо Габрієль і був тут, він отримав достатньо шансів забратися звідси. До того ж викрадення та вбивства відбувалися не на Черепаховій фермі. Може, цей старий — божевільний і сліпий, але з вухами у нього все гаразд. Якби хтось кликав на допомогу за кілька кілометрів звідси, Черепаха це почув би. І допитливість спонукнула б його перевірити, що там відбувається.

18

2002

— Дивися, куди йдеш, Мітче! — крикнув Чендлер попри те, що колега навряд чи почув би його за гуркотом вертолітного гвинта над головою. Він відійшов на безпечну відстань від цих убивчих лез, які здіймали огидний вихор пилюки, що мало не приховував гелікоптер від поглядів.

Вони вже п'ять днів шукали Мартіна і просувалися глибше в незаселені райони, тож тепер їх доводилося привозити сюди вертольотом разом із запасами, яких вистачило б, щоб вижити кілька днів у хащах і скребах. Місцевість там була досить неприручена, дика, недоторкана, приваблива й незнана, вона спокушала пригодницький бік Чендлерового характеру, підлітковий бік, втрачений бік. Коли вони з Мітчем були молодші, влаштовували табори

в дичавині, але ніколи не заходили так далеко. Щоб дістатися до цих хащів, до важкодоступних, недосліджених земель, знадобився би цілий день та два баки пального — природних стежок тут не було, тож швидкість у цих місцях падала, а справжня небезпека зростала.

Поки Мітч сунув уперед вибоїстою землею, на якій не було жодної травинки, вертоліт почав свій повільний зліт, розкидаючи пилюку щоразу ширшою дугою, і Чендлерові, який щойно висадився, довелося прикрити обличчя рукою. Коли гелікоптер піднявся над верхівками дерев і під кутом полетів уперед, поспішаючи назад до міста, пилюка вляглася.

Вони були в другій доставленій сьогодні партії. Усього їх у групі було п'ятнадцять; їхнє число щодня скорочувалося і, на Чендлерову думку, було недостатнім, зважаючи на те, яку територію їм слід було обшукати. Закинувши наплічника, він вирушив на зустріч із рештою.

Коли їхній слух відновився після лементу двигунів, розмова звернула до ранкових інструкцій Білла. Зона, яку вони мали обшукати протягом трьох наступних днів, була обведена й підписана: знайти галявину наприкінці третього дня, щоб їх змогли забрати гелікоптери. Після цього нарада вкотре перетворилася на спробу підняти рівень мотивації, але Чендлер відчував, що після того, як пошуки з повітря не дали результатів, навіть у Білла опустилися руки.

Його розчарування мало ще й іншу причину. Комусь із керівництва прийшла в голову геніальна думка запросити на ці наради Мартінову родину, разом із Сильвією, хлопцевою матір'ю. Навіть у кімнаті з кондиціонером її обличчя пашіло червоним від спеки. Це створювало враження, що у неї ось-ось станеться серцевий напад, такий, як уже був на другий день пошуків, коли їм довелося викликати по радіо вертоліт, щоб відвезти її до лікарні. Після цього Артур заборонив їй знову вирушати на пошуки.

Присутність родини перетворила наради на формальність, кожен стежив за тим, що і як каже, щоб не здаватися надто песимістичним. Слова підбиралися так, щоб подарувати надію, а не описати реальний стан справ; кожен безрезультатний день у дичавині видавався за ще

один прочесаний шматок території. Спершу емоціям родини вдавалося підганяти вперед добровольців, але тепер вони перетворилися на тягар. Чендлер почувався не полісменом, а психологом, добробут родини займав його не менше, ніж нагляд за просуванням пошуків.

Сьогодні все було ще гірше. Можна подумати, що мати справу із почуттями замордованих батьків було недостатньо важко, — так Артур ще й притягнув із собою єдиного сина, що в нього лишився. Хлопчикові було дванадцять, і його викинули в ці інопланетні пейзажі, щоб боротися пліч-о-пліч із рештою групи; очі в малого були завбільшки з тарілку, але Чендлер бачив, що він твердо вирішив змінити все з упертістю, яку, безсумнівно, успадкував від свого батька... і брата.

Коли група приготувалася вирушати, Артур прочитав ранкову молитву; червоні кола під його очима вочевидь залишилися після сумного телевізійного інтерв'ю минулої ночі, яке Чендлер дивився, вклавши змучену Тері до ліжка. Пристрасть та біль, які продемонстрував чоловік, перетворили локальні пошуки його старшого сина на тему для національних новин, і в результаті сьогодні вранці біля відділка та в базовому таборі на Чендлера чатували репортери. ГУ попередило їх мовчати про перебіг операції та дати керівникам виступити в ролі рупорів, однак хлопцеві вони могли цього не казати; він не довіряв стерв'ятникам, що харчувалися людськими нещастями, тож мовчки пройшов крізь ліс камер і мікрофонів. Якби не йшлося про увагу цілої країни та панічний страх проґавити сенсацію, жодного з цих журналюг не займало б родинне горе. Склювавши усе м'ясо з кісток та зачувши у повітрі запах крові, вони полетіли б геть, полювати на свою наступну жертву.

Попри невдалий початок, опівдні з'явилася нова зачіпка. Простісінько перед тим, як вони зібралися влаштувати двогодинний перепочинок, щоб перечекати найспекотнішу частину дня. Один із добровольців, підліток, який приїхав аж із околиць ріки Муррей, що на південь від Перта, знайшов на шипшині клаптик тканини, який майорів на легенькому вітерці, мов стяг.

Незабаром Чендлер опинився біля натовпу, що згуртувався навколо червоної стрічки, та не наближався до неї, ніби боячись, щоб вона зникне. На перший погляд, смужку від одягу відірвали, а не відрізали, краї були обтріпані, а нитки тягнулися до сержанта тисячею крихітних пальчиків.

— Що це? — поцікавився Мітч, наздогнавши їх.

— Імовірно, клаптик одягу. Відірваний, — озвався Чендлер, не спускаючи зі знахідки очей. Те, що тканина так легко танцювала на вітрі, значило, що вона надзвичайно легка. — Передай мені мішечок.

Мітч понишпорив у наплічнику, шукаючи мішечок для доказів. Обережно потягнувши тканину з колючки, Чендлер поклав її у мішечок і застібнув його. Підняв вище, щоб уважніше роздивитися. Усі погляди майже побожно прикипіли до знахідки. На тканині була надрукована частина логотипу. Великі літери — «N» і, найімовірніше, «O».

— Що думаєш? — запитав хлопець.

— «Но Фіар»... «Норт Фейс»... «Мізу...но»?.[1]*., — припустив Мітч. — Якщо вона відірвалася, він мусив іти швидко.*

— А де ж решта?

— Дозвольте мені подивитися, — попросив Артур. Стаючи до бою, він прокладав собі шлях животом, до нього збоку приклеївся молодший син.

Чендлер передав мішечок літньому чоловікові, чия долоня набрякла від спеки.

— «Норт Фейс», — сказав Артур. — Мартін чимало в них купував. Одяг такого кольору у нього теж був, але точніше вам про це розповість Сильвія.

— Це популярний бренд, — м'яко нагадав Мітч.

— Це хоча б щось, — грубо увірвав його чоловік. — Це каже нам, що він зайшов так далеко.

— Якщо її не здуло...

Чендлерової зведеної брови виявилося достатньо. Мітч закрив рота. Правду кажучи, знайдена тканина породжувала стільки ж запитань, скільки давала відповідей. Дістався Мартін сюди чи ні? Цей клаптик сюди принесло

---

[1] «No Fear», «North Face» — американські бренди одягу. «Mizuno» — японський бренд спортивних товарів високої якості.

вітром, чи він відірвався тут? Він узагалі від Мартінового одягу відірвався? Те, що тканина відірвалася, могло також означати, що на хлопця щось напало. Мартінове зникнення залишалося так само загадковим, як місцевість, яку вони продовжували прочісувати. Найкраще, що вони могли зараз зробити, — пошукати інші клаптики тканини.

Мітч теж переймався, але з іншої причини.

— Ми дедалі ближчі до самого пекла.

— Де ти хочеш бути, Мітче?

— На пляжі. Пірнати вранці перед зміною. Можливо, я дозволив би розривній течії тихенько забрати мене геть, як Гарольда Голта. Як Мартіна.

Чендлер розгнівано подивився на свого партнера.

— Не дай Боже хтось почує, яку дурню ти городиш.

Мітч роззирнувся.

— Вони мене не чують. І, будьмо відвертими, тут немає нікого на кілька кілометрів навкруги. Включно *з Мартіном.*

Це були грубі слова, але, напевно, правдиві. Та Мітч ще не закінчив.

— Як думаєш, він навмисно це зробив?

— Що?

— Зник.

— Таке собі вигадливе самогубство? — перепитав Чендлер, підлаштовуючись під божевільну Мітчеллову теорію.

— Я припускаю, тут ідеться про шахрайство. Він втік і став кимось іншим. Запам'ятай мої слова, Мартін з'явиться десь через двадцять років, а його відбитки будуть на якомусь знарядді вбивства. Ну, тобто, який сенс інсценувати свою смерть та набувати нової особи, якщо не плануєш зробити чогось протиправного?

Як Чендлер і передбачав, це була божевільна теорія. Детальне вивчення Мартінового минулого та теперішнього не дало нічого, жодної очевидної причини, щоб йому хотілося зникнути й розпочати нове життя. Лише нещодавній розрив із дівчиною (достатньо неприємний, якщо вірити Сильвії) міг збурити якісь брижі на загалом тихомирному озері.

Утім Мітчеллова ідея змусила Чендлера замислитися. Якщо підліток хоче зникнути — назавжди — це було

ідеальне місце. Якщо він поїде з країни, це залишить слід на документах, море винесе його тіло з води, але тут їм зрештою доведеться поступитися природі, визнати його зниклим і оголосити померлим — готовим розпочати нове життя.

— Він ніколи не збирався повертатися, — вів далі Мітч. — Машина була в повній сраці. Пального нема, зчеплення зламане, нічого, крім цівки води у радіаторі.

Хай як звабливо було втягнутися в Мітчеві теорії, Чендлер вирішив зупинити їх. Час було братися до роботи.

— Нехай інші думають, Мітче, нам платять тільки за те, щоб ми шукали.

Мітч вигнув брову.

— Ого, це безсердечно.

— Якщо ти не помітив, це безсердечне місце.

— Ти так мені й не відповів.

— Я не можу відповідати на всі твої тупі запитання.

— Ти знаєш, що я маю рацію.

Чендлер клюнув на це.

— Інсценізація власної смерті — це амбітний логічний стрибок.

— Але правильний. Саме тому я збираюся зайти далеко в цій грі.

Мітч самовдоволено вишкірився. Чендлер був радий нагоді засмутити його.

— Тобі не вдасться, якщо ти дозволиш іншому малому загубитися так само, як його братові, — сказав він, вказуючи на молодшого Артурового сина, який відстав від решти людей; його батько був надто зайнятий вивченням слідів, щоб охороняти свою плоть і кров, яка ще залишилася.

Чендлер кинувся перехоплювати малого, Мітч дихав йому в спину.

19

Повертаючись до відділка, Чендлер розмірковував про те, що в нього знову поцупили право керувати, що його шанс привернути до себе увагу просто вкрали. Він знову став хлопчиком на побігеньках.

Під'їхавши до паркувального майданчика, сержант зміг достатньо відволіктися, щоб не перейматися через це. Вийшовши з машини, він кинув погляд на пекарню з іншого боку вулиці. Пиріг із куркою та сиром мало не кликав його до себе, однак погляд прикипів до провулка за будинком та руки, що на мить промайнула в полі зору. Місцеві діти частенько користувалися цим провулком, щоб дістатися до футбольного поля за пекарнею навпростець.

Інстинкт постановив Чендлерові дослідити, що там відбувається, і відправити дітлахів додому, наказавши їм не потикати носа на вулицю. Він підкрався до рогу будинку і вистрибнув, щоб заскочити дітей зненацька. Але сюрприз чекав на нього самого.

За кілька метрів від нього у провулку, стискаючи щось схоже на кухонний ніж із довгим руків'ям, стояв Ґабрієль.

Чендлер потягнувся до зброї, але промахнувся — робоча рука тремтіла. Ґабрієль позадкував на кілька кроків. Сержант своєю чергою рушив уперед, нарешті вихопив свою зброю і прицілився.

— Ані руш і киньте ніж на землю, Ґабрієлю. — Чоловік позадкував ще на кілька сантиметрів, непевно тримаючи ножа, немов хотів відпустити його, але не міг опанувати своїх м'язів. Його обличчя скривилося чи то від болю, чи від несподіванки, ніби він відключився, і, щойно прийшовши до тями, побачив цю напружену сцену. — Ґабрієлю, опустіть ніж!

Чендлер намагався говорити голосно та чітко, не залишаючи підозрюваному нагоди зрозуміти, що щось не так. Той подивився на ніж, а потім перевів погляд на сержанта.

— Кидайте його, Ґабрієлю!

Чоловікова рука затремтіла, однак ніж продовжував цілитися в Чендлера. Дженкінс поклав палець на гачок. *«Якого дідька Ґабрієль робить поруч із відділком?»* Наче напрошується, щоб його упіймали. Або застрелили за те, що погрожував офіцерові поліції.

— Ґабрієлю, я не хочу...

Немов раптово відклеївшись, ніж випав із Ґабрієлевої долоні на бетон, а руки злетіли вгору, оголошуючи капітуляцію.

Чендлер обережно наблизився.

— Підійдіть до стіни.

Чоловік слухняно витягнув руки до цегли.

Зберігаючи надзвичайну пильність та не зважаючи на придушене зойкання від болю, сержант завів Ґабрієлеві жилясті руки за спину.

— Прошу... — взявся благати чоловік.

— Чому ви вислизнули з готелю? — поцікавився Чендлер, не бажаючи чекати до відділка, щоб розпочати допит. — Куди ви прямували? І чому повернулися сюди?

— Я не знаю, — вигукнув Ґабрієль.

— А що ви робили з ножем?

— Мені потрібен був захист від *нього*. Я не міг позбутися думки, що він ось-ось вискочить на мене з-за рогу. Не почувався в безпеці.

Залишившись у провулку наодинці з підозрюваним, Чендлер теж не почувався в безпеці.

— На землю! — наказав він.

Коли Ґабрієль почув цю різку команду, вся його поступливість кудись зникла.

— Ви не мусите цього робити, офіцере, — озвався він. — Я здаюся. Перепрошую, що втік, але я боявся, що застряг у тій кімнаті, як у пастці. Неначе знову опинився в тій повітці. Мені не вдавалося нічого вдіяти, тож довелося вийти, дати собі трохи простору.

— Я сказав, на землю, Ґабрієлю.

— Я лише хотів вийти...

Оскільки підозрюваний відмовлявся виконувати накази, Чендлерові не залишалося нічого, крім як скрутити йому руки й силоміць опустити навколішки. Ґабрієль заверещав і спробував відсахнутися, але його коліна відмовили і чоловік упав на бетон. У Чендлера гупало в грудях і пітніли долоні, поки він намагався розімкнути кайданки, щоб кінець кінцем надійно зачепити їх на зап'ястях підозрюваного. Лише тоді він дозволив собі трошки розслабитися, заховав зброю і посмиком звів ув'язненого на ноги.

— Ви не мусите цього робити... — з болем у голосі просичав Ґабрієль.

— Ви вже спробували втекти.

Чоловік змовк.

— Куди ви пішли, вийшовши з готелю?

— Гаразд, гаразд, — озвався Ґабрієль. — Я спробував вкрасти автівку, але всі були замкнені. Мені не хотілося залишатися на вулиці, раптом Гітові теж вдалося дістатися до міста, тож я, типу, влаштувався у провулку. Не зна', де саме... не зна', як довго там залишався. А потім підслухав, як якісь люди кажуть, що заарештували чолов'ягу на ім'я Гіт. Мені аж відлягло.

— Чому ви тоді не повернулися до себе?

— Збирався з силами.

Надійно замкнувши кайданки, Чендлер повів підозрюваного до відділка. Там, де він сподівався почути фанфари на свою честь, була лише порожня сіра вулиця.

— І як, уже зібралися?

— Я не хочу, щоб він опинився на свободі, щоб продовжив убивати. Не зможу пробачити собі, якщо його відпустять лише тому, що я запанікував. Я хочу бути добрим самарянином. Тож вам не потрібні кайданки.

— Потрібні, — запевнив Чендлер, діставшись до дверей відділка. Він вирішив перевірити повернення самопроголошеного блудного сина. — Ви мали рацію, Гіт у нас. Але він розповідає точнісінько таку ж історію, як ви.

— Яку ще «*історію*»? — перепитав Ґабрієль, намагаючись вирватися з Чендлерових рук.

— Точнісінько таку, як ви нам розповіли.

— Так це ж добре, хіба ні? — з надією припустив чоловік. — Це підтверджує мої слова.

— Ні, пане Джонсоне, це точно така ж історія. Але вона звинувачує у вбивствах *вас*.

Його підопічний продовжував опиратися. Сержант міцніше схопив його за зап'ястя.

— Це брехня. Ви ж йому не вірите, правда? Він досі замкнений? Ви ж не дозволили йому піти, чи не так? — скрикнув Ґабрієль, глипаючи на двері. — Я розповів вам правду. Брехня — це гріх, сержанте. Так мене виховали.

— Можу запевнити, що він замкнений. Ви в безпеці.

Ґабрієль витріщився на Дженкінса набряклими від сліз очима.

Коли Чендлер завів підозрюваного до відділка, у Ніка відпала щелепа і він підскочив зі свого стільця, гупнувши ним у вже й так побиту стіну.

Чендлер дозволив собі легеньку усмішку. Перемога була приємна на смак; поки Мітч прочісує ферму Черепахи, шукаючи підказок щодо місця Ґабрієлевого перебування, він заарештував Джонсона власною персоною.

— Де ви його знайшли? — поцікавився Нік, намацуючи бланки, які мав заповнити, але поглядом прикипівши до другого ймовірного серійного вбивці, затриманого за сьогоднішній день.

— Він сам на мене з неба звалився.

Сержант роззирнувся, шукаючи двох Мітчевих посіпак, Білла та Бена, чи як там їх звали. Нік випередив його запитання:

— Інспектор зв'язався з ними по радіо і наказав прямувати до Черепахи. Сказав, що ви вже повертаєтеся сюди замість них. Я радий, що ви тут. Мені було самотньо.

— Де Гіт? — запитав Ґабрієль, нервово смикнувшись у Чендлера в руках.

— У камері.

— Не саджайте ще й мене туди.

— Нам доведеться. На деякий час, — постановив сержант. — Камера номер три, Ніку.

— А він де?

— Не в камері номер три, — заспокоїв чоловіка констебль.

— Ох, — видихнув Ґабрієль. Коли він підвів погляд на Чендлера, той відчув, як продовжує тремтіти його в'язень. — Перепрошую за свою поведінку, сержанте. Через те, що завівся, і всіляке таке. Я просто був такий наляканий... — Він змовк.

— Ви не сидітимете в камері довго, — запевнив Чендлер.

— Добре. — Схоже, тривога трохи зникла з обличчя підозрюваного. — Ви мене відпустите?

— Ні. Ми мусимо ще раз вас допитати.

Тривога повернулася.

— Чому? Ви вже чули мою історію. Вона не змінилася.

— Нам потрібно послухати її ще раз. Вдаючись у деталі.

— Що ви маєте на увазі? — перепитав Ґабрієль, насуплюючись.

— Ми розберемось із цим пізніше.

— Окей. Ви впевнені, що він під надійною охороною?

— Такою ж надійною, яка за мить чекає на вас, — кинув сержант.

Ув'язнений знервовано здригнувся.

— Ми не могли б поговорити деінде, скажімо, повернутися до готелю?

— Не після того, що ви утнули минулого разу, — суворо нагадав Чендлер. Він більше не втрапить на цей гачок. Якщо це станеться, можна навіть не чекати, поки Мітч повернеться і дасть йому копняка під зад, краще негайно піти у відставку.

— Я не втечу.

— Це не має значення. Усе обладнання для запису тут. І ви теж, — озвався сержант і додав: — Заспокойтеся. Тепер вам нічого не загрожує.

Ґабрієль зморщився, і на мить його обличчя вкрилося глибокими старечими зморшками.

— Після того як вас отруїли, ув'язнили, переслідували у хащах і погрожували вбити, кажучи це прямісінько в очі, небезпека ввижається по всіх усюдах, сержанте. Кожна тінь перетворюється на вбивцю.

Скрипнувши зубами, Ґабрієль заплющив очі. Глибоко вдихнув носом.

— Але я готовий зустрітися з ним, якщо це необхідно.

— Вам не доведеться з ним зустрічатися, — заспокоїв Чендлер, ведучи чоловіка до дверей, за якими були камери. — Просто відповісте на кілька запитань.

Заходячи до зони з камерами, сержант крикнув через плече:

— Ніку, приготуй кімнату для допитів.

— А як щодо блокпостів, сержанте? Повідомити інспекторові, що ми його взяли?

Чендлер замислився. Він мав би негайно зупинити обшук, але нікому не нашкодить, якщо це станеться трохи пізніше. Небезпеки на вулицях більше немає. *І* Ґабрієль, *і* Гіт у їхніх руках.

— Дай-но мені півгодинки, — попросив він.

Нік, непевно кивнувши, повернувся до стійки. У Чендлера зашкрябало в горлі від недовіри. Чи послухається його молодий констебль, чи побіжить і розпатякає все Мітчеві та решті? У його віці Чендлер виконував би будь-які вказівки свого начальника, але не схоже, щоб Нік страждав на таку сліпу відданість. І, зважаючи на Чендлерову поведінку останнім часом, це, можливо, і на краще.

Коли вони наблизилися до камери номер три, Ґабрієль спробував вислизнути з сержантових обіймів і спрямувати своє тіло куди завгодно, тільки не до камери, яка на нього чекала.

— Він там? — прошепотів чоловік так тихо, що Дженкінс спершу подумав, що йому причулося. Він не відповів і продовжив тягнути підозрюваного до камери. — Не треба, — попросив Ґабрієль і зблід так, що на його засмаглому обличчі майже не залишилося кольору. Він кинув наляканий погляд через плече на сержанта, того, хто тримав його в полоні. Його голос був легенький, як літній вітерець, ледве чутний, та він обпікав. Цей голос не пасував до ріденької бороди й наляканого виразу обличчя.

— Хто це?

Порівняно до м'якості Ґабрієлевого голосу розлючене запитання Гіта пролунало серед камер, наче грім; Джонсон здригнувся, а його погляд рвонув за звуком, намагаючись визначити, звідки він лунає.

— Це я, пане Барвелл, — озвався Чендлер, ведучи підозрюваного до камери. — А тепер не галасуйте і відпочиньте трохи, — запропонував він, заганяючи Ґабрієля до камери й знімаючи з нього кайданки. Потім швидко позадкував до дверей і зачинив їх. Вони обидва у нього в руках. Замкнені. Сидять там, де нікому не зможуть нашкодити. Почувши, як зачинилися двері, Гіт зробився ще допитливішим.

— Кого ви кидаєте до камери, сержанте? Це він? — Дзвінкий голос раптом затнувся, швидко розгубивши всю свою силу. — Це він? — повторив Гіт.

Чендлер не відповів на його запитання. Він мав двох заарештованих, які, вочевидь, однаково боялися один

одного. Але жоден не поводився як холоднокровний серійний убивця. Принаймні так, як це зображають у книжках чи по телевізору.

Ця думка не покидала Чендлера, коли він повернувся до контори. Нік чекав на нього, буквально сидячи на краєчку стільця.

— Він щось сказав?

— Ні. Один із цих чоловіків дуже талановитий актор.

— Або обидва, — зауважив констебль. — Кімната для допитів готова.

— Добре.

— Ви знаєте, що серійні вбивці здебільшого добре брешуть? Тед Банді був...

Чендлер був майже вдячний, коли чергову Нікову моторошну біографію перервали Гітові зойки з камери.

— Що сталося? — запитав сержант, відкриваючи заслінку його камери.

Гіт одразу притиснувся до неї.

— Я поранений. Здається, у мене зламане ребро.

— Раніше ви на це не скаржились.

— Я поскаржився тим іншим двом. Але вони не завдали собі клопоту оглянути мене. Я розумію, що ви можете замкнути мене тут, не маючи жодного доказу, — ви роками займаєтесь таким лайном, — але мені тут важко дихати.

До його прохань долучилася рука, що увіп'ялась у прикритий закривавленим одягом бік, голос був пронизаний болем. Чендлер не міг сказати, прикидається чоловік чи ні.

— Покладіться на мене, — сказав він.

— Ви приведете когось? — гавкнув Гіт.

— Я сказав, покладіться на мене, пане Барвелл.

Чендлер повернувся, збираючись піти. Минув камеру номер три. Попри Гітів заколот, звідти не пролунало ні звуку. Сержантові закортіло дізнатися, як реагує їхній новий гість, до того ж його охопило дивне відчуття, що Ґабрієлеві знову вдалося якимось дивом зникнути, тож він відчинив заслінку й зазирнув усередину. На його полегшення, ув'язнений скрутився на нарах, увіп'явшись поглядом у стінку в напрямку камери номер один, немов

боявся, що Гіт прорветься крізь армовану цеглу. Жалюгідне створіння, пронизане страхом. Схоже, він був травмований, але не жалівся.

Чендлер розривався. Якщо він дозволить лікування, втратить дорогоцінний час для допиту, але відмова надавати медичну допомогу може потягнути за собою судовий процес проти насильства й упередженості в можливих розслідуваннях убивств. Вибір був лише один.

— Подзвони доктору Гарлану, а потім скасуй блокпости, — наказав сержант Нікові, зважуючи, чи може відправити його супроводжувати лікаря, який огляне Гіта, поки сам допитуватиме Ґабрієля. Він швидко дійшов думки, що це занадто великий ризик — залишати літнього доктора і недосвідченого офіцера наодинці з імовірним серійним вбивцею.

Чендлер залишив на Мітчевому автовідповідачі повідомлення, розповівши, що Ґабрієль сидить у камері. Не минуло й п'яти секунд, як інспектор перетелефонував йому.

— Нічого не робіть із заарештованим, сержанте Дженкінс. Тримайте його до мого повернення. Не спускайте з нього очей.

Чендлер знав цю лють у його голосі: Мітч гнівався, що його випередили, що хтось його перехитрив. Сержант вважав, що дотримується моральних чеснот, що ставиться до інших так, як хотів би, щоб ставилися до нього, проте почувши, як інспектор біситься, він сповнився п'янкою енергією.

Мітчеві знадобилося б близько двадцяти хвилин, щоб дістатися на місце. Доктор Гарлан Адамс з'явився трохи більше ніж за дві. Місцевий терапевт жив за якихось двісті метрів від відділка, однак, увійшовши, віддихався, спершись на стійку, а весь його тулуб здригався так, наче був однією велетенською легенею.

— То що у нас тут? — поцікавився він, захрипло дихаючи.

— Ви впевнені, що не хочете перепочити кілька хвилин?

Лікар відмахнувся від його слів, як від дурниці, тож Чендлер повів далі:

— У нас є два чоловіки, обом приблизно двадцять п'ять чи десь так, обидва вкриті численними порізами та синцями, один жаліється на задишку та сам діагностував собі перелом ребра.

— Сам діагностував, — примружився Гарлан, повертаючи окуляри на потерту западину біля перенісся. — Самі собі ставлять діагнози іпохондрики та недоумкуваті, друже мій. Закладаюся, з ним усе гаразд.

— Ви можете піти і подивитися на нього.

— Саме тому я тут.

— Але я мушу попередити вас, що не слід наближатися до нього впритул.

Вигнувши одну кошлату брову, Гарлан поцікавився:

— А це ще чому?

Чендлер знав, що мусить попередити лікаря, але знав також, що наслідком стане один із трьох варіантів: чоловіка це заінтригує, налякає або змусить ставитись до в'язня як до знаменитості. Ув'язнені, з якими Гарлан зазвичай мав справу, були п'янички й жебраки, тож похизуватися вони могли лише поверхневими ранами. І попри те, що травми Ґабрієля і Гіта були такі ж незначні, про їхні злочини цього не скажеш.

Перш ніж вони увійшли до камери, Чендлер відвів лікаря вбік.

— Ви мусите пообіцяти тримати язика за зубами, Гарлане. Коли вийдете звідси.

Очі лікаря витріщилися за товстими скельцями окулярів.

— Я не жартую, Гарлане. Кажу вам це заради вашої безпеки, ви мусите зберігати все в таємниці.

— Я мовчатиму, як німий.

Чендлерові залишалося лише сподіватися всупереч усьому, що Гарлан каже правду. Інформація мала звичку просочуватися від Гарлана Адамса, а надто після того, як він перехиляв чарочку: схильність до розповсюдження пліток перемагала клятву Гіппократа. Та він був єдиний лікар у місті. Важко було знайти молодого медика, що погодився б приїхати і жити в дідька на рогах.

Після кількох секунд вимушеної тиші Гарланів мозок не зміг упоратися з інтригою і змусив рот промовити хоч щось:

— То хто ж побився? Хтось знайомий? Шахтарі? Місцеві? Домашня суперечка? Тут так мало розваг, що домашнє насильство перетворюється на хобі.

Поклавши руку на двері, Чендлер зупинив гладкого чоловіка, торкнувшись його вологої сорочки без рукавів.

— Ні, жоден із ваших варіантів. І будьте обережні всередині.

Сержантовому голосу бракувало веселощів, а отже, лікареві доведеться приборкати свій настрій. Принаймні ненадовго.

— Хто у вас там сидить? Вони, мабуть, *небезпечні*.

— Так і є, — погодився Чендлер. — Вони можуть бути небезпечні.

Оскільки жалівся Гіт, то й першим у черзі був він. Поки Гарлан оглядав підозрюваного, Чендлер стояв неподалік, готовий утрутитися. Попри свій гучний та набридливий характер, лікар був гарний фахівець. Він узявся до роботи, почистивши Гітове обличчя купою марлі та ватних тампонів і пояснюючи пацієнтові й охоронцю, що перейматися тут нічим — кілька подряпин і розсічена губа, вся робота буде косметична і зашивати нічого не доведеться.

А потім Гарлан розпочав світську бесіду.

— То як ви тут опинилися? — поцікавився він, витираючи подряпину на аж чорній від пилюки Гітовій щоці.

— Гарлане... — попередив його Чендлер.

— Вони вважають, — почав Гіт.

— Пане Барвелл, вас це теж стосується. Жодних балачок, інакше я заберу лікаря звідси.

— Ти обережніше, синку, — порадив Гарлан із лиховісною посмішкою. — Не закінчи, як Тріска Бішоп. Тріска теж не вважав себе винним. Але після того, як трохи посидів тут, виявилося, що попри всі докази — або їхній брак — він таки винен!

— Гарлане, я виведу вас просто зараз, — попередив Чендлер, хай навіть усвідомлював, що наказавши лікареві закрити рота, додає правдоподібності міфу, і що така сама хитрість може випасти й на Гітову долю.

— Хто такий Тріска? — перепитав Гіт, і на його червоному обличчі проступив переляк.

Похитавши головою і захихотівши собі під носа, лікар торкнувся навченими руками пацієнтових ребер і взявся їх обережно обмацувати. Гіт різко відсахнувся, а руки злетіли вгору, ніби збиралися відштовхнути лікаря. Сержант ступив крок назустріч, збираючись їх заспокоїти, та щойно лікар відпустив пацієнта, руки в того знову опустилися.

Чендлер помітив, що серце в нього калатає, як навіжене, лише коли Гарлан на крок позадкував і потер своє гладеньке підборіддя.

— Забиття. *Можливо,* перелом, — озвався лікар.

— Вони здаються поламаними, — пожалівся Гіт, соваючись, і поморщився.

— Вам доведеться зняти з нього кайданки, — вирішив Гарлан.

— Чому? — не зрозумів Чендлер і глипнув на Гіта, шукаючи бодай якоїсь причини відмовити.

— Я мушу перевірити, як він рухається. Переконатися, що не йдеться про щось серйозніше.

— Це необхідно? — перепитав сержант.

Гарлан нахилився ближче.

— Якщо ви не хочете, щоб він якось зігнувся і випадково простромив собі легеню.

Чендлер знову подивився на підозрюваного.

— Гаразд, підведіться і станьте обличчям до стіни, пане Барвелл.

Просити двічі не довелося — Гіт підвівся і впирався поглядом у стіну, поки сержант знімав кайданки.

Чендлер розвернув його. Гітове обличчя було вкрите намистинками поту, а вираз свідчив про біль та переляк.

— А тепер ніяких різких рухів, інакше кайданки знову повернуться, байдуже, переламані у вас ребра чи ні.

Гіт кивнув, і сержант допоміг йому знову сісти. Цього разу він залишився стояти на відстані витягнутої руки від підозрюваного, а лікар втиснувся між ними, щоб продовжити діагностику.

Схопивши Гіта за передпліччя, Гарлан підняв їх у повітря.

— Потримай так, синку.

Гіт зробив так, як йому наказали, подивившись спершу на лікаря, а потім на Чендлера. Сержант відчув, як усередині здіймається неспокій, коли Гарлан відштовхнув його вбік, щоб змусити підозрюваного зігнутися.

— Усе гаразд? — поцікавився Чендлер, чекаючи першої-ліпшої нагоди, щоб знову надягнути на заарештованого кайданки.

Гіт відкрив рота. Сержант подумав, що зараз почує, як той стогне від болю.

Натомість чоловік блискавично скочив на ноги і штовхнув огрядного терапевта на Чендлера.

— Не рухайтесь! — крикнув Дженкінс, відступаючи, щоб уникнути зіткнення з лікарем. Він потягнувся до зброї, але незграбний Гарлан заплутався у власних ногах і повалив обох чоловіків на бетонну підлогу, мов дві неповоротні кісточки доміно.

Гіт не гаяв часу і кинувся до дверей саме тоді, коли на допомогу прийшов Нік.

— Ніку, обережно...

Гіт відреагував першим, опустивши плече та відштовхуючи молодого констебля з дороги, як гравець регбі, що мчить до лінії.

Однак він не розрахував на появу другої стіни захисту. Звідкись узявся Мітч і з силою, яка не в'язалася з його худорлявою статурою, схопив вибитого з рівноваги Гіта, звалив його з ніг і послав незграбною купою до дальньої стіни камери.

Гіт заволав від болю і цього разу, схоже, щиро, але інспектора це не зупинило — тієї ж миті він стрибнув на підозрюваного зверху, пришпилив його до підлоги, зігнув руки за спиною і спричинив ще лютіші зойки.

— Якого *хріна* пан Барвелл не в кайданках? — гримнув Мітч, звертаючись до Чендлера.

Сержант підвівся на ноги, покинувши лікаря напризволяще. Він почувався так, наче на нього спрямували прожектор і пронизливий промінь підняв температуру в і без того задушливій камері до небаченого рівня.

— Гарлан мусив перевірити...

— Ви хочете втратити їх обох? Впіймати їх, позначити і відпустити, наче вони кляті тваринки під загрозою вимирання?

— Він жалівся на біль у грудях. Ми перевіряли...

— Боляче, — задихнувся Гіт, притиснутий Мітчевим коліном, що зручно вмостилося на його спині.

Мітч не зважав на благання.

— Надягніть на нього кайданки і замкніть у камері, сержанте.

— Прошу, сер... шефе, — залопотів Гіт, — вони змовилися з Ґабрієлем, щоб мене оббрехати! Або вбити мене. Я знаю, на що здатні ці селюки. Ви мусите мені допомогти.

— Чому ви негайно не повідомили мені, що знайшли Ґабрієля? — поцікавився Мітч, повертаючись до Ніка, що аж зіщулився від його запитання.

— Ніка це аж ніяк не стосується. Це було моє рішення.

— Мені це відомо, сержанте. Просто хотів дізнатися, чи не заразна ваша недоумкуватість.

Попри те що його знову замкнули, Гіт і далі сипав сумішшю скарг і божевільних теорій:

— Інспекторе, ваш сержант і Ґабрієль змовилися і намагаються повісити на мене злочин...

Мітч озвався:

— Тихіше там, пане Барвелл.

— Я не збираюся мовчати! — заверещав Гіт. Мітч проігнорував його заяву і повернувся до Гарлана, який відпочивав на голій дерев'яній лавиці напроти камер, збираючись із силами.

— У вас нема можливості чимось його заспокоїти? — поцікавився він.

Гарлан збирався відповісти, але інспектор перервав його:

— Ні, забудьте. Я хочу ще раз його допитати. Але спочатку мені потрібен Ґабрієль.

Розчахнувши заслінку на дверях камери, чоловік звернувся до Ґабрієля; голос у нього знову був люб'язний, лють уже вщухла:

— Як нам там ведеться?

Поки Мітч намагався вивудити з підозрюваного першу інформацію, Чендлер побачив, що Ґабрієль усе ще лежить, але повернувся до них обличчям. Його вираз досі був приголомшений, однак тіло лишалось абсолютно нерухоме, як у змії перед стрибком. Сержант спробував відігнати це порівняння. Його думки цілковито зайняв інцидент з Гітом, те, як легко Чендлера було обдурити. Він мало не дав ще одному підозрюваному втекти, але Мітч його врятував. Це залишило по собі гнітюче відчуття зобов'язаності та гіркої небажаної вдячності.

— Виведіть його звідти, сержанте, — наказав Мітч.

Чендлер послухався, ретельно стежачи за кожним рухом, готовий реагувати на підняті руки чи спроби роззброїти його. Це виявилося зайвим. Ґабрієль був поступливий, а коли його вели до кімнати для допитів, навіть не глипнув у бік Гітової камери.

Всадовивши підозрюваного та знявши з нього кайданки, Чендлер запитав, чи не потрібна йому медична допомога. Мітчелл грубо втрутився:

— Ніхто не бачитиметься з лікарем, поки я їх не допитаю.

Ґабрієль не протестував, але на мить у його погляді промайнуло ще щось, окрім страху: щось прохолодне, можливо, прийняття того, що ще якийсь час доведеться терпіти біль, або жаль, що здався добровільно. Це буде його третій допит сьогодні. Але цього разу без Чендлера.

— Ви можете йти, сержанте, — дозволив Мітч, коли той запхав сріблясті кайданки за пояс.

— Але я знаю його версію подій. Так само, як Гітову.

Ендрюс кинув на нього погляд, у якому не було теплих почуттів.

— Мені допоможуть мої люди. Зараз час братися до справи новим вухам, сержанте.

Чендлер повернувся, щоб піти. Доведеться спостерігати з комірчини за стіною. Не найпрекрасніша можливість, але краща за непоінформованість.

Коли він дійшов до дверей, Мітч кинув йому в спину:

— Під відділком тиняється кілька репортерів. Самі знаєте, вони як зомбі, — якщо одному здасться, що десь можна чимось поживитися, негайно збігаються всі інші.

Дозвольте мені сказати прямо, сержанте, — додав він, підвищуючи голос, — *я* — єдиний, хто з ними говоритиме, окей? Перекажіть це вашим людям. Я вже зробив заяву, що ми нічого не коментуватимемо, поки триває розслідування, і я не хочу, щоб ви обісралися, ляпаючи дурниці. Чи взагалі щось кажучи з цього приводу.

Лука з Джимом повернулися. Таня теж була тут і готувала обладнання в кімнаті для запису, крутячи ручки та натискаючи й налаштовуючи кнопки, щоб зафіксувати кожне слово і дію; навушники вона натягнула на одне вухо, наче діджей у найменшому та найпохмурішому у світі клубі. Зараз на плівку записувалося Мітчеллове дзявкання — інспектор розмовляв із двома своїми поплічниками, Саном та Маккензі, не зважаючи на Ґабрієля, що сидів за столом. Голос його лунав чітко, подібний до чергування припливів та відпливів, мікрофони приготувалися записати все — від найнезначнішої деталі до останньої миті чийогось життя. Сповідальня була готова.

За кілька хвилин Мітч повернувся до Ґабрієля й розпочав допит. Історія підозрюваного залишилася без змін, інспектор намагався копну́ти глибше, але щоразу наштовхувався на скелю.

— На яких фермах ви працювали? — поцікавився він; голос тріпотів у колонках, наче відлуння, що долетіло звіддалік.

— На кількох поблизу ріки Муррей, а ще у Карнарвоні й Ексмауті. Збирав помідори, фрукти, що завгодно і де завгодно. Тут немає такого клаптика землі, на якому б я не працював, принаймні так мені здається.

— Хтось може підтвердити, що ви бували в якомусь із цих місць? — Ґабрієль здвигнув плечима.

— Можете спробувати, але я отримував платню готівкою. — Він трохи помовчав. — Перш ніж ви це скажете: я знаю, що це незаконно, але якщо відмова мати гроші в конверті коштуватиме мені роботи, хіба ж я відмовлюсь?

— Брак алібі здається досить зручним, — зауважив Мітчелл, наче давав пораду, а не вів допит.

— Це правда, — відповів Ґабрієль. — І мені байдуже, чи це зручно.

Мітчелл продовжував розпитувати підозрюваного про його батьків та родину. Дивлячись на Ґабрієля згори вниз, Чендлер помітив, що в його спокої щось змінилося. Неначе хтось смикнув за нерв. Так само, як у машині, дорогою до готелю.

Ґабрієль пояснив, що його батьки померли. Брат теж. І дядько з тіткою так само.

— Схоже, смерть вас переслідує, — озвався Мітч. Попри те що він сидів спиною до камери, Чендлер уявив, як його обличчям розповзається посмішка; це був удар нижче пояса, націлений на те, щоб трохи розігнати Ґабрієлеву кров.

Давши своєму зауваженню трохи повисіти в повітрі, інспектор продовжив:

— А *вони* як померли?

Ґабрієль не відповів. Його тіло залишалося нерухоме, але погляд був зосереджений. Чендлера це непокоїло навіть на відстані.

— Вони загинули в автомобільній аварії, — нарешті озвався підозрюваний.

Мітч кивнув без співчуття, поставившись до цієї інформації як до чергового шматочка пазла.

— І відтоді?..

— Відтоді я мандрую, інспекторе. Літаю на крилах вітру.

— Дуже поетично, — сказав Мітч, не приховуючи сарказму.

— Ні. Просто дуже точно, — роздратовано заперечив Ґабрієль.

Мітч досягнув успіху. Він підчепив підозрюваного на гачок і тепер тягнув його крізь темні каламутні води на берег.

Але вони досі й гадки не мали, що саме впіймали.

20

Ґабрієль відкинувся на стільці, повторивши свою історію втретє. Мітч негайно захотів почути її знову.

Із Чендлера було досить. Він чудово міг обійтися без однієї й тієї ж історії вчетверте за день, тож вийшов із комірчини до контори. Мітчева команда працювала без перепочинку, демонструючи приголомшливу робочу етику,

а також очевидний брак індивідуалізму — всі вони були клони свого лідера.

Чендлер відчув, як його тягне до власної команди: Джим, Лука та Нік тинялися навколо стійки, роздивляючись навкруги; Таня зачинилася в комірчині для прослуховування — схоже, вона залишиться там ще принаймні на годину, вкотре програючи запис.

— Невже це робота поліції? — поцікавився Джим, спостерігаючи, як Мітчева команда метушливо бігає туди-сюди. Важко було сказати, чи говорить він серйозно, а чи просто вправляється у своєму скупому почутті гумору.

— *Серйозна* робота поліції, — озвався Лука.

— Ми теж до неї залучені? — запитав Джим.

Сержант відповів:

— Якщо хочете. Однак вам, можливо, доведеться пробиватися туди силою.

— Мені завжди подобалися виклики, — запевнив Лука.

Чендлер подумав, що як уже хтось збирається прокласти собі шлях всередину, то це буде саме Лука. З-поміж них усіх він був найбільший опортуніст.

Нік позаду них підняв навушники.

— Сержанте?

— Так, Ніку, ти теж можеш спробувати.

— Ні, я не про це, сержанте. Телефонував Кен. Каже, в лісах позаду садиби Черепахи щось горить.

— Як задалеко?

— Він каже, цитую: «Достатньо далеко, щоб я міг забити хрін і не перевіряти».

Чендлер замислився, чи це не те місце, яке вони шукають.

— Я піду, — нарешті вирішив він.

— Я теж піду, — запропонував Нік.

— Ні, ти залишишся тут.

Молодий офіцер знову гупнувся на свій стілець.

— Луко, Джиме, хто хоче піти? — запитав Чендлер.

Джим вигнув одну брову й глипнув на Луку; вираз його обличчя натякав, що офіцер зовсім не має бажання продиратися крізь нетрі Ґарднерз-Гіллу посеред літа.

— Схоже, я хочу, — відповів Лука, посміхаючись.

Усі були зайняті, тож зникнути з відділка вдалося легко. Лука сів за кермо, і вони рвонули з міста до Пагорба. Чендлер нахилився до лобового скла, щоб роззирнутися, але не помітив диму на схилі й понадіявся, що це не просто Кенова крихітна помста за нещодавні події. Від старого хирлявого виродка цього можна було чекати.

Він продовжував шукати сліди диму, аж тут озвався Лука:

— Я знаю, що тобі так не здається, але, як на мене, він гарно впорався.

— Хто?

— Інспектор. Він приїхав, узяв на себе роботу і впорався з цим лайном.

— І роздратував купу людей.

— Здебільшого тебе сержанте.

Чендлер пропустив це повз вуха.

— Іноді ти занадто м'який, — вів далі Лука.

— Хочеш, щоб я ставився до вас як до роботів?

— Іноді порядки мусять бути жорсткі. Люди таке поважають. Їм це потрібно.

Чендлер глипнув на свого молодого колегу.

— У якій гівняній книжці з менеджменту ти це вичитав?

— Це правда. Іноді люди мусять бачити, що ми застосовуємо трохи сили. — Чендлер засмутився, що Мітч справив враження на ще когось із його команди, але він розумів, чому Луку може це приваблювати: у ньому він помічав таку ж голу безжальну рішучість іти вперед, як і в Ендрюса. Лука був гідний офіцер, поза сумнівом, він прагнув навчатися, прагнув діяти, але водночас демонстрував недбалість, що просочилася і в його особисте життя. Він перекидався з однієї жінки в місті на іншу, як особливо небезпечний вірус. Кожен у їхній команді виплекав довкола себе середовище, з якого добував інформацію: Таня — через гострі язички материних кумась; Джек — через вологі язики синіх комірців у «Чорному пеньку», а Лука обробляв свою бригаду жіночок від двадцяти до тридцяти, яких, проте, поступово відвертав від себе, спочатку зустрічаючись із ними, а потім кидаючи.

Чендлеру здавалося, що Лука вважає себе здатним ходити по воді.

Вони були за кілометр із південного боку Черепахової садиби, коли сержант нарешті його помітив — десь у хащах до неба здіймався дим, мов сіра рука потопельника кликала на допомогу над поверхнею дерев. У грудях зростало передчуття. Чоловік спробував приборкати його, нагадавши собі, що це може виявитися дурницею, і наказав Луці проїхати ще десять кілометрів уздовж дороги, поки не вигулькне непримітна стежка до Блефового блефа — цю жартівливу назву вигадали на честь колишнього мера, що відмовлявся дати ґрунтовці своє ім'я.

Зміїста дорога тягнулася вгору, підіймаючись вище, машина змагалася з крутими U-подібними поворотами, а тоненька цівка диму то з'являлася, то зникала з очей.

Чендлер віддав Луці команду запаркуватися, не доїжджаючи до автомобільного майданчика. Вийшовши з машини, сержант приготувався зануритися до гущавини, крізь яку продиралися обидва підозрювані, як вони самі запевняли. Вдягнув наплічника з водою та іншими предметами першої необхідності. Він не думав, що затримається тут до ночі, але не збирався давати нагоду підловити себе.

Надягаючи свій наплічник, Лука запитав:

— То кому з них ти віриш?

— Ми це дізнаємося, Луко. Спочатку зберемо кілька доказів, а тоді...

— А що підказує тобі інтуїція, — увірвав його колега. — Вона нам усім щось підказує. Я ставлю на Гіта. Його привели на мушці, заскочили за спробою вкрасти автівку, він напав на тебе з лікарем. Усе це вказує на певну хитрість, на вміння планувати і годящий для вбивці характер.

Чендлер підтягнув лямки наплічника. Він намагався не зважати на Луку, але молодий офіцер де в чому мав рацію. Він на власній шкурі відчув, яку небезпеку для них становить Гіт, але попри те, що все вказувало на цього чоловіка, викреслити Ґабрієля сержант не міг. Його гризло те, як стрибала поведінка підозрюваного: то він як клубок нервів, то показує лише крижаний спокій.

Поки він це обмірковував, Лука кинувся вперед, рвонувши до лісу, як гончак, що впіймав слід; нетерплячий сіднейський хлопчина вийшов на перший план: він ріс там, перш

ніж його батьки-художники переїхали на Захід у пошуках миру, тиші та натхнення. Офіцер неодноразово повторював, що йому кортить повернутися до рідного міста — чи принаймні до якогось міста, що може похизуватися більше ніж одним нічним клубом, — і він шукає роботу, щоб вирватися звідси. Коли він підійшов до краю дороги, Чендлер не зміг утриматися від думки, що це ще одне нагадування про Мітча, ще одне нагадування про останній раз, коли він був тут.

Вони рушили в гущавину в пошуках джерела пожежі.

Просуватися вперед було складно, у дичавині не було ніяких орієнтирів, тож довелося покладатися на вихори диму над деревами, майже невидимі під цим кутом. Вони продиралися вперед в останніх променях денного світла, перелазили через каменюки, брили та повалені дерева, не знайшовши ані свіжих могил, ані хребтів, із яких можна було впасти. Дорогою Лука висунув чергову теорію, що спала йому на думку: в повітці хтось може бути — спільник або ще одна жертва. Якщо вбивця замкнув там когось, значить, він готувався до майбутнього, як роблять запаси на зиму, підвішуючи над коптильнею м'ясо. Це була просто ще одна з химерних вигадок хлопця, однак вона змусила Чендлера пришвидшити крок, прямуючи у бік диму, що звивався над деревами. Навколо запала моторошна тиша: навіть цикади й цвіркуни не співали, наче змовкли, передчуваючи якусь жаску знахідку. Це нервувало, як шепіт юрби перед оголошенням вердикту присяжних. Саме тому Чендлер зрадів, коли зашипіла рація, порушуючи тишу, і з білого шуму вирвався голос Мітча. Їхню втечу помітили, а її ціль та потенційна важливість здійняли тривогу.

— Чендлере, це Мітчелл.

В інспекторовому голосі, що попрощався з формальностями, чулася нотка паніки:

— Нічого там не робіть. Ми вже вирушаємо.

21

Чендлер знайшов не так багато — купку розжареного попелу й хирляві залишки стін, що стирчали над землею, обвуглені до чорноти, наче згорілі до кінчика сірники. Він помітив

невеличкий чавунний бак для води десь за п'ятдесят метрів від понівеченої повітки, що примостився на рукотворному горбочку; бур'яни вилися його ручками, спираючись на них, щоб дістатися аж до неба. Попри дуже виразний наказ нічого не чіпати, він не міг просто залишити все горіти — це знищить усі докази, що ще могли залишитися.

— Луко, туди, — сказав сержант, біжучи до бака. — Зможеш залізти?

Його молодий зухвалий констебль був не з тих, хто встоїть перед викликом. Скинувши наплічник, він поспіхом заліз на підвищення, навдивовижу міцну попри свій вік і поганий стан конструкцію. Коли Лука опинився на місці, Чендлер передав йому одне з іржавих відер, що стояли біля підніжжя опори, й отримав назад повне — вода хлюпнула через край і просочила його одяг.

Коли чоловік виплеснув вміст відра на розпечену суміш, попіл і дим огорнули його, як сухий лід на концерті. Викашлявши трохи згірклої золи, сержант повернувся до бака за новою порцією води.

Він бігав туди-сюди з відром, заливаючи по черзі різні частини будівлі, намагаючись не обгоріти від жару та поодиноких язиків вогню, що вигулькували нізвідки.

Засліплений пекучим жаром і яскравим світлом, Чендлер із зусиллями побіг до бака.

— Ще багато залишилося? — запитав він, випльовуючи попіл, що сушив йому язик.

— Половина. Чимало, — крикнув Лука, поки сержант повертався до жаринок і, відвернувши голову вбік, виливав воду на чергову розпечену латку землі; попіл здійнявся вгору, відкривши його погляду щось схоже на обвуглений метал, який зблиснув у надвечірньому світлі. Побачене підганяло Чендлера, очі пекли, і десь за півгодини йому вдалося приборкати вогонь. Двоє добровільних пожежників радісно поплескали один одного по спині, Чендлерові почорнілі лапи залишили на просяклому потом светрі колеги темні відбитки. Те, що лежало перед ними, обіцяло не надто багато, але їм вдалося врятувати хоч щось.

Чендлер підійшов до краю попелища. Глипнувши на гарячий бруд, він побачив покручений метал. Доведеться

дати йому трохи охолонути, перш ніж можна буде взяти до рук.

— Підпал? — поцікавився Лука.

— Важко сказати, але скидається на те.

Руйнівний вогонь знищив житло, яке тут стояло, однак язики полум'я не забралися далеко, попри те що обпалили сусідні дерева; сухі дерев'яні дошки зіграли роль хмизу для розпалювання.

Чендлер знав, як їм пощастило, що тут не почалася справжня лісова пожежа.

Схопивши вже обвуглену гілку, він почав обводити навколо згарища коло, прочісуючи уламки та знаходячи металеві шматки, що пережили вогонь: прямокутні з'єднання стола чи верстата, пилу́, що від жару приварилася до сокири, перетворившись на якийсь неповороткий інструмент. Покопирсавшись у цьому безладі паличкою, Чендлер підчепив пару кайданів із затверділими ланцюгами і витягнув їх на голу землю, залишивши там охолоджуватися.

Обходячи навколо хижки, він бачив обвуглені дерево й папір, що розлітався від тяги, спричиненої різницею температур, і зависав у повітрі — занадто важкий, щоб полетіти геть, і занадто легкий, щоби знову впасти на землю. Чендлер потягнувся до кількох клаптиків, але вони розсипалися на порох.

Він ще раз покопирсався паличкою в уламках, піднявши вихор кіптяви. Щось пожовкле з обпаленими краями вирвалося на свободу. Аркуш паперу. З другої спроби сержантові вдалося обережно схопити його, намагаючись не пошкодити ще більше. Ще один обережний рух біля рогу, де стіна не встигла вигоріти до пня, подарував другий клаптик, що зберігся краще за попередній. Незабаром Чендлер знайшов ще декілька документів, серед яких було дещо дуже важливе — зниклі права Гіта; їхній пластик протистояв вогню краще за папір. Ім'я вигоріло, але чорно-біле неусміхнене, майже сердите Гітове обличчя витріщалося на сержанта зі світлини. Схожої на фото під арештом.

Мітч і його команда прибули несподівано, з'явившись із лісу, як морська піхота під час таємної місії, озброєні

мішечками для доказів і латексними рукавичками. Їм знадобилося неповні сорок п'ять хвилин.

Замість того щоб дякувати, Мітч гнівався. Чендлер від нього й не чекав нічого іншого.

— Що ви накоїли? — накинувся інспектор зі звинуваченнями.

— Загасили вогонь. Ми мусили переконатися, що всередині нема іншої жертви.

— І вона там є? — виплюнув Мітч.

— Ні, але тут є кілька паперів...

Ендрюс схопив сержанта за плече і потягнув його вбік, цей контакт, несподіваний та небажаний, на коротку мить перетнув неявну межу, а потім зник.

— Ви мали повідомити мене про дзвінок, сержанте. Подобається вам це чи ні, а я ваш старший офіцер і відповідаю за це розслідування. Якщо хтось обісреться, я отримаю на горіхи, а я не готовий цього допустити. Це не мій метод.

— Я робив те, що вважав за потрібне, — пояснив Чендлер, відстоюючи свою позицію.

— Ви робитимете те, що *я* вважатиму за потрібне. Зрозуміло? І якщо це означає, що вам треба отримати мій дозвіл, щоб піти подзюрити, ви так і робитимете. Усе проходить через *мене.* Ти сам вирішив залишитися, Чендлере. Це був твій вибір. Не дозволяй заздрощам це рішення потьмарити.

— Ні, Мітче, тобі *здається*, наче я заздрю. Я вибрав сім'ю, а ти — кар'єру.

У відповідь його співрозмовник лише широко всміхнувся.

— А може, я маю і те, і те, — озвався Мітчелл.

— Ти про що?

Інспектор не відповів. Невже він натякав, що має сім'ю? Коли Чендлер востаннє бачив його кузенів, вони нічого не казали про шлюб чи родину. Обручки на пальці Ендрюса точно не було, але це, звичайно, нічого не доводить. Сержант замислився, чому його це займає. Мітч залишився — уже давно — за десять років і сотні кілометрів від його життя. Їм довелося знову зустрітися лише через низку невеселих подій.

— Повернімося до роботи, — наказав Мітч, театрально тицяючи пальцем у Чендлера, а потім на дерева. — Ідіть встановіть загорожу навколо...

Гучне *хлоп* увірвало їхню розмову, змусивши Мітча відсахнутися і схопитися за кобуру. Щось чорне злетіло в повітря і приземлилося позаду інспекторової команди, що ретельно протоколювала докази, які Чендлер знайшов на згарищі. Обвуглений предмет димів біля їхніх ніг — це вибухнув аерозольний балончик, якому пощастило опинитися за стінами хижі.

— Можливо, вам захочеться його допитати, — кинув Чендлер, рушаючи до дерев.

Він натягнув синьо-жовту стрічку навколо скупчення евкаліптових дерев, і дивився, як Мітчева команда вивуджує з шару попелу інші клаптики паперу; Луку вони гостинно прийняли до свого товариства. Поки посіпаки копирсалися в руїнах, їхній господар шастав узліссям, притискаючи до рота айфон, щоб зафіксувати свої думки та спостереження, а Ропер, кремезний хлопчина, в якого кутики рота вигиналися донизу, додаючи йому вічно насупленого вигляду, записував кожен рух на відеокамеру.

Після того як усі видимі докази були позначені сигнальними конусами чи ярликами, Мітч наказав своїй команді почати з одного боку і просіяти попіл, повільно, але ретельно розподіляючись територією. Вдалося знайти ще кілька клаптиків паперу, разом із фрагментом мапи без контурних ліній: це значило, що на ній найпевніше зображено рівнинну місцевість, а не пагорб, на якому вони були. Коли перший етап завершився, інспектор розширив коло пошуків від суто доказів до ознак того, як почалася пожежа: можливо, десь були ємності з горючими рідинами або незвично розташоване пальне на кшталт стосів газет чи зсунутих докупи меблів. Вони полювали на запалювальні інструменти, — окрім аерозольного балончика, — запальнички, сірники чи навіть якісь пристрої з таймером. Вивудили з попільної мульчі ще декілька шматків металу, серед них — залишки ланцюгів. Один був грубо обрізаний: судячи з більш-менш рівного краю, тут попрацювала сокира, а не жар.

Потім поліція взялася до роботи, яка змусила їх залишитися в лісі аж до глибокої ночі. Вони шукали сліди людей, що були всередині, добровільно чи ні: волосся, нитки, відбитки пальців, кров, біологічні рідини. Вогонь мав би знищити більшість цих доказів, але Чендлер знав, що Мітч так просто не здасться. Він наказав сержантові повернутися до машин і принести додаткові набори для збирання доказів. Це було лакейське завдання для когось нижчого за рангом, але Ендрюс докладав чимало зусиль, щоб виділити свого колишнього партнера.

Коли Чендлер рушив до автівок, Мітч взявся підганяти свою команду — спокійний, упевнений інспектор, що неквапом увійшов до Вілбрукського відділка, почав тануть під тиском, волосся, розділене набік, прилипло до черепа; навіть у розпеченому повітрі він мав мокрий вигляд. Здавалося, наче піт сочиться у Мітча винятково з маківки — обличчя залишалося неприродно сухим, мовби пори забилися гіркотою.

22

2002

Мітч відкинув на місце своє гладеньке волосся, кожне пасмо — ніби матрос, який вчепився в палубу корабля, що йде на дно. «Ходімо! Ходімо! Немає часу на відпочинок, — оголосив він. — Ще кілометр, і на сьогодні закінчимо».

Добровольці скупчилися навколо велетенської брили піщанику, що здавалася недоречною між деревами, як маяк посеред пустелі; рослини скористалися рясним затінком й щедро буяли біля її підніжжя. Люди теж скористалися цим захистом від сонця, яке повзло небом, щомиті пришвидшуючись, наче його тягнуло до обрію.

— Ще п'ять хвилин, — благали вони.

— Ви зможете відпочивати увесь вечір, — нагадав Мітч. — А Мартін, можливо, досі тут.

Це був його запасний інструмент мотивації — використовувати Мартіна як принаду. Але Чендлер знав, що тепер його напарник хотів знайти хлопця з однієї-єдиної причини. Мітч зізнався у ній кілька днів тому, і вона

докорінно змінила його поведінку: хлопець хотів прославитися як офіцер, що знайде підлітка — живим чи мертвим, — і потрапити до газет.

Із цього погляду конкурентів у нього було не надто багато. Власне, тільки Чендлер. Пошуки Марті згорнули, людські ресурси перекинули на розслідування моторошного вбивства водія вантажівки в Порт-Гедленді, що сталося кілька днів тому. Чендлерова та Мітчеллова ролі теж ледь помітно (і неофіційно) змінилися. Зважаючи на те, що шанси знайти Мартіна були крихітні, їхнім головним завданням було переконатися, що добровольці та родина не закінчать так само, як він.

Але цим наказом їх наділили владою. Можливість згорнути пошуки. Того ранку — загалом це був тринадцятий день операції і другий день цього етапу — Чендлер торкнувся цієї теми в розмові з Мітчем, і хлопець негайно оголосив, що вони мусять продовжувати.

Його показне завзяття дратувало. Мітч шукав слави у стражданні інших людей, і Чендлер сказав йому про це. Він сам вірив, що принаймні залишається чесним у своїй мотивації: що швидше вони знайдуть Мартіна (чи його тіло), то швидше він повернеться назад до Тері. Позавчора ввечері вони знову посварилися з його батьками, і це була чергова довга ніч її сліз та лайки через те, що Чендлерові доведеться на три дні повернутися до своїх клятих пошуків. Тері було шкода мертвого хлопця, але їй хотілося, щоб коханий був поруч із нею.

Щоб підбадьорити загони, Артур розпочав одну зі своїх благонамірених, але занадто емоційних молитов; чортик ще раз вискочив із табакерки, але його пружини вже зносилися. Чоловік умовляв добровольців продовжувати рухатися вперед, однак лише розлютив їх. Коли вони рушили далі, Чендлер відвів Артура вбік і нагадав йому, що вони з Мітчем професіонали. «Перепрошую. Я знаю, — попросив вибачення Артур, витираючи з очей піт або сльози (що саме це було, Чендлер не міг сказати). — Я знаю, що ви професіонали, але вашій холодній логічності бракує серця».

— У нас є серце, — запевнив Чендлер. — Якби це було не так, ніхто б тут не залишався.

Літній чоловік кивнув своєму молодшому синові, підбадьорюючи його йти вперед. І тільки після другого, наполегливішого кивка хлопчик послухався — їхні ролі змінилися, і тепер малий поводився як батьків захисник, а не підопічний.

Звільнившись від малого, Артур кілька секунд ішов поруч із Чендлером мовчки, а потім приглушено засміявся.

— Ми всі тут дуже схожі на Мартіна, знаєте.

— Чому? — перепитав хлопець, вглядаючись у зарості неподалік, хай навіть ні на що не сподівався і нічого там не знайшов.

— Повільно... губимося тут. Усіх нас відділяє година, можливо, дві, від того, щоб зайти в дичавину і загубитися.

Чендлерове занепокоєння психічним станом Артура зросло.

— Що змушує вас так казати?

— Це правда.

— Якщо ви почуваєтеся недобре?..

Літній чоловік похитав головою.

— Зі мною все гаразд, якщо не зважати на пухирі та сонячні опіки. Це в мені говорить втома від того, що ми нічого не знаходимо і з кожним кроком наступаємо на щось мертве: мертві рослини, мертвих тварин, мертву землю.

Він повернувся обличчям до Чендлера.

— Я знаю, що ви не хочете, щоб я проголошував молитви і продовжував базікати, але це не має нічого спільного з підбадьоренням інших. Усі ці слова покликані мотивувати мене самого.

Чендлер подивився, як Артур рушив назирці за своїм сином.

Потім хлопець приєднався до напарника, який ішов позаду.

— Час зупинити пошуки, Мітче.

Його партнер був налаштований скептично:

— Чому? Минуло лише два тижні.

— Ага, і його тато ось-ось занепаде духом, хлопчик практично перетворився на зомбі, щодня більше добровольців виходять із гри. Я вже не полісмен, а якийсь психолог для згорьованих.

— Ми продовжуватимемо стільки, скільки цього захоче родина.

— Це нереально, і тобі це добре відомо.

— Ти хочеш сказати це йому? — поцікавився Мітч і нахилився ближче. — Якщо ми знайдемо Мартіна, то його смерть дасть якийсь позитивний результат. Це означатиме хоча б щось.

Чендлер похитав головою.

— Для тебе. Для його родини це вже й так має значення.

— Ага, — погодився Мітчелл, — але якщо ми здамося зараз, усе це не мало сенсу, чи не так? Усі наші мандри в невідоме. І не годуй мене тим лайном із газет про майже дорослого хлопця, який вирушив на Прогулянку[1]*. Сенс Прогулянки зовсім інший, а ми маємо депресивну дитину, яка шукала смерті.*

— Ти так кажеш, але ти його не знав. Можливо, це була його *Прогулянка, його перетворення на дорослого.*

— А може, це збирається зробити з тобою Тері? Перетворити тебе на дорослого?

— Облиш це, Мітче.

Напарник похитав головою.

— Махаєш рукою на життя.

— Ні, навпаки.

— Ти не можеш бути у цьому впевненим, Чендлере. Не можеш, поки життя не скінчиться.

23

Світло швидко згасало, але Мітч приїхав підготованим, тож його команда звела навколо місця подій кілька прожекторів. Чендлер спостерігав зі свого місця неподалік, як із попелу з'являються шматочки металу й клаптики паперу, почорнілі від кіптяви пальці шукали найкрихітніші уламки доказів, які б точно могли розповісти, що саме тут сталося.

Мітч урочисто промаршував повз нього, зосередившись на місці подій і записуючи подробиці на свій айфон.

---

[1] Walkabout — в австралійських аборигенів: ритуальна подорож у дичавину, яку здійснюють хлопчики віком від десяти до шістнадцяти років. Прогулянка триває близько півроку, після повернення хлопчика вважають дорослим чоловіком.

— Ви збираєтеся розподіляти зміни? — поцікавився Чендлер.

— Що розподіляти? — Мітчелл насупився, роздратований тим, що йому заважають.

— Організувати нас у зміни, щоб робота тривала всю ніч.

Інспектор на якусь мить замислився.

— Ні. Моя команда може з цим упоратись. А ви можете вирушати додому.

— Ви справді такий упертий?

— Їдьте додому, сержанте. Перепочиньте. У вас був довгий день.

Кинувши це, Мітч пішов геть. Від Чендлера відмахнулися. Він замислився, чи не залишитися попри це й допомогти знайти в руїнах всі можливі докази, однак вечір із дітьми й тепле ліжко були кращі за холодну ніч та нишпорення в уламках. Нехай ці мудаки самі пораються. Навіть якщо вони знайдуть щось, що допоможе висунути звинувачення одному з підозрюваних, Мітч збирався звинуватити його лише у викраденні людини, або, з натяжкою, у спробі вбивства. І нічого більше. Аж поки вони не знайдуть могил. А це була робота для іншого дня й яскравого сонячного світла.

Проходячи повз жовті промені прожекторів, Чендлер побачив, як Фло витягнула щось із уламків. Шматочок металу, обвуглений, але досі цілий; це, безсумнівно, була фігурка Ісуса з витягнутими руками, але вже без хреста, на якому колись висіла. Чендлер пригадав, що обидва підозрюваних казали у своїх свідченнях про розп'яття і що вдома на нього чекає знервована перед першим причастям дівчинка. Раптом йому страшенно захотілося повернутися й побачити її.

Однак спершу він зазирнув до моторошно спорожнілого відділка. На місці були лише Таня і Нік, жінка закінчувала паперову роботу, а молодий офіцер барабанив соло на стійці. Обидва відзвітували, що в камерах тихо, ув'язнені змирилися з тим, що жалітися марно — вони залишаться там ночувати.

Швиденько все перевіривши, сержант поїхав додому і засмутився, дізнавшись, що діти вже сплять. Його мама теж засмутилася, що він не зміг приїхати раніше.

Вона зустріла його біля дверей, довге біляве волосся з пасмами сивини, ідеально вкладене попри пізню годину, вільно падало на плечі. Вона була вілбрукська дівчина до кісток, з сухою, як земля, на якій вона виросла, вдачею.

— Я зайду подивлюся на них, — сказав Чендлер.

Мама заступила йому шлях, витягнувши руки, як врятований із вогню металевий Ісус.

— Ні, не буди їх, — попросила вона скрипучим, але наполегливим голосом.

— Не буду.

— Вони гнівалися на тебе. Через те, що ти не прийшов додому.

Від цього Чендлерові ще більше захотілося їх побачити.

— Мене затримали. Я нічого не міг вдіяти.

— Керолайн, годі вже. — Батьків голос, голос спокою, долинув із вітальні. — Діти розгнівалися не тому, що малого тут не було.

Із цього місця здавалося, наче розмовляє старе бежеве крісло з чорнильними плямами на боці від брудних після читання газети долонь. Більшість дружин розлютилися б через цей безлад, але Чендлер знав, що його мама радіє, дивлячись на них, адже коли Пітер сидить у кріслі, він не може вскочити в чергову халепу. Колись вона намагалася відтерти чорнильні плями, та щойно їй це вдавалося, на їхньому місці дивом з'являлися ще більші, наче художник малював на вицвілій картині нову.

Спершись на бильця, батько підвівся. Тепер, коли йому було під сімдесят, із голови зникло останнє волосся, обличчя вкрилося зморшками, як рельєфна карта, а найвидатнішою з усіх рис був ніс. Через це складалося враження, що батько — суворий чоловік, але це було геть не так.

Як і шістдесят років тому, він був допитливий і захоплений життям, мов цуценя.

— Вони розгнівалися через ту штуку з першим причастям, — почав батько.

— Месу, — поправила його мама.

— Месу скасували. Інші діти звинувачують тебе, бо ти тут за головного.

— Не тоді, коли тут є Мітч, — пробурмотів Чендлер.

— А як там молодий Мітчелл Ендрюс? — поцікавилася мама. Говорити про Мітча чоловікові хотілося найменше, тож він здвигнув плечима і вдав, наче не знає. — Якщо він приїхав до міста, відбувається щось серйозне, — додала мама.

— Я посплю тут, якщо не заперечуєте, — сказав Чендлер, змінюючи тему. Попри те що обидва підозрюваних були надійно замкнені, а додому він міг дістатися за дві хвилини, чоловікові хотілося сьогодні спати під одним дахом зі своїми дітьми.

Мамин допитливий вираз обличчя змінився яскравою усмішкою.

— Хочеш щось поїсти?

— Ні, все гаразд.

— Я приготую тобі щось, — наполягла вона, підштовхуючи сина до кухні.

Чендлер дістався схожої на зефір канапи, що проковтнула його зі своєю сліпучо-білою великодушністю. Заснути не вдавалося, і він подумки перебирав докази. У них було двоє підозрюваних, які майже дзеркально відрізнялися: Ґабрієль Джонсон — тремтіння в його голосі видавало, що чоловік нервує, та водночас було в ньому щось небезпечно-оксамитове; цей голос, поза сумнівом, міг переконати нетерплячого мандрівника сісти в автівку. Але якщо таки *він* — викрадач і вбивця, навіщо йому тікати, щоб повернутися й дати упіймати себе? Значно ймовірніше, що він хотів бути добрим самарянином і не дати Гітові вбивати знову. Гіт був галасливий, гарячий і шалений, він заперечував усе, крім спроби вкрасти машину, і продовжував протестувати, навіть опинившись під одним дахом із Ґабрієлем. Якщо він прикидався, це було дуже переконливо; і знову ж таки — такий акторський талант міг переконати знервованого мандрівника сісти до нього в авто. Ґабрієль добровільно здався вже двічі, а Гіт ще нічого не зробив із власної волі.

Вони і зовні були різні: Ґабрієль — високий і гнучкий, Гіт — приземкуватий і кремезний. Обидва вкриті засмагою, що безпомилково асоціювалася з роботою просто неба. Обидва були сироти й не спілкувалися з братами-

сестрами — добровільно у Гітовому випадку та через смерть у Ґабрієлевому. Чендлер не мав достатньо підстав вважати когось головним підозрюваним, тож ними залишалися обидва чоловіки. А якщо вони обидва підозрювані, ймовірно, що вони працювали в парі, доки якийсь (поки що невідомий) інцидент не змусив їх розійтися. Можливо, саме тому вони так боялися один одного? Бо кожен знав, на що здатен інший?

Хижа теж його непокоїла. Докази, які їм вдалося знайти, загалом підтверджували, що саме тут відбувалися вбивства чи принаймні утримувалися в кайданах жертви, але як почалася пожежа? Випадковість? Сонячні промені на стосі паперу? Можливо, поки чоловіки ганялися один за одним, перевернувся газовий конвектор і перетворив хижку на пекло? Це не відкидало теорії, що вбивця навмисно розпалив вогонь. Можливо, він налаштував таймер якогось запалювального пристрою так, щоб той спрацював, якщо він/вони не повернуться до певного часу? А якщо так, то коли він це зробив? Гіт між тим, як Ґабрієль увійшов до відділка, і тим, як він сам з'явився там на мушці Кенового дробовика? Чи Ґабрієль, вислизнувши з готелю і повернувшись до Пагорба, щоб знищити докази? Але як міг Ґабрієль туди дістатися? І чому повернувся та здався біля відділка? Чому б не підпалити хижу, а потім утекти?

Білі плями в часі й мотиви бентежили Чендлерів вже заплутаний мозок, але він не давав собі зупинитися. Раптом у голові сформувалася остаточна думка. А що як вони працювали не в *парі*, а мали третього партнера, який допомагав учиняти злочини?

Це проклало цілу нову магістраль для думок. Чендлерові потрібно було щось, щоб обмежити розмаїття варіантів. Йому завжди більше подобалося працювати в межах заданих параметрів. Саме тому він залишився у Вілбруку. Його містечко і діти були його Сонцем, через їхню силу тяжіння він не міг і не хотів вирушати в далекі мандри.

Попри те що була третя година ночі, одне з його сонечок з'явилося на кухні. Сара в нічній сорочечці запхала голову в холодильник, не помітивши тата. Вона швидко росла і вже майже наздогнала свою матір, мала ті самі

високі вилиці й вузьке обличчя. І нехай собі має, тільки б не успадкувала материної вдачі. Діставши молоко, дівчинка навіть не намагалася поводитися тихенько, гупнула дверцятами холодильника і дзенькнула склянкою по кухонній стійці. Їй, як завжди, заважала її звичка не випускати телефона з рук.

— Невже ти можеш писати комусь о такій порі? — поцікавився батько.

Дівчинка різко видихнула, молоко, що досі лилося в склянку, вирвалося на волю.

— Лай... — почала дівчинка, але змовкла.

— Тобі доведеться в цьому покаятися, — пожартував Чендлер. Донька продовжила лити молоко.

— Справді? Причастя таки проведуть? — Вона перевела погляд униз і тицьнула у щойно згаданий телефон.

— Побачимо.

Дівчинка не відповіла.

— Кому ти пишеш о цій годині? — поцікавився чоловік зацікавлено і трохи стурбовано.

— Нікому. Я готую наперед повідомлення.

— Наперед...

— На завтра, — пояснила Сара. — Постривай...

Вона витягнула руку з телефоном і зробила селфі. Себе зі склянкою молока. Чендлер не зрозумів, навіщо донька це робить. А може, й не мав зрозуміти. Можливо, так розважаються сучасні діти. І це нормально, припустив він. Його уявлення про розваги для неї, напевно, були такі ж чужі. Пляшка пива і який-небудь матч по телеку, коли діти підуть спати: крикет, гольф, АФЛ[1] — йому було байдуже. Подекуди він дивився всю гру, та наприкінці навіть не знав рахунку — мозок очищувався, а живіт трохи круглішав.

Сара закінчила робити селфі й розглядала результати.

— Ти гніваєшся на мене? — запитав Чендлер. Пауза натякала, що так і є.

— Нє-а, — озвалася дівчинка, заховавшись за пасмами чорного як ніч волосся.

— Саро?

---

[1] Австралійська футбольна ліга.

Вибравшись із обіймів канапи, чоловік приєднався на кухні до доньки, яка вже випила півсклянки молока.

— Я знаю, що ти засмучена.

Дівчинка посмикала головою з боку в бік, наче її голова була магічною кулею «Вісімка»[1] і Сара хотіла почути від неї відповідь.

— Люди думають, що це твоя провина. Що ти заборонив проводити перше причастя.

— Нам довелося це зробити.

— Чому? — запитала дівчинка. Чендлер почув у її голосі нотки гіркоти.

— Могло статися так, що я не зміг би там бути.

— Чому? — знову запитала вона. — І там не зміг би бути *тільки* ти? Ти завжди вчив нас не бути егоїстами.

Чендлер усміхнувся. Його слова справді прозвучали егоїстично — відкласти увесь захід через те, що має інші плани.

— Це егоїстично, але я не збираюся проґавити таку важливу подію, як твоє перше причастя, через те, що у мене розслідування.

— Що там накоїли?

— Ми поки не впевнені. Він не покаявся у своїх гріхах. Ми навіть не *змушували* його покаятися в гріхах. Але зробимо це, — додав чоловік рішуче, неначе переконував свою доньку, що здатний на це. — Навіть якщо меса не відбудеться в неділю, вона відбудеться іншим разом.

— То це частина Господнього плану?

— Лише Бог може тобі відповісти.

На доньчине обличчя повернулася усмішка, а склянка спорожніла, тож Чендлер легенько підштовхнув малу до спальні. За кілька секунд вона повернулася до свого телефона, великі пальці викреслювали на сенсорному екрані божевільні візерунки, оновлюючи статус за допомогою якомога меншої кількості слів. Нескладно було побачити,

---

[1] Іграшка, пластикова чорна куля з великою цифрою «8» з одного боку та маленьким екраном — з іншого. Кулю використовують для «передбачення майбутнього»: якщо її потрясти, на екрані висвітиться одна з 20 шаблонних відповідей.

що дівчинку вабить широкий поганий світ з іншого боку цієї дірки в живоплоті. Це непокоїло Чендлера. Непокоїло, що доньці спаде на думку ідея поїхати жити до матері в Порт-Гедленд. Якщо так станеться, він не знав, чи зможе — чи захоче — зупиняти її.

24

Ранок приніс із собою звичну тугу за нормальною кількістю сну. Виповзши з ліжка, Чендлер пішов ще до того, як будинок завирував.

Коли він прибув до відділка, за стійкою зі звичним незграбним на перший погляд виглядом тіснився Джим, голосно гупаючи одним пальцем по клавіатурі. Чендлер кивнув на знак вітання, а його колега тицьнув пальцем у затильну частину контори. Мітч, омитий флуоресцентним світлом, опустив голову і не зважав на сержантову появу.

Чендлер підійшов до кабінету. Він сумнівався, що Мітчелл повідомить йому останні деталі, але його обов'язком було запитати. Підійшовши ближче, чоловік зрозумів, що інспектор не вивчав зосереджено папки перед собою, а тихенько говорив по айфону. Чендлер нишком наблизився до дверей, сподіваючись підслухати новини щодо їхньої справи.

— Просувається, — сказав Мітч, а потім замовк. Чендлер збагнув, що він не віддає наказів, а бесідує з кимось. — Ні, я їх ще не бачив, а хіба мав би? Я приїхав сюди працювати.

Сержантова совість наказала йому відійти від дверей, але хтось у слухавці виписував Мітчеві на горіхи, — занадто добре, щоб від такого відмовлятись.

— Ні... так, я не проти вже готових дітей. — Дивна заява. Мітч, мабуть, теж так вирішив, підвів після цих слів погляд і помітив за дверима сержанта. Вперше за час свого повернення Ендрюс мав знервований вигляд, його кінцівки смикалися, знову перетворюючи свого господаря на збудженого цибатого підлітка, якого пам'ятав Чендлер. Підлітка, який знав, що таке емпатія і співчуття.

У слухавці пролунало гучне й наполегливе шипіння, співрозмовник залишався на зв'язку. Чендлер почекав, поки

Мітч відреагує на його присутність і повернеться до розмови, але той застиг, і приглушене електронне скреготіння у слухавці гучнішало.

Нарешті Мітч озвався.

— Поговоримо пізніше, — буркнув він у телефон і поклав слухавку. Коли інспектор відклав телефон, до нього швидко повернулася авторитарність. — Слухаю?

— Добрий ранок, — привітався Чендлер.

— Справді? — насупившись, озвався інспектор і потер долонями обличчя, підкреслюючи, що не спав до світанку.

— Знайшли щось уночі?

Крива посмішка натякала на успіх. Але Мітчеві недостатньо було такої незначної відповіді. Похапцем оглянувши захаращений стіл, він показав мішечок для доказів.

— Подивіться.

Це був клаптик паперу, схожий на ті, які Чендлер знайшов у повітрі над згарищем, але, схоже, цей шматочок особливо добре зберігся: чоловік розпізнав на ньому перелік написаних від руки слів із заголовком «згадані на початку».

— Це з місця злочину, — пояснив Мітч, стверджуючи очевидне. — Ми намагаємося дізнатися, чи це перелік людей, яких він убив.

— Усі вони є у переліку зниклих людей?

Мітчева усмішка на мить розтягнулася ширше.

— Дехто. Ми перевіряємо.

— Скільки?

— Ще зарано щось стверджувати.

— Отже, це *може* бути перелік чого завгодно. — Чендлер почав звикати заливати пожежу водою.

— Просто ми поки що не знайшли зв'язків, сержанте. Ймовірні жертви походили з різних куточків країни.

— Вам слід було викликати мене, — нагадав Чендлер.

Відповідь була різкою:

— Тепер ви знаєте, як це.

— Я гадав, ми вирішили не бути дріб'язковими.

— І не будемо, але вам треба проводити час з отією своєю родиною.

— Як це вас стосується? — здивувався Дженкінс.

Мітч заплющив очі.

— Просто схоже, наче ви здебільшого стирчите тут, панькаючись із відділком.

— У мене гідна команда.

Мітчелл скривився.

— На Луку ще можна покладати якісь надії, але Таня застара, Джим затупий, а Нік... ну, він не припиняє патякати, немов хоче вибовкати все, що приходить йому в голову.

— Він стане непоганим офіцером.

— Можливо, якщо заткне пащеку і дозволить своїм мізкам трохи подумати.

Сказавши це, Мітч заховав свій мобільник у кишеню й повернувся до ноутбука.

— То що робиться сьогодні? — поцікавився Чендлер.

— Я збираюся повідомити про знайдений перелік обом нашим підозрюваним. Побачимо, що нам вдасться розбурхати. Хтось навмисно влаштував ту пожежу. Ми знайшли пляшку газу, із тих, що беруть із собою в кемпінги, під'єднану до понівеченої батарейки. Навмисно і заздалегідь обдумано, не надто розумно, але досить ефективно.

Чендлер дивився з комірчини для запису, як Мітч по черзі прочитав перелік обом підозрюваним. Імена, вік, місця народження трьох людей, яких вони знайшли в базі зниклих безвісти. Ніхто й оком не зморгнув. Потім інспектор спробував прочитати опис, але знову нічого не досяг. Не отримуючи жодної реакції, Мітч щоразу копав глибше, оприлюднював імена батьків, братів, сестер і коханих, закидав гачок, щоб змусити їх зрозуміти, що вони накоїли. Він позбавляв їх простору, нахиляючись так близько, що Чендлер насторожувався, чи не нападуть вони, та щоразу, коли сержант підводився, щоб вийти з комірчини, Мітч відсувався назад; можна було подумати, що він грається з ним, а не з підозрюваними. Попри свою тактику натиску інспектор вийшов ні з чим — обидва підозрюваних притримувалися своїх версій подій, заявляючи, що невинні. Обидва ніколи не чули про цих людей, обидва хотіли опинитися на свободі.

Витративши на кожного з них по годині, Мітч вилетів із кімнати з розчарованим виразом обличчя.

— Нічого нового? — поцікавився Чендлер, коли Таня взялася вимикати обладнання. Їм залишалося лише ще раз передивитися докази, вирушити до хижі або знайти свідків, які змогли б підтвердити, що бачили Гіта чи Ґабрієля на місці зникнення.

— Як гадаєш, він їх грабує? — запитала Таня, коли вони вийшли з комірчини.

Чендлер повернувся до неї.

— Ти про що?

— Викрадає їх, катує, змушуючи видати всі подробиці, а потім обчищає їхні рахунки?

— Нічого з того, що ми бачили, не вказує на фінансовий мотив. Очевидно, що жоден із них не мав великих багатств, зважаючи на те, як вони були вбрані.

— Якщо йдеться не про гроші, то про що? Помста? Жага крові?

— Може, просто жага, — припустив Чендлер.

— Якась сексуальна гра вийшла з-під контролю?

Мітч тинявся кабінетом, наче йому кортіло почубитися з кимось, і негайно увірвав Чендлера.

— У нас немає доказів проти жодного з підозрюваних, які б щось таке підтверджували. А ще ми не знайшли на згарищі ніяких знарядь чи пристроїв еротичного характеру.

— Нічого, крім вашої впертої дупи, — відгукнувся Чендлер. У кабінеті запала тиша.

Мітч нарешті увірвав її, повернувшись до контори.

— Тут ідеться про партнерство, — оголосив він, — або колишнє партнерство. І кожен тепер намагається повісити вину на іншого.

— Я вже про це думав, — увірвав його сержант. — Їх нічого не пов'язує...

— Крім місця злочину та однакових розповідей? — поцікавився Мітч. — Ні, там *було* партнерство і *була* сварка. Це призвело до незгоди, і кожен взявся звинувачувати іншого. Це пояснює, чому їхні історії такі подібні.

— Я не бачу, щоб вони працювали разом. Вони бояться... — почав Чендлер, але Мітч вже пішов далі й читав лекцію одному із членів своєї команди, Маккензі: молодик мав такий вигляд, наче ще й голитися не почав. А може, бос

так його залякав, що він знову став схожий на дитину. Мітч наказав хлопцеві влаштувати прес-конференцію для стерв'ятників, що чекали під дверима.

Те, що Чендлер збирався сказати, вже якийсь час крутилося у нього в голові, але розмова з Танею висунула цю думку на перший план. Якби Ґабрієль і Гіт справді працювали разом, як така собі подвійна машина для вбивств, а потім посварилися, кожен розповідав би свою історію про те, як вони опинилися в лісі, ці історії були б вигадані незалежно одна від одної. Можливо, Мітч вважав себе розумником, але він помилявся. Він дав історії керувати собою, оминаючи увагою докази. Один із чоловіків і *лише* один був справжньою жертвою, а вбивця просто осідлав їхню історію. Іншого пояснення не було.

25

Розпочалася прес-конференція, Мітч у щойно почищеному костюмі стояв в оточенні своїх друзяк на сходах поліційного відділка і зверхньо дивився на репортерів.

Було щось сюрреалістичне в тому, як Ендрюс гордо виступав перед тим, що Чендлер вважав своїм відділком, хай навіть був лише гвинтиком у механізмі. А тепер його місце зайняв більший гвинтик.

Коли Мітч озвався, камери замиготіли спалахами, а журналісти почали штовхатися, змагаючись за кращу позицію для свого мікрофона, — кожен хотів отримати досконалий шматочок повідомлення від цирку, що приїхав до міста, підігрітого плітками у соціальних мережах і встановленням блокпостів.

Інспектор відповідав на вистрілені в його бік запитання, зосереджуючись на кожному, хто їх ставив, — просто природжений політик. Він увесь перетворився на кивки й усмішки, а рішучі жести його рук намагалися навіяти цьому зібранню відчуття певності й контрольованості. Він був справжній майстер комунікації, навіть якщо не казав жодного слова.

— Переконаний, ви зможете зрозуміти, що на цьому етапі я не можу поділитися багатьма подробицями.

«*Тому що ти не так аж багато знаєш*», — подумав Чендлер.

— ...тому що поки ще зарано обговорювати певні аспекти активного розслідування. Єдине, що я можу вам сказати: зараз ми утримуємо під вартою двох людей, які нам у цьому розслідуванні допомагають.

Камери й мікрофони совалися перед Мітчем туди-сюди, наче водорості в потужній течії.

— Розслідування чого? — пролунало запитання з натовпу. Відповіддю на нього стала чергова переможна усмішка.

— Можете бути певні: коли настане час, я повідомлю вам деталі.

Одне складне запитання вдалося відбити. Після нього прилетіло інше:

— Чи правда, що один із підозрюваних утік, і саме тому ви встановили блокпости? Невже ваш підозрюваний справді розгулює на свободі, інспекторе, а вам не вдалося проінформувати про це місцеве населення?

Мітч пхикнув.

— Нічого такого лиховісного. Людина, яку ми шукали, на тому етапі не мала можливості зв'язатися з нами, тож було вирішено, що кілька блокпостів — єдиний належний вихід для забезпечення контакту з нею. Отже, нічого лиховісного. Я не хочу, щоб преса ширила містом страх і плітки.

Хай там як Чендлер зневажав Мітча, він мусив визнати, що той справді майстерно керував юрбою.

Подякувавши всім за присутність, інспектор нагадав репортерам, щоб вони поважали роботу, з якою тепер необхідно впоратися поліції. Він оголосив кінець пресконференції, побажавши всім успіхів із пошуками місця для ночівлі, і пожартував із однією блондинкою з Порт-Гедленда, що їй, можливо, доведеться спати у своєму фургоні. «*Він заводить друзів*, — подумав Чендлер, — *друзів у всіх потрібних місцях*».

Але Мітч іще не закінчив.

— Насамкінець я хотів би зауважити, що всі наступні запити вам слід спрямовувати сержантові Чендлеру Дженкінсу — він стоїть ось там, — зауважив інспектор,

вказуючи на нього, — якого всі ми, звичайно, знаємо як голову цього місцевого відділення.

Призначивши цими словами Чендлера на вимушену посаду поштової скриньки, Мітч пішов геть.

26

2002

Минуло шістнадцять днів у глушині — й сили поліції знову відкликали. Тепер замість шести помічників у Чендлера і Мітча залишилося лише двоє; Сильвія та Артур зривалися на них, критикували всю поліцію, що опустила руки у справі їхнього сина, та лютували, що їхні податки йдуть на такі нікчемні зусилля.

Тепер відстань, яку вони долали за день, скоротилася, і проблема була не лише в суворій місцевості. Давалися взнаки хибні сліди, кожен камінь і кожну латку землі просочила надія, будь-який клаптик чогось, створеного цивілізацією, вважали свідченням того, що нещодавно тут проходив Мартін. Розуміючи бажання знайти сина, Чендлер однаково не міг осягнути розпачу, який вчепився у цю родину й вичавлював рештки логіки з Артура, інтелігентного чоловіка, що провів ціле життя за робочим столом, а тепер, коли літо було вповні, опинився у дичавині, безрезультатно шукаючи свою дитину. Попри зближення з літнім чоловіком, молодий полісмен намагався емоційно відмежуватися. Однак це виявилося непростим завданням, зважаючи на малого, що тинявся поруч, потребував постійного нагляду, легковажно чвалав уперед і повертався до решти, тільки якщо на нього прикрикували. Усі ці події залишалися для нього значно кращою за школу пригодою. Його завзяття мало б підбадьорювати інших, але ці дні давно минули. Логіка підказувала, що хлопчика слід залишити в місті, де він буде в безпеці, однак саме логіки тоді бракувало.

— Він тільки під ногами плутається, — визнав Чендлер у розмові з Мітчем.

— А що ти пропонуєш? Прив'язати його до дерева і забрати пізніше?

Чендлер знизав плечима.

— Може, й так. Дідько, я перетворююся на тебе!

— Я пишаюся, що ти дослухався до голосу розуму, — похвалив його Мітч.

— Але не зовсім *на тебе.*

— Не зовсім. Я б вистрілив малому вилупку в ногу, і ми б уже давно покинули його. — Мітчелл пронизливо розреготався, і його сміх був такий неврівноважений, що важко було сказати, жартує він чи ні. Чендлер вирішив, що не хоче цього знати.

Вони підійшли до джерельця, що звивалося серед запилюжених брил, час від часу підіймаючи свого сріблястого хвоста, щоб на мить з'явитися над землею, а потім знову ковзнути в прохолодні глибини.

Невеличка групка людей згуртувалася навколо струмка, зачудовано розглядаючи його. Вони вперше за три дні бачили проточну воду. Повернувшись до містечка минулого разу, вони втратили ще трьох добровольців — людей, що мали життя й роботу, куди мусили повертатися. Життя триває, подумав Чендлер, із Мартіном чи без нього.

— Може, нам слід наповнити пляшки? — запитав Артур.

— Я б не наважився її пити, — попередив Чендлер.

— Чому? — поцікавився хлопчик, змахуючи над поверхнею води носаком своєї вкритої пилюкою кросівки.

— Ніколи не знаєш, що саме в неї зливають. А може, вона всотала з каміння ртуть, і для тебе це буде дуже кепсько.

Хлопчик тупо витріщився на нього.

*— Вода могла допомогти Мартінові йти далі... — припустив Артур. Слова «*якщо він дійшов аж сюди*» залишилися несказані.*

Похапцем роззирнувшись, чоловік повернувся і пішов далі, наче боявся, що будь-які зупинки переконають його припинити пошуки.

Коли він пішов, решта рушила назирці — засмучена групка мандрівників, що сунуть жорстокою пустелею за Мой-

сеєм; важкі Артурові кроки били випалену землю під ногами, наче караючи її за те, що вона забрала його сина, наче намагаючись змусити каміння під тортурами видати свої секрети. Він переміг у всіх маленьких битвах, — суха, запечена багнюка розпадалася під підошвами його черевиків, — але поступово програвав війну. Раптом пролунав крик. Навіть справжній лемент. Чендлер відчув надію і страх. Надію, що все скінчилося, що вони знайшли Мартіна, навіть якщо він уже перетворився на висушений труп. Тоді він зможе викликати гелікоптери і за кілька годин доставити всіх до міста.

Продершись крізь якісь чагарники, Чендлер виявив, що кричав свіжолиций і безстрашний підліток з околиць ріки Муррей; хлопчина, що в майбутньому хотів стати бушменом[1]*. Коли Чендлер попередив його, що бушмен — рідкісна професія і вимагає неабиякого досвіду, підліток відмахнувся і зізнався, що навчився стежити за людьми в школі — щодня вибирав когось нового і переслідував, тримаючись віддалік. Його жодного разу не впіймали. Полісменові не вистачило сміливості пояснити хлопцеві, що таких навичок радше потребує мисливець, а не бушмен.*

Коли Чендлер опинився на місці, підліток божевільно смикався на всі боки, відриваючи руками якусь білу субстанцію, що приклеїлася до його тіла. Полісмен одразу здогадався, що сталося. Хлопець необачно наштовхнувся на велетенське ніким не потурбоване павутиння, і тепер намагався вирватися з нього, перш ніж його господар кинеться мститися.

— Зніміть це з мене, — верещав він, заважаючи допомогти, адже відстрибував від рук, які намагалися здерти липкий шовк.

— Стій спокійно, — наказав Чендлер і стягнув із хлопця шматок липкого павутиння.

— Він на мені?

— Ти збирався бути бушменом, — нагадав Чендлер. — Заспокойся.

---

[1] Зараз так називають тих, хто працює в австралійських бушах — дикій місцевості, вкритій чагарниками та низькими деревами.

Потім він повідомив підлітку, що той у безпеці. Це була сітка павука-мисливця, волохатого, але безпечного, який і сам щодуху тікав, щойно помічав якісь неприємності. Після цього оголошення ще кілька людей кинулися на допомогу, і серед них був Артурів менший син. Чендлер дивився, як малий регоче, божевільно розмахуючи руками, щоб позбутися липкого павутиння, і картався, що відчув бажання знайти мертве Мартінове тіло через власний егоїстичний потяг повернутися додому.

27

Чендлер швидко зрозумів, що преса розпачливо мріє про інформацію. Їм кортіло дізнатися, кого розшукують, у чому їх підозрюють, які у них біографії й переконання, будь-що і геть усе; кожен шукав крихітну тріщинку, в яку можна було просочитися й пустити там коріння.

Коли він закінчив свій останній брифінг, повернулися Ерін та Ропер. Вони взялися повідомляти Мітчеві нову інформацію, а Лука тинявся неподалік, як нова планета довкола сонця. За кілька хвилин Ендрюс звернувся до співробітників відділка, не приховуючи свого розчарування. Здебільшого через них.

— Поки що нам не вдалося знайти поховання поблизу хижки, тож я роблю ці пошуки пріоритетом номер один. Без могил, без тіл, ми не маємо вбивці, ми не маємо серійного вбивці, а лише двох чоловіків, що звинувачують у цьому один одного. Якщо — *коли* — ми знайдемо могили, нам, можливо, вдасться натиснути на одного з них і змусити здати іншого. Вони не встоять, як картковий будиночок.

— Це якщо припустити, що вони працюють разом, — нагадав Чендлер. Мітч кинув на нього розгніваний погляд, але сержант продовжив: — І якщо так і було, а потім у них виникла суперечка, вони б вигадали різні історії про те, як опинилися в лісі. Не було б жодної причини для того, щоб їхні слова збігалися.

— Можливо, це частина їхнього плану. Збити нас зі сліду. І поки їм це вдається, — визнав Мітчелл.

— Ні, — заперечив Чендлер. — Якщо їхня історія однакова, це означає, що справжній вбивця вдало нею користується, щоб вигородити себе. А це своєю чергою означає лише одне...

Мітч вдарив у відповідь:

— *Обидва* визнали, що бачили могили.

Розійшовшись, Чендлер не збирався зупинятися.

— Поясніть мені, чому б вони визнали, що бачили ті могили, якби не намагалися зробити так, щоб це зійшло їм із рук, *або* перекласти провину на іншого. Це б не мало сенсу. Така поведінка лише затягнула б їх аж на саме дно халепи.

— Можливо, вони не надто кмітливі, сержанте.

— Достатньо кмітливі, щоб ганяти нас по колу.

— Ці кола щомиті стискаються, — нагадав Мітч. — Незабаром ми їх схопимо. А зараз я хочу, щоб ви налаштувалися на позитив. — Інспектор обернувся до групи співробітників, але не відірвав гострого погляду від Чендлера. — Мені потрібно, щоб кілька груп прочесали Пагорб у пошуках могил. Я координуватиму їх. — Організовуючи пари, Мітч вів далі: — Еріне і Ропере, ви знову разом. Йоган і Сюз. Маккензі та Сан. — Його погляд облетів кімнату, пройшовши простісінько крізь Чендлера. — Луко, ти можеш об'єднатися з Фло. Джиме і Таню, ви теж.

Таня увірвала його:

— Вам слід узяти Чендлера, — сказала вона. — Дайте йому команду. — Мітч спробував проігнорувати її коментар.

— Ви всі маєте десять хвилин.

Таня однаково вела далі:

— Він знає місцевість. Ви обидва знаєте. Ви ж хочете знайти ці могили, чи не так? Тоді вам слід привести туди його.

Це була пристрасна промова відданої колеги.

Чендлера накрила хвиля гордості.

Мітч змовк і облизав губи кольору вечірнього неба.

— Ви маєте рацію, старший констеблю. Необхідно забути про всі особисті суперечки між мною та Чендлером. — Інспектор подивився на своїх колег. — Закриймо цю справу.

Чендлер повернувся до кола наближених осіб.

— Якщо ми справді вирушимо на пошуки тих могил, — озвався він, — скористатися тим, що вони казали на допитах, нам не вдасться.

— Чому, сержанте? — поцікавився Мітч.

— Тому що їхня інформація нечітка. Можливо навіть, що спогади хибні.

— Це єдина інформація, якою ми володіємо, — нагадав йому інспектор.

— Я знаю. Саме тому я вважаю, що єдиний можливий вихід — витягнути одного — або обох — із них на місце, щоб він нас скерував. Нам потрібні їхні очі.

— Це... — почав Мітч.

— ...ризикована стратегія, — увірвав його Чендлер. — я знаю. Але іншої ми не маємо.

Він очікував негайно почути заперечення, але Мітчелл, схоже, втратив слід. Решта співробітників теж не заперечували, чекаючи на сигнал від інспектора. Здавалося, пройшло ціле тисячоліття, перш ніж хтось озвався:

— Кого з них візьмемо? — поцікавився Лука звичним стриманим тоном, дивлячись радше на Мітчелла, ніж на Чендлера.

Запитання повернуло Мітчеві голос.

— Візьмемо пана Джонсона, — вирішив він. — Панові Барвеллу не можна довіряти. Він уже намагався втекти з-під арешту.

— Пан Джонсон теж, — нагадав Чендлер.

— Але пан Джонсон спокійний.

— Занадто спокійний.

— Я б сказав, він втомлений, — припустив інспектор.

— Або демонструє незворушний характер убивці.

Мітч розгладив свої вилоги.

— Або, сержанте, цей чолов'яга змирився з тим, що його впіймали. Якщо ви так боїтеся, що він знову спробує втекти, можемо організувати все за допомогою відеозв'язку. Скористаємося новими натільними камерами.

Чендлерові надсилали інформацію про те, що Порт-Гедленд випробовував камери, зображення з яких можна було завантажити і використати як докази. І Мітчевий

план був розсудливий, якщо не зважати на одну — головну — ваду, про яку сержант нагадав:

— Там угорі взагалі не буде сигналу.

Мітч випнув підборіддя.

— У такому разі вибору ми не маємо. Візьмемо пана Джонсона. Обох одночасно я не виводитиму. І вирушаємо негайно. П'ять хвилин.

Однак за ці п'ять хвилин з'явилася ще одна перешкода. До відділку увійшли двійко адвокатів, яких призначив суд і які прибули сюди з Ньюмена гелікоптером. Обидва були поважні юристи-практики і радо взялися за таку ласу справу. Тож до відділку вони увійшли майже як Мітч: одразу взялися вимагати зустрічі зі своїми клієнтами, вимагати ознайомити їх зі звинуваченнями й нарешті вимагати, щоб затриманих відпустили. Щоправда, отримали лише час у кімнаті для допитів, — щоб підозрювані змогли дати їм свої інструкції та, як здогадувався Чендлер, надиктувати численні скарги.

Чендлер обмірковував свої варіанти, хоча, щиро кажучи, це були Мітчеві варіанти. Їм потрібен був хтось із чоловіків, щоб дістатися могил, однак адвокати аж ніяк цього не дозволять. А не висунувши Ґабрієлеві та Гітові звинувачень, вони не зможуть надовго затримати їх у відділку. Мітчеві доведеться вигадати щось, що завгодно, аби тільки залишити підозрюваних неподалік. Напевно, висунути не такі серйозні звинувачення у викраденні автівки та погрозах офіцерові поліції. Йому це не сподобається. Чендлерові точно не подобалося.

— Мій клієнт залюбки допоможе вам знайти ті могили. — Голос заскочив його зненацька. Чендлер підвів погляд.

Біля його стола застигла білява юристка, яку призначили Ґабрієлевою адвокаткою.

— Справді?

— Так, попри мої поради не робити цього, — зітхнула вона.

Мітч вилетів зі свого кабінету, немов тільки й чекав нагоди вискочити.

— Відмінно! Берімося до роботи! — оголосив він, шкірячись від вуха до вуха.

Не отримавши схожої пропозиції від Гіта та його юриста, Чендлер запропонував привести з камери Ґабрієля. Коли двері відчинилися, худорлява постать на ліжку не поворухнулася. Чендлер не зміг відігнати згадку про одну статтю, в якій прочитав, що найсолодше злочинці сплять після того, як їх упіймають, — напруження від необхідності постійно залишатися пильним нарешті минає.

Коли він одягнув Ґабрієлеві кайданки, той підвівся.

— Нам це необхідно? Я погодився допомагати. — Голос у нього був змучений.

— Це стандартна оперативна процедура.

— Але я співпрацюю.

— І ми вдячні вам за це.

Ґабрієль нахилився ближче до Чендлера, наче не хотів, щоб його слова хтось підслухав, особливо Гіт. Його голос перетворився на оксамит, знову прибираючи того невловимого гіпнотичного відтінку, який сержант уже помічав раніше.

— Невже ви — невже *вони* — досі не збагнули, що він бреше?

Чендлер дивився на чоловіка, що злегка нахилився вперед: його спина вигнулася так, наче ця ніч у камері додала йому років. Вигляд у Ґабрієля, як не крути, був знесилений.

— Ще ні.

— Ви досі гадаєте, що я?.. — він затнувся.

— Навіть тепер ми не можемо виключити жодного з вас.

Схоже, ця відповідь дещо приголомшила Ґабрієля. Чендлер вивів його із зони з камерами. Мітч під наглядом юриста звернувся до підозрюваного:

— Сподіваюся, сержант пояснив, що саме ми просимо вас зробити. — Ґабрієль кивнув. — Ви маєте цілком усвідомлювати, що не мусите допомагати. Але ми сподіваємося, що будете.

— Мені немає чого приховувати, — запевнив Ґабрієль, вирушаючи в супроводі Чендлера до дверей.

— *Куди ви його ведете?*

Тієї ж миті Ґабрієль застиг. І Чендлер теж. З камери долинув безтілесний голос Гіта. Джонсон повернувся туди, звідки він лунав. І де було обличчя. Вузеньку щілинку в дверях залишили незачиненою, щоб повітря могло потрапляти всередину й виходити назовні. Підозрювані витріщилися один на одного. Чендлер тримав руку на кайданках, але не тягнув Ґабрієля геть, бажаючи побачити, який тут розіграється сценарій.

Обидва чоловіки не відводили поглядів і мовчали. Ґабрієль не ворушився, лише на спітнілій скроні пульсувала жилка.

Гітове обличчя в камері скривилося, очі безладно кліпали. Він мав наляканий вигляд.

І не витримав перший.

— Він брехливий виродок, — заволав Гіт, безпомічно гупаючи кулаками в сталеві двері. — Визнай це, виродку! Визнай, що підібрав мене, привіз туди і намагався вбити! Може, ця команда занадто тупа, щоб зрозуміти, але *я* знаю!

Почувши це, Ґабрієль відвернувся і заплющив очі, наче намагаючись зібратися з силами. Глибоко вдихнувши, він подивився спершу на Чендлера, а тоді на Мітча.

— Я не... Він... — Ще один глибокий вдих. — Будь ласка, ми можемо піти? Просто зараз? Я допоможу вам знайти ті могили, тих людей.

Черговий спекотний день на непривітній землі. Чендлер сів позаду, охороняючи Ґабрієля, а Мітч їхав попереду поруч із Ропером. Ґабрієлева адвокатка неохоче залишилася в місті. Позаду них тягнулися чотири поліційні автівки, а неподалік виднівся конвой із журналістських фургонів. Місцевість кидала фургонам неабиякі виклики, однак всі вони подолали лісову дорогу; вочевидь машини були такі ж уперті, як репортери всередині.

Чендлер побачив, як перед ними з'явився крихітний паркувальний майданчик, затиснутий між деревами і скелею. Як і все навкруги, він роками не змінювався. Сержант глипнув на переднє сидіння, щоб оцінити Мітчеву реакцію. Ніщо в інспекторовому обличчі не свідчило про те, що він упізнав це місце.

Витягнувши Ґабрієля з машини, Чендлер продовжував прикривати його від поглядів репортерів, що заполонили протилежний кінець майданчика. Поспіхом організували прес-конференцію, і Мітч, перекрикуючи галас, пояснював морю мікрофонів, що вони привезли на місце одного з підозрюваних, щоб краще зрозуміти перебіг подій.

— Яких подій? — запитав пильний журналіст.

— Зараз ще зарано щось казати, — повторив Мітч, змушуючи натовп невдоволено зашепотітися.

— Ви досі нічого не повідомили, — нагадав анонімний голос.

Озвався ще хтось:

— Ви вже в змозі когось звинуватити? І якщо так, то за який злочин?

Це були вагомі запитання, подумав Чендлер, і незабаром їм доведеться відповідати на них, адже до справи взялися юристи. Скоро їм доведеться висунути звинувачення одному з чоловіків, або і двом, якщо Мітч доможеться свого. Або так, або доведеться відпустити обох. Сержант вивчав Ґабрієлеву реакцію на галас, який він здійняв і від якого його затуляли. Нічого. Він залишався пасивним, ніби був лише фоном, актором масовки, а не грав головну роль. Схоже, він, як і Мітч, вмів приховувати свої почуття. Або відгородив щитом все, що пережив. І вижив.

— Боюся, вам далі йти не можна, — сказав Мітч у відповідь на гучний розчарований стогін журналістів. — Я знаю, знаю, ми всі засмучені, але йдеться про потенційне місце злочину, і я не хочу, щоб там зчинився безлад. — Він продовжив, тицяючи пальцем: — Ось Ропер і Великий Джим, вони залишаться тут, щоб завадити будь-кому з вас, люди добрі, вирушити за нами. Не хочу, щоб ви заблукали там. Я знаю, що може статися.

На мить Мітчева маска зникла. Чендлер не зміг цього побачити, але тремтіння в голосі його колишнього друга викрило все. Мітч *пам'ятав*.

Ґабрієль у наручниках і під вартою вирушив до спаленої хижки, Ерін і Йоган вартували, мало не приклеївшись до підозрюваного на випадок, якщо він спробує втекти.

Чендлер тримався позаду разом із Фло та Лукою. Ця парочка негайно потоваришувала, адже обоє були молоді й огидно привабливі. Вони шепотілися, обговорюючи справу, переконані, що ніхто їх не підслухає.

— Усе це обман, — сказав Лука, ухиляючись від низької гілки. — Полювання на привидів, яке закінчиться нічим. Замилювання очей, відмовитися від якого вони не можуть.

Фло напівздвигнула своїми худенькими плечиками; її чорне волосся кучерявилось від спеки, а темна шкіра сяяла у сонячних променях. Вона мала іншу думку:

— Якщо все так, який із цього зиск панові Джонсону та панові Барвеллу? Гадаєш, вони казкарі?

Лука здвигнув плечима так само, як вона.

— Можливо, вони хочуть вигадати ідеальний злочин; можливо, вони навіть вірять, що здійснили ідеальний злочин, хоча нічого й не робили.

— Для чого їм це?

— Бо їм нема чим зайнятися? Бо можна буде написати про це книжку?

Її долоня потягнулася до його руки.

— Гадаю, це непоганий спосіб отримати контракт на книжку. «Серійний вбивця: мемуари із тюрми».

Лука склався навпіл, щоб покласти свою вільну долоню на її, ризикуючи втратити рівновагу на кам'янистому ґрунті, ризикуючи, що дівчина лясне його по руці.

— Усе можливо.

Попри те що, спостерігаючи за розквітом молодого кохання, Чендлер відчув суміш заздрощів та нудоти, дещо спало йому на думку. Ця ідея була ще химерніша, ніж їхні, але така ж імовірна. А що як двійко їхніх підозрюваних хитрощами готувалися до позову за незаконне позбавлення волі? Їх уже протримали під арештом без адвоката чи будь-якого іншого представника довше, ніж це було законно. Може, саме на це вони розраховували. Вони раз по раз відволікали увагу, кажучи напівправду або неправду, а потім дадуть цій катавасії закінчитися невдачею і порушать справу проти управління. Зароблять собі щедру компенсацію і/або контракт на книжку, як припускав Лука. Щойно вони заберуться з Пагорба, вирішив Чендлер, він одразу

піде до суду, щоб урегулювати справи, які, схоже, не займають Мітча. Інспектор перетворився на гончака, що знайшов слід і не бачить більше нічого навколо себе.

Коли група дісталася хижки, Ґабрієлеві запропонували зорієнтуватися. Навколо було тихо, загороджувальна стрічка поліції тріпалася від легкого вітерцю. Вогонь вдалося добре і повністю загасити, згарище ретельно обшукали й зібрали всі вцілілі докази. Від будинку залишилося лише кілька почорнілих дерев'яних дощок і здогадки про те, чим він був раніше: мисливською хижкою, а може, метамфетаміновою лабораторією, хоча таке тут нечасто траплялося, тим паче не так далеко від цивілізації. Чендлер сподівався довідатись, що саме тут відбувалося, дізнатися правду. Скидалося на те, що Ґабрієль теж цього хоче.

— Що тут сталося? — поцікавився він, витріщаючись на руїни. Здавалося, наче все його тіло здригнулося. — Чому хижу спалили?

— Це ви нам розкажіть, — озвався Чендлер.

Ґабрієль здвигнув плечима, продовжуючи тремтіти.

— Я не знаю. Невже *все* згоріло?

Чендлер спробував прочитати щось на вкритому негустою бородою обличчі, оцінити, чи тішить Ґабрієля новина про те, що вогонь знищив усе. Його задуму перервав Мітчелл, улаштувавшись там, де колись були двері хижі.

— Отже, розкажіть нам, куди ви пішли звідси.

Коли Ґабрієль заплющив очі та взявся згадувати історію своєї втечі, погляд Чендлера ковзнув до гребеня Пагорба. Приблизно за сотню метрів від схилу в променях вранішнього сонця він помітив у грязюці вицвілі тіні. Підійшовши ближче, сержант побачив дві пари відбитків, що вели до віддаленого гірського хребта. Можливо, їх залишив хтось із численних офіцерів, що тупотілися тут, збираючи докази? Або підозрювані? Невже це сліди переслідування між Гітом та Ґабрієлем?

Діставшись до першої пари слідів, Чендлер нахилився, щоб роздивитися. Підошва чітко відбилася у пилюці й не відповідала стандартним черевикам полісменів. Він припустив, що це була пара кросівок: залишалася надія, що Ґабрієль і Гіт носили щось таке.

Запхавши ручку в глину, щоб позначити місце, він рушив до гірського хребта, ретельно слідкуючи за відбитками і залишаючи решту людей позаду. Дві різні пари взуття вели в цьому напрямку, відбитки майже точно повторювали шлях один одного; відстань між ними відповідала розмашистим крокам, а шлях був позначений поламаними гілками й зірваним листям, а також чимось схожим на кілька ниток з одягу, що відірвалися, зачепившись за шорстку кору стовбура. Чендлер дійшов до гребеня хребта. З іншого боку Пагорб повільно спускався вниз. За першим рядком дерев важко було щось роздивитися. Для подальших пошуків йому потрібна була допомога. Повернувшись, сержант пішов подивитися, що відбувається біля хижі.

Повз нього промайнув Ґабрієль.

Здивований Чендлер мало не впав горілиць. Ґабрієль глипнув на нього і ледь помітно всміхнувся.

Утім підозрюваний не був вільним. На п'яти йому наступали супутники у формі, помаленьку прокладаючи собі шлях у дичавину.

Минула година. Ґабрієль рухався як завгодно, тільки не прямо — виписував зигзаги, майже хаотично петляв і повертав. Чендлерові здавалося очевидним, що їхній мисливський пес не може пригадати, яким шляхом біг раніше. Або так, або це була затяжна спроба збити їх зі сліду.

Супровід не відставав від підозрюваного; щойно сонце опинилося в зеніті, атмосфера зробилася аж липка від нестерпного напруження. Чендлер спробував зосередитися на своєму завданні, але тіло вимагало води й затінку. Піт просочив форму, стікав крізь брови, потрапляючи в очі, і застилав зір. Проходячи під гілкою, сержант спробував зморгнути його — і на мить у спекотному мареві худорлява постать Ґабрієля перетворилася на приземкувату поставу Артура з далекого минулого: літній чоловік човгав туди-сюди, марно шукаючи сина. Міцно заплющивши очі, Чендлер відігнав від себе цей міраж.

Саме тоді Ґабрієль зупинився й оглянув навколишній краєвид.

— Вам потрібен перепочинок? — запитав Мітч, тримаючи на руці охайно складений піджак. Його біла сорочка

залишалася свіжою і дивовижно сухою, наче у цього чоловіка взагалі не було потових залоз. Помилка природи, подумав Чендлер.

— Ні, — різко кинув Ґабрієль, немов розлютився, що його відволікають.

— Що таке? — поцікавився Чендлер, наближаючись.

— Ліс тут видається знайомим. Он та брила, — пояснив Джонсон і швидким кроком рушив до неї.

— Що з нею? — гукнув сержант, не відстаючи від підозрюваного.

— Он той вигин на горизонті... — повернувшись до них, Ґабрієль зашпортався, наштовхнувся на непіддатливий стовбур дерева і впав на землю.

— З вами все гаразд?

Ґабрієль зморщився і безуспішно спробував підвестися. Чендлер схопив його і допоміг стати на ноги.

— Зі мною все гаразд, але можна мені зняти їх? Поки що? — попросив він, показуючи кайданки, що зчіплювали руки за спиною. — Раптом я знову впаду. Важко так рухатися.

— Ви мене не впіймаєте, як інших, пане Джонсоне, — оголосив Мітчелл.

— Я не збираюся тікати.

— Я сказав «ні».

Чендлер наблизився до свого колишнього напарника і стишив голос:

— А що як він травмується?

— Ми впевнимося, що цього не станеться. Наглянемо за ним. *Ви* попіклуєтеся про нього, — відповів Мітч.

Чендлер витріщився на нього. Схоже було, наче він дивиться на поверхню скелі — тверду, викарбувану й безкомпромісну.

— Якщо він впаде, зможе подати проти нас позов. І який це матиме вигляд у вашому досьє?

— Ні, — відрубав Ендрюс.

Ґабрієль здвигнув плечима, обернувся і пішов далі. Його крок сповільнився; можливо, чоловік так протестував, а може, його виснажило плутання й розмови, спогади про подробиці втечі, дерево, яке він начебто минав, висохлий потічок, що викликав у пам'яті картини з минулого.

Заплющивши очі, щоб, як він казав, спробувати допомогти своїй пам'яті, Ґабрієль постійно затинався, змушуючи Чендлера, Мітча чи того, хто був найближче, нахилятися до нього і допомагати йому встояти на ногах.

Півгодини такого неповороткого ходіння роздратували Мітча.

— Зніміть їх, — наказав він нарешті, не звертаючись ні до кого конкретно.

Усі застигли, включно з Ґабрієлем. Коли Чендлер ступив крок уперед, щоб зняти кайданки, інспектор узяв відповідальність на себе:

— Пане Джонсон, ми на деякий час знімемо з вас кайданки, але я хочу чіткіше бачити прогрес.

Ґабрієль кивнув.

Він дотримався своєї обіцянки і негайно пришвидшив крок; звільнившись, чоловік мало не плив над землею. Чендлерові почуття загострились. У кайданках Ґабрієль був досить безпомічний, але тепер вони мали підозрюваного, що вільно рухався і, ймовірно, знав навколишню місцевість. Попри швидший темп, він продовжував виписувати випадкові зигзаги, тягнучи за собою всю групу. День тривав, безжальне сонце випалювало нерви й терплячість. Коли Чендлер уже почав думати, що вони марнують час і слід повернутися й привести Гіта, Ґабрієль несподівано зупинився і вся група зосередилася позаду нього.

— Що сталося? — запитав Чендлер.

— Тут я впав, — пояснив Ґабрієль, здригаючись від нападу жаху. Сержант тримався позаду, мовби один доторк міг зруйнувати чари. — Він мало мене не впіймав.

Тремтіння повернулося, цього разу ще сильніше. Чендлер замислився, якого біса вони робитимуть, якщо у їхнього підозрюваного станеться нервовий зрив. Аж раптом Ґабрієль дременув, і цей несподіваний рух усіх заскочив зненацька. Чоловік легко подолав метрів десять, перш ніж його супровід устиг відреагувати.

— Стій! — Мітч і Чендлер крикнули одночасно, але це не зупинило Ґабрієля, що рухався спритно, міцно тримаючись на ногах.

Сержант біг на чолі купки переслідувачів. Ропер та інші члени Мітчевого загону важко тупотіли гущавиною; Лука теж, хай зараз складно було визначити, до якої команди він належить.

Попри всі подальші накази зупинитися, Ґабрієль збільшував відстань між ними. За кілька сотень метрів він зник за скупченням брил. Витягнувши свою зброю, Мітч наказав офіцерам взяти електрошокери, знайти Ґабрієля і притягнути його сюди.

Чендлер мчав уперед, хапаючи ротом повітря. Звертаючи за брили, він чекав, що Ґабрієль вже випарувався, але той був там, стояв на краю невеличкої галявинки серед чагарників, де земля збурювалася прямокутними латками з краями занадто рівними, щоб бути природними. Цвинтар.

— Стійте на місці, пане Джонсон! — гукнув Мітч; його офіцери вишиковувалися на позиціях, щоб застосувати електричні жала своїх шокерів, якщо доведеться. Але Ґабрієль не рухався. Він стояв до них спиною, і плечі у нього здригалися. Чоловік схлипував і не відводив погляду від галявини, навіть коли Мітч силою опустив його на коліна і знов надягнув кайданки.

Чендлер пильно дивився на Ґабрієля. На його обличчі викарбувався жах, сльози полегшення залишали сліди на вкритих пилюкою щоках. Він сам міг тут опинитися. Під одним із шести курганів із грязюки; найближчий до них здавався геть свіжим. Йому було щонайбільше кілька днів, ґрунт ще був темним, втратив ще не всю вологу, а випалена сонцем глина запеклася нагорі скоринкою, як на свіжій булочці.

28

У повітрі висів сморід, суха земля погано стримувала невмолимий запах гниття, що відбувалось у ній. Повернувши голову вбік, щоб стримати нудоту, Чендлер побачив, як Мітч позаду міряє землю розмашистими кроками, бурмоче щось у свій айфон, викликає команду криміналістів і побіжно коментує їхню знахідку.

Повітря тиснуло смородом і пекучою сумішшю напруги, побоювань та поту. Відвернувши голову від могил, сержант наважився вдихнути ще раз. Він вирішив, що залишиться там, коли землю розкопуватимуть. Вдихнувши розпечене повітря, чоловік помітив, що витріщається на Ґабрієля, який спостерігав за всім звіддалік зі страхом і тривогою й гриз нігті.

Чендлер знову обернувся до місця злочину. Огидний запах того, що лежало під землею, торкнувся його ніздрів. Він більше не міг стримуватися.

Підбігши до кущів, сержант залишив серед них свій сніданок. І зробив першу знахідку. Недбало заховану під купкою каменів кирку. Ручка була обгорнута відірваним клаптиком сорочки. У зелену клітинку. Чендлер упізнав візерунок.

— Сюди! — гукнув він.

Мітч прожогом кинувся до нього, намагаючись зберегти свій владний вигляд попри очевидне задоволення.

Чендлер показав на знахідку.

— Гітова сорочка з такої ж тканини.

— Добре, — озвався Мітчелл, перш ніж голосно звернутися до всіх: — Це може бути прорив, який нам так потрібен. Загородіть цю територію для криміналістів.

Поки хтось із Мітчевої команди взявся до справи, Чендлер на хвилинку затримався. Гіт. Їхній убивця. Це пояснювало стан його рук, коли він з'явився у відділку: прогризаючись крізь тверду землю, він заробив собі мозолі. Для захисту скористався шматком сорочки. Чендлерові інстинкти схибили. Ґабрієль справді був невинний і просто намагався втекти з міста й пазурів маньяка.

А Чендлер усе неправильно зрозумів. Абсолютно неправильно.

Команда криміналістів висипала з гелікоптера, немов їх викинули в зону зараження — усі вже були вбрані в білі халати і несли непримітні валізки з обладнанням. Чендлер їм не заздрив: закриті комбінезони в гущавині, коли літо в самісінькій повні, були прокляттям. Група з восьми людей промчала повз нього, не привітавшись; професіонали

взялися до свого завдання, зупинившись лише, щоб потиснути руку Мітчеві.

Чендлер підійшов ближче і дивився, як криміналісти взялися до роботи: вся команда уклякла навколо могил і зчищала шари крихкої землі своїми маленькими щіточками. Чендлер замислився, в якому стані вони знайдуть тіло і що побачать спершу: вбрання чи шкіру.

— Працюймо далі, — підбадьорив усіх Мітчелл. — Ми маємо докази, щоб прив'язати одного з підозрюваних до місця злочину. Подивімось, до чого саме ми його прив'язуємо.

Що глибше криміналісти занурювалися в землю, то гіршим ставав запах. Чендлер дивився, як вони передають одне одному «ВапоРаб»[1] і наносять його під ніс, щоб приглушити сморід. Кінець кінцем хтось запропонував бляшанку з маззю йому, і він не відмовився, але кислий запах смерті, від якого стискалося горло, однаково пробивався крізь сильний ментоловий дух.

Незабаром під щіточками з'явилися перші ознаки тіла: гола і неприкрита кисть, сіра шкіра звисала клаптями, подібними до воскових патьоків на свічці, нігті були грубі, поламані й мали квадратну форму, як у людини, що працювала руками; шкіра після смерті стиснулася, і здавалося, наче нігті продовжували рости. Робота зупинилася, і всі всотували тепер уже візуальне підтвердження того, що знайшли тіло.

Після делікатних процедур з'явилося обличчя, на щастя, із заплющеними повіками. Чендлер зауважив, як гарно все збереглося: брак вологи в повітрі сприяв цьому, але заважав із першого погляду зрозуміти, як давно поховали небіжчика. Він припускав, що, зважаючи на розпад, відтоді минуло принаймні кілька тижнів. Єдине, що *можна* було сказати точно: жертва була чоловіком років тридцяти, з коротким каштановим волоссям і зламаним носом — на цій стадії вже неможливо було зрозуміти, сталося це до смерті чи після.

---

[1] Ментолова мазь, яку застосовують для лікування застуд і захисту від комарів.

— Як він помер? — Мітч порушив тишу своїм запитанням.

Це було просто, навіть для Чендлера, який бачив не все. Посіріла, схожа на туалетний папір шкіра, знебарвлення й потріпані нитки мотузки навколо шиї робили все очевидним.

— Задушений, — озвався він, глипаючи на Ґабрієля, щоб подивитися, як імовірна жертва реагуватиме на новини. Чоловік приголомшено втупився поглядом у вбитого.

— Чим? — увірвав сержанта Мітчелл.

— Схоже на мотузку, — озвався головний криміналіст.

— Сфотографуйте її. Візьміть кілька ниток і покладіть у пакет, — наказав інспектор. Потім повернувся до головного криміналіста: — Я хочу негайно дізнатися, *хто* цей небіжчик. Перевірте, чи немає в нього документів. — Він відвернувся від криміналістів і гукнув Йогана, який тримав супутниковий телефон. — Одного знайшли, — заволав у слухавку. — Мертвого. Чоловік, років тридцяти, поки не ідентифікований. — Його обличчям поповзла усмішка, яку Чендлер добре знав. Нарешті все відбувалося так, як Мітч того хотів.

Виявивши перше тіло, криміналісти перемкнули свою увагу на інші могили. Під кожною латкою збуреної землі ховалася нова жертва, і незабаром їх стало п'ятеро — усі тіла збереглися гірше за перше, неможливо було визначити навіть стать. Проте померли вони однаково — їх задушили, й усі мовчки припустили, що це була жахлива смерть.

Чендлер спостерігав за Ґабрієлевою поведінкою, поки відкривали кожну наступну могилу. Він і далі стояв осторонь із кам'яним обличчям, уважно за всім спостерігаючи. Сержант замислився, чи не думає Ґабрієль про те, як мало не отримав власної парцели у цій невблаганній землі.

29

На місці працювали фахівці, тож Мітчелл майже не зважав на решту людей. Лише поставив двох охороняти ділянку і ще двох — стежити за репортерами на паркувальному

майданчику, які після появи гелікоптера, безсумнівно, розпачливо захочуть дізнатися, що ж тут відбувається.

Чендлер підійшов до інспектора і кивнув у бік досі закутого в кайданки Ґабрієля.

— Що робитимемо з ним?

— Він просив відпустити його?

Чендлер похитав головою. Він чекав, що чоловік вибухне тирадою про те, як його заарештували, а потім притягнули сюди, змушуючи пережити все ще раз, але Ґабрієль просто спостерігав, наче знайдені тіла приголомшили його до глибини душі.

— Ні, але юристка точно наполягатиме на цьому, зважаючи, що тепер ми знаємо, що це Гіт.

У відповідь Мітч прикусив свою химерно синювату нижню губу. Схоже, його теорія про те, що ці двоє були спільниками, зруйнувалася, але Чендлер упізнав небажання визнавати свою помилку. Проте права зловтішатися не мав.

Наступне запитання заскочило сержанта зненацька.

— А що ви думаєте?

Чендлер трохи помовчав. Чекав на якусь хитрість, але Мітч більше нічого не сказав.

— Гадаю, нікому не нашкодить, якщо ми притримаємо його біля себе, пояснюючи це бажанням довести справу до кінця. Якщо ми його відпустимо, він може зникнути. У нього немає постійної адреси, немає причин затримуватися тут після всього, що сталося. Якщо ми дамо Ґабрієлю один день фори, то можемо більше його ніколи не знайти.

Мітч кивнув — отже, погоджується. Дивно було знову працювати як справжні напарники, і всередині у Чендлера стало те́пло — лише частково від спекотної погоди.

— Є ймовірність, що він подякує нам за порятунок, — припустив інспектор.

— Така собі ймовірність, — зауважив Чендлер.

— Якщо він почне здіймати галас або погрожувати позовом, відпустимо його, — вирішив Мітчелл. — Але нехай залишить якусь адресу для кореспонденції.

Саме такої відповіді чекав Дженкінс. Може, їхній вбивця — Гіт, але десь на периферії в нього ще роїлося кілька запитань.

Він приготувався відвести Ґабрієля назад через ліс.

— Дякую за вашу допомогу, пане Джонсон, — сказав Мітч, знімаючи з його зап'ясть кайданки.

— Я радий був допомогти, але також радію, що все це закінчилося. У цьому місці все знову повернулося до мене. — Він подивився на Мітча, а тоді на Чендлера. — Сподіваюся, тепер ви притримуватиметеся цієї версії. Адже знайшли його сорочку.

— Ми докладемо всіх зусиль, пане Джонсон, — запевнив Мітч, перш ніж умчати знову віддавати накази.

Чендлер бачив Ґабрієлеве полегшення: тепер, коли він вважав себе вільним, коли вони знайшли докази проти Гіта, зникли вся нервовість і страх. Утім, поки що єдиним зв'язком, який вони мали, був шматок тканини — важливий, але все-таки другорядний доказ. Чоловіки рушили назад до паркувального майданчика. Незабаром Чендлер із Ґабрієлем залишилися наодинці серед дерев, чагарників і світської розмови.

— Тут велетенська територія, — зауважив Ґабрієль, коли вони піднялися на невеликий горбочок.

— Дуже, — погодився сержант. — Чим плануєте тепер зайнятися? — Він чекав на відповідь, натомість почув інше запитання.

— Ви часто буваєте в цих місцях? — поцікавився Габрієль, та перш ніж Чендлерові вдалося відповісти, повів далі: — Мабуть, ні, я собі так думаю. Тут занадто легко заблукати. Скажімо, якби я загубився, скільки б ви — як полісмен — витратили б часу на мої пошуки?

Чендлер чудово знав відповідь, але не сказав її. Ґабрієль не заблукав, йому вдалося знайти дорогу з лісу. Один із небагатьох везунчиків.

— Доки не знайшли б вас.

— Справді? Ви вже губили тут когось у минулому? — сказавши це, чоловік зупинився так різко, що Чендлер мало не наштовхнувся на нього. — Це місце... не зна', у мене від нього шкіра береться сиротами. Немов цей пагорб заселений привидами. Якби я не втік, серед них із легкістю міг би бути мій власний. Однак, гадаю, ви теж маєте своїх привидів, сержанте.

— Ви про що?

— Хіба вас не переслідують люди, яких ви незаслужено кинули до в'язниці або яким не змогли допомогти?

Чендлер замислився, куди Ґабрієль веде. Може, він націлювався на звинувачення в неправомірному позбавленні волі? Та що б це не було, як на щойно звільнену людину, його розмови виявились аж занадто похмурими.

— Я намагаюсь. Це найкраще, що я можу зробити, — озвався він.

— Це не відповідь, сержанте.

— Різні речі трапляються, і ми намагаємося їх виправити.

— А якщо не вдається?..

— Я пробую робити так, щоб вдавалося.

— Дуже шляхетно. — Із Ґабрієлевої посмішки сочився сарказм.

Чендлер вирішив пошукати власних відповідей:

— Як гадаєте, чому Гіт обрав саме вас?

Ґабрієль знизав плечима.

— Це міг бути хто завгодно. Будь-хто, хто ловив би на дорозі попутку.

— Але це був не будь-хто. Це були ви.

— Був, — зітхнув чоловік.

— Раніше ви згадували про Бога. Думаєте, це він допоміг вам утекти? І як гадаєте, чому спочатку він дав вам потрапити в полон?

— Припускаю, він має для мене план.

— І який?

— Точно не знаю. Щось, що я мушу зробити, мушу продовжити. Або щось, що я мушу зупинити.

— Ви зупинили Гіта.

Ґабрієль мовчав, ніби обмірковуючи почуте.

— Ще ні.

— Про що ви?

Чоловік озирнувся до тепер невидимого цвинтаря.

— Гадаю, я мушу дати свідчення, чи не так? Назавжди засадити його за ґрати.

— Тільки якщо ми не загубимося тут, — нагадав Чендлер, спрямовуючи свого супутника до випаленої хижки, а потім до паркувального майданчика.

* * *

Сержант швиденько зателефонував Джимові, і це дало чоловікам змогу зустріти машину на лісовій дорозі, де їх ніхто не бачив.

Чендлер відвіз Ґабрієля назад до відділка, де згодував йому та адвокатці вигадку про те, що звільнення з-під варти слід офіційно оформити, а зважаючи на брак офіцерів, цей процес може затягнутися. Джонсон мав трохи недовірливий вигляд, однак не ремствував. Він був упевнений у своїй невинуватості.

Через п'ятнадцять хвилин до відділка увірвався Мітч, зі свіжою рішучістю готовий пред'явити Гітові докази його провини.

— Пристебніть пана Барвелла до стільця для допитів, — наказав він, забігаючи до кабінету. — І приведіть туди його адвоката теж.

Чендлер кивнув Джимові й Тані, щоб вони зайнялися цим, а сам обернувся до Ґабрієля.

— Ми виведемо вас звідси, перш ніж приведемо сюди його, — заспокоїв він Джонсона.

— Все о'кей, я можу зустрітися з ним, — озвався той. — Однаково доведеться зробити це в суді.

— Можливо, — погодився Чендлер, — але, як ви самі сказали, він уже якось намагався вас убити, то навіщо знову завдавати вам додаткового стресу?

— Я повертаюся до камери?

— Боюся, це все, що ми маємо.

— Невже немає якоїсь альтернативи, сержанте? — поцікавилася юристка.

— Він уже одного разу зник. Ми не хочемо, щоб це повторилося, — відповів Чендлер, звертаючись до жінки, однак не відводячи погляду від Ґабрієля.

— Мене це не тішить, — зізналася адвокатка. — Мій клієнт залишиться тут... ненадовго. Лише поки я не знайду йому якесь прийнятне місце для ночівлі деінде.

«*Щасти вам*», — подумав Чендлер.

Він чекав на Ґабрієлеві заперечення, однак той лише неохоче кивнув. А потім пішов до камери так слухняно, наче досі був не невинною людиною, а ув'язненим.

— Ми спробуємо впоратися якомога швидше, — гукнув йому в спину Чендлер, але складалося враження, що в'язень, виснажений всім, через що довелося пройти, нікуди не поспішає. Увійшовши до кімнати для запису, сержант продовжував про це думати. Мітч наполіг, щоб цього разу за пультом сидів Лука, а сам він по той бік скла вже почав перехресний допит, розмахуючи перед Гітовим обличчям пакетом для доказів, в якому лежав знайдений шматок його сорочки.

— Де ви це знайшли? — запитав Гіт. Чендлер помітив провину в його голосі.

— На одній з могил, пане Барвелл.

— Гаразд, — озвався чоловік. — Я загубив його десь. Мабуть, коли впав.

— Гадаю, ви не розумієте, пане Барвелл. У тканину було загорнуте руків'я кирки.

Гіт мав спантеличений і дещо збуджений вигляд.

— Кирки? Як вона туди потрапила?

— Це ви нам розкажіть.

— Я не знаю, — заперечив чоловік з панікою в голосі, напевно, збагнувши, куди ведуть ці запитання. Він кинув погляд на свого юриста, чоловіка років сорока п'яти з подвійним підборіддям, який вмостився на стільчику позаду підзахисного. — Я її туди не клав. У мене не було кирки.

— Це пояснює, що сталося з вашими руками, чи не так? — запитав Мітч, зберігаючи спокій.

— Що ви маєте на увазі? — перепитав Гіт, витріщаючись на свої долоні.

— Мозолі. Жодних сумнівів, викопати могилу не так просто.

Гіт підняв руки вгору.

— Це від спроб утекти. Забратися подалі від нього, — пояснив чоловік, вказуючи на двері, за якими були камери.

Продовжуючи тиснути на нього, Мітч підніс шматок тканини до більшого пакета для доказів, у якому лежала Гітова сорочка. Відірвана кишеня ідеально лягла на своє місце.

— Де він міг узяти вашу сорочку, пане Барвелл?

— Він міг відірвати шматок, коли я був непритомний. Я не пам'ятаю, коли загубив його.

— І для чого б йому це робити?

— Щоб повісити на мене провину.

— Серйозно, пане Барвелл? Схоже, це вимагало чималих зусиль від того, хто однаково збирався вас убити, вам так не здається?

Гіт не знайшов, що відповісти, тож Мітч повів далі:

— А тепер, коли все закрутилося, можете бути певні, ми зберемо більше доказів. Хтось мусив бачити, як ви підбираєте на дорозі інших людей з того списку.

Голос Гіта обернувся на камінь:

— Я не бачив того списку, поки ви мені його не показали. Я нічого не знаю про ті могили, крім того, що бачив їх. Я нічого не знаю про вбивства, крім того, що мав стати жертвою.

Інспектор атакував його:

— Звідки ви знаєте, що вбивств було декілька?

Він ризикував, спрямовуючи запитання в цьому напрямку, однак Чендлер бачив, що Гіт уже висів на волосині.

— Мій клієнт не... — втрутився адвокат, але чоловік увірвав його:

— Ґабрієль сказав, що я стану номером п'ятдесят п'ять.

— Як ви їх убивали?

Гіт похитав головою.

— Я цього не робив!

— Ну ж бо, пане Барвелл.

Адвокат спробував знову втрутитися:

— Мій клієнт сказав, що не робив цього. Ви намагаєтеся затиснути його в...

— Жертва тут я! — викрикнув Гіт. — Я не знаю, як вони померли. А якщо ви такий розумний, змусьте Ґабрієля розповісти вам! — Схоже, глузливість у його останньому коментарі вибила Мітча з колії. На мить він замовк і пройшовся кімнатою, а тоді повернувся до Гіта, уперся в стіл руками й увіп'явся поглядом у свого головного підозрюваного.

— Нам потрібна правда, пане Барвелл.

Гіт залишався впертим:

— Я кажу вам правду. Вам не вдасться повісити це на мене.

Його юристові нарешті вдалося увірвати свого клієнта:

— Гадаю, на сьогодні достатньо, — рішуче заявив він.

— Ще одне запитання наостанок, — сказав Мітч, виструнчуючись за столом. — Що ви *відчували*, коли душили їх до смерті?

Він не дочекався відповіді, вискочивши з кімнати і залишивши Фло офіційно закінчувати допит.

Чендлер зустрів його за дверима. Колишній напарник намагався прибрати спокійного вигляду, але здавався збудженим через спеку та тягар знайдених доказів.

— Я вичавлю це з нього. — Мітч скривився, послаблюючи краватку на шиї.

Потім подивився на Чендлера:

— Пана Джонсона вже відпустили?

— Ні. Його адвокатка просила, але не тиснула. Гадаю, він вважає себе в безпеці й намагається поводитися пристойно.

— Поки він у наших руках, можна спробувати змусити його сказати щось, що можна буде використати проти пана Барвелла. Якась частина мене досі вважає, що вони щось приховують. Дружбу, минуле, щось таке. — У Мітчевому погляді палала стримувана лють, яку Чендлер добре знав. Вона значила, що чоловік здатен на все.

Ґабрієль погодився на ще одну розмову без юристки; схоже, тепер він вважав себе помічником поліції. І лише коли Мітч запитав у нього, як померли жертви, чоловікова поведінка змінилася.

— Це що таке? — перепитав Ґабрієль, впершись поглядом в однобічне дзеркало.

— Просто кілька запитань, пане Джонсон.

— Вони більше схожі на звинувачення. Я гадав, ви знайшли того, кого шукали.

— Ми мусимо зібрати якомога більше інформації, — увірвав його Мітчелл.

Ґабрієль змовк.

— Отже? — повторив інспектор.

— Отже...

— Як вони померли?

— Я не знаю. Запитайте того чолов'ягу. Ви знайшли там *його* сорочку, чого ви ще хочете? Якби я не втік, він би досі був там, у хащах. А я мав лежати в одній із тих могил. А ви, полісмени, і гадки не мали б. — Спроби висунути звинувачення призвели до того, що Ґабрієль, як і Гіт, вибухнув зухвальством. Однак у його випадку зухвалість підігрівалася самовпевненістю. — Ви хочете, щоб він підписав зізнання? Зламався і висповідався? Він убивця, інспекторе, холоднокровний убивця. Ви з вашим характером мали б уже збагнути, що він так просто не здасться.

Ґабрієль глипнув на Мітча. Це була різка відповідь, метою якої було завдати болю.

Його план спрацював. Мітчелл проковтнув наживку і кинув Джонсонові пихату посмішку.

— Я вже це робив, пане Джонсон.

— І він теж. Якщо ви не можете покласти цьому край, приведіть когось, хто зможе.

Мітчева посмішка зникла, і він примружив очі. Чендлер бачив, як заводиться його колишній напарник. Ґабрієль поклав руки без кайданок на стіл.

— Якщо ви збираєтеся продовжувати незаконно утримувати мене і ставити такі запитання, тоді вам, напевно, краще зателефонувати моїй адвокатці. Ви тримаєте мене тут, не висуваючи звинувачень, вже довгий час, і, будьмо щирі, я зробив усе можливе, щоб вам допомогти; тож варто мені справді захотіти, я можу висунути проти вас, проти відділка, звинувачення в незаконному утримуванні.

Чендлер знав, що будь-які погрози в бік Мітчевого статусу чи його кар'єри лише роздратують його. На скроні інспектора набрякли вени, губи зробилися такі сині, що в електричному світлі здавалися темно-сірими. Його кров скипала, та Ґабрієль ще не закінчив:

— Схоже, поліція хоче користуватися моєю добротою до безкінечності. І якщо я не зможу висунути проти вас звинувачень, я принаймні можу продати всю цю огидну історію газетам. — Ґабрієль нахилився вперед і увіп'явся поглядом у Мітча. — З вашим прізвищем у заголовку, інспекторе.

Мітчелл подивився йому просто у вічі, а тоді відійшов від стола і вийшов із кімнати.

Чендлер знову чекав його за дверима.

— Ти можеш повірити в це лайно? — рикнув інспектор. — Він виставляє нас ідіотами.

«*Виставляє тебе ідіотом*», — подумав Чендлер, але сказав лише:

— Нам доведеться покликати юристів.

Мітч похитав головою.

— Я спробую ще раз. Переконаю його.

— Ви випробовуєте долю.

Мітчелл лише пробурмотів щось у відповідь, а Нік гукнув із іншого боку кімнати:

— Нуль-нуль-один, сержанте!

Нуль-нуль-один — дзвінок із дому. Чендлер кинувся до телефона, щоб сказати мамі, що займеться цим пізніше, що б це не було. Коли він притиснув слухавку до вуха, мама теревенила, немов її не займало, чи слухає її хтось, чи ні.

— ...він наполягає, що спробує пофарбувати будинок власноруч. — Чендлер похапцем увірвав її:

— Я розберуся з цим пізніше, мамо.

Але її не можна було так легко вгамувати:

— Я не хочу бачити його на драбині.

— Я зараз не можу піти, мамо.

— Твоя важлива справа досі триває?

— Так, мамо. Просто скажи татові не вилазити на драбину. Я пофарбую будинок цього тижня. Па-па.

Чендлер повісив слухавку. Тихенько вилаявся, роздратований тим, що його приватне життя знову заважає роботі. Потім заплющив очі. Він знову це робив. Віддавав перевагу не родині, а роботі. Пообіцяв собі незабаром виправити це і повернувся до записувальної кімнати.

Лука досі був там, але монітори більше не працювали, а записувальне обладнання мовчало.

— Він уже закінчив розмову? — запитав Чендлер, радіючи, що Мітч не випробовує долю.

Лука намагався уникати його погляду, вдаючи, наче порається з ручками налаштувань.

— Луко?

— Інспектор розмовляє з паном Джонсоном неофіційно. — Чендлер подивився на порожні екрани. Розмова, яку він не хотів записувати. Щось за межею закону.

Вискочивши із записувальної, він кинувся до кімнати для допитів. Перед дверима нездоланною перешкодою височіли Йоган і Ропер.

— Пустіть мене.

— Ми не можемо цього зробити, — озвався Ропер, зціпивши зуби й широко розставивши ноги. Схоже, він чекав неприємностей.

— Що ви збираєтеся робити? — поцікавився Чендлер.

— Усе, що доведеться, — кинув Йоган.

Чендлер приготувався до суперечки, але позаду нього з'явився Джим.

— Що відбувається? — захотів знати він.

— Я збираюсь дізнатися.

Коли війну оголосили, а лінії фронту позначили, до сутички приєднався Нік. Тепер їх було троє проти двох. Це було недоречно, але Чендлер мусив потрапити всередину. Троє місцевих офіцерів пішли в атаку. Тіла зіштовхнулись у вузькому коридорі. Поки тривали штовханина та стусани, лунали розлючені крики, хтось із близької відстані влучив Чендлерові кулаком у голову — коридор був занадто тісний, щоб розмахнутися як слід. У відповідь сержант викинув руку вперед і влучив у спітніле обличчя, змушуючи голову смикнутися назад та забезпечуючи собі шпарку, через яку зміг протиснутися до кімнати для допитів.

Там він побачив Мітчелла, який колінами натискав Ґабрієлеві на передпліччя, припинаючи його до підлоги. Джонсон кричав від болю.

— Злізь із нього, Мітче, — наказав Чендлер, відтягуючи свого начальника та шукаючи, де зачепитися пальцями за шовковий костюм.

— Він накинувся на мене, — пояснив Мітч, намагаючись зберегти свою позицію на тілі Ґабрієля.

— Я цього не робив! — крикнув чоловік, спробувавши вивільнитися. Чендлер знав, що Ґабрієль не кидався на

Мітча, його інстинкт підказував йому, що Мітч намагався дізнатися, чи допоможе йому побиття підозрюваного досягти значніших результатів. Або просто мстився за погрози висунути проти нього звинувачення. — Зніміть його з мене! — знову закричав Джонсон.

Чендлер схопив інспектора за комірець і звів його на ноги. Вони застигли обличчям до обличчя, а Ґабрієль похапцем кинувся до стіни.

— Якого дідька ти намагаєшся зробити, Мітче?

— Отримати деякі відповіді, — процідив крізь зціплені зуби колишній напарник.

— За допомогою цього лайна?

— Моє завдання — отримувати результати.

— І що ти отримав?

Рум'янець на інспекторовому обличчі підказував, що він не отримав нічого і тільки спітнів.

Чендлер штовхнув його до затильної частини кімнати, а тоді допоміг Ґабрієлю повернутися на стілець.

— З вами все гаразд?

— Звісно гаразд, я до нього й пальцем не торкнувся, — озвався Мітч, тиняючись під протилежною стіною туди-сюди, як тварина у клітці.

— Це ваша звична гра у гарного й поганого полісмена? — поцікавився Ґабрієль. — Якщо так, то вона абсолютно, бляха, непереконлива.

Чендлер похитав головою.

— Ні, це не гра, я перепрошую за дії інспектора.

— Не перепрошуй за мене, — загарчав Мітч.

Ґабрієль кілька разів глибоко вдихнув. Схоже, до нього частково повернулася його незворушність.

— Приведіть мою юристку. Я хочу чимало сказати.

30

На Чендлерів подив, Ґабрієль не просив, щоб його відпустили, тільки хотів бачити свою адвокатку. Сержант мало чим міг зарадити, зважаючи на те, що накоїв Мітч. Мабуть, вони працюють над звинуваченням у залякуванні проти Ендрюса або й поліції загалом. Це ще більше загальмує

розслідування. Зачинивши Ґабрієля в камері, Чендлер заскочив Мітча у його кабінеті.

— Ти збираєшся мені пояснити, що це було за лайно? — наполегливо поцікавився він. — Спроба побити підозрюваного? Погрози? Залякування?

Мітчелл анітрохи не розкаювався.

— Я тут, щоб досягти результатів. Іноді доводиться застосувати трохи сили, щоб отримати те, що необхідно.

— Не в моєму відділку.

— Пам'ятайте, з ким ви розмовляєте, сержанте.

— Я чудово знаю, з ким розмовляю.

Із другом, з яким вони разом мріяли стати чемпіонами з мотокросу. З другом, який витягнув його з Ущелини Саллі, коли він упав і здер собі мало не всю шкіру на нозі. З другом, який ходив на побачення зі схожою на мутанта сестрою Келлі Фрімен лише для того, щоб він міг зустрічатися з самою Келлі.

— Зі своїм другом, у якого в кишені розтопилася шоколадка, і здавалося, наче він наклав у штани, — озвався Чендлер.

Мітч помовчав. Примружив очі. Це була не та історія, яку б він хотів знову переказувати. Ця історія завжди кидатиме на нього тінь. Мітч плюнув у відповідь:

— Ага, ну я вже не той хлопчик, Чендлере. Так сталося, що я *чоловік*, який зустрічається з твоєю колишньою дружиною.

«*З колишньою дружиною... він що?*» Кожне слово окремо мало сенс, але Чендлер був упевнений, що проґавив щось, почувши їх разом.

— Про що ти говориш?

— Я зустрічаюся з Тері.

— Що ти маєш на увазі? — перепитав Чендлер, значення слів досі залишалося незрозумілим.

— Які ще пояснення тобі потрібні, Чендлере? Тері. І я. Ми — пара.

«*Тері і Мітч? Пара?*»

— Відколи?

— Відколи ми отримали телефоном повідомлення про спробу викрадення автівки у Порт-Гедленді. Від Тері

Паґоніс. Я приєднався, щоб подивитися, чи це та сама Тері Паґоніс, яку я колись знав. — Знайома сліпуча усмішка повернулася на Мітчеве обличчя. Він радів нагоді вилити все це на Чендлера. Йому, мабуть, страшенно кортіло розповісти все, відколи він тут з'явився.

— Як гадаєш, скільки тут є Тері Паґоніс? — кинув Чендлер.

Мітч здвигнув плечима, натякаючи на те, що йому байдуже.

— Вона сказала, що ви більше не разом. Вона досі страшенно гаряча штучка. Ми зустрічаємося з минулого серпня. Уже понад рік. Її справи неабияк покращилися, відколи я її востаннє бачив. Вона переїхала до власного помешкання. Має порядну роботу в адміністрації, порядні перспективи. Але ти й сам усе це знаєш. — Фальш у його словах підказувала, що Мітч чудово знає, що Чендлерові про це нічого не відомо, і його припущення було правильним.

Ендрюс вів далі:

— Ну, ми вирішили зустрітися і випити чогось, розговорилися і виявили, що в нас більше спільного, ніж ми думали; ми обидва любимо власний простір, вона полюбляє порядок, і я люблю, коли все впорядковано. Ми чимало говорили про це місце. — Чоловік подивився на Чендлера. — Здебільшого про те, як вона сумує за своїми дітьми.

— Це вона нас покинула.

— Дозволь мені закінчити, — попросив Мітч своїм звичним докірливим тоном. — Вона сумує за дітьми, але не сумує за цим місцем. І я теж. — Він нахилився ближче і прошепотів: — Чесно кажучи, це ще та діра.

Чендлер пропустив паплюження їхнього рідного містечка повз вуха.

— Тож я сказав їй: ти маєш стабільне життя, чому б тобі не подати прохання про опіку над дітьми? — Чендлер мовчки щільніше стиснув кулаки. — Ти ж не маєш ексклюзивного права на них, чи не так? — додав Мітч. — Тепер, чесно кажучи, вона не впевнена, чи заслужила право на них, але знову ж таки, чи заслужив ти? З того, що я бачу, їх здебільше виховують твої старі.

— Що ти, в біса, про це знаєш?

— У цього міста є вуха.

— Хто тобі це сказав?

Мітчелл пхикнув:

— Пам'ятай, що я маю тут родину, Чендлере. Вони сказали мені, що ці діти ніколи надовго не покидають будинку твоїх батьків.

— Вони ні хріна не знають, — закипаючи, кинув Чендлер. Мітч розреготався. Це лише дужче розлютило Дженкінса.

— Ти напевно маєш рацію, Чендлере, але *ми*, — озвався Мітч, підкреслюючи «ми», — збираємося отримати опіку над дітьми.

— Ви разом лише, скільки ти сказав? Рік?

— Це серйозно, Чендлере. Серйозні стосунки. Ми живемо разом. Я хочу бути батьком і гадаю, що краще отримати вже готових дітей. Тоді можна обійтися без цих безладних перших років.

— Іди на хрін... — пролопотів Чендлер. — Ти — і раптом батько?

— Ти можеш не вірити мені, Чендлере, але, на щастя, це залежить не від тебе. Це залежить від головного судді. А я знайомий із багатьма з них.

Кожна клітина Чендлерового єства волала, щоб він зацідив Мітчеві. Той навіть наблизив своє обличчя і задер підборіддя прямісінько в нього під носом, наче спокушаючи зробити це. Зробити це й отримати догану, а може, навіть вилетіти з поліції. Зробити це і підкинути Тері пального. Дати судді ще одну причину вирішити справу на її користь. Якби Чендлер залишився стояти на місці, були шанси, що він ударить те обличчя одним або й двома кулаками.

Рятунок був один. Чендлер розвернувся й вийшов із відділка.

31

Повітря аж мерехтіло від спеки, однак Чендлер цього майже не помітив. Ігноруючи запитання журналістів, що тинялися під задніми воротами, він помчав уздовж Гарперз, смикаючись між пекучим сонцем і прохолодою під тентами. Поки чоловік рухався, у мозку пульсувала одна-єдина думка.

«*Це вона нас покинула*».

Утім, він розумів, чому вона це зробила. Рутинне життя у Вілбруку здавалося безрадісним таким непосидючим людям, як Тері. Пан Пікок сидів біля своєї крамнички побутової техніки і давав покупцям потинятися всередині, перш ніж, нікуди не поспішаючи, йти обслуговувати їх. Ансель Паркер в овочевій крамничці, мов Сізіф, без поспіху відганяв мух. Пані Коттералл поливала квіти на підвіконнях, чудово знаючи, що витрачає надмір води, і навмисно обливала перехожих унизу. Ці думки, яких зазвичай вистачало, щоб відволіктися, не змогли завадити Чендлерові зосередитися на словах Мітча про те, що вони погрожували в нього забрати. Чи вистачить судді розуміння не відривати від нього Сару та Джаспера після всього, що Тері зробила, а точніше, не зробила? Проте якщо її справи, як сказав Мітчелл, покращилися, все це може статися. Тері — і Мітч — можуть отримати опіку над його дітьми. *Мітч і Тері*. Двоє людей, які відверто зневажали одне одного. А тепер вони — пара, щось *єдине*. Якщо вона отримає дітей, йому знову доведеться щотижня їздити на узбережжя, цього разу — щоб побачити своїх дітей із люблячою парочкою. Від цієї думки у Чендлера шкіра бралася сиротами.

Повз нього проїхала машина, електричний віконний моторчик із брязкотом опустив скло. З водійського сидіння озвався Мітчелл:

— Чендлере, ми збиралися розповісти тобі, чесно. Не *я* мав це робити, це була справа Тері, але... ну, що ж, так уже сталося. Ми хотіли перевірити, чи зможемо жити разом, перш ніж це робити. А тепер, упевнившись, ми обидва хочемо, щоб діти росли в місті. Принаймні відчули, як це, перш ніж самі вирішуватимуть, де їм більше хочеться бути. Ти, звичайно, розумієш, що це піде їм на користь. У сучасному світі ніхто не може вічно жити в ізоляції.

Чендлер зупинився й обернувся на голос. Озвався зі стриманістю, на яку не розраховував:

— Ти можеш забрати Тері, Мітче. Бери її собі, мене це не займає, але в жодному разі не тягни свої лапи до моїх дітей.

— Хай суд вирішить це, Чендлере. У майбутньому. Нам треба працювати над справою. Сідай в машину, я відвезу нас назад до відділка.

— Я піду пішки, — кинув Чендлер, не наважуючись залишатися з Ендрюсом сам на сам.

Він повертався містечком, немов уперше помічаючи, яке воно пусте й запилюжене, як місто-привид із якогось старого вестерну; гудрон підпалював йому підошви і витягав останні сили. Вілбрук застряг в іншій епосі — вигадливі вуличні ліхтарі, витончені тенти, все збудовано радше для пішоходів, ніж для транспорту. Можливо, Мітч мав рацію, можливо, вони втратили зв'язок із часом. Напевно, Сарі та Джасперові слід дати можливість вирішувати, де вони хочуть жити. Можливо, він обмежував їхній розвиток, змушуючи жити тут. Але, як сказав Мітч, це вирішуватиме майбутнє. Зараз було дещо нагальніше. Питання життя і смерті.

Чендлер повернувся точнісінько до дискусії: вирішували, що робити з підозрюваними. Отримавши новий доказ, Мітч напосівся, що Гіт — єдиний злочинець. Пояснивши свої міркування, інспектор спитав думку решти. Не те щоб вона його цікавила. Як і очікувалося, його команда згідно закивала. Лише Таня висловила іншу думку, нагадавши, що жоден із підозрюваних не відступився від своєї історії попри психологічний — і фізичний — тиск.

— У нас є сорочка і кирка, — сказав Мітч. — І той факт, що пана Барвелла затримали, коли він намагався вкрасти машину. Напевно, щоб утекти звідси.

— Ґабрієль теж утік, — зауважив Чендлер.

— Але він ще й добровільно здався, — нагадав Мітчелл. — Двічі.

— Частково. Та чи слід нам скористатися тієї нагодою... — сержант змовк, перш ніж промовив «Мітче». Якщо спровокувати Ендрюса, той може впертися. А він збирався зіграти на Мітчевих страхах вскочити в якусь катастрофічну халепу.— Інспекторе? — закінчив свою думку Чендлер.

Мітч вочевидь помітив, що сержант на мить завагався перед тим, як звернутися до нього на звання, і примружив повіки.

— Ми маємо двох підозрюваних і можемо висунути звинувачення обом, — продовжив Чендлер.

— Хибно звинувативши одного з них, — втрутився Мітч.

— Поки не встановимо, хто з них не винен, нам — і вам — доведеться з цим змиритися. — Чендлер відчув нудоту. Кажучи це, навіть подумавши про це, він пішов проти всіх своїх принципів, пропонував позбавити волі невинну людину, але не бачив іншого виходу.

— То що ми вирішили? — перепитала Таня.

— Ми висунемо звинувачення обом. У вбивстві, — уточнив Чендлер. — Обійти це не вдасться. Ми вже вийшли далеко за рамки, тримаючи їх під арештом, навіть якщо врахувати значні перерви на переїзди, збір доказів, медичний огляд і спроби втечі. Якщо ми продовжимо ці знущання, є небезпека все зруйнувати, а наші підозрювані зможуть пожалітися на порушення їхніх прав.

Запала тиша. Усі дивилися на Мітча.

Інспектор силувано кивнув.

— Юристи виставлять усе в похмурому світлі, — сказав він, не приховуючи свого невдоволення. — Я сподівався, що ми залагодимо все, перш ніж це станеться. Але маємо, що маємо, — продовжив він. — Висунемо звинувачення обом. До роботи.

На цьому нарада скінчилася.

Підозрювані знову усамітнилися зі своїми адвокатами, і Чендлерові думки повернулися до нещодавно розкритої таємниці. Однак дзвінок до Тері нічим не зарадив би, а знову повертатися до цього з Мітчем йому не хотілося.

Намагаючись відволіктися, сержант вирішив навідатися до криміналістів, які влаштувалися в ратуші за кілька сотень метрів далі вулицею. Укритий тріщинами будинок із червоної цегли скидався на склад із муляжними вікнами. Такої активності тут не бачили з часів вербувальної кампанії наприкінці Другої світової війни, коли точилися запеклі

дискусії про те, чи варто містечку відправляти людей на боротьбу проти іншого світу. Тоді все закінчилося невеличким заколотом, а мер і за сумісництвом власник пабу «Хитавиця» Гаррі Вінтер зробив із церемоніальних ланцюгів імпровізоване ласо, щоб розкидати найзапекліших бунтарів. Цей вчинок з'явився на передовицях усіх газет і гарантував Гаррі ще десять років перебування на посаді.

Коли Чендлер увійшов досередини, до нього звідусіль прикипіли підозріливі погляди. Лише після того, як він продемонстрував документи, йому показали командувачку Ребекку Пател, яка поводилася до болю офіційно й наднеупереджено. Ця жінка ідеально пасувала до своєї роботи.

— Що ви маєте? — поцікавився Чендлер.

— Маємо? Вам слід бути конкретнішим, сержанте. — Доктор Пател не марнувала часу.

— Дізналися щось нове про тіла... чи встановили, кому вони належали?

Жінка похитала головою, наче Дженкінс був дитиною, яка попросила її підсумувати сенс життя п'ятьма словами або менше.

— Зараз зарано казати щось точно з цього приводу, сержанте. Поки що ми маємо лише попередні результати.

— Мене влаштують і попередні.

Командувачка насупилася. Доктор Пател була не схильна до жартів жінка, така ж безбарвна, як її халат, але Чендлер припускав, що ці вимоги висувала до неї сфера діяльності: ретельне вбрання, ретельний підхід до роботи.

— Ми визначили, що серед жертв було четверо чоловіків і дві жінки, усім було від двадцяти до сорока років, але початкові припущення можуть змінитися принаймні для двох. Усі були вдягнуті, але не мали документів. Зараз ми працюємо над відтворенням відбитків, можливо, це одразу дасть результат. Попередній огляд не виявив ознак сексуального насильства. Важливо і, гадаю, вам кортить дізнатися про це, що, вочевидь, усі жертви були задушені мотузкою. Странгуляційні борозни є на всіх тілах, підхід не був дивним або унікальним — просто чиста сила.

— Це попередні результати? — усміхнувся Чендлер, сподіваючись хоча б на дрібку гумору.

Ребекка тільки кивнула.

— Більше немає інформації, яку б я могла чи хотіла оприлюднити просто зараз. Ми своєчасно підготуємо звіт. І я б просила вас не розголошувати пресі нічого з того, що пізніше, коли ми отримаємо вичерпні результати, може виявитися хибним.

Вона підняла брови, натякаючи, що готова вислухати його наступні запитання, але краще, щоб їх не було.

32

Чендлер повернувся до відділка, коли Мітчелл повідомляв підозрюваним у присутності їхніх адвокатів, що їх звинувачують у шістьох убивствах. Обидва були приголомшені. Обидва наполягали, що поліція припускається страшної помилки. Обом наказали зберігати мовчання їхні юристи, які повторили Мітчеві скарги клієнтів у найрізкішій формі, нагадали, що чоловіки не визнають себе винними, тож саме так слід до них ставитися, і лютилися, що поліція так пізно викликала їх. Це було схоже на словесний балет — їхні скарги були такі ж узгоджені, як і свідчення їхніх клієнтів.

Попри те що підозрювані були за ґратами, а звинувачення висунуті, Мітч гнівався.

— Гіт вирішив поскаржитися. На наше поводження з ним. — Інспектор похитав головою, жовна під вилицями випнулися. — Я взяв його, а цьому серійному вбивці, який прославить моє ім'я в цілій Австралії, а може, й у цілому світі, вистачає нахабства жалітися на те, як ми з ним поводимося.

— А що Ґабрієль?

Схоже, Мітча ще більше розгнівало те, що хтось відводить увагу від Гіта.

— Навіть не писнув.

— Напевно, береже сили на майбутнє.

Мітч насупився.

— Що ви маєте на увазі?

— Я маю на увазі ваш напад на нього. Ґабрієль може приберегти цю інформацію на майбутнє, щоб скористатися нею як розмінною монетою.

Ендрюс мовчав, жовна знову взялися до роботи.

У дверях з'явилася Фло.

— Прес-конференція, інспекторе. — Ляснувши рукою по столу, Мітч підвівся і помчав до журналістів, щоб повідомити їм про висунуті звинувачення. Чендлер зачудовано слухав, як його колишньому напарникові бракує звичної чіткої манери викладу, як зникла кудись його впевненість. Інспекторові заважала власна злість на докучливих журналістів. Він утратив блискучий контроль і знову перетворився на того збентеженого підлітка, немов із землі, на якій він виріс, повстала якась хвороба часів юності й заразила його. Войовничість підозрюваних зруйнувала його плани примчати, влаштувати облаву на злочинців і знову змитися на узбережжя. З Тері. І Чендлеровими дітьми.

Оголошення про звинувачення здійняло галас не лише навколо відділка, але й у містечку; місцеві жителі приєдналися до журналістів, бажаючи на власні очі побачити зло, яке запанувало навколо. Убивства не були чимось звичним у Вілбруку. А масове вбивство було немислиме.

Але дискомфорт відчував не лише Мітч. Коли місцеві зібралися гуртом, Чендлерові довелося пояснити наляканим жителям міста, що все спокійно, а підозрювані за ґратами. Спарра Телбот навіть змусила його присягнутися.

Уклали та опублікували дві офіційні повістки, що запрошували Ґабрієля Джонсона і Гіта Девіда Барвелла з'явитися завтра вранці перед судом.

Чендлер майже не сумнівався, що Мітч наполягатиме, щоб він залишився у відділку, тримаючи його подалі від дітей і додаючи собі шансів у їхній із Тері справі про опіку, але той був занадто зайнятий повідомленням про звинувачення, тож сержант пішов додому.

Сара приклеїлася до телефона, а Джаспер потягнув тата до гаража і наполягав, що вони мають витягнути його карт. Поклавши машинку на під'їзну доріжку, Чендлер побачив, що за зиму задня вісь розхиталася і вимагає

трохи роботи, але Джаспер не мав настрою ремонтувати те, чим можна скористатися негайно. Втиснувшись на пластикове сидіння, яке вони зняли зі старого багі, малий вимагав, щоб тато покатав його у дворі. Таке безтурботне ставлення до безпеки нагадало Чендлерові, як він у юності гасав на мотоциклах. Джаспер завжди був укритий подряпинами — ще й через те, що бабуся з дідусем не встигали за онуком і зазвичай опинялися на місці подій вже після аварії. Гулясті колінця малого, що стирчали з шортів кольору хакі, зараз справді були прикрашені кількома порізами й кірочками, наче малого добряче потягали крізь ожинові хащі. Такі рани змусять будь-кого, хто вирішуватиме справу про опіку, подумати двічі. Утім Чендлер був певен, що суддя погодиться: дітей неможливо контролювати весь час. Сльози були частиною дорослішання, а Джаспер однаково ніколи не рюмсав довго, його життя було суцільною низкою пригод: фортеці й фокуси, копи та грабіжники. А тепер ще й убивці.

Після приємної родинної вечері Чендлер поклав сина до ліжка і прочитав йому казочку — фантастичну вигадку про роботів і космічні кораблі на далекій планеті, де замість води текла піниста кола і все навколо було їстівне — це був плагіат якогось дитячого віршика, якого він не міг точно пригадати. Джаспер заснув ще до того, як тато перегорнув другу сторінку — далися взнаки вечірні зусилля.

Наступною зупинкою була Сара. Вона скрутилася калачиком в ліжку, тримаючи телефон за кілька сантиметрів від обличчя. Увійшовши, Чендлер почувався нерішуче, чекав, що зараз пролунають запитання, на які йому не хотілося відповідати. Вирішив спершу не ризикувати.

— Як минув твій день, люба?

У відповідь почув лише бурмотіння. Гарний це знак чи поганий, Чендлер не знав.

— Нічого захопливого?

— Першого причастя ще не було.

— Ага, мені шкода. Але є...

— Софі каже, що сталося вбивство і що у вас є вбивця. Аж двоє.

От тобі й перестороги. Чендлер відкашлявся.

— Розслідування ще триває.

— Тату, я не дитина. Ти можеш розповісти мені.

— Навіть якби це було правдою, я не зміг би тобі розповісти.

— Це правда.

— Тобі немає про що турбуватися. Усе під контролем.

— Тоді чому ти — вони — не дозволили відбутися першому причастю?

— Знадобиться час, щоб усе владнати. Припускаю, що це станеться зовсім скоро. Можливо, за кілька днів.

— Ох. — Її голос не був ані щасливий, ані сумний. Чендлер вирішив змінити тему.

— Хочеш порепетирувати зі мною?

Дівчинка похитала головою.

— Я все знаю.

— Знаєш свої слова?

— Так.

— І знаєш, у яких гріхах сповідатимешся?

Вона кивнула.

— І що ж це за гріхи?

— Не скажу, — заперечила донька, широко розплющивши очі.

Чендлер вдав, наче приголомшений.

— Це щось аж таке погане? Мені слід викликати Джима і Таню, щоб записати свідчення?

— Ні-і-і-і, — зайшлася від сміху Сара.

— Тоді чому не можеш сказати?

— Це має бути секрет, — пояснила дівчинка, а тоді подивилася на батька великими карими очима. — Хіба що ти розповіси мені, в чому сповідався. На своєму першому причасті.

Чендлера загнали в кут. Він не міг пригадати, яким був його найбільший гріх. Напевно, щось повсякденне, що здається дуже важливим, коли тобі одинадцять. Якби його запитали, в чому він хоче покаятися зараз, він точно знав, що б це було. Попросив би пробачення за всіх, кого підвів протягом цих років. Тері... Сару... Джаспера... Мартіна.

Чендлер легенько поцілував доньку в чоло. Вона сказала йому, щоб ішов і дав їй поспати.

Повернувшись до вітальні, чоловік побачив, що його батьки поринули в якусь телевізійну гру, нову материну примху — блимання вогників, надміру захоплені учасники. Усі були вдома, і все було нормально. Аж поки хтось не постукав у двері.

— Я відчиню, — сказав Чендлер, перш ніж мамі вдалося виборсатися з обіймів дивана. Він радів, що встиг.

Відчинивши двері, сержант побачив обтіпаного Мітча, що тіснився на сходах. Сьогоднішній костюм криво висів на плечах, як похилені терези Феміди; чоловік прихилився до підпорок ґанку, зім'явши сорочку.

— Що ти тут робиш, Мітче?

— Так, *Мітче*, — озвався Ендрюс, підіймаючи вгору напівпорожню пляшку з якоюсь коричневою рідиною, напевно, бурбоном. Широке денце і товсте скло підказували, що це дорогá пляшка. — Сьогодні ввечері я більше не «інспектор», еге ж?

— Чого тобі треба? — поцікавився Чендлер.

— Випити. Перемир'я.

Мітчів голос був гучний. Він був майже п'яний, і приховати це ледве вдавалося.

— Перемир'я? — Те, що мало нагадувати про старі часи — вони з Мітчем зависають на ґанку, — здавалося чимось лиховісним. Зіпсовані спогади.

— Гадаю, ми не з того почали.

Чендлер зітхнув.

— Послухай, Мітче, я ціную це, але вже пізно, і я намагаюся провести час зі своїми дітьми. А п'яний ти на моєму ґанку — останнє, що мені потрібно.

— Я не п'яний, — заперечив Мітчелл, підвищуючи голос.

Чендлер зачинив двері позаду себе.

— Слухай, ти мусиш іти. Ми... Я мушу до завтра владнати все. У дітей школа, у Сари за кілька дні перше причастя. Я мушу підготуватися до того, що моя колишня дружина спробує вкрасти моїх дітей. — Не надто вигадливий удар, але сказати це було приємно.

Мітч сплеснув руками в повітрі.

— Ох, ну ж бо. Тут немає нічого особистого.

— Нічого особистого? — засичав Чендлер, озираючись через плече на той випадок, якщо там підкрадалася його мама. — Як... коли... ви двоє вирішили втягнути дітей — *моїх дітей*... у це?

Мітч помотав головою, верхня частина його тулуба за секунду приєдналася до цього руху в довгому п'яному похитуванні.

— У неї ця ідея виникла задовго до того, як ми зійшлися.

— Просто йди, Мітче. Ти п'яний.

Мітчелл вдарив у відповідь:

— Знаєш чому? Тому що тут більше немає чим зайнятися. Ці діти робитимуть те саме — вони не матимуть чим зайнятися і стануть такими ж *лохами*, як ти.

Чендлер подивився на свого колишнього напарника.

— Називай мене, як хочеш. Принаймні я не женусь за публічністю, наче якась медіахвойда.

— Господи, Чендлере, приєднайся до цього століття. Публічність усюди. Піар тепер *король*. Квоти, прес-релізи. Плани зборів і видатки на сантиметри колонок. Я мушу боротися за бюджет і отримувати його, все мусить або добре вдаватися, або перетворюватися на повне лайно. Мені більше подобається перший варіант. — Він примружив очі, вчепившись у підпірки, щоб не впасти. — Ти заздриш?

— Заздрю?

— Ага, тому, що я з Тері. Може, ти не забув про неї. Вибір тут, звичайно, так собі, але напевно є хтось достатньо в розпачі.

Мітч рохнув від свого жарту, але з Чендлера було досить і він ступив крок від дверей, щоб подивитися йому в очі.

— Забирайся, Мітче, поки...

— Поки що? — поцікавився той, відштовхнувшись від колони і виявивши, що світ трохи хиткіший без опори.

— Поки не сталося нічого такого, про що ми обидва пошкодуємо, — відповів Чендлер.

Вирішивши, що з нього досить, Мітч зійшов із ґанку до сухого, випаленого садка.

— Я шкодую, що повернувся, щоб займатися цим лайном, — сказав він, — але я ним *займатимусь*. — Похапцем

розвернувшись, він пошкутильгав уздовж газону й зник у темряві.

Ще один небезпечний персонаж розгулював містом.

33

2002

Через вісімнадцять днів пошуки зупинили; покласти їм край змусило погіршення прогнозу погоди на наступні кілька тижнів — датчик температури сягнув позначок від сорока п'яти до майже п'ятдесяти градусів. Така погода робила перебування у дичавині з обмеженим запасом свіжої води небезпечним. Тому Білл і керівники Перта забрали у Чендлера право вирішувати.

Коли Сильвія почула ці новини, її плечі опустилися — мова тіла підказувала, що померла остання надія. Однак Артурова рішучість нікуди не поділася. Звернувшись до учасників поспіхом зібраної прес-конференції, чоловік оголосив про свої наміри продовжувати пошуки й повідомив журналістам, що поліція, може, й покинула Мартіна напризволяще, але вони з Богом цього не зробили, тож він повертається в дичавину, цього разу з власним планом наступу.

Таке одкровення стурбувало всіх причетних, але ні поліція, ні будь-хто інший не могли нічого вдіяти, щоб зупинити Артура, адже йшлося про його власну волю й громадські землі. Саме тому Білл відтягнув Чендлера з Мітчем убік і попросив залишитися з чоловіком, переконатися, що більше нічого не піде шкереберть, і спробувати переконати його зупинитися. Не дати цілій родині стрибнути в шахту заради порятунку Мартіна й загинути там самим.

Але Артур був не зовсім самотній у своїх пошуках: сто п'ятдесят доларів винагороди переконали декого з «добровольців», що ще залишалися поруч, продовжити пошуки. Тих, хто був у формі, мав змогу й сміливість продовжувати. Це привело до Артура дивакуватих і химерних людей: дехто шукав пригод, дехто полював за грошима, але всі однозначно були трохи схиблені. Тому обтяжливе завдання наглядати за бандою найманців із нестабільною психікою

та родиною, що от-от вибухне, серед сорокаградусної спеки поклали на двох новобранців — Чендлера й Мітча.

Зіщулившись у затінку евкаліптів, Мітч інструктував групу. Усього їх залишилося дев'ятеро — п'ятьом за їхню роботу платили, а якщо рахувати його та Чендлера, то сімом. Семеро найманців, літній чоловік і дитина шукали одного загубленого хлопця. Мітч віддавав накази триматися щільно і попереджав, що може викликати гелікоптер і силоміць відправити всіх назад, якщо вони його не слухатимуться.

Найдосвідченіші бушмени, що вважали себе розумнішими за якихось зелених копів, негайно проігнорували Мітчеллові погрози. Це була їхня земля і вони поведуть Артура до сина власними методами, якими б хаотичними та туманними б вони не здавалися. Чендлер приватно попросив їх утриматися від таких надміру оптимістичних діалогів, але тут зрозумів, що не має ні над ким справжньої влади. Тут у горах ніщо не цінувалося більше за вміння виживати, у цих хащах верховенство закону перетворювалося на небажану перешкоду. Вони мали форму, але не вплив. Вони були тілоохоронцями з блискучими значками, няньчилися з родиною зниклого та рештою і відклали власні пошуки, щоб пильнувати за своїми підопічними.

Пошукова група негайно розсипалася по місцевості, як обтріпані нитки, що стирчать з одного клаптика тканини; їхні дослідження керувалися радше інстинктом, ніж якимось планом; у цю стратегією вселяв надію їхній духовний лідер, Артур. Літній чоловік вірив, що знайти його старшого сина можна не завдяки порядку, якого вони дотримувалися минулі вісімнадцять днів, а завдяки певній формі хаосу. Однак цей хаос означав, що загальний прогрес сповільнився: замість десяти кілометрів на день вони ледве долали половину; напрямок пошуків визначався навмання; йшли вони під керівництвом одного копа, що не хотів там бути, і другого, якого мало цікавив емоційний добробут групи, але приваблювала можливість зробити собі ім'я.

Чендлер робив усе можливе, тримаючись поближче до Артура і його сина, але регулярно гублячи їх: хлопчик гасав

сам по собі, з'їжджаючи за якісь брили або зникаючи за гребенем хребта, і це змушувало офіцера несамовито дряпатися за ним, щоб виявити, що малий заглибився у розглядання якоїсь лискучої чорної комахи в грязюці або відриває від дерева кору, ніби в себе на подвір'ї.

Проте хлопчик був просто нестримний. А Чендлера більше непокоїв Артур. Розум літнього чоловіка відмовляв. Дженкінс залишився сам на сам зі спробами відволікти його від пошуків, розмовляючи про що завгодно — від велетенських просторів до останніх футбольних рахунків — і докладаючи всіх зусиль, щоб жахлива правда не випливла і не зжерла мозок старого.

34

День розпочався з публікації попереднього звіту криміналістичної експертизи. Він підтвердив те, що Чендлер уже знав: усіх шістьох жертв задушили мотузкою. На жаль для тих, хто займався розслідуванням, це була не одна й та сама мотузка. Більше не виявили нічого суттєвого, крім того, що кайдани, які він так майстерно знайшов, виявилися пшиком — полум'я знищило всі сліди ДНК і відбитки пальців. Сержант сподівався, що вони принаймні підкажуть їм, хто ж із двох був закутий. У звіті була інформація про те, що злочинець правша. І Ґабрієль, і Гіт були правшами, тож це нічого не дало. Сліди крові, знайдені на одному з менш пошкоджених інструментів, збігалися з ДНК кількох похованих жертв, однак знову ж таки не було нічого, що стосувалося б підозрюваних, — пластикові руків'я розплавилися і перетворилися на щось невпізнаване так само, як посмертні маски небіжчиків, які криміналісти намагалися скласти докупи, щоб просунутися в їхній ідентифікації.

Через поганий стан тіл, єдине, що вдалося дізнатися, — що останньою жертвою, три чи чотири тижні тому, став худорлявий чоловік тридцяти з гаком років. Кістки обох ніг були зламані, але зрослися; травми були швидше дитячі, ніж заподіяні вбивцею. Інших слідів тортур чи знущань не було, і Чендлер відчув таке-сяке полегшення від того, що їхній убивця, можливо, не такий садист, як вони

думали. Однак він був достатньо ненормальний, щоб відправити принаймні шістьох людей до їхнього творця.

Джон Доу[1] був нещодавньою жертвою, а решта — ні. За приблизними оцінками, найдавніші жертви померли десь два-три роки тому, і від них залишилися лише кістки та фрагменти одягу. Усі сподівалися, що відбитки зубів допоможуть зіставити тіла з кимось зі списку зниклих людей, проте це був тривалий адміністративний процес. Останній рядок у звіті підтверджував те, що Чендлер уже знав: клапоть, знайдений на руків'ї кирки, дійсно був із Гітової сорочки.

Невже Барвелл був такий недоумкуватий, що залишив вагомий доказ там, де його могли знайти? Звичайно, він не міг знати, що могили знайдуть, але як таке могло статися? Може, Гіт поспішав, закопуючи Джона Доу, поки нова жертва — Ґабрієль — чекала в повітці, наче то був якийсь убивчий конвеєр? Але ж чоловік у могилі був мертвий уже кілька тижнів. Навіщо так довго зберігати тіло, не ховаючи його? У такій спеці небіжчик у хижці одразу почав би тхнути. І для чого зберігати його, а потім квапливо ховати? Жодного посмертного втручання у тіло, сексуального чи ще якогось, не виявили. Була ймовірність, що Чендлер переоцінював Гітів інтелект, але жодна з відповідей не здавалася доречною.

Попри здоровий глузд сержант відшукав Мітча. Той, удаючи, наче нітрохи не страждає від похмілля, вже звично сховався у привласненому кабінеті, опустив жалюзі й витріщався на мапу на стіні, яка зображала місто з Пагорбом.

Чендлер відкинув усі спроби привітатися й одразу взявся до справи — досить голосно, щоб змусити Мітча зіщулитися.

— У мене є теорія.

Інспектор заплющив очі та не відповідав.

— Щодо клаптика сорочки, який ми знайшли...

---

[1] В англомовних країнах так протягом поліційних розслідувань називають невпізнане чоловіче тіло. Для жінок використовують псевдонім «Джейн Доу».

— Перш ніж ви продовжите, дещо з приводу минулої ночі, — увірвав його Мітчелл. Чендлерові не хотілося про це говорити. Там нічого було обговорювати.

— Це не стосується минулої ночі.

Гаряче нерухоме повітря душило кімнату. Мітч озвався перший:

— Гаразд, продовжуйте.

— Гадаю, Гіта підставляють. Це робить Габрієль.

Мітч не реагував, тож сержант повів далі:

— Він створює враження, що відповідальний за вбивства — Гіт. Ми знайшли загорнуту в шматок Гітової сорочки кирку, і це прив'язує його до місця подій. Але ви вже бачили попередній звіт криміналістів, де стверджується, що остання жертва померла три чи чотири тижні тому.

Мітчелл повільно кивнув:

— Так, і?..

— Ну, земля навколо тіла була розкопана значно пізніше. У ній досі є трохи вологи, отже, жертву або поховали за кілька тижнів після смерті, — а ви знаєте, що в таку спеку сморід мертвого тіла зробив би хижу нестерпним місцем, тож не схоже на правду, що вбивця тримав би його біля себе, — або хтось розкопав землю пізніше. І причина для цього може бути лише одна. Щоб підкинути докази.

Чендлер сподівався, що інспектор хоча б мить мовчки обдумає його теорію, але той негайно заторохтів у відповідь:

— Однак Ґабрієля взяли першим, чи не так? Правду кажучи, він сам здався. Двічі.

— Правильно, але, як стверджував Гіт, він ніяк не міг дістатися сюди швидше. Саме тому він спробував украсти машину.

— Але ми не маємо ніяких гарантій, що після крадіжки він збирався приїхати до відділка; тільки його слово, та воно для мене нічого не вартує. Доказ, який ми маємо, сержанте, вказує на Гіта. Проте ми триматимемо їх обох тут, поки не зберемо щось конкретніше.

— Ви неправильно все трактуєте, — заперечив Чендлер. — Це не Гіт.

— А ви хапаєтесь за соломинку, сержанте.

— Але їхня змова безглузда.

Мітчелл увірвав його, не підвищуючи голосу, проте в кожному його слові відчувалася рішучість:

— Сержанте, ми висуваємо звинувачення і панові Барвеллу, і панові Джонсону.

Була якась іронія в тому, що за нормальних обставин перше причастя його доньки відбувалося б саме тоді, коли Чендлер прямував до церкви, де поспіхом зібрався мировий суд. Ці люди мали тяжчі гріхи, ніж ті, в яких збиралася сповідатися Сара.

Елеанор Вайт, яка мала головувати на слуханнях, заплила всередину. Вона працювала місцевим мировим суддею двадцять п'ять років, однак навіть тугий вузол, у який було затягнуте сріблясте волосся, не міг стримати її збудження. Правду кажучи, ця справа вперше за багато років повернула місто до життя, витягла на поверхню моторошне захоплення місцевого населення смертю, з яким не могли позмагатися жодні парки розваг чи атракціони.

Чендлер залишався простим глядачем; Мітч наказав своїй команді приготувати і привезти підозрюваних під пильним наглядом їхніх адвокатів, рівень бойової готовності сягнув своєї межі, поки інспекторові офіцери із надмірною уважністю вели чоловіків із камер до машин, а потім затискали кожного з них на заднє сидіння окремих автівок. Так було до останньої секунди. Помітивши вдалу нагоду, сержант застрибнув на заднє сидіння Ґабрієлевої машини, випередивши Йогана. Офіцер загону розлючено витріщився на нього, та Чендлер мав вище звання, а Йоганові бракувало підтримки боса, що вже поїхав у першій машині з Гітом, якого довелося всадовити туди силою. Проштовхнувшись і влаштувавшись поруч із Ґабрієлем, сержант оцінив його реакцію, але нічого не свідчило про те, що підозрюваний надмірно переймається — він просто совався, наче липкі шкіряні сидіння завдавали йому дискомфорту. Усе інше в ньому видавалося безтурботним.

Подорож минула звично, і Чендлер без пригод відвів свого підозрюваного від машини до тісного вестибюля будівлі. Там зібралося стільки копів та чиновників, що

дихати було важко, а напруга сягнула межі. Усі яструбами спостерігали за підозрюваними, а вони своєю чергою витріщалися один на одного з протилежних боків вестибюля і чекали, коли оголосять їхні імена. Чендлер розумів, що все це — проста формальність. Обидва дали зрозуміти, що не визнають себе винними і жоден із них не вийде під заставу, та її й не призначать, зважаючи на ризик втечі.

Гіта викликали першим. Чендлер відвів усередину підозрюваного і його стомленого на вигляд адвоката.

У залі все було розставлено, як на одному із жахливих Сариних шкільних спектаклів: відповідальна особа розмістила лави рядками, щоб місця вистачило численним полісменам і представникам преси. Та місця однаково бракувало, і журналісти вишикувались вервечкою під стінами, щось бурмочучи й наготувавши блокноти й олівці — записувати перебіг подій. Щоб додати процедурі офіційності, масивний письмовий стіл із червоного дерева, який належав преподобному, притягнули з сусіднього приміщення і встановили перед підвищенням; за ним сиділа Високоповажна суддя Вайт, яка мала сповнений надзвичайної гідності, однак дуже самотній вигляд, адже за компанію їй були лише охайно складені стоси свідчень. Коли жінка скликала суд, все її нервове збудження, схоже, кудись зникло. Зачитуючи Гітові звинувачення у вбивстві шістьох людей, суддя Вайт говорила чітко й обдумано. Підозрюваний достатньо голосно, щоб почули всі присутні, заскиглив, що він цього не робив; журналісти нетерпляче взялися записувати інформацію про непохитність свідка і його полохливу мову тіла. Коли настав час його слова, Гіт виголосив: «Невинний». Сказав він це впевнено, хай навіть емоційно. Чендлер дивився на чоловіка, якого вважав невинним, і не міг зробити нічого, щоб зупинити процес. Щоб довести Гітову невинуватість, йому доведеться попрацювати.

Після деяких формальностей юрист попросив про заставу і почув відмову, а тоді підозрюваного вивели до потертих лавиць, що рядами вишикувалися у вестибюлі; його груди здіймалися й опадали від глибокого дихання.

Наступним був Ґабрієль. Він не вмостився на лавицях, а зіщулився на товстому кам'яному підвіконні, розхи-

туючись туди-сюди, і в блакитному світлі, що лилося з вітражного вікна, скидався на ембріон. Його маска спокою дала тріщину. Мітч підійшов до Ґабрієля і поклав руку йому на плече — знак підвестися. Чендлер підскочив, щоб допомогти, аж тут Джонсон нарешті випростався і встав, високо піднявши голову і прикипівши поглядом не до Мітча, не до широких подвійних дверей, що вели до тимчасової зали суду, а до Гіта.

Вони рушили вперед. Поки Мітч відганяв роззяв із дороги, Ґабрієлева поведінка нагадала Чендлерові ходячого мерця, що робить останні кроки перед зустріччю зі своїм катом; похмуру тишу порушувало лише його приречене човгання. Сержант зайняв позицію, коли підозрювані розминулися і між ними залишилося менше двох метрів. Відколи чоловіки разом впали з гребеня, вони ще не бували так близько один до одного.

Ґабрієль блискавично вивільнився. Опустивши плече, він вислизнув із Мітчевих рук і кинувся до Гіта, що заклякло сидів на лавиці; кайданки, в які були закуті Ґабрієлеві зап'ястя, ковзнули на підлогу.

Його стрімкий рух усіх заскочив зненацька. Чендлер приголомшено застиг, наче став свідком чарівного фокуса, що відбувся простісінько перед ним: Ґабрієлеві руки звільнилися від ланцюгів, майстер втечі на мить змусив натовп заціпеніти від подиву. Джонсон кинувся на Гіта, повалив того на підлогу і спробував загнати йому в горло гострі краї зв'язки ключів. Гітів вереск вивів Чендлера зі ступору. Відштовхнувши Ґабрієлеву адвокатку з дороги, сержант кинувся на її клієнта.

Блок вдався добре і змусив Ґабрієля покинути свою жертву; Чендлер із підозрюваним покотилися, не контролюючи власних рухів і збиваючи з ніг тих, хто стояв неподалік, та кінець кінцем сержант впустив чоловіка, який вислизнув із його рук.

Поки Чендлер підводився зі штучного мармуру підлоги, Ґабрієль уже схопився на ноги й помчав до дверей. Ропер заблокував вихід, тягнучись до зброї. Джонсон налетів на нього, вдарив у діафрагму, збив із ніг та одним рухом вихопив із рук зброю, а тоді вибіг із церкви і кинувся до міста.

Біжучи до дверей, Чендлер вихопив свого пістолета. Перед ним на сходах і паркувальному майданчику вишикувався натовп наляканих і спраглих до інформації журналістів, операторів та місцевих жителів. Ґабрієль мчав гудроном і розганяв юрбу перед собою, розмахуючи в повітрі вкраденою зброєю. Піднявши власний пістолет, сержант націлився на Ґабрієлеві ноги, впевнений, що влучить із такої відстані. Та щойно втікач ступав крок, натовп за ним знову сходився, журналісти оберталися, щоб наздогнати підозрюваного, оператори тягнули своє обладнання, намагаючись не відставати від репортерів, які рвонули вперед.

— Геть із дороги! — крикнув Чендлер, наштовхнувшись на якогось оператора, чиє записувальне обладнання розхитувалося туди-сюди, як куля-молот[1]. Щойно він прорвався крізь основну масу людей, несподівано відкрилася пряма видимість. Чендлер приготувався стріляти, але Ґабрієль зник за рогом відділка.

Сержант кинувся за втікачем, Таня, Джим, Мітч і строкатий натовп його підлеглих не відставали, затяті журналісти і кілька місцевих теж мчали за ними. Інспекторовий пронизливий і не надто владний вигук «Тримайте його!» заглушив гупання ніг та схвильовані верески.

Чендлер навіть не встиг дістатися до рогу, як його обігнала молодша й спортивніша пара — Фло та Сан зі зброєю напоготові.

Поки переслідувачі бігли вздовж авеню Короля Едуарда, місцеві жителі висували з дверей і вікон голови, щоб подивитися, що там за галас.

— Назад! — наказав їм Чендлер, відчуваючи, як уже зважніли ноги.

На його наказ ніхто не зважав. Поки не пролунав перший постріл. Тоді містяни зникли всередині так само швидко, як з'явилися.

— Не стріляй, трясця! — закричав Чендлер, намагаючись визначити, хто розпочав стрілянину, а навколо нього вже роїлися журналісти.

---

[1] Сталева куля, підвішена на тросі до стріли екскаватора або крана, нею руйнують цегляні стіни.

Утім божевілля навколо допомогло Ґабрієлеві збільшити відстань між ними, він був уже за кілька сотень метрів попереду, а Фло і Сан щодуху намагалися наздогнати його.

Раптом Ґабрієль кинувся на дорогу, прямісінько під колеса приземкуватого жовтого «гольдена». Завищавши колесами, машина зупинилася. Пані Азертон, вчителька місцевої початкової школи, наполовину висунулася з автівки, аж раптом їй в обличчя націлився пістолет. Залізши всередину, Ґабрієль розвернув хетчбек і помчав геть уздовж вулиці Скотта; хтось невідомий знову вистрілив навмання, шалена куля, не влучивши, засвистіла десь удалині.

Ось так Ґабрієль зник. Уже вдруге. Фло і Сан продовжували марно переслідувати машину аж до Логанз-вей, а назирці за ними мчали журналісти, полюючи на останній кадр, але без автівки впіймати підозрюваного не вдалося.

Мітч стояв біля Чендлера і важко переводив подих.

— Якого хріна ти відпустив його? — крикнув інспектор.

— Я цього не робив. У нього, мабуть, були ключі.

— І як він їх роздобув? — виплюнув Мітч. — Закладаюся, до цього причетні ваші грьобані некомпетентні офіцери.

Він не дав Чендлерові шансу захиститися — негайно увірвався до радіоефіру і вдруге за два дні поставив на вуха цілий регіон.

35

Через десять хвилин після Ґабрієлевої втечі Мітч зібрав свій загін і роздав їм інструкції. Мобілізувати увесь транспорт і попередити, що втікача слід вважати озброєним і надзвичайно небезпечним.

— А як щодо Гіта? — поцікавився Чендлер, коли Мітч завершив свою промову. — Ми мусимо залишити його під вартою.

Репортери зібралися неподалік і викрикували свої запитання, бажаючи знати, що робитиме поліція з убивцею, який спокійно розгулює вулицями міста. Як йому вдалося звільнитися? Як вони збираються захистити місцеве населення? Запитання не вщухали, лунаючи, наче черга з автоматичної зброї.

Мітч помовчав, його погляд забігав, наче інспектор щойно згадав, що має ще й другого підозрюваного.

— Нам слід зосередитися на тому, який зараз на волі, сержанте.

— Я згоден, але Ґабрієль налаштований вбити Гіта. Хай які в нього на це причини. Може, той має про нього якусь інформацію? Про яку ми не подумали?

Їх увірвав Йоган. Жовтий «гольден» бачили неподалік він Локриджа.

Машина мчала дуже швидко. Мітч наказав Йогану переказати це тим, хто вже патрулював вулиці. Майже одразу вони отримали ще одне повідомлення, яке підтверджувало попередню інформацію. Поліція розділилася, Мітч залишався в постійному контакті зі своєю командою — верещав офіцерам у слухавці накази упіймати Ґабрієля, а потім волав на тих, хто був поруч, щоб тримали клятих журналістів подалі від нього.

— Бачу його. — Рішучий голос прорвався крізь радіобалаканину. Таня.

— Де ти? — втрутився Чендлер. Його не займало, чи сподобається це Мітчеві, адже Таня була однією з його офіцерів.

— На Батчерз. Він намагається вкрасти...

Радіосигнал увірвався. Чендлер уявив Батчерз — ґрунтівка, що тягнулася на південь до залізних рудників і неприборканої пустелі.

— Не наближайся впритул, — наказав Мітч. — Рушай за ним. — Сигнал повернувся, до їхніх вух полилося важке дихання і нестямні рухи. Мікрофон терся об тканину. Знову прорізався голос.

— Я можу...

Дзвінок увірвався.

— Лайно! — Чендлер подивився на Мітча, який вже наказував по радіо всім доступним силам зібратися на Батчерз. — Я піду, — сказав сержант.

Мітч кивнув, а тоді крикнув Луці:

— Луко, дай нам машину!

За хвилину сирена змусила натовп неохоче розступитися і породила нову хвилю запитань від преси.

Поки вони бігли до машини, в ефірі затріскотів чийсь голос. Це був Стів Кіррібу, шахтар і батько шістьох дітей, що пасли невеличке стадо худоби неподалік від Батчерз. Його голос дзвенів від хвилювання.

— Ченде? Сержанте?

— Так, Стіве, — озвався Чендлер.

— Хтось із твоїх хлопців... дівчат... лежить тут, у нас. — Чендлер затамував подих. *Лежить*... Невже вона зустрілася з ним сам на сам?

— Ченде?

Сержант вдихнув трохи повітря.

— Так, Стіве... З нею все гаразд? — Відповіді не було. Протяжний голос Стіва зник у галасі радіокомунікації. — Луко, тисни на газ, — наказав сержант.

Офіцер послухався, прокачана поліційна машина мчала моторошно тихими вуличками — люди або заховалися в будинках, стежачи за звітами по телебаченню, або юрмилися навколо відділка та в церкві.

— Тільки б із нею все було гаразд.

— Щоб вона могла завадити йому втекти, — погодився Мітч. Чендлер сердито глипнув на колишнього напарника, гудрон під колесами перетворився на болото, машина несподівано втратила зчеплення, і її задній кінець заметляв дорогою.

Проїхавши кілька кілометрів уздовж Батчерз, вони знайшли «гольден» біля ферми Чакера Нельсона — машина стояла під кутом до канави, немов щось змусило її різко зупинитися. Задні вогні горіли, мотор працював. Коли Лука під'їхав до неї, Чендлер вискочив, не дочекавшись зупинки; інші поліційні автівки вже вишикувалися позаду них.

Одразу за порожнім «гольденом» на підніжжя одного зі стовпчиків паркана спиралася Таня. Чендлер відчув неабияке полегшення, що вона була жива і зніяковіло дивилася на нього, з туго затягнутого волосся тягнулася вузька цівка крові.

— Вибач, — озвалася жінка.

— Забудь про це, з тобою все гаразд?

— Нормально. Кілька синців, розбита голова, — відповіла вона, безсило спираючись на стовпчик.

— Чому ти наблизилася до нього? — Чендлер спитав це трохи наполегливіше, ніж хотів.

— Щоб спробувати зупинити його, — відказала Таня, тепер розгнівано.

Чендлер кивнув, мовчки перепрошуючи.

— Що сталося?

— Він запаркувався біля воріт і намагався завести Чакерів квадроцикл. Я подумала, що шум цього старого доробла допоможе мені підкрастися до нього, але, здається, він побачив мене у дзеркалі. Ударив мене, перш ніж я встигла повалити його на землю. Я гадала, що він мене вб'є, але він натомість запитав, як мене звуть. Коли я відповіла, він вдарив мене пістолетом.

— Як тебе звуть? Більше він нічого не казав? Нічого про те, куди прямує? — нетерпляче втрутився Мітч.

Таня похитала головою.

— Нічого.

— Жодного натяку?

— Ні, — повторила Таня, глипаючи на Чендлера, наче благала його забрати Мітча подалі від неї. — Правду кажучи, скидалося на те, що я нітрохи його не цікавлю.

— Ти не та, на кого він полює, — нагадав Чендлер.

— А може, так сталося тому, що за ним женеться половина сил поліції, — припустив Мітч. Потім повернувся до Тані. — У якому напрямку він поїхав?

Жінка знову похитала головою.

— Я не бачила, але підозрюю, що ще далі в глиб материка. Кудись, куди ми не дістанемося машиною.

— Ми мусимо вирушати, — процідив Чендлерові Мітчелл.

— Я не залишу Таню.

— Із нею все гаразд, забій і синець. Ми не можемо гаяти час. Моя команда викличе швидку.

Чендлер подивився на свого старшого констебля. Вона ледь стримувала гнів і процідила крізь зуби:

— Їдьте. Зі мною все буде гаразд.

Чендлер поклав руку їй на плече.

— Ні, поки...

— Їдь, — повторила вона. — Не дай тому виродку втекти.

Чендлер побіг до машини і побачив, що Мітч уже сидить за кермом.

Обігнувши «гольден», Мітч змагався з кермом і дедалі швидше нісся по гравійній дорозі, щосили тиснучи на газ.

— Як гадаєте, чому він відпустив її? — поцікавився Чендлер, міркуючи вголос.

— Не знаю, — зізнався Мітч, пильнуючи за кермом. — Можливо, він не хоче вбивати жінку чи офіцера поліції?

— Серед знайдених тіл було дві жінки.

— Мабуть, він не такий божевільний, як ми думали. Можливо, у всьому цьому є якийсь план.

— Може, — погодився Чендлер. Він сподівався, що це правда. План — це добре. За своєю природою плани піддавалися викриттю, їх можна було зірвати — випадкову жорстокість важче осягнути й запобігти їй складніше. Однак щоб зупинити Ґабрієля, їм спершу потрібно впіймати його.

Вони ще десять хвилин їхали вздовж Батчерз, а тоді дорога перетворилася на брудну стежку, рухатися якою на машині було майже неможливо. Ще п'ять хвилин — і вона взагалі зникла. Ці нетрі можна було подолати лише на квадроциклі або продертися крізь них пішки. Мітч від розпачу наказав їм продовжувати переслідування на своїх двох, але за півгодини складного просування вперед підозрюваного вони так і не побачили, тож пошуки зупинили. Мітч викликав по радіо гелікоптер і попросив Поліцію штату встановити пости на виїздах із іншого боку на той випадок, якщо Ґабрієль з'явиться там.

Повертаючись до міста, вони мучилися запитаннями про цю втечу, оцінювали наслідки того, що Ґабрієль зробив і що може зробити далі. Єдині добрі новини, які вони отримали дорогою додому, повідомляли, що з Танею все гаразд — поріз на голові був неглибокий, струсу мозку тести не виявили. Вона відмовилася залишатися в шпиталі й наполягала на поверненні на роботу. Чендлер радів цьому. Він мусив зібрати якомога більше вмілих офіцерів. Містечко ізолювали, на вулицях було порожньо, лише кілька набридливих містян і всюдисущий натовп журналістів тинялися

навколо відділка. Коли полісмени прокладали собі шлях крізь натовп, на них посипалися ті самі запитання, які Чендлер ставив собі, запитання, на які він не мав відповідей: як Ґабрієлеві вдалося втекти і що вони роблять, щоб знайти його? Скількох людей він убив? Скількох ще вб'є? Сержант опустив голову і нічого не коментував.

Увійшовши до відділка, він взявся за розслідування.

— Як йому *вдалося* звільнитися з тих наручників? — Решта офіцерів перезиралася, шукаючи відповідей. Але їх не було.

Коли він підійшов до дверей кабінету, Мітч обернувся.

— Тепер це не має значення. Ми просто мусимо впіймати його.

— Звичайно, це має значення, — насупився Чендлер. — Процедура десь не вдалася. А вас понад усе цікавлять процедури.

— Мене понад *усе* цікавить повернення Ґабрієля, — відповів Мітч. — Тож досить уже балачок, повертайтеся до роботи.

Цей наказ стосувався його команди й Луки, тому всі вони повернулися до своїх столів. Чендлер і його невеличка команда продовжили дискусію.

— Він не зламав кайданків, — зауважив Джим. — Я їх перевірив. Вони були відкриті й не мали жодної подряпини.

— Отже, він мав ключ, — підсумував від стійки Нік.

— Схоже на те, але як він *роздобув* ключі? — поцікавився Чендлер.

— Витягнув у когось із кишені? — припустив Джим.

Чендлер похитав головою.

— У нього весь час були закуті руки. І ніхто не підходив до нього близько. Крім... — Він повернувся до кабінету. Раптом здогадався, як це сталося. Вчора, коли Мітч напав на Ґабрієля в кімнаті для допитів. Джонсон, мабуть, витягнув їх під час бійки, а потім заховав і чекав вдалого моменту, щоб улаштувати засідку на Гіта.

Сержант приєднався до Мітча в затхлому повітрі свого колишнього кабінету.

— То це був *ти*, — сказав він. — Ключі він отримав від тебе.

Мітч кинувся до протилежної стіни кімнати, опустивши голову, від нього аж смерділо провиною. Якби Ґабрієль раніше теж мав такий винний вигляд, їм вдалося б запобігти всьому, подумав Чендлер.

— Напевно, він витягнув їх у мене, — зізнався Мітч тихо, не бажаючи вдаватися в деталі. — Але ми мусимо зберігати це в таємниці.

— Чому?

Мітч потер щетину, яка щогодини робилася темнішою.

— Якщо ця інформація просочиться, до нас виникне мільйон запитань. Згори і знизу. Зараз має значення лише те, чи впіймаємо ми Ґабрієля до того, як він зможе вбити ще когось.

Мітч мав розпачливий вигляд. Чендлер уперше бачив свого колишнього друга таким відтоді, як вони шукали Мартіна. Якби він трохи частіше здавався вразливим, можна було б подумати, що він людина. Попри цей несподіваний проблиск чогось людського, якась значна частина Чендлера обдумувала, чи не передати цю інформацію пресі — просто кинути кілька слів, що поширяться, мов вірус, та інфікують усі інформаційні канали розповіддю про зарозумілого інспектора. Навіть гірше — про недбалого інспектора. Однак, хай яка зваблива була ця думка, Чендлер помітив у Мітчевих словах основоположну правду: важливіше, ніж зрозуміти, як саме Ґабрієль утік, було знову його заарештувати. Якщо вони відволічуться на загублені ключі й усе закінчиться новою жертвою, він ніколи собі цього не пробачить. Тож Чендлер вирішив, що тим часом притримає інформацію, збереже її як розмінну монету.

Він зрозумів ще дещо, і ця думка вирвалася у нього з рота:

— Витягнувши в тебе ключі, Ґабрієль мав їх цілий день. Він міг утекти коли завгодно, але чекав, щоб Гіт залишився без захисту.

— І?.. — не зрозумів Мітчелл.

— І, гадаю, це не я упіймав його біля відділка, а він навмисно прийшов сам, щоб опинитися поближче до Барвелла.

— Отже, між ними мусить бути якийсь зв'язок.

Чендлер кивнув.

— Якась причина ризикнути своєю свободою, щоб отримати нагоду вбити Гіта.

Барвелла знову привели до кімнати для допитів у супроводі адвоката. Чоловік лютував. Цього разу Мітчелл завдав собі клопоту запросити Чендлера скласти їм компанію.

— Немає жодного зв'язку, — переконував Гіт. — Присягаюся. Я жертва.

Чендлер озвався:

— І ви впевнені, що ніколи не зустрічалися з ним раніше? На фермі чи на якійсь роботі? Кілька місяців чи, може, навіть років тому?

— Так, я впевнений.

— Можливо, ви заподіяли щось комусь, кого він знав... або любив? Ви не спали з його дружиною, колишньою дружиною, сестрою?

— Що? Ви хочете сказати, що я сам у всьому винен? — перепитав Гіт, спантеличено нахиляючи вбік голову.

— Так, — підтвердив його здогадку Мітч. — У вас досить різкий характер, пане Барвелл.

— У *мене* різкий характер? А як щодо цього грьобаного посміховиська, яке називається силами поліції? Я казав вам, що я — жертва. Уже чотири грьобаних рази.

— Ми лише намагаємося дізнатися, чи є причина, чому він так наполегливо хоче вас убити. Ви нічого не крали, нікого не штовхали і не били?

— Штовхав? Бив? — виплюнув Гіт. Голос у нього сочився скепсисом, а обличчя смертельно зблідло.

— Ви казали, що скоїли напад, — нагадав Чендлер.

— Той чолов'яга був другом друга, — пролопотів Гіт. — Послухайте, єдине, що я знаю, — що мене затримали, звинувативши в злочині, звинувативши у *вбивствах*, яких я не скоював. Мене самого двічі мало не вбила одна й та ж людина, *справжній* убивця, однак до мене досі ставляться так, наче я винен. Я хочу негайно забратися звідси. Забратися з цього відділка і цього грьобаного міста. Знайдіть його, і тоді, *можливо*, я повернуся і дам свідчення. Або краще я зроблю це по відеозв'язку і триматимуся, бляха, подалі від цієї діри.

Гіт подивився на свого юриста, шукаючи підтримки.

— Чи є тут якесь безпечне місце, де мій клієнт може переночувати? — поцікавився білявий адвокат.

— Він залишиться тут, — відрубав Чендлер.

— Заради вашої власної безпеки, пане Барвелл, гадаю, вам краще залишитися тут, де ми можемо вас захистити, — додав Мітч.

Гіт глипнув на свого юриста, а потім знову на інспектора.

— Через вас мене мало не вбили.

— Це був нещасний випадок.

— Ага, схоже тут по всіх усюдах трапляється *чимало* нещасних випадків. І щоб ви собі знали, коли все закінчиться, я подам проти вас позов. Вас усіх. За неправомірне позбавлення волі, за те, що ставили під загрозу моє життя й утримували мене, не висуваючи звинувачень. Я розбагатію, — фантазував чоловік, і його гнів перетік у самовдоволену посмішку.

36

Коли навколо згустилася темрява, гонитву за Ґабрієлем у дичавині призупинили. Мітч наказав кільком своїм офіцерам вийти на вулиці, щоб створити враження, що все під контролем.

Чендлера щось непокоїло. Їхня розмова з Ґабрієлем того першого ранку. Він сказав Мітчеві, що піде додому перевірити, як там його родина. Інспекторові потрібно було, щоб усі займалися справою, однак вони обидва знали, що він не мав права заперечувати, зважаючи на те, як саме втік їхній підозрюваний. І попри те, що він не мусив цього робити, Чендлерові захотілося розповісти Мітчеллові про те, що його турбувало — просто про всяк випадок.

— Ґабрієль знає, де я живу.

Мітч насупився.

— Як він про це дізнався?

— Ми розмовляли дорогою до готелю після першого допиту, і я пригадав свою родину.

— Це було не надто розумно.

— Я й гадки не мав, що він *прикидається* жертвою. Я просто намагався заспокоїти свідка.

Мітч трохи помовчав.

— Гаразд, минулого не повернеш. Я накажу патрульній машині проїжджати там кожні півгодини.

Чендлер кивнув.

— Дякую.

— Повертайтеся за кілька годин, гаразд? Нам потрібні тут усі.

— Що ви збираєтесь робити? — поцікавився Чендлер.

Мітч кивнув, вказуючи на двері.

— Я сам піду патрулювати. Очолю пошуки. Перевірю якісь закавулки в місті, може, він там ховається. Це буде подорож у минуле.

— Ви справді хочете туди повертатися? — поцікавився Чендлер.

Мітч не відповів.

Чендлер проклав собі шлях крізь ліс мікрофонів, нічого не коментуючи. Численні фургони і репортери множилися, як бактерії.

Темрява просочувала все навкруги, і, під'їхавши додому, Чендлер помітив, що зазирає до мороку кожного будинку, садка і провулка, розмірковуючи, чи не лежить там у засідці Ґабрієль; його нервував власний страх, нервувала боязнь перед тим, що чаїлося в темних кутках його власного містечка. Це маленьке безтурботне містечко тепер пульсувало кожною клітиною, жах просочив його матерію.

Страх нікуди не подівся, навіть коли Чендлер приїхав додому і виявив, що його діти налаштувалися вряди-годи провести вечір у їхньому власному будинку, де за ними наглядала бабуся. Чоловік одразу скасував ці плани.

— Гаразд, народ, збирайте речі. Сьогодні ми заночуємо у бабусі з дідусем.

— Знову? Чому? — засмучено запитала Сара.

— Можливо, мені доведеться швидко піти, — пояснив батько.

Важко було сказати, хто кинув на нього суворіший погляд, Сара чи її бабуся.

— Йди збиратися, — наказав Чендлер і підійшов до вікна, що виходило на вулицю. Оглянув садок перед будинком, могутню малалеуку[1], що кидала продовгуваті тіні в блідому світлі, яке лилося з ґанку, і скидала свою помаранчево-коричневу шкіру, линяючи... як линяло ціле містечко, змінюючи безтурботне існування на зрадницьку паніку. Чендлер похитав головою, намагаючись очистити розум.

Нахиливши голову, він перевірив, чи все гаразд у сусідів, родини Різзо. Світло плямами падало на двоповерховий будинок, гойдалка в садку легенько розхитувалася на вітрі. У цьому видовищі не було нічого незвичного, але Чендлер уявляв лише, що Ґабрієль привласнив будинок Різзо і лежить там, чекаючи на нього.

— Що це було? — поцікавилася його мама.

Чендлер мало не вдарився головою об шибку. Переконався, що діти його не чують.

— Буде краще, якщо вони залишаться з вами.

— Я можу побути з ними тут, якщо тебе викличуть. Але вони сподівалися, що проведуть із тобою цілий вечір.

— Я теж, — зізнався чоловік. Щира правда, для нього не було нічого приємнішого. Вечір з обома дітьми, світ знову повернувся до норми.

— Щось не дуже схоже.

— Я загладжу свою провину перед ними.

— Не можна завжди лише брати з банку. Іноді доводиться покласти щось на рахунок.

— Я знаю.

Чендлер повернувся до вікна. Ґабрієль ховався в кожній тіні. Чоловік не сумнівався, що втікач збирається повернутися, мов якесь чудовисько з нічних жахіть. Він був винахідливий, кмітливий та рухався з якоюсь невимовною непримітністю. Чендлер ще раз вилаяв себе за те, що не натиснув на Мітча достатньо, щоб той збагнув: їхній спокійний задумливий в'язень значно небезпечніший за того, хто постійно скиглив. Серійні вбивці не скиглять. Чи

---

[1] Високе дерево з корою бежевого кольору, яка легко відшаровується шматками, схожими на папір.

«*жоден убивця не буде представлятися*», — як зауважив Ґабрієль.

Мама допомагала дітям зібратися, коли Чендлерові довелося покинути свій пост через пронизливе верещання домашнього телефона. Дзвінок на домашній означав проблеми. Телефонував хтось невідомий.

Відійшовши від вікна, Чендлер відповів. Його інстинкт не помилився. Це була проблема, голос, від якого серце спробувало втекти в п'яти.

Тері.

— Діти там? — запитала вона, дещо маніякально.

— Ага, — озвався чоловік. Якщо вона захоче поговорити з ними, він не дасть. Скаже, що вони вже лягли спати.

— Я приїду і заберу їх, — бовкнула Тері.

— Ні, не приїдеш, — заперечив Чендлер голосніше, ніж йому хотілося. Тері, як завжди, сприйняла його слова як виклик і теж підвищила голос:

— Я приїду і заберу їх до міста, де вони будуть у безпеці.

У безпеці. Чендлер збагнув, що могло статися. Вона розмовляла з Мітчем, і той страшенно налякав її, можливо, тому, що щиро переймався, але радше заради того, щоб скористатися цим як важелем у майбутній битві за опіку. Відмінна нагода, щоб продемонструвати, що Тері готова і може попіклуватися про дітей у напружений час. Взяти на себе роль їхньої захисниці. Чендлер не був готовий допустити це.

— Ні, Тері, це занадто небезпечно.

— Я знаю. Я знаю, що там відбувається.

Чендлер аж до руків'я запхав свій меч у щілину в її броні.

— І звідки ж?

— Звідки що?

— Звідки ти знаєш, що тут відбувається?

— Я... — З іншого боку дроту запала тиша. Чендлер вирішив роз'ятрити рану ще трохи.

— Тері, я знаю про вас із Мітчем, — сказав він, а тоді понизив голос, щоб його ніхто не почув: — Про те, що ви хочете забрати *моїх* дітей.

— Це... — залопотіла Тері, а тоді атакувала його: — *Це* саме та впертість, подалі від якої я хочу забрати дітей.

Чендлер пропустив обра́зу повз вуха.

— Я боротимуся з тобою, Тері. До самого кінця.

— Та будь ласка, — озвалася жінка. — Мітч знає людей.

— А вони знають, хто такий Мітч, — нагадав Дженкінс.

Десь позаду мама повідомила, що діти готові їхати.

— Я мушу йти, — сказав Чендлер.

— Дай мені...

Він увірвав її, повісивши слухавку. Потім зняв слухавку з апарата на той випадок, якщо вона вирішить передзвонити.

Дорогою від дому до машини Чендлер підганяв дітей і матір. Не зважаючи на дитячі поради, хто де має сидіти, він заштовхав їх усередину. Посадивши останнім Джаспера, зазирнув за машину. Вдалині скрадалося щось чи хтось. Чендлер був певен. І точно знав, хто це такий. Ґабрієль. Він знову подивився на свою родину. М'язи напружилися від бажання покинути їх і рвонути за втікачем, але це поставить його родину під удар.

Відкинувши цей потяг, Чендлер заскочив до автівки і поїхав. Коли він подивився у дзеркальце заднього виду, позаду нізвідки з'явилися фари. Чоловік повернув на Харперз, але друга автівка продовжувала їхати за сто метрів від нього, не змінюючи швидкості та дистанції. Хвіст. Не надто майстерний. Чендлерові не вистачило б часу, щоб відірватися від нього, якби він поїхав прямо до батьків, тож замість того, щоб помчати уздовж Танніз, він різко повернув на Меркадо; шини заверещали, а мама крикнула йому, щоб пригальмував.

Коли вони повернули за ріг, фари позаду зникли, але вже за мить з'явилися знову. А тоді почали швидко наближатися. Чендлерове відчуття небезпеки сягнуло межі. Йому хотілося натиснути на газ, але варто було ще трохи збільшити швидкість — і вони могли зіштовхнутися з чимось твердим. Тому Чендлер вирішив пригальмувати, змушуючи другу машину проїхати повз них, і подивитися, хто сидить за кермом.

За кілька секунд авто проїхало повз нього. Чендлер визирнув у вікно, очікуючи побачити Ґабрієля і розмірковуючи, що тоді робитиме.

Але це не був Ґабрієль. За кермом сидів чоловік років п'ятдесяти із зализаним на потилицю каштановим волоссям; їдучи зустрічною смугою водій цілковито зосередився на дорозі перед собою. Однак із пасажирського сидіння тягнувся дехто, кого сержант упізнав, — Джилл Санлуїзо, репортерка Дев'ятого каналу з Пілбари, вона мала чорне як смола волосся зі стильними сивими пасмами і бездоганний та чарівний, як на свій поважний вік, вигляд.

— Можете повідомити мені останні новини, сержанте? — вигукнула вона над головою свого водія.

Чендлер не міг у це повірити. Вони поїхали за ним додому, полюючи на сенсаційну новину. Лють змусила його міцніше стиснути кермо.

— Останні новини, пані Санлуїзо, такі, — різко відрубав чоловік, — ви їдете по зустрічній смузі житлової вулиці, перевищуючи швидкість і докучаючи полісменові та його родині.

— Ви знаєте, про що я, сержанте. Які останні новини про серійного вбивцю в лісах?

Чендлер, розлютившись, мало не зіштовхнувся з ними, коли подивився у дзеркало заднього виду й побачив, як на дитячих личках з'явилося занепокоєння.

— Жодних коментарів, — сказав він, зустрівшись із жінкою поглядом. — І прошу вас не згадувати більше ніяких подробиць у присутності моєї родини.

— Лише кілька слів.

— У мене є декілька, але ви не зможете транслювати їх по телебаченню, — різко звернувши на Принц-стрит, сержант відірвався від переслідування. Пані Санлуїзо не поїхала за ним.

За хвилину вони безпечно влаштувалися в будинку його батьків. Чендлерів допит лише розпочався.

— Що вона мала на увазі, коли говорила про серійного вбивцю, татку? — поцікавився Джаспер.

— Це означає, що... — почала Сара.

Чендлер її увірвав:

— Це означає, Джаспере, що дехто зробив щось погане і тепер поліція його шукає.

— І ти не зна'ш, де він, татку?

— Поки що ні, але таткові друзі все контролюють. Ми його знайдемо і попіклуємося про нього.

— А я можу допомогти? — нетерпляче запитав малий.

Від щирості цього запитання Чендлер трохи розслабився.

— Ти можеш допомогти, якщо вчасно лягатимеш спати і не влаштовуватимеш істерик.

— Я так і зроблю.

— Молодець, — похвалив Чендлер, скуйовджуючи синові волосся.

Чоловік роззирнувся, а потім подивився на свою маму.

Вона супилася.

— Ти йдеш? Уже? — поцікавилася жінка. Це було запитання і погано замаскований наказ навіть не думати про таке.

— Ні, — відповів Чендлер. Зважаючи на те, як всі перелякалися дорогою сюди, він не збирався нікуди йти.

— Татку? — покликав Джаспер; його сестра прибігла до вітальні, щоб заявити свої права на частину канапи.

— Так, Джаспе.

— Чому ти попіклуєшся про поганого дядька так само, як про нас? — Чендлер насупився.

— Ти про що?

— Про нас ти теж попіклуєшся. Я чув, як ти це казав по телефону. *Нам* доведеться сісти до в'язниці?

Батько трохи помовчав. Напевно, Джаспер підслухав його розмову з Тері й неправильно все зрозумів. Сором через те, що він нехтує своєю родиною — своїми дітьми, — знову піднявся на поверхню. Вихід був лише один: відвести молодшого хлопчика до вітальні, посадити його на канапу поруч із сестрою й розповісти їм усе. Його матір рушила за ними, виступаючи одночасно в ролі свідка і судді.

— Ідеться про іншу опіку. Це означає, що ваша мама хоче, щоб ти переїхав жити до неї.

— Тільки я? — перепитав Джаспер.

— Ні, ти і твоя сестра, — пояснив Чендлер, дивлячись на Сару. Вона сиділа на канапі й витріщалася на нього. Її майже незмінний знуджений вигляд як вітром здуло.

— А ти? — знову запитав малий. — Ми всі знову житимемо з мамою?

— Ні, тільки ви, вона і дядько... Мітчелл. — Ці слова здавалися отрутою на язиці.

— Коли це сталося? — спитала Сара.

— Це ще не сталося. Просто цього хоче ваша мама.

— Відколи?

— Кілька місяців, може, рік. Я точно не знаю, — зізнався Чендлер.

— Це все через те, що вона раптом подорослішала, — додала його мама. Чоловік погоджувався з нею, але поглядом попросив помовчати.

— Татку?

— Так, Джаспере. — Чендлер знову зосередився на синові.

— Якщо ми поїдемо туди, як ми будемо ходити до школи? Це ж за купу-купу-купу кілометрів звідси.

Попри те що сором випалював усе всередині, батько не зміг стримати усмішки.

— Це в жодному разі ще не точно, але я хочу знати, що ви відчуваєте з цього приводу. Вас питатимуть...

— Я не хочу їхати звідси, — увірвала його Сара.

— Я теж не хочу, якщо ти не поїдеш із нами, татку, — погодився Джаспер, кинувся до Чендлера і міцно обійняв рученятами його шию, наче збирався ніколи не відпускати.

Ця щира рішучість їхньої реакції дещо покращила Чендлерові настрій, тож він сів трохи пограти з дітьми у «Дженгу»[1]. На якусь коротку мить він навіть забув про загрозливі примари Ґабрієля, Мітча й Тері.

Дітям незабаром уже слід було лягати в ліжко, коли пролунав дзвінок. Мама відповіла раніше, ніж Чендлер устиг підійти. Цього разу це була не Тері, а відділок. Його просили повернутися.

— Скажи їм, що я в ду́ші, чи щось таке, — попросив сержант, коли мама прикрила рукою слухавку. Він не мав настрою залишати свою родину, поки було темно, а вулицями тинявся Ґабрієль.

---

[1] Настільна гра: учасники будують вежку з дерев'яних дощечок, потім по черзі дістають блоки з основи і перекладають їх на «дах», щоразу роблячи вежу вищою й хиткішою, поки та нарешті не впаде.

Коли він вкладав дітей спати, телефон зайшовся знову. Цього разу Таня. Чендлер кивнув, щоб мама повторила ту ж відмовку. Він досі у ванній.

Він уже закінчив розповідати Джасперові казочку перед сном, коли пролунав черговий дзвінок. Цього разу наказ із самого верху. Мітч не збирався слухати старі Чендлерові відмовки.

— Він не дасть телефонові спокій, — сказала мама. Зморшки перетворили привітне й відкрите обличчя на виснажену маску. — Йди на роботу, — дозволила вона. — Діти не зможуть спати, якщо телефон дзвонитиме щохвилини. До того ж кінець кінцем він сам приїде сюди і потягне тебе назад.

— Я не можу піти на роботу, — зізнався Чендлер, ковтаючи клубок у горлі.

— Чому, синку? — Навіть батько відірвався від телевізора, почувши, що його син відмовляється йти.

— Він знає, де я живу.

— Хто знає? — перепитала мама.

— Той, кого ми шукаємо. Вбивця.

— Звідки він про це дізнався? — запитала жінка з приголомшеним виразом обличчя.

Чендлер глибоко вдихнув і пояснив свою помилку. Вони трохи помовчали, а потім мама озвалася:

— Нічого не свідчить про те, що він повернеться, синку. Для чого йому це?

— Він уже повертався раніше. Ми думаємо, він зробить це знову.

Запала коротенька пауза, а тоді його батько рішуче підвівся з крісла. Знявши з ланцюжка на шиї ключ, він зайшов на кухню і відімкнув горизонтально закріплену над стінними шафками скриньку. З неї чоловік дістав старий дробовик. Дерево було потерте і мало зазублини, та, як було відомо Чендлерові, механізм досі працював досконало.

— Я залишуся на варті, — оголосив батько, клацнув стволом, відкриваючи його, й зарядив туди два червоні набої.

— Тату, тобі не потрібна ця штука, — спробував умовити його Чендлер, попри те що й сам почувався трохи впевненіше з нею в кімнаті.

— Пітере, ти ще взагалі можеш із нею впоратися? — застережливо поцікавилася дружина.

— Звичайно, можу, Керолайн. Нехай мої кулаки вже ні на що не годяться, і розум вже не той, що раніше, та я досі можу натиснути на клятий гачок.

Він схопив рушницю, згорбившись, як звик протягом кількох останніх років. На приклáд лягли товсті пальці з нігтями, потрісканими й щербатими, мов фарба на старому «форді мустангу», що стояв позаду в гаражі.

— Будь ласка, тільки наставляй її, але не стріляй, — втрутився Чендлер.

— І який у цьому сенс?

— Дістань із неї набої, тату, — наполягав чоловік, витягнувши руку.

— Як це — витягнути набої? Якби мені потрібен був дрючок, я б купив собі дрючок.

— Ніяких набоїв, — не здавався Чендлер. Його батько пробурмотів щось собі під ніс, але розчахнув ствол і дістав патрони. Чендлер забрав їх і віддав матері. Сержант знав, що вона не дасть батькові знову заволодіти ними.

Залишалося лише піти й поцілувати дітей, побажати їм на добраніч. Сара дозволила йому поцілувати себе в чоло, але потім втупилася в яскравий екран свого телефона і жестом вигнала батька з кімнати. Джаспер уже спав, і Чендлер збирався вислизнути, щоб не заважати йому, аж раптом малий прокинувся.

— Чому ти йдеш, татку? — спросоння запитав він.

— Я мушу допомагати місту.

— Через того серійного вбивцю?

— Так, — підтвердив синову здогадку Чендлер, сподіваючись, що він більше не ставитиме складних запитань.

— Чому він кривдить людей, татку?

— Не знаю, Джаспе. Деякі люди просто погані, але дідусь і бабуся попіклуються про вашу безпеку, поки татко його впіймає. А зараз вже час спати. Завтра знову покатаємось на карті.

Чендлер залишив сина посміхатися цій думці. У вітальні його батько влаштувався біля вхідних дверей і визирав із вікна.

— Шанси... — почав сержант і змовк. Він не знав, яка ймовірність того, що Ґабрієль прийде сюди, тож просто попросив: — Тільки зберігайте спокій, гаразд?

— Я спокійний, — запевнив батько, поправляючи на колінах незаряджений дробовик.

37

У відділку Нік швиденько проінформував Чендлера про перебіг погоні. Початкові пошуки в місті не дали результатів; гаражі, садки, повітки, хижі, будинки і склади на головній вулиці перевірили, а подекуди й обшукали. На це знадобилося чимало часу. Місць для пошуків було чимало, насамперед окремих маленьких покинутих складів, голих, як пустеля позаду них самих. За останніми припущеннями, Ґабрієль досі залишався в дичавині, заліг десь там на дно, можливо, в якійсь своїй схованці для екстрених випадків.

Чендлер приєднався до решти команди в Мітчевому кабінеті.

— Із дітьми все гаразд? — поцікавився інспектор із невеселою посмішкою.

Чендлер кивнув.

— Ще не знайшли нашого підозрюваного-*втікача*?

Посмішка сповзла з Мітчевого обличчя, й він повів далі:

— На світанку відправимо літак і гелікоптер. Ексмут позичить нам свої. Сподіваємося, що помітимо якийсь рух або сліди табору.

— А як щодо того, щоб відправити туди пошукову групу ще вночі? Заскочимо його зненацька, — запропонував Ропер; після Ґабрієлевого нападу його голова була забинтована.

— Ми нічого не побачимо, — попередив Чендлер, — і менш за все нам зараз потрібно ще й нарватися на дружній вогонь[1].

Мітч підтримав його:

---

[1] Термін у військовій справі: вогонь «по своїх», зазвичай унаслідок хибної ідентифікації супротивника.

— До того ж він занадто розумний, щоб розкладати багаття.

— Якщо тільки не намагається знищити докази, як минулого разу, — додала Таня, і кімната наповнилася бурмотінням — полісмени оцінювали цю ймовірність.

— Ми можемо бути певні, що він досі там? — поцікавився Чендлер.

— Є шанс, що він заплутав сліди і заліг на дно в якійсь клуні в передмісті.

— Ми обшукали все так ретельно, як змогли, — нагадав Мітч. — Навіть якщо він це зробив, ми шукаємо ту ж саму голку в копиці проблем.

— Гаразд, чи не варто нам *продемонструвати*, що ми щось робимо? Замість того щоб сидіти тут і чекати, поки він зробить наступний крок? — запитав Лука. Це рішення було суто косметичне, допомагало зберегти лице. Створити собі гарну репутацію у публіки. Він таки потихеньку *перетворювався* на Мітча.

— Рішення сидіти тут досі може бути найкращим, Луко, — заперечив Чендлер. — Він напав на нашого ув'язненого, щойно йому випала нагода. Можливо, він повернеться, щоб закінчити розпочате.

— Яке б рішення ми не ухвалили, слід повідомити про це пресу, — вирішив Мітч. — Гадаю, цього разу буде краще, якщо це зробить хтось із вас, місцевих. — Попри те що інспектор не дивився на нього, Дженкінс зрозумів, на кого перекладають відповідальність.

— Чому місцевих? — перепитав він, бажаючи почути якусь аргументацію.

— Щоб показати, що місцева поліція і Поліція штату продовжують узгоджено працювати разом задля захисту міста.

Як Чендлер і очікував, лайно, а не причина.

— Тож ви хочете, щоб я вийшов до них і сказав, що у нас нічого немає, й уособив собою некомпетентність сил поліції.

Мітч похитав головою, проте його усмішка говорила за нього.

— Ні, сержанте, я хочу, щоб ви вийшли до них і зробили свою роботу.

— Старший офіцер тут ви, — погодився Чендлер.

— Маєте рацію. І я наказую вам провести конференцію.

— І що я маю їм сказати? Що у нас немає жодних зачіпок; нехай пристебнуться, причаяться і чекають, поки Диявол з'явиться тут власною персоною?

— Не такими словами. — Мітч трохи помовчав. — Вам слід навчитися давати собі раду з розчаруваннями і невдачами, сержанте.

— Я вже навчився, — огризнувся Чендлер. Він більше ні міг стримуватися. Час розіграти його джокер. Якщо Мітч збирається спробувати втягнути його в це лайно, то їм обом доведеться забруднитися. — Увесь цей безлад почався лише через те, що Ґабрієль украв у вас ключі, коли ви накинулися на нього в кімнаті для допитів.

На Чендлерів подив, ця заява не позбавила Мітча незворушності. Схоже було, що він її чекав. Попри всі сподівання, Чендлер відчув, як мороз пішов поза шкірою. Він потрапив прямісінько в пастку.

Мітч позадкував від стола й виструнчився на повний зріст.

— Зараз не час розкидатися звинуваченнями, сержанте. Преса чудово впорається з цим самотужки. Ми мусимо згуртуватися. «Залишатися єдиним цілим», — сказав він, звертаючись до всіх присутніх за столом.

— Вам не здається, що починатися це має з боса? — поцікавився Чендлер.

— Йдеться про те, щоб виступити єдиним фронтом.

— За лідером, якому ми можемо довіряти.

Чендлер подивився на всіх, хто сидів за столом. Раніше він міг оцінити їхню відданість, однак напруга останніх днів засліпила його. Він не міг сказати, чи Таня, Джим і Нік продовжують достатньо вірити у нього як у лідера, щоб повірити його звинуваченням. А Лука взагалі був безнадійний.

— Ми зробили хибний крок. Зараз час надолужити, — оголосив інспектор, злегка скрипнувши зубами.

— І ваше завдання — очолити це надолуження, — озвався сержант. Мітч помовчав, а тоді відвів Чендлера вбік і сказав, стишивши голос:

— Мені не хочеться нагадувати вам про це, сержанте, але запам'ятайте: я пишу звіт про те, що сталося. Одного разу ви вже дали Ґабрієлю втекти, нескладно буде повірити, що це сталося знову.

Чендлер глибоко вдихнув.

— Коли ти став таким виродком? — сказавши це, чоловік збагнув, що Мітчелл завжди був виродком. Він завжди був самозакоханий, навіть у підлітковому віці. А значок полісмена лише випустив маніяка на волю. — Коли ти почав кидати всіх на амбразуру?

Ендрюс не розгнівався. Тоненька усмішка підказувала, що він, можливо, навіть сприйняв це як комплімент.

— Твоя кар'єра зайде в тупик, Чендлере, а надто коли просочаться подробиці про те, як ти — *і* твоя команда — маючи на руках убивцю, двічі дали йому втекти. Отже, якщо ти — і вони — хочете зберегти роботу, коли все закінчиться, я раджу тобі вийти до журналістів і згодувати тим псам якусь історію. Що подумає суддя, якщо Сара і Джаспер матимуть самотнього батька без доходів?

Чендлерові несамовито хотілося зацідити в це самовдоволене лицемірне обличчя. Він подивився в протилежний бік кабінету, де сиділа решта його команди. Сержант не хотів, щоб всі вони пішли на дно разом із його кораблем. Джим мусив підтримувати стареньких батьків, Таня мала трьох дітей. Нік лише починав, а Лука... ну, якраз із ним усе буде гаразд.

Будь-хто з Мітчевих клонів виживе, як таргани під час апокаліпсису. До того ж Ендрюс мав рацію: якщо він втратить роботу, це буде на руку Тері.

Зціпивши зуби, Чендлер вийшов із дверей. Спалахи камер засліплювали, запитання репортерів намагалися пробити броню, а промені прожекторів заганяли в рамки. Спробувавши опанувати себе, сержант підняв руку. Усі запитання стихли.

Чендлер передав навколишньому натовпу найновішу інформацію. Повторив загальновідомий опис Ґабрієля, попросив, щоб люди, побачивши його, не наближалися, а натомість телефонували в поліцію, і закінчив промову, закликаючи громадськість не виходити з будинків.

Коли сержантова промова закінчилася, знову полилися запитання. *Наскільки Ґабрієль небезпечний? Чи правда, що вони спочатку тримали його під замком, а потім дали втекти? Чи може він підтвердити особи шістьох жертв? Чи є шанс, що він продовжить вбивати? А другий підозрюваний досі під арештом? Чому другий підозрюваний досі під арештом?* Засліплений світлом Чендлер відповів на всі запитання. Він навіть пояснив, як саме Ґабрієль утік, повторивши офіційну версію: процедурна помилка, звинувачувати слід не когось конкретного, а всю систему.

Відповідаючи, чоловік оглядав юрбу. Попри прохання розійтися, скидалося, що натовп лише набрякає, і він розглядав обличчя, шукаючи Ґабрієля, який заховався поміж них. Щоб повернутися, Джонсон мав бути надзвичайно сміливим або недоумкуватим, однак він уже довів свою спритність та безстрашність. Чендлер шукав у натовпі бороди й капелюхи, прості маскувальні засоби, якими міг скористатися Ґабрієль. Шукав засмаглі обличчя і чоловіків певного зросту. Ніхто з них не був схожий на Ґабрієля, тож сержант попросив журналістів розійтися до ранку і дати поліції робити свою роботу.

Чендлер прокрався назад до відділка, почуваючись зловмисником. Тепер він теж брав участь у змові. Брехав пресі.

Однак просто зараз Чендлер не мав часу обдумувати свою нещирість. Він зосередився на тому, щоб упіймати Ґабрієля і відповісти на одне запитання, що давно кружляло у нього в голові. Чому Ґабрієля так зачаровує потреба вбити Гіта, що він добровільно дав заарештувати себе і чекав вдалої — майже — нагоди для нападу?

Можливо, було щось, про що він не здогадався запитати у Гіта. Чендлер пройшов крізь контору до камер. Гіт підійшов аж до дверей.

— Я не розмовлятиму ні з ким без мого адвоката.

— Послухайте, пане Барвелл... Гіте. Я не думаю, що ви якось до всього цього причетні, — почав Чендлер.

На мить запала тиша, а тоді пролунала розлючена відповідь:

— Трохи запізно для таких заяв. І якщо я ніяк до цього не причетний, можна мені вже піти?

— Ми мусимо вбезпечити вас, поки не знайдемо Ґабрієля. Я переконаний, що він досі полює на вас. Думаю, він дав себе заарештувати тільки для того, щоб підібратися до вас.

Ув'язнений похитав головою.

— Але чому? Я його навіть не знаю.

— Я намагаюся дізнатися про це.

— Якщо ви мене випустите, я буду неподалік. Або можете вивезти мене з міста під наглядом. У броньованій машині чи як захочете.

— Я не можу цього зробити, вибачте. Тут ви в безпеці.

— Чорта з два! Принаймні за стінами цієї камери я маю шанс утекти. Зважаючи на те, як ви переконані, що він полює на мене, вам чудово вдалося допомогти йому опинитися неподалік і спробувати мене прикінчити. А потім ви дали йому втекти. Тож пробачте, що я не приголомшений вірою у ваші сили.

— Я знаю, що ви гніваєтеся, пане Барвелл, але ми маємо право тримати вас тут, якщо переконані, що вашому особистому добробуту щось загрожує.

— Що ж це за така прибацана система?

— Вона може зберегти вам життя.

Крізь шпарину в дверях Чендлер бачив, як вкрилося брижами чоло підозрюваного.

— *Може.* Оце так заспокоїли.

Чендлер помітив, що Гіт послабив захист, коли його спроба домовитися про звільнення не вдалася, і вирішив поставити йому хитре запитання:

— Як гадаєте, Ґабрієль свідомо обрав вас?

Гіт зітхнув і знизав плечима.

— Будь-хто міг голосувати на дорозі. Я опинився у невдалий час у *дуже* невдалому місці.

— І не було ніяких ознак? Геть ніяких?

— Ознак чого?

— Що він запланував для вас щось інше.

— Ні, як я вже казав вам незліченну кількість разів, усе було гаразд. Нічого, крім розмов на загальні теми... — Гіт змовк, утупившись у бічну стіну, а потім повернувся до Чендлера. Зморшки знову помережали його шкіру. —

Здається, його заінтригувало моє ім'я. Більше, ніж усе інше. Моя мама любила «Буремний перевал»[1], але вирішила, що назвати мене Гіткліфом буде жорстоко... однак він повторював моє ім'я так, наче в цьому було щось особисте. Пам'ятаю, що запитав, чи знав Ґабрієль ще якогось Гіта, але він похитав головою. Чому? Думаєте, я нагадав йому когось?

— Ми спробуємо довідатися про це, — пообіцяв Чендлер.

38

2002

Тягнулися довгі й невблаганні дні, пошуки закінчувалися. Остаточна доля Мартіна залишалося офіційно невизначеною, але неминучою. Уже минуло понад три тижні й швидко наближалося Різдво.

Чендлер спостерігав за всім із передніх рядів, бачив, як найманці — навіть підліток із околиць ріки Муррей — щоранку ховають до кишень готівку, перш ніж розпочати новий день удаваних зусиль. Артура вмовляли їхні фантастичні ідеї, а також графіки з діаграмами, що їх малювали юрми екстрасенсів та медіумів: вони запевняли, що знають, де Мартін, і можуть йому розповісти, якщо він дасть їм грошей — підгодує їхні духовні таланти матеріальною готівкою. Навіть того ранку один із найманців, якийсь шаман із Дарвіна на ім'я Блазз, виклав свою нову теорію про те, що саме Мартін шукав у лісі: приховану печеру, де на початку XIX століття якийсь грабіжник закопав золото.

Чендлера це так роздратувало, що довелося вирушити на пошуки Мітча, уособлення розважливості.

— Ти це чув?

— Я чув, — озвався Мітч. Схоже, все це його анітрохи не дратувало, і Чендлер лише більше завівся.

— Ми не можемо допустити, щоб це тривало далі.

---

[1] Єдиний роман англійської письменниці Емілі Бронте, яка в 1847 році надрукувала його під чоловічим псевдонімом — Елліс Белл. Канонічний для класичної англійської літератури.

— Ми тут для того, щоб усе відбувалося мирно, і не мусимо перевіряти, що верзуть ці диваки. Це не наша робота.

— Я вже насправді не знаю, що в мене за робота, — зізнався Чендлер.

— Не підводити погляду і перечекати, — нагадав його напарник.

— Про таку роботу полісмена ти мрієш? Сидіти собі й не заважати родині власноруч знищити себе?

Мітч не відповів, виплюнувши жуйку в багнюку під ногами.

— Злитки завбільшки з футбольні м'ячі, — виголошував Блазз на повне горло, пишномовно й переконливо.

— Немає ніякої печери, нафаршированої золотом, — заперечив Чендлер, не в змозі пропустити це повз вуха.

— Вітер мені розповів, — пояснив шаман, акцентуючи голосом щиру віру у свої слова.

— Вітер? Нісенітниця.

— Те, що ви цього не розумієте, офіцере, ще не значить, що це неправда, — промовив Блазз; кучерики його волосся танцювали на голові попри піт, який котився скронями.

Чендлер підійшов ближче.

— Я розумію, що ви не проти поцупити гроші старого, але не годуйте його таким лайном.

— Це не лайно. Мені розповів вітер. Я відчуваю такі речі.

— Однак поки що ваші відчуття не знайшли Мартіна, чи не так?

— Ми вже близькі, — прошепотів Блазз.

«Близькі до того, щоб приєднатися до Мартіна, якщо ти це продовжуватимеш», — подумав полісмен.

— Зосередьтеся на пошуках. Досить уже цих духовних побрехеньок.

Блазз узявся видавати хрипи, ковтати ротом повітря, розмовляючи дивною мовою (що звучала так, наче у нього напад), плюватися й ригати. Понад усе Чендлерові хотілося викликати гелікоптер і відправити цього пройдисвіта геть. Але Блазз раптом змовк, а потім оголосив:

— Тепер ви проклятий, офіцере. І пам'ятайте: ці пагорби — мої друзі, а не ваші.

Чендлер підійшов ближче.

— Це що, погроза?

— Це було прокляття.

— Яке що робить?..

Блазз усміхнувся. Чендлер підійшов ще ближче, збираючись витрясти з нього правду силою, аж раптом хтось схопив його за плечі. Це був Артур.

— Що ви робите, Чендлере?

Просте запитання вразило хлопця. А й справді, *що він робить?*

Артур повів далі:

— Ці люди просто намагаються допомогти. — Чендлер витріщився на нього. Літнього чоловіка, безсумнівно, ввели в оману. Точна мета Чендлерового перебування тут, можливо, загубилася у порохах і між деревами, але він пам'ятав один із головних принципів: захищати громадськість.

— Вони не намагаються допомогти, Артуре. — Прийшов час старому дізнатися сувору правду. — Вони тут лише для того, щоб витягнути ваші гроші. Уся ця балаканина про божественне втручання і знамення. Вони просто намагаються ошукати вас.

Він це сказав. Чендлерові одразу зробилося легше, земля більше не висмоктувала енергію з його кінцівок.

Відповіддю був простий кивок. Тиск повільно повернувся, знову приковуючи хлопця до землі.

— Я це знаю. Я вірю в Бога, але я не дурень, Чендлере.

Хлопець насупився.

— Тоді чому?

— Якщо очі когось, кому я заплатив чи ні, можуть знайти мого сина, я все віддам. Гроші, будинок, безсмертну душу. Це не має значення.

Чендлер не знав, що сказати. Він помилявся щодо цього літнього чоловіка. Він добровільно сподівався, осідлавши слабеньку надію, що хтось із цієї круговерті знайде Мартіна, його сина. Чендлер подумав про Тері й їхню новонароджену дитину. А якби на Артуровому місці був він? Думати про це не хотілося.

Це була переломна мить для Чендлера. Раніше він хотів пошвидше залишити дичавину й покинути пошуки, а тепер

помітив, що зріднився з батьком і сином, пережив із ними біль; Артур щодня втрачав вагу, наче віддавав хащам якусь частину себе — ритуальну жертву, щоб повернути свою втрачену дитину. Щодня його бочкоподібні груди стискалися від страху, гучний голос зробився ледь чутним поза дзижчанням комах у кущах; чоловік шукав доброзичливості від людей, шукав у інших надії. Він говорив про дім, про родинну бухгалтерську фірму, яку збирався передати Мартінові, але син не виказував ані нахилів, ані бажання піти батьковими стопами в бізнесі. Він говорив про свою дружину, Сильвію, боявся, що вона ніколи не зможе як слід оправитися, щоб бути гідною матір'ю сину, який у них залишився; просто відмовиться від малого, тому що підвела старшого. Жінка проводила цілі дні в готелі, обклавшись світлинами свого зниклого сина. Отримані від колег і друзів фотографії, яких вони ніколи не бачили, перетворилися на гірко-солодку скарбницю: Мартін з друзями й подругами, непритомний від алкоголю чи танців на якійсь випадковій вечірці у когось вдома. Це були кадри з їхнім сином у дії, щасливим і впевненим, він гуляв, тинявся і дряпався кудись на просторах дичавини. І саме ці світлини з сином у хащах били найболючіше. Чимало ночей вони проводили в сльозах, аж поки не заколисували себе, загубившись у щомиті глибшому горі.

Саме тому Чендлер виявив, що хапається за будь-яку нагоду відволікти літнього чоловіка. Сьогодні їхньою темою були вправи, Артур стверджував, що ніколи в житті так багато не ходив, і шкодував, що не зберіг такої-сякої форми, щоб швидше прочісувати місцевість.

— Головне не швидко прочісувати місцевість, а робити це ретельно, — заспокоїв його Чендлер, ідучи поруч, за крок від тіні чоловіка, який своєю чергою тримався за крок від синової тіні. — Ви казали, що він любив бути на природі.

— Любив... любить. Я цього ніколи не розумів. Можливо, я не можу цього оцінити. Яке тут усе велетенське. Як почуваєшся, коли живеш тут.

— Це було б не дуже приємно, — запевнив його хлопець. — Єдині сусіди — тисяча змій і мільйон павуків.

Почувши це, хлопчик обернувся з широко розплющеними від захвату очима.

— Справді? Кру-у-у-уто, — сказав він, протягнувши «у» добрих п'ять секунд, перш ніж батько нагадав йому дивитися під ноги.

Артур потягнувся, щоб повернути малого на стежку. Він уже ділився з Чендлером своїм занепокоєнням, що його меншому синові не слід робити цього, а надто в такому віці... та й у жодному віці. Він з народження рівнявся на Мартіна і тепер щодуху намагався збагнути, що змусило його брата піти сюди самотою. І залишитися тут. І відмовлятися бути знайденим. Артур зізнався Чендлерові, що він не мав що розповісти малому. Що він міг сказати йому, крім брехні або безкомпромісної правди? Хлопцеві було соромно, що він теж нічого не може запропонувати літньому чоловікові, нічого, крім здушених слів і жахливого, сповненого провини полегшення, що це сталося не з його сім'єю.

39

Розділивши місто на зони, Мітч відправив кілька груп на полювання за Ґабрієлем; не тому, що сподівався знайти його, а бажаючи заповнити вулиці заспокійливою присутністю поліції.

Наказано було зупинитися й ретельно все обшукати — «Можете його загнати, щоб заарештувати», як висловився Мітчелл. Людей поділили на пари: Лука з Йоганом, Таня з Джимом. Ніка вкотре залишили стирчати за стійкою разом із кістяком інспекторової команди, Ропером, Фло, Маккензі та Саном.

Знову втративши напарника і не виконавши обіцянки вже скоро залучити молодого констебля до дій, Чендлер вийшов із відділка. На обличчі у хлопця було написано, як він розчарувався, тож незабаром усе ж доведеться дотримати слова.

Першу зупинку Чендлер зробив, щоб перевірити, як там батьки. Коли він розмашисто крокував випаленим, але охайним садком, завібрував телефон. Повідомлення від Тері, в якому вона сповіщала, що вже вирушає до них попри всі його перестороги. Чоловік натиснув на кнопку, щоб

передзвонити колишній дружині, сам не розуміючи, що робить. Вона одразу відповіла.

— Тері ти не можеш сюди приїхати, — сказав сержант, хай навіть знав, що вона не слухатиме. Вона ніколи не слухала.

— Ти мене не контролюєш.

— Тебе ніхто *ніколи* не контролював. Я лише прошу...

— Я вже в дорозі.

— Поліція штату тебе не пустить.

— Ти допоможеш мені проїхати.

— Я не *хочу*, щоб ти проїжджала. Щиро кажучи, я накажу їм затримати тебе.

— Я прорвуся.

— Поговори з Мітчем. Він скаже тобі те саме.

— Можливо, — погодилася жінка, проте крізь слова просвічувалася впертість, — ти забуваєш, що я знаю, як туди потрапити. Об'їду манівцями. Ви не зможете всюди понатикати застав.

— Тері...

Вона коротко зухвало фиркнула. Здаючись, Чендлер продовжив:

— Бережи себе. І пильнуй. — Вона вже поклала слухавку.

Зживаючись із думкою, що на місце подій ось-ось увірветься Тері, сержант зайшов до будинку. Ніхто не спав, навіть діти.

— З ким ти сперечався? — поцікавилася Сара, прикипівши поглядом до підлоги в якомусь напівступорі, вона не спала і не раділа цьому. Джаспер не міг говорити — невпинне позіхання попереджувало всі спроби комунікувати за допомогою слів.

— Ні з ким. Нічого важливого, — кинув Чендлер.

— А звучало важливо, — втрутився батько, залишаючись на своєму посту біля вікна; дробовик він запхав за сидіння, заховавши його від дитячих поглядів.

Чоловік переконав себе, що має вагому причину не звітувати їм. Він вже й порахувати не міг, скільки разів протягом цих років Тері обіцяла приїхати й не з'являлася, або ще гірше — падала як сніг на голову, схарапудивши всіх і кожного. П'ять років тому, на п'ятий день

народження Сари, вона влаштувала один зі своїх неочікуваних візитів. Діти збудилися, подумавши, що мама повертається жити додому. Коли Чендлер пояснив, що їй слід було якось його попередити, Тері заперечила, що може робити все, що їй заманеться: *«Це й мої діти теж»*. Однак тоді він знав, що насправді вона їх не потребує. Принаймні не двадцять чотири години на добу. Тож вечірка продовжилася, дорослі гості з Чендлерового боку здебільшого поводилися з жінкою холодно, і незабаром вона повідомила, що їй уже час, залишивши колишнього чоловіка втішати дитячі голосіння.

Ніч була вже пізня, і малим наказали повертатися до ліжок. Джаспер заснув, щойно тато загорнув його в ковдру, але Сара захотіла ще раз поговорити про своє прийдешнє перше причастя. Чендлер залюбки погодився, щоб заспокоїти доньчині страхи, а заразом і самому відволіктися від справи.

Він сидів на ліжку, а вона гортала вибрані священиком історії, з якими мали познайомитися діти. Каїн і Авель; торговці в храмі; блудний син. Звичні казочки для першого причастя.

— Я хочу очиститися від своїх гріхів, — раптом бовкнула дівчинка.

— Ясочко, у тебе немає ніяких гріхів.

— *Є*, — діловим тоном повідомила Сара. — Почнімо з того, що за обідом я цуплю Джасперову їжу або краду з таці печиво, коли бабуся його готує. А ще іноді я гніваюся, що тебе немає поруч, і лаюся.

— Серйозно?

Нахиливши голову набік так, наче розмовляє з недоумком, дівчинка сказала:

— Я знаю лайливі слова, татку.

Чендлер похитав головою. Він припускав, що вона знає лайливі слова.

— Ні, я не про це. Ти гніваєшся, що мене немає поруч?

Сара кивнула.

— Але я гніваюся й через те, що мами немає поруч, — зізналася вона, відкидаючи з обличчя чорну, як смола, завісу волосся.

Чоловік кивнув і спробував вичавити з себе наступне запитання. Воно застрягло у горлі. Він мусив його поставити, хай навіть не був упевнений, що хоче почути відповідь.

— Тепер, коли ти подумала про це, ти хотіла б жити з мамою?

— У Порт-Гедленді?

— Гадаю, що так. — Від альтернативи, про яку він раніше навіть не думав, шкіра вкрилася сиротами. Мітч і Тері залишаться жити у Вілбруку, і йому доведеться щодня бачити, як вони вдають із себе батьків його дітей. Від цієї думки скрутило шлунок.

— А ти теж поїдеш? — поцікавилася донька.

— Ні, без мене.

— Може, якщо мені вдасться позбутися всіх своїх гріхів і я молитимусь, ти зможеш жити разом із нами...

Чендлер слабко посміхнувся дівчинці.

— У тому, що ми з вашою мамою більше не разом, не винна ні ти, ні Джаспер. До того ж, щоб знову нас звести, замало кілька разів прочитати «Радуйся, Маріє».

— Я молитимусь за це.

— Так і зроби, — погодився Чендлер, цілуючи доньку в чоло.

Востаннє перевіривши, що тато таки не запхав до рушниці жменьку набоїв, Чендлер пішов. Навіть тепер, серед ночі, від розпеченого за день гудрону піднімалися залишки впертого тепла, тож перебування на вулиці, та ще й без прикриття, робилося ще липкішим та неприємнішим.

Чендлер просувався стихлими вуличками, не зустрічаючи нікого, крім Мітчевих офіцерів у їхніх автівках без розпізнавальних знаків. Вікна у будинках світилися, але за шибками нікого не було видно. Здавалося, наче всі мешканці містечка випарувалися.

Протягом неквапливої поїздки Чендлер розмірковував про доньчині історії. Історії про скоєні гріхи та розплату за них. Про прощення й суворе правосуддя. Каїн напав на свого брата Авеля й убив його. Це наштовхнуло чоловіка на думку: може, Ґабрієль і Гіт брати? Він похитав головою.

Звісно ж, цього не могло бути. Ані їхні зовнішності, ані голоси не мали між собою нічого схожого. Відбувалося щось інше...

Каїн і Авель...

Імена повернулися. Сержант пригадав, що нещодавно бачив їх на папері. У газеті? В орієнтуванні? У якомусь переліку?

Повернувши на Гарві-стрит, Чендлер згадав і мало не втратив контроль над машиною. Він бачив їх у списку... який врятували з хижі. Сержант докладав усіх зусиль, щоб уявити його, побачити перед собою імена. Кілька він пригадав. Там були Адам, Сет, Джаред, Шейла. Усі звичні та досить розповсюджені, але Чендлер міг присягнутися, що колись уже бачив їх разом. Можливо, його пам'ять сплутав брак сну, а може, в цьому було якесь зерно істини.

Він повернув на Принц-стрит. Імена й далі шкрябалися в голові. Подумки він продовжував перелік: Адам, Сет, Джаред, Шейла. А ще Ной. Каїн і Авель. Пам'ять викинула в лобні долі мозку ще кілька яскравих спогадів. Він *точно* бачив ці імена раніше. У книжці. У цьому Чендлер був певен. У книжці з червоною обкладинкою і золотими... На перехресті, що вело до Гарперз, чоловік гупнув по гальмах. Навколо не було жодної машини, яка могла б йому посигналити.

Чендлер згадав.

40

Шини заскреготіли, зачепивши бордюр, коли він під'їхав до свого будинку й вискочив із машини. Ґабрієль пригадував, що релігія була частиною його виховання. Він навіть зауважив, що кожен із нас, народившись, потребує батьків і спокою, що його дарує якась форма релігії. І що йому не пощастило ані з тим, ані з іншим.

Скрадаючись під затильною стіною будинку, Чендлер увійшов крізь завжди відчинені задні двері й рушив до книжкової шафи в кутку між кухнею і вітальнею. Червона обкладинка мала б стояти між бестселерами, які сержант купував у букініста і ніколи не читав, але її там не було.

Далі він пошукав щастя в Сариній кімнаті. Книгу Чендлер помітив на тумбочці біля ліжка, серед розкиданих аксесуарів для мобільного телефона: чохлів, захисних скелець та схожих на спагеті шнурів від навушників. Червона обкладинка. Тверда палітурка. Для когось — найголовніший текст.

Не знаючи, з чого розпочати, він перегорнув сторінки до 55. Це число випливло із Ґабрієлевих та Гітових свідчень. На сторінці розповідалося про те, як розійшлися води Червоного моря. Про голодних послідовників Мойсея в пустелі. Про хліб, який падав із небес.

Чи мало все це якийсь сенс? Чи може хтось змусити море розступитися? Чи натякає це на бажання отримати безкрайній контроль? Убивство стількох людей може створити таку ілюзію. А як щодо хліба, який падав із небес? Щодо голодних мандрів пустелею? Може, це Ґабрієль вів за собою послідовників? Намагався навернути їх до якоїсь релігії або культу, які сам вигадав? Чи вбив він їх, коли вони відмовилися слухати його? А може, ті голодні мандри позбавили його глузду? На жодній із жертв не виявили слідів канібалізму, навіть на останній, чия плоть залишилася більш-менш неушкодженою, проте можливість така була. Утім, все це залишалося черговими припущеннями, які нітрохи не наближали його до правди.

Помітивши, що на берегах сторінок абзаци позначені індексами, він погортав книжку, шукаючи номера 55.

Їх було лише два. Перший був псалом. Жалібна пісня про життя серед ворогів і зрадників. Імена ворогів не називалися, але це могло бути доказом шаленої параної. Однак Ґабрієль ніколи не скидався на параноїка. Він здавався занадто розважливим для цього.

Другий розділ із номером 55 був у книзі Ісаї: запрошення для спраглих. Там ішлося про милість та могутність Господню, а закінчувалося все розповіддю про перетворення життя. Чендлер міг думати лише про одне, фундаментальне перетворення — перехід від життя до смерті. Може, Ґабрієль це мав на увазі? Допомагав людям здійснити перехід із власного пекла на землі й опинитися поруч із Богом? Це було можливо, проте припущення було занадто

обширне і залишалося нечітким. Розділ закінчувався потужними словами: «На вічний пам'ятник, який не буде знищений ніколи!»[1] Чи не було це заявою? Що Ґабрієль житиме вічно. Сумнозвісний серійний убивця, чия доля — бути обговореним і вивченим у майбутньому. Шанс на вічне життя.

Тихенько прослизнувши на кухню, Чендлер погортав свої записи про справу, шукаючи натхнення. Попри те що нічого з цього не можна буде пред'явити в суді, він був переконаний, що до цього всього якось причетна Біблія. В одному з цих розділів ховався ключ, обидва були занадто лиховісні, щоб це виявилося простим збігом. Вирішивши, що розгадка спливе, якщо він зануриться у деталі, Чендлер знову переглянув подробиці смертей, імена підозрюваних, стислу інформацію про їхні життя, перелік знайдених у хижці речей, дані про кров, волосся, одяг і особливі прикмети. Він ще раз перечитав свідчення Ґабрієля і Гіта, список імен, записку, в якій ішлося про «згаданих на початку». Зрозуміліше не ставало, а можливі зв'язки вислизали від нього.

Навіть якщо він до чогось наближався, все це зникло, щойно перед вікном, яке виходило на вулицю, промайнула тінь. Кругла ручка вхідних дверей обережно повернулася і за кілька сантиметрів застигла — зачинено. Хтось намагався потрапити до його будинку.

Ґабрієль повернувся.

Прошмигнувши на кухню, Чендлер кинувся до задніх дверей.

Вийшовши на вулицю, тихенько зачинив їх за собою. З-за рогу будинку він чув, як наближається Ґабрієль. Не маючи часу на щось іще, сержант відійшов до іншого боку доріжки і притиснувся спиною до високої цегляної стіни повітки, яка надавала йому досконале місце для схованки... і, якщо доведеться, нападу.

Він слухав, як нерівною доріжкою шарудять квапливі кроки. Ґабрієль побачить відчинені задні двері, але Чендлер не пустить його всередину. Щойно випаде вдала нагода, він стрибне на зловмисника і повалить його на землю.

---

[1] Переклад Івана Хоменка.

Сержант витягнув пістолет із кобури. Користуватися ним не хотілося, але вони припускали, що Ґабрієль озброєний. «Тільки у крайньому разі», — нагадав собі.

Тінь боком посунула до задніх дверей. Чендлер згрупувався, приготувавшись до атаки.

Темна постать з'явилася у променях світла на ґанку.

— Тері?

Його приголомшений голос налякав жінку, і вона аж стрибнула вперед, наштовхнулася на сітчасті двері й вони відкинули її мало не йому в обійми. Відновивши рівновагу, Тері обернулася до Чендлера. Минуло майже три роки, але від її краси йому досі відбирало мову: грецька шкіра карамельного відтінку, дві темні круглі родимки на щоках лише підкреслювали її цілковиту привабливість. Обличчя Тері, як і в його спогадах, було ніби вишневий розмай навесні: воно вражало своїм пишним цвітом, але залишалося вразливим для будь-яких несподіваних змін погоди. Судячи з його виразу, зараз була рання весна; хмарний день, що міг вибухнути чим завгодно.

— Що ти робиш у тих грьобаних кущах? — кинула жінка.

Вік не стримував її язика.

— Що ти робиш у цьому *грьобаному* місці? — гаркнув він у відповідь. — Я мало тебе не застрелив.

Попри те що на підборах Тері мала лише метр шістдесят зросту, її гучний голос наповнив собою ціле подвір'я.

— У «Кемрі» закінчився бензин. Мені довелося проїхати кілька кілометрів автостопом. Я намагалася зателефонувати... — жінка змовкла. Чендлер припустив, що вона намагалася зв'язатися з Мітчем, але це їй не вдалося. — Дорогою мене кілька разів зупиняли копи. Хіба я схожа на серійного вбивцю? — поцікавилася вона зі слабенькою усмішкою.

Жінка підійшла до задніх дверей.

— Я хочу побачити дітей.

— Вони не тут. Залишилися у батьків.

— *Що*? — перепитала Тері. — Тобто вулицями розгулює серійний вбивця, а ти навіть не дивишся за ними? Це, *Чендлере*, частина того лайна, через яке я тебе покинула. Намагаєшся врятувати інших і жертвуєш власною родиною.

— Мені це зараз не потрібно. Діти в безпеці.

— *Будуть* у безпеці.

— Дай їм спокій, Тері.

— Ні. Я занадто довго залишалася осторонь. Якщо ти не віддаси мені Сару і Джаспера, я потягну тебе до суду.

— Вони не заручники, Тері. І це не перемовини. Ти не можеш на них тиснути.

— Ні, це не перемовини. Це їхнє рішення. Але все це, — сказала вона, змахуючи рукою в повітрі, — це саме те лайно, від якого я хочу забрати їх подалі.

— Це лайно не трапляється весь час.

— Те, що ти залишаєш їх зі своїми старими? — самовдоволено вишкірилася жінка.

— Ні. — Чендлер похитав головою. — Те, що містом розгулює серійний... підозрюваний у вбивствах.

— Але я чула, що вони завжди з Пітом і Божевільною Керолайн.

Чендлер пропустив образу повз вуха.

— Краще щоб із ними нічого не сталося, поки ти відволікаєш мене.

— Якщо з ними щось станеться, то через те, що *ти* дав убивці втекти.

Чендлер глипнув на неї. Цю хибну інформацію Тері могла почути лиш від свого бойфренда. Навіть тепер вірить, коли Мітч здає його.

— Зв'язки всередині мають свої переваги, — вела далі Тері, знову зблиснувши слабкою усмішкою, і постукала пальцем по носу, який завжди був трохи завеликий для її обличчя і гостро стирчав.

— Залюбки дозволяю йому приєднатися до тебе, — озвався Чендлер, підштовхуючи жінку всередину будинку. Єдине, чого він зараз хотів, — забрати свої записки й поїхати геть.

Поки він запихав блокнот і кілька аркушів зі своєю писаниною до наплічника, Тері понишпорила в будинку.

— Тут трохи не прибрано. Дітям буде краще, якщо вони матимуть двох батьків, тобі так не здається? Мене і Мітча.

Чендлер не відповів. Зараз на нього чекала більша здобич. Він поклав наплічника із записами до машини. Жінка

підійшла до пасажирських дверцят, та Чендлер не відчинив їх.

— Що ти робиш? — поцікавився він.

— Їду з тобою.

— Це справа поліції. Ти можеш піти пішки. Тут недалеко. — Відповідаючи їй, сержант відчув усередині дитяче, але приємне тепло.

— Мені здавалося, наче ти казав, що десь тут тиняється серійний вбивця? — нагадала Тері, задкуючи від дверцят із самотнім та вразливим виглядом.

Чоловік зауважив, як тепле сяйво перетворилося на лють. Вона знов впіймала його. Він не міг лишити матір своїх дітей розгулювати містом, коли десь неподалік чатує Ґабрієль. Відімкнувши дверцята, він розчахнув їх.

— Залазь. Але не базікай.

Тері нічого не пообіцяла і прослизнула всередину.

Поки він їхав до батьків, вона теревенила про те, що це гівняне містечко анітрохи не змінилося, сплескувала руками від гніву та розчарування, що взагалі довелося тут опинитися; ця споконвічна інтуїтивна манірність мала на меті додати їй соліднішого вигляду; Тері метала блискавки зеленими очима й шкірила зуби, завжди готова діяти.

Чендлер спекався її, передавши своїм батькам, попри те що жодній зі сторін це не сподобалося. Тері, як завжди, не могла контролювати гучність свого голосу й розбудила дітей, що прожогом кинулися їй в обійми. Чендлер слухав, як жінка обіцяла захистити їх. Коли Джаспер запитав, від чого, вона відповіла, що від лоскотального чудовиська, й побігла за малим кухнею. Чендлерові батьки дивилися на сина, чекаючи пояснень, тато навіть не намагався заховати рушницю. А він просто повідомив усім, що мусить іти.

41

Попри численні накази роз'їхатися, репортери продовжували стовбичити під відділком, намагаючись пробратися всередину, як напівпритомні зомбі. Мітч повернувся й узявся диригувати симфонією, перевіряв ниточки, про які телефоном повідомляли члени команди й місцеві

жителі, взявши на себе більше відповідальності, ніж це колись вдавалося Чендлерові. Він навіть змусив ефективно працювати Ніка та Луку.

Дженкінс увійшов до інспекторового кабінету.

— Мітче?

Ендрюс здригнувся від цього неофіційного звертання, але не став мститися.

— Я мушу поговорити з тобою, — продовжив Чендлер. Схопивши із захаращеного стола черговий стос паперів, Мітч удав, наче читає їх.

— У мене є теорія щодо жертв, — незворушно вів далі сержант. Його колишній напарник, не виявляючи цікавості, перегорнув сторінку. — Імена жертв — усі вони якось пов'язані з Біблією. Його мотивувало щось релігійне, — сказав Чендлер. — Він щось згадував про це раніше — про те, що в дитинстві його покинули і батьки, і віра.

Мітчелл якусь мить продовжував вдавати, що читає, а тоді нарешті зауважив Чендлерову присутність і помахав йому перед носом купою папірців.

— Забудьте про свої теорії, сержанте, і спершу перевірте це.

— Для цього у вас є команда, — нагадав чоловік.

— І ви — її частина.

Чендлер приглушено засміявся.

— Я в ліпшому разі на лаві запасних. Куди ви мене посадили. І до речі, якщо вам цікаво, Тері вдалося дістатися до міста. У «Кемрі» скінчилося пальне, і їй довелося їхати до мене автостопом. Тері казала, що намагалася зв'язатися зі своїм бойфрендом.

Залишивши Мітча перевіряти рапорти, Чендлер пішов до камер і сів перед Гітовою, сподіваючись якось підтвердити свою теорію щодо жертв.

— Пане Барвелл?

Відповіді не було. Схоже, ніхто не хотів із ним розмовляти.

— Ґабрієль здався вам релігійною людиною? — Так само жодної відповіді.

— Пригадайте, як вас ув'язнили. Чи казав він щось, що видалося вам незвичним? Абсолютно незвичним. Чи

молився він колись? Звертався до Бога? Хрестився? Чи згадував Господа чи ще щось таке?

Утомлений голос відповів:

— Що ще я можу вам розповісти?

— Це все, про що я хочу дізнатися.

Запала тривала тиша. Гіт сухо закашлявся. А потім голос знову прохрипів:

— Він щось казав про Бога. Точно не можу пригадати.

— Прошу, пане Барвелл... Гіте. Це нам допоможе.

Крізь шпарину в дверях пролунало розпачливе зітхання:

— Пам'ятаю, як він казав щось про те, що земля в дичавині така суха, наче проклята Богом, і це ніби його розлютило. Але ще він казав, що там гарно. Як було на початку, коли все було таким.

— На початку?

— Ага.

Знову ця фраза — «*на початку*». На початку чого? На початку його кар'єри вбивці? Невже він відчував, що мусить це робити? Ув'язнювати своїх жертв і знайомитися з ними. Може, вбивства для нього були звичайною роботою, яка йому навіть не подобалася?

— Чи згадував він ще щось про початок?

Гіт знову зітхнув.

— Ви маєте на увазі дитинство? Зважаючи на те, що він накоїв, я припускаю, що воно не було безтурботним, вам так не здається?

Після цього Барвелл змовк. Чендлер знову зайшов у безвихідь.

— Але він згадував якесь місце і казав, що це було *«початком»*. — Від настороженості у Гітовому голосі сержант мало не підскочив.

— Яке місце? — перепитав він так само насторожено.

— Не знаю, — голос Гіта стихав, мить посвітління швидко минула.

— Будь ласка, спробуйте згадати, — попросив Чендлер.

— Я намагаюся, — збуджено й роздратовано огризнувся чоловік.

Чендлер відступив. Камерами розлилася тиша. Сержант почувався напруженим і розмірковував, чи не

натрапив на чергову ґрунтову дорогу, що заведе його в нікуди.

— Сінґлтон[1], — промовив Гіт.

— Сінґлтон?

— Так, — голос його тремтів і лунав нерозбірливо. — Він згадував про нього кілька разів у машині. Я думав, що він говорить про якесь місце, де бував, або ферму, на якій знайдеться якась солідна робота, але, здається, звучало це дещо недоречно. Ґабрієль завжди говорив це слово із пристрастю. Мало не єдина тема, яка його розхвилювала.

— І він сказав, що це був початок?

— Так, думаю, так і було.

— І що він сказав, чим був цей Сінґлтон?

— Кажу ж, я не знаю. Якесь місце, ферма, людина... І перш ніж ви запитаєте, я не знаю, початком чого воно було.

Чендлер теж не знав. Але це вже було хоч щось.

Скориставшись Таніним комп'ютером, Чендлер пошукав «Сінґлтон». Пошук викинув цілу купу результатів: шаблон проектування в програмуванні, віскі, кількох знаменитостей із таким прізвищем[2], а також посилання на соцмережі та сайти знайомств, де можна було знайти одинаків з одиначками. Відфільтрувавши всі згадки про сайти знайомств і знаменитостей, Чендлер отримав список, у якому було невеличке місто в Новому Південному Вельсі, ще кілька в Англії та Сполучених Штатах і нескінченну кількість австралійських передмість, будівель та інститутів.

Навіть якщо слід було пошукати з іншого боку країни в містечку на півночі від Сіднея, у Новому Південному Вельсі на берегах ріки Гантер, Чендлерову увагу привернуло південне передмістя Перта. Ґабрієль був звідти родом, принаймні на це вказував його акцент. Судячи з картинки на екрані, це передмістя було не більше ніж поселенням зі зношеними бунгало, будинками і кількома крамничками, де продавали товари першої необхідності, — останнє місце,

---

[1] Singleton — одинак (*англ.*).

[2] Серед знаменитостей із таким прізвищем є, приміром, засуджений до довічного ув'язнення американський репер і канібал Ентрон Сінґлтон.

куди дотягнулася цивілізація, трохи зеленіша версія Вілбрука. Єдиною установою з веб-сторінкою був сиротинець. Сержант клацнув на посилання.

Сторінка була зроблена професійно, будинок на світлинах був зовсім не таким, яким Чендлер його собі уявив. Споруда була невелика і дещо химерна, немов зійшла зі сторінок одного із Сариних улюблених романів про Гаррі Поттера. Сержант підозрював, що дизайном сторінки і світлинами намагалися приховати недоліки.

Коли Чендлер серед ночі зателефонував до IT-відділу центрального ГУ у Перті, його з'єднали з черговою операторкою. Він попросив її надіслати записи про прийнятих до сиротинця за минулі тридцять років.

Через десять хвилин до його вхідних повідомлень прилетів масивний архів — комп'ютер відмовлявся відкривати його, наче у вмісті ховалася таємниця, яку слід було зберігати навіть під страхом смерті. Друга спроба виявилася успішнішою, і Чендлер змусив машину пошукати серед імен Ґабрієля Джонсона. Нічого. Чендлер спробував Гіта Барвелла. Знову порожньо. Пошуки Сета дали кілька результатів, що ніяк не допомогли. Вичерпавши ідеї, Чендлер залишився сам на сам із тисячами записів, доповнених світлинами. Він приготувався до довгої ночі.

Перші півгодини не дали нічого, жодне фото нітрохи не було схожим на образ Ґабрієля, який укорінився в сержантовій пам'яті. Після години витріщання в екран очі почали боліти. Пошуки зробилися поверховішими, продовжуючи гортати сторінки, чоловік замислився, з якого ще боку можна взятися до справи. Мусив існувати якийсь зв'язок із *«початком»*, релігією, тим, що змусило Ґабрієля обрати собі такий шлях. Чендлер відчував це нутром.

Минула ще година розмірковувань про альтернативні можливості, коли на екрані з'явилося Ґабрієлеве фото. Правду кажучи, це захопило Чендлера так зненацька, що він спершу прогортав ще кілька світлин, перш ніж повернутися назад. Із фото на нього безумовно дивився Ґабрієль, його молодша версія; дуже коротко підстрижене волосся підкреслювало худорляві риси обличчя. Він

скидався не так на сироту, як на в'язня концентраційного табору, якому дивом вдалося вижити, — але це безпомилково був Ґабрієль. Девід Ґабрієль Тейлор.

Коли Чендлер взявся читати супровідний файл і записи, серце шалено застукотіло. Поодинокі випадки нічного нетримання сечі, емоційні спалахи — на межі з жорстокістю, та це звично для поневірянь наляканого хлопчика. На жаль, звіт закінчувався так само різко, як і починався. Усього за півроку Ґабрієля віддали до прийомної родини, імена й адреса прийомних батьків були нашкрябані в колонці поруч. Діна та Джеффрі Вілсони з Ґлендона, що в передмісті Перта.

Чендлер зателефонував. Після кількох дзвінків йому відповіли.

— Це пан Джеффрі Вілсон? — поцікавився він.

— Саме так.

Сержант очікував, що доведеться заспокоювати розбудженого й роздратованого голову родини, і здивувався, почувши приємний глибокий хрипкий голос.

— Я сержант Чендлер Дженкінс із Вілбрукського поліційного відділка. Я б хотів...

— Сержант Дженкінс звідки? — увірвав його пан Вілсон.

— Вілбрук, це на північ від Пілбари.

— Що ви там робите? — поцікавився пан Вілсон, а потім перефразував своє запитання: — Я маю на увазі, чому ви мені телефонуєте? О цій порі?

— У мене є кілька запитань щодо Девіда Ґабрієля...

Хрипкий голос знову увірвав його, ввічливість кудись зникла.

— Я знаю Ґабрієля.

— Що ж, у мене є кілька запитань...

— Я... ми не хочемо мати з ним нічого спільного, сержанте. — Це ще дужче розбурхало Чендлерову цікавість. Він почув шарудіння з іншого боку дроту, цей звук підказував, що співрозмовник збирається покласти слухавку. Сержант утрутився:

— Прошу, пане Вілсон, лише кілька запитань. Хіба ви не хочете хоча б дізнатися, чому я телефоную? — Чендлер сподівався, що допитливість змусить його співрозмовника залишитися на зв'язку.

— Ні, — рішуче відрубав Джеффрі. — Ми — я і моя дружина — намагалися навчити його, що добре, а що погано, та він жбурнув це все нам в обличчя.

— Що добре, а що погано? У релігійному сенсі?

— Так, у релігійному сенсі, сержанте. — Голос залишався спокійним, але наполегливим.

— Тож ви релігійні люди?

— Так і є. І ми цим пишаємося, — різко озвався пан Вілсон, наче почув у Чендлеровому запитанні якісь інсинуації. — Ми намагалися гарно виховати його, правильно, особливо після того, що сталося з його родиною.

— Що ста?..

— Автомобільна аварія, сержанте. Безсумнівно, це жахливий досвід для хлопчика в такому ніжному віці, але *ми* вірили, що він зможе оклигатися. Ми хотіли навчити його: попри те, що Бог йому послав, Господь добрий і скерує його. *Якщо* він покається у своїх гріхах і слухатиметься Його слова.

Від того, куди завела ця розмова, у Чендлера на маківці волосся стало дибки.

— І як ви змушували його це зробити?

Балакучий і відвертий пан Вілсон раптом замовк. Чендлерові довелося вгадувати самостійно: повчання, домашні обов'язки, нотації чи щось гірше. Щось таке недобре, що перетворило сироту на вбивцю. Чоловік вирішив обережно просунутися далі.

— Коли Девід — Ґабрієль — пішов від вас?

— У вісімнадцять. — Голос раптом зазвучав уривчасто. У ньому відчувалася потреба завершити цю розмову. — І відтоді він не повертався. Ми не хочемо, щоб він повертався. Він перетворив наш дім на лігво гріха, сержанте, на *лігво гріха*. Наче в Содомі та Гоморрі, блудниці заполонили мій будинок і маршували ним голі, як Єва в Райському Саду. Нам із дружиною довелося відшкрябувати від бруду підлогу та меблі.

У слухавці з іншого боку щось зашаруділо, і Чендлерові здалося, наче він чує схлипування. Замість хрипкого голосу озвалася жінка. Діна.

— Ви засмутили мого чоловіка, сержанте. Ми лише хочемо назавжди забути про цього хлопчика. Про це ди-

явольське дитя! — Вона виплюнула ці слова. І поклала слухавку.

Чендлер відкинувся на стільці, даючи всотатися новій інформації. Надійних версій він не мав, тож розпачливо намагався знайти найімовірніший шлях. Єдине, що він знав, — у тому будинку щось сталося. Двоє прийомних батьків намагалися прищепити свої ревні вірування вразливому підлітку, і це призвело до події чи серії подій, які змусили молодого Ґабрієля переступити межу.

42

Маючи теорію і підґрунтя для деяких доказів, Чендлер знову пішов до Мітча, щоб загнати його в кут.

І майже зробив це. Але пролунав телефонний дзвінок. Це був один із сотень дзвінків, що надходили до відділка з інформацією про чоловіка, на якого вони полювали. Однак цього разу на дроті був дехто інший — Ґабрієль власною персоною.

Нік за стійкою взявся шалено розмахувати руками, привертаючи Чендлерову увагу. Прикривши мікрофон своєї гарнітури, хлопець прошепотів: «Це він».

У відділку тієї ж миті запала тиша. Усі знали, кого має на увазі молодий констебль. А краще за всіх це розумів Мітч, який вискочив зі свого кабінету, вимагаючи, щоб Ґабрієля негайно зв'язали з ним.

Офіцери зібралися навколо стола для засідань у кабінеті, що колись був Чендлеровим. Улаштувавшись біля телефона з гучним зв'язком, Мітч окинув поглядом усіх своїх колег.

— Усім мовчати. Говоритиму я, — попередив він, тицяючи себе пальцем у груди, щоб краще донести до них свою думку.

На телефоні замиготів вогник. Ось воно.

Мітч увімкнув дзвінок на гучномовець і натиснув на кнопку.

— Пане Вілс...

Ґабрієль негайно його перебив:

— Я телефоную, щоб повідомити вам, що на деякий час змінив свою ціль.

Мітч швидко зробив свій хід.

— А яка була стара ціль? — запитав він.

— Замість номера п'ятдесят п'ять я візьму дев'яносто.

Запала короткочасна пауза, всі чекали на додаткову інформацію про те, кого, що, коли або чому, але чоловік більше нічого не сказав; новини були такі ж невиразні, як обличчя за столом.

Мітч порушив мовчання:

— Пане Джонсоне, я мушу попросити вас здатися. Ще не запізно.

— Я вже робив це, інспекторе. Двічі, — нагадав їм зловмисник. — А зараз на мене чекає робота. Якщо ви збираєтеся завадити мені взяти Гіта, є ще безліч інших достойних. — Чіткість його голосу підказувала, що чоловік вірить у те, що каже.

— Ця ваша гра має щось спільне із Біблією? — спитав Мітч.

Чендлера здивувало те, яке нерішуче було його запитання. Замість того щоб заявити про це як про відомий факт, він непевно цікавився — мов школяр, який боїться, що з нього кепкуватимуть.

— З Біблією? Це напрочуд туманна теорія, інспекторе.

Усвідомлюючи, що Мітч втрачає перевагу, Чендлер утрутився в розмову:

— А як щодо якогось зв'язку з вашими батьками? З вашими *прийомними* батьками, Діною та Джеффрі.

Ендрюс розлючено глипнув на нього, але нічого не сказав. Мовчав і вбивця з іншого боку дроту.

— Пане Джонсон? — перепитав Мітч, прикипівши поглядом прямісінько до Чендлера.

Пролунав зумер. Ґабрієль зник.

Фло порушила тишу.

— Що він мав на увазі, коли сказав, що візьме дев'яносто замість п'ятдесяти п'яти?

Із цим питанням вона зверталася до свого боса. Мітчеві губи поворушилися, наче якісь слова поспішали йому на допомогу, але він не прохопився жодним.

— Це означає, що він перебив, тобто *збирається* перебити десь цілу купу людей? — перепитала Таня.

— Ще тридцять п'ять людей, — підтвердив її побоювання Лука.

Це число, промовлене вголос, здалося колосальним. Скориставшись браком вказівок від Мітча, Чендлер рішуче взявся до справи:

— Ніку, ми отримували по радіо рапорти про стрілянину чи якісь інші заворушення?

— Нічого, — заперечив констебль.

— Гаразд. Це може значити, що він таки заліг на якійсь із віддалених ферм, неподалік від того місця, де ми його востаннє бачили, — пояснив своїм слухачам сержант.

— Можливо, — погодилася Таня. — Але там ніде немає тридцяти п'яти людей... я сумніваюся, що там набереться тридцять п'ять людей, які хоча б живуть достатньо близько одне від одного.

Його старший констебль мала рацію. Щоб убити тридцятьох п'ятьох людей, Ґабрієлю доведеться помандрувати — і зробити це швидко.

— Може, це блеф? — запитав у колег Чендлер.

— З якою метою? — озвався Мітч. Коли до нього повернувся голос?

— Щоб змусити нас бігати туди-сюди, як безголових півнів.

— Він уже вбив шістьох, сержанте. Це не був блеф. Тож нам слід вважати, що тепер він теж не блефує. — На кімнату знову спустилася тиша.

— Ідеї? — запитав Чендлер.

— Болтони й Істи живуть близько одне до одного, — крикнув від стійки Нік.

— Разом близько десяти людей.

Таня теж приєдналася до розмови:

— Додай ще Карті й матимеш шістнадцять, включно з собаками.

— А як щодо місцевих барів? Клінік? — запропонувала Фло.

— Яких ще клінік? — зневажливо кинув Мітчелл.

Але Таня однаково відповіла:

— Енн Таттл казала мені, що преподобний розмірковував, чи не зібрати йому в церкві вірян для опівнічної молитви.

— Скількох? — перепитав Чендлер.

Таня здвигнула плечима.

— Не знаю. Тридцять чи сорок не стануть чимось надзвичайним, якщо вони налякані тим, що відбувається.

— Варто за ними приглянути? — поцікавилася Фло.

— За всіма варто приглянути, — відгукнувся Мітч. — Ми не можемо не реагувати на таку погрозу.

— А що, як це був такий собі фінт, щоб спекатися нас і отримати нагоду ще раз спробувати вбити Гіта? — припустив Чендлер, згадуючи натовп на вулиці та уявляючи в ньому Ґабрієля, який чекає, поки відділок спорожніє.

— Ми мусимо знешкодити цю загрозу, сержанте.

— А ще ми мусимо захистити нашого ув'язненого.

— І ми це зробимо. Ґабрієль не має шансів сюди вдертися.

Вони накидали план. Перша зупинка — церква, далі — місцеві бари, потім — ферми Карті, Істів та Болтонів. Після цього визначили інші ферми з великою кількістю людей неподалік: Підлабузи Кука, Іззі Чілі, Бабуні Ріслінґ, Мінсі Амаранґи та їхніх родин.

Чендлер зателефонував преподобному Ептону і розбудив його. Священик лягав спати о дев'ятій, а вже було значно пізніше.

Попри своє роздратування він підтвердив, що ідею опівнічної молитви обговорювали, але громадськість вирішила, що безпечніше буде залишатися по домівках. У його церкві нічого не відбувається й не відбуватиметься без його офіційної на те згоди.

Три групи відрядили до місцевих барів, а Мітч телефонував на ферми. Роксана Карті відповіла після другого дзвінка, розгнівавшись, що її відволікають від телевізора. Іззі Чілі проревів у слухавку, що на його фермі не буває непроханих гостей. На інших фермах не відповідали. Попри те що зв'язок там у найкращому разі можна було назвати періодичним, таке мовчання турбувало.

Мітч відправив кілька машин перевірити, як там люди, що не відповіли на телефонні дзвінки, а дорогою зазир-

нути до церкви, щоб ще раз пересвідчитися, чи все гаразд. Люди групками побігли до машин: це нагадувало гру в музичні стільці[1], в якій ніхто не хотів програвати. Чендлер потягнув Таню і Луку вбік.

— Мені потрібно, щоб ви двоє залишилися тут. Раптом він повернеться за Гітом.

— Я не хочу, — заперечив Лука.

— Ми мусимо забезпечити... — почав Чендлер.

— Констеблю, чому ви досі тут? — увірвав його Мітч, шастаючи конторою і збуджено потираючи великим пальцем пучки.

— Я хочу, щоб Лука залишився тут, — пояснив сержант, — для захисту.

— А я хочу, щоб він був *там*, — відгукнувся Мітчелл, — для підсилення.

Лука посунув до дверей.

Чендлер глянув на свого нетерплячого молодого колегу, що аж благав не залишати його під замком, як покарану дитину.

— Йди, — дозволив він, зітхаючи.

Повторювати двічі не довелося, і Лука кинувся вперед, щоб приєднатися до Фло. Чендлер обернувся до Тані.

— Я залишуся, — повідомила вона, рішуче киваючи.

— Не турбуйся, ти матимеш компанію, Таню, — оголосив Мітч. — Я залишу з тобою Ропера, — пояснив він, тицяючи пальцем у кремезного чоловіка, незграбно затиснутого столом.

Попри те що він почувався кепсько, залишаючи у відділку Таню — і вкотре Ніка, — його мало не нудило від думки, що все це гонитва за власним хвостом, яку зрежисерував Ґабрієль, щоб вони власноруч поставили відділок під удар, Чендлер знав, що мусить бути на вулицях, мусить очолити обшуки на фермах, щоб заспокоїти

---

[1] Гра для великих компаній. Стільців на один менше ніж гравців, їх розставляють у коло сидіннями назовні, включають музику, і гравці починають повільно бігти довкола. Щойно музика змовкає, гравці мають швидко сісти на стільці. Той, хто не встиг зайняти сидіння, вибуває з гри, після чого один стілець також забирають із кола. Гра триває, поки не залишиться один учасник, що зайняв останній стілець.

найполохливіших жителів містечка і переконатися, що всі місцеві в безпеці. У містечку ще нікого не вбивали, і Чендлер розпачливо мріяв, щоб так залишалося й надалі.

43

Чендлер повіз Сана і Маккензі до ферми Браяна Іста немощеною недоглянутою дорогою, ще підступнішою в темряві. Діставшись вхідних воріт, він вимкнув фари і ще трохи проїхав за інерцією, перш ніж плавно зупинитися. В одноповерховому фермерському будинку світилося одне-єдине вікно — кухня або вітальня. Для дому з шістьма спальнями, в якому жило четверо дітей до дванадцяти років, така темрява була лиховісною.

Вилізши з машини, чоловік витягнув руки, намагаючись відігнати нервове передчуття. До нього з темряви приєдналися ще двоє колег, убраних у чорне. Їхні костюми мусили б вселяти довіру, але тут, серед багнюки й іржавих клунь, мали підозрілий вигляд.

— Тримайтеся поближче до мене, — прошепотів Чендлер. — І залиште зброю за ременями. Тут є діти.

Вони пошкандибали до ферми, пам'ятаючи про ями й невидимі в мороці паркани; Чендлер мало не гупнувся кілька разів на землю, перш ніж офіцерам удалося дістатися до курника, де їх привітало приглушене квоктання розбуджених курей.

Чендлер пробурмотів своїм колегам інструкції:

— Ви двоє обходите з боків. Перевірте вікна, але не притискайтеся обличчями до шибок, щоб не налякати дітей. Якщо щось здасться незвичним, зустрінемося тут. Гаразд? — Вираз обличчя Сана був незворушний, як і завжди; Маккензі своєю чергою кивком означив згоду, а тоді чоловіки рушили вперед, розділившись біля цистерни з пальним, і зникли з поля зору.

Коли вони пішли, Чендлер зосередився на кухонному вікні. Наблизившись до нього, він помітив у достатньо яскравому світлі з вітальні, що кухня порожня й на ній панує нормальний гармидер — посуд у мийці, на столі крихти. Нічого надзвичайного.

Ковзнувши вздовж стіни благенької дерев'яної будівлі, Чендлер посунувся до вікна вітальні. Якусь мить він не наважувався подивитися всередину, але, опанувавши себе, зазирнув до кімнати, сподіваючись, що родина спокійнісінько сидітиме перед телевізором. Він не розчарувався. Браян Іст був там, розкинувся у кріслі і змагався за місце для ніг на кушетці зі своєю дружиною та двома старшими дітьми; босі ступні штовхалися з босими ступнями, а телевізор заливав їх усіх дурманним синім мерехтінням. Чендлер від полегшення важко видихнув. З Істами все було гаразд. Те, що він знайшов їх живими й неушкодженими, вплело чергову стрічку в його теорію про гонитву за власним хвостом, що її спланував Ґабрієль. Чендлер вирішив не турбувати Істів.

Раптом Діана Іст озирнулася на свого чоловіка, який різко випростався на кріслі, перекинувши на килим бляшанку з пивом. Вони щось почули. Чендлер знав, що саме. Він обігнув будинок саме в ту мить, коли Браян збирався щодуху зацідити таємничій фігурі в чорному, що неясно вимальовувалася на ґанку.

— Браяне, Браяне, це я! — закричав Чендлер.

Чоловік опустив кулак і примружився, намагаючись роздивитися щось у темряві.

— Хт' ц' «я»? — проревів він, ковтаючи звуки.

— Сержант Дженкінс, — пояснив Чендлер, тримаючись там, де до нього не міг дотягнутися жоден із кулаків колишнього боксера-любителя. Наблизившись, він побачив, що Сан і Маккензі націлили на Браяна свої пістолети.

— Якого хріна ти тут робиш? — поцікавився Іст.

Попри те що Чендлер був на межі, він відчув слабке полегшення. З вуст Браяна Іста така реакція була ввічлива, мало не стримана. Сержант махнув Мітчевим офіцерам рукою, щоб вони опустили зброю. Жоден із них не відреагував.

— Заберіть їх, — наполіг Чендлер і почекав, поки обидва неохоче запхають зброю до кобури.

Тепер уже Браянова дружина, Діана, висунула голову з дверей, закриваючи собою цілий виводок із чотирьох дітлахів.

— Хто це? — запитала вона.

— Повертайтеся всередину, — наказав Браян. Його родина не поворухнулася. Чоловік знову обернувся до Чендлера, кошлаті брови злетіли вгору, без слів запитуючи, що той тут загубив.

— Ми лише перевіряємо дещо, — відповів зведеним Браяновим бровам Дженкінс.

— Перевіряєте що?

— Шукаємо декого, хто, на нашу думку, міг бути тут.

— І? — поцікавився Браян, вглядаючись у навколишню темряву.

— Нічого. Можете повертатися всередину й насолоджуватися вечором.

Чоловікове обличчя насупилося, натякаючи, що він незадоволений. Очі примружилися, наче Браян підозрював, що полісмени щось задумали.

— Не шастайте тут, копирсаючись у моїх речах, — попередив він.

— А що ми там знайдемо? — нарешті озвався Сан; його голос був м'який і пролунав несподівано.

— Нічого, — різко кинув Браян.

— Ми не збираємось ні в чому копирсатися, — заспокоїв Чендлер. Вони дізналися, що Ґабрієля в будинку немає, тож місць для копирсання залишилося не так вже й багато.

— Браяне, йди всередину, — наказала Діана.

Але тепер чоловікові й самому стало цікаво.

— Хто ці двоє? — запитав він, киваючи головою на Сана і Маккензі.

— Вони допомагають нам, — озвався Чендлер, не вдаючись у подробиці.

— Гаразд, їм пощастило, що я не позаганяв їхні макітри досередини, — проревів Браян, задкуючи до дверей.

Чендлер подивився, як він зникає всередині, а тоді повернувся до Мітчевих офіцерів.

— Я попереджав вас не витягати зброю.

— Він замахнувся, щоб ударити, — озвався Сан, не зважаючи на докір.

— Ви тинялися його подвір'ям серед ночі. Вам пощастило, що він не має рушниці.

— Якщо так, йому теж пощастило, — крижаним тоном відповів Сан.

На фермі Мінсі все було значно простіше — чоловік власною персоною привітав їх на ґанку, насолоджуючись опівнічною самокруткою. Він запросив офіцерів випити всередині пива попри те, що сам не пив жодної краплі після того, як його покинула перша дружина. Мінсі доброзичливо відповів на всі Чендлерові запитання. Тієї ночі він не бачив нічого незвичного, крім того, що його молодший син Вейн спробував вилізти з кухонного вікна, тому що заклався, що зробить це. Тут не проїжджало жодної машини, жодного велосипеда — власне кажучи, поки не з'явилися Чендлер із компанією, не було взагалі ніякого руху.

Зателефонувавши до відділка, сержант вислухав від Ніка новини про пошуки інших. Усюди результати були однакові — на фермах, у барах, у церковній залі та в самій церкві все було тихо. Ґабрієля ніде не було.

Усі групи знову зібралися у відділку.

Мітч нервово тупотів підлогою.

— Я хочу, щоб перевірили всі інші ферми на той випадок, якщо когось взяли в заручники або хтось пустив Ґабрієля переночувати.

— Ми це робитимемо в найкращому випадку аж до ранку, — попередив Чендлер.

— Я знаю.

— Як ви хочете, щоб ми це зробили, інспекторе? — поцікавився Лука. Чендлера дратувало те, що в його голосі відчувалося неабияке бажання вгодити. Мітч за кілька днів загнуздав дикого коника.

— Як і все інше, — кинув Ендрюс, — почніть спочатку.

Почніть спочатку. Ось воно знову. Чергове нагадування про записку в хижці. «Вони були згадані на початку».

Коли Мітч взявся виголошувати мотиваційну балаканину про подвоєння зусиль, Чендлер знову подумав про те, що Ґабрієль сказав телефоном: оголосив, що вб'є дев'яносто людей. Це було приголомшливе вихваляння, напевно, воно

мало на меті змусити їх запанікувати, покинути відділок і залишити Гіта беззахисним; однак витримка в його голосі переконала Чендлера, що вбивця знає, як це зробити, і має чіткий план. Проте вбивство тридцяти п'яти людей не може бути точною наукою, тож, можливо, називаючи число дев'яносто, він мав на увазі тільки його. Він збирався вбити номер *дев'яносто*, а не загалом дев'яносто людей.

— Ґабрієль сказав, що збирається вбити дев'яносто. — Чендлер промовив це вголос, перервавши Мітча, якого вже несло на всіх парах.

— Нам це відомо, сержанте. Ми намагаємось цьому запобігти, — нагадав Мітч, більше роздратовано, ніж розлючено.

— Ні. Він сказав, що збирається вбити дев'яносто. Як номер. Гіт пригадував у своїх свідченнях, що вбивця казав, що він стане номером п'ятдесят п'ять. Ми дивилися на це так, наче Гіт мав бути п'ятдесят п'ятою жертвою. А що, як він був *номером п'ятдесят п'ять*?

Мітч не приховував свого безпомічного гніву:

— Ви про що?

— Ну, якщо він убив п'ятдесят чотири людини, чому є лише шість могил, а в переліку нам удалося розібрати лише вісім імен? А що як він полює за іменем? Адже Гітове ім'я теж було в списку.

— Якому списку? — нетерпляче перепитав інспектор. — Тому, з хатини?

— Так, — відповів Чендлер, — або в якомусь списку деінде.

— Це не надто допомагає нам, сержанте. Повертайтеся, коли матимете...

Проте Дженкінс повів далі:

— Він пригадував, що Ґабрієль сказав: «Вони були названі на початку». Але на початку чого?

— А я знаю, до кінця чого наближаєтеся ви, сержанте, — виплюнув Мітч. — Вашої кар'єри.

Чендлер проігнорував його й оглянув присутніх.

— Це мало б бути на початку книжки, — припустила Таня.

— Якої книжки?

Ще більше приголомшених облич. Деякі офіцери перемовлялися, сумніваючись у Чендлеровій теорії або й просто в його здоровому глузді. Аж раптом сержант збагнув відповідь.

— У Книзі Буття. На початку Біблії. Перелік імен.

Він обернувся до Тані, але вона вже витягнула з шухлядки свого стола Біблію у твердій чорній палітурці. Книжка була зачитана, та сторінки трималися купи. Жінка розгорнула її на початку, на Книзі Буття. Перші кілька сторінок містили надрукований список імен.

— Хто там п'ятдесят п'ятий? — запитав Чендлер.

Вона почала рахувати. Офіцери почали тинятися довкола, тепер їхня увага була прикута до Чендлера, а не до Мітча, який намагався змусити їх зосередитися на своїх командах.

— Що там? — нетерпляче перепитав сержант.

— Дай мені... — пробурмотіла Таня. Рахуючи кілька останніх імен, вона кивала головою. А тоді витріщилася на сержанта. — Це Хет.

Чендлер перевів погляд на Мітча. Коли пролунало ім'я, він побачив, як інспектора накриває хвилею розуміння, його губи знову залилися темно-синім кольором. Дженкінс перелічив інші імена зі списку, знайденого в хатині:

— Адам, Сет, Єва.

Таня переглядала сторінки. Ще одна нестерпна затримка.

— Усе є. У тій чи іншій формі.

— Джаред, Шейла, Ной.

Жінка знову кивнула.

— А номер дев'яносто? — запитав Чендлер.

— Почекай, — попросила Таня і взялася рахувати вголос. Нарешті вона знайшла відповідь. — Це Сараї, — сказала вона, з відчутним наголосом на «ї».

— Є у нас хтось такий у місті? — вигукнув Мітч, звертаючись до Чендлера і його команди. Таня і Лука похитали головами. — Навіть дітей із дивними іменами? — з надією уточнив інспектор.

Чендлер не відповів, вихопивши Біблію з Таніних рук.

— Є... — сказав він, пригадавши дещо, що чув на уроках Біблії багато років тому. Погортавши сторінки, він знайшов те, що шукав. Від побаченого мороз пішов поза

шкірою, і він ледве зміг вичавити із себе слова: — Сара*ї* отримала нове ім'я — Сар*а* — після благої вісті, що народить сина Ісаака.

44

Чендлер без жодного слова вилетів із кабінету, майже не чуючи, як Мітч гавкотливо віддає наказ скласти перелік усіх Сараї та Сар у містечку й околицях.

Вискочивши через головний вхід, Чендлер проштовхався крізь репортерів, застрибнув у патрульну машину і помчав уперед. Повертаючи за ріг на Б'юмонт, він зателефонував мамі на мобільний. Напевно, причин турбуватися немає, казав він собі. Чергова гонитва за власним хвостом. Хворий виродок змушує їх бігати по колу, і цього разу на тупому кінці його ножа опинився Чендлер. Телефон продовжував дзвонити, від кожного залишеного без відповіді гудка всередині зростала паніка.

Гудки ще лунали, коли він різко повернув на Принц-стрит, мало не загрузнувши передньою віссю в гарячому гудроні. Де ж вона, чорт забирай.

Після десятого гудка слухавку підняли.

— Мам? — із полегшенням запитав сержант. — Із вами все?..

— Наступна спроба, — озвався Ґабрієль, у його оксамитовому голосі чулися веселі нотки.

Чендлер мало не врізався у ліхтар, намагаючись опанувати себе.

— Ґабрієль?

— Правильно.

— Що ви зробили?

— Нічого, — невинно запевнив убивця.

— Вам краще не завдавати їм болю, — попередив Чендлер, втиснувши педаль газу в підлогу; він набирав швидкість, а повз нього пролітали дерева, машини і ціле його життя.

— Вони в безпеці.

— Нічого не робіть, — попередив Чендлер.

— Ви теж, — відгукнувся Ґабрієль. — І навіть не думайте про те, щоб попередити Мітчелла чи ще когось.

— Не завдавайте їм болю, — благав Чендлер, кидаючи машину на Меллонз-стрит. Дорога перед ним розпливалася. Єдине, що Чендлер міг уявити, — батьківський будинок і те, що там зараз могло відбуватися. Він щодуху закліпав, намагаючись відігнати цю картинку.

— Ви можете запізнитися, — підігнав його Ґабрієль.

Від цієї жорстокої погрози машина мало не закипіла.

— Дозвольте мені поговорити з ними, — попросив Чендлер; будинок його батьків ще не з'явився у полі зору, однак дороги були занадто темні, а повороти занадто різкі, щоб гнати ще швидше.

— Ви ще поговорите з ними... якщо зробите те, що я скажу.

— Чому б вам... — почав Чендлер, не стримуючи люті. Шини завищали, коли він повернув на Ґрінсанд. — Чого ви хочете?

— Угоди.

— Якої ще угоди?

— Обміну, сержанте, — пояснив Ґабрієль. — Обміняємо Гіта на вашу доньку. На Сару.

Чендлер дав цій вимозі просочитися у свій перевантажений мозок. Що він мав на увазі, кажучи «Гіта на Сару»? Чоловіка з в'язничної камери на його доньку? Цього не могло бути.

Ґабрієль вів далі:

— Зазвичай я не схильний убивати дітей, якщо в тому немає абсолютної необхідності. Звісно ж, правда й те, що вона католичка, а отже, народилася грішною, однак я не використовуватиму це проти неї, поки вона не отримає нагоди спокутувати свої гріхи.

Чендлер не знав, що на це можна відповісти, тому приголомшено мовчав. Він так заглибився у стан фуги[1], що

---

[1] Стан потьмарення розуму, після якого людина не в змозі згадати, що відбувалося з нею останнім часом і хто вона взагалі така. Дуже часто люди в стані фуги намагаються кудись помандрувати і потім приходять до тями у неочікуваних місцях, не пам'ятаючи ні себе, ні як тут опинилися.

повернувся до тями лише тоді, коли сильно вдарився у хідник та збив знак «Продається», який після падіння розсипався на шматки.

— Ви ще там, сержанте? — поцікавився Ґабрієль, насолоджуючись своєю владою.

— Я...

— Це, безумовно, просте рішення. Хіба не так? — вів далі вбивця. — Ідеться ж не про людей, похованих на тому пагорбі, чи якогось чужого вам горланя на кшталт Гіта, який для вас нічого не значить. Справді, ви ж сім'янин, *полісмен*, а не якийсь розрадник згорьованих, чи не так?

Крізь туман потьмареної свідомості Чендлер зрозумів, що мусить якомога довше протримати Ґабрієля на зв'язку. Вистачить ще кількох хвилин.

— Покваптеся, сержанте. Вирішуйте.

— Мені потрібен час.

— Для чого? — в оксамитовому глузливому голосі почулося щось різке. — Це *простий* вибір. Ваші діти — ваша власна плоть і кров — в обмін на незнайомця. Чоловіка, який вам навіть не до вподоби, в цьому я впевнений.

Ґабрієль мав рацію. Навіть коли підтвердилася інформація про те, що Гіт — невинна жертва, Чендлер не відчув до нього хоч якогось тепла; ніщо в його поведінці не свідчило про те, що він гідна людина, людина, яку варто врятувати. Та знову ж таки, хіба він мав право судити? Сержант ще трохи позволікав.

— Мені знадобиться час.

— На таке просте рішення? Не дивно, що ви не можете мене впіймати.

— Ні. Мені знадобиться час, щоб вивести його з відділка.

Чендлер вже був на Гаув-стрит. Ще шістдесят секунд — і він візьме Ґабрієля в облогу. Виб'є йому мізки, якщо знадобиться.

— Маєте одну годину.

— Ні, постривайте... — перервав його Чендлер.

Ґабрієль вів далі:

— А якщо я зустріну поліцію, патруль, армію чи того вашого колишнього напарника, я з легкістю вб'ю їх усіх.

Розумієте, Чендлере, Бог, поліція, ба навіть невинні не мають права шкодити Дияволовій роботі.

— Я хочу бачити, що з нею все гаразд.

— Авжеж. Щойно дасте мені те, що я прошу. І пам'ятайте: приходьте один. Я скажу вам куди. Мені відомо, що ви добре орієнтуєтеся в лісі.

Чендлер уже був на Кроув-стрит, мчав до світла на ґанку батьків, яке вабило його, мов сигнальний вогонь.

— Що ви маєте на увазі? — перепитав він.

Але Ґабрієль уже поклав слухавку.

45

Чендлер гупнувся у хідник із такою силою, що мало не вилетів через вітрове скло. Коли він виліз із машини і витяг зброю, Ґабрієлеві слова продовжували крутитися в голові. Погрози та коментарі, слова і фрази в обгортці внутрішніх жартів, які він, на Ґабрієлеву думку, зрозуміє. Так, наче він знав Ґабрієля або Ґабрієль знав його. Підступні натяки на те, що Чендлер не переймається жертвами і, щойно справа скінчиться, рухається далі.

«Ви сім'янин, полісмен, а не якийсь розрадник згорьованих, чи не так?»

А ще він знав, що Мітч колись був Чендлеровим напарником. Звідки? Може, підслухав щось у відділку? Чи це було так очевидно? А може, він просто *знав*? Він не міг бути кимось із тих, кого вони колись заарештовували. Чендлер знав це з дати його народження у записах із сиротинця. Коли вони з Мітчем працювали разом, Ґабрієль ще був занадто молодий, щоб опинитися серед їхніх кадрів. Можливо, Ґабрієль збрехав про свій вік, щоб краще пасувати до Гіта... щоб допомогти своїй історії відповідати Гітовій. Був ще шанс, що Мітч образив Джонсона у Перті, але для чого тоді знову витягати цю історію на світ Божий тут і вплутувати в неї Чендлера з його родиною, якщо Ґабрієль ставився недоброзичливо тільки до інспектора?

Потягнувшись до вікна, що виходило на вулицю, чоловік зазирнув усередину. Світло горіло, але батька на варті не було. У кімнаті взагалі було порожньо, телевізор

вимкнений, за піаніно в кутку ніхто не сидів. Усе мало звичний вигляд. Чендлер знову відчув надію, що Ґабрієля взагалі тут не було, а телефонний дзвінок і все це виявиться хворим жартом хворого виродка, якому по приколу було водити їх — а надто його — за носа. Однак надія була почуттям, яке легко згасає, і коли Чендлер відчинив вхідні двері та прослизнув у будинок, ціле його єство переповнив страх.

У вітальні справді було порожньо, його важкі кроки відлунювали від дерев'яної підлоги. Серце набрякало від розпачливої потреби побачити дітей, побачити їх живими, але чоловік стримав бажання погукати їх і повідомити Ґабрієлю, що він уже тут.

Витягнувши пістолета, Чендлер підкрався до краю кухні. В уяві почали виникати думки про найгірше, закривавлені картини агонії, нелюдського жаху. Однак він ніде не бачив слідів боротьби, плям чи бризок крові, не чув жахливих стогонів смертельно поранених людей. У голові з'явилась інша думка: а раптом там нікого не було? Чи можна це вважати добрим знаком?

Глибоко вдихнувши, Чендлер завернув за ріг. Дуло пістолета націлилося на постать на підлозі, прив'язану до ручок кухонних шафок. Постать щодуху намагалась вирватися. Це була Тері із зав'язаним ротом; її ноги ковзали слизькими кахлями й не могли знайти опори. Очі повнилися жахом, і Чендлер спробував прочитати, чи не було в них попередження про небезпеку. Жінка несамовито скошувала погляд праворуч. Сержант подивився туди, куди вказували очі Тері. У протилежному кутку кухні на підлозі лежало ще двоє людей — його батьки були прив'язані одне до одного, у тата з голови текла кров. Чендлер кинувся до них.

— З вами все гаразд? — запитав він обох.

Мама кивнула. Батько застогнав від болю.

Швидко озирнувшись через плече, чоловік запитав:

— Він досі тут?

Мама похитала головою. Чендлер розв'язав їх. Жінка самостійно витягнула з рота кляп.

— Він забрав їх, — сказала вона, задихаючись.

Те, що він був готовий до цих слів, не пом'якшило удару. Кінцівки раптом здалися заціпенілими, наче вся кров відлила від них.

— Обох? Куди?

— Я не знаю, — схлипнула мама.

— Як давно?

— Півгодини тому. Він забрав із собою ще й мій телефон. Твій батько намагався зупинити їх...

Чендлер висмикнув кляп із татового рота.

— Вибач, сину, — сказав він, очі примружилися від болю.

— Він зробив боляче...

Чендлер не міг закінчити речення.

— Ні, просто забрав їх із собою. Попередив нас — попередив тебе — нічого не казати поліції.

Позаду пролунало збентежене бурмотіння.

Чендлер повернувся до Тері й розв'язав її. На жінчиному обличчі віддзеркалювалися його власні емоції: та сама бездонна прірва занепокоєння. Чоловік чекав, що зараз на нього поллються образи, але Тері натомість простягнула до нього руки й міцно обійняла; вперше за довгі роки вони були близькі — їх поєднав страх.

Сержант відвіз родину до будинку найближчих друзів за кілька вулиць від їхнього власного; батько неохоче залишив удома свою рушницю, щоб не викликати підозр, а маму й Тері довелося вмовити не тинятися вулицями в пошуках Сари та Джаспера. Цього разу, коли Чендлер мчав до відділку, репортери позадкували.

Він очікував, що всередині відділок гудітиме, але там було майже порожньо. Прикутий до стійки Нік проігнорував телефонний дзвінок, і його обличчя засяяло:

— Сержанте!

Чендлер коротко кивнув і притиснув палець до губ.

— Де всі?

Нік клацнув мишкою.

— У Піта Штенцла. Том Деврe зателефонував і повідомив, що в повітці Старого Піта горить світло й звідти чуються крики. Схоже, він ховає там щось.

— Напевно, так і є, — погодився Чендлер, — але це не Ґабрієль.

Нік мав спантеличений вигляд.

— Звідки вам про це відомо?

Чендлер трохи помовчав. Не було необхідності повідомляти все, що він знав.

— Просто здогадка. Піт, напевно, поставив там кілька крадених автівок. А на крики може скидатися звук шліфувального верстата.

Нік охоче закивав.

— Він питав, куди ви поділися.

— Мітч?

— Ага.

— І що ти йому сказав?

— Що ви перевіряєте, як там ваша родина.

Чендлер постукав по стійці, підтверджуючи, що ця відповідь була правильною.

— Він збирався відправити туди машину, щоб перевірити, як там ви з Сарою, якщо ви не повернетеся, — продовжував хлопець.

Повітря застрягло Чендлерові у грудях. Йому не потрібно було, щоб офіцери там тинялися й дивувалися, чому будинок порожній.

— З ними все гаразд. Не варто заважати дітям. Вони сплять.

Сержант сподівався, що Нік купився на його брехню. Він змінив тему:

— Хто наглядає за ув'язненим?

— Он вони, — озвався Нік, указуючи на Ропера і Фло, які нещадно гупали по своїх клавіатурах.

З двома можна впоратися, подумав Чендлер.

— А з ув'язненим усе гаразд? — поцікавився він трохи голосніше, щоб його почули.

Ропер відповів, не відводячи погляду від екрана.

— Жаліється, як завжди.

— Він вважає, що його мають охороняти більше офіцерів, — додала Фло, зосередившись на своєму екрані.

— Називає себе ВІПом, — утрутився Нік. — Каже, що ми мусимо захистити його будь-якою ціною.

— Саме тому нам доведеться перемістити його, — сказав Чендлер.

Фло відірвала погляд від екрана, на її чолі з'явилися підозріливі темні зморшки.

— Нам нічого не повідомляли про цей наказ, сержанте, — сказала вона. Ані її вираз обличчя, ані тон не приховували недовіри.

— Це наказ вашого боса, — озвався Чендлер, пильно дивлячись на обох і намагаючись випромінювати владність.

— Перемістити його куди? — поцікавився Ропер, підводячись з-за столу. Його зріст досі справляв враження, однак чоловік дещо зіщулювався, ніби ще не повністю відійшов від Ґабрієлевого нападу. Якщо доведеться битися навкулачки, Чендлер матиме шанс, принаймні п'ятдесят на п'ятдесят.

— А хіба тут він не в безпеці, сержанте? — запитав Нік. З його голосу аж сочилася стурбованість. Якщо хтось і помітить, що Чендлер поводиться ненормально, це буде його молодий констебль.

— Ми *гадаємо*, що Ґабрієлева мета більше не Гіт, — пояснив Чендлер, підходячи до стінної шафки, щоб дістати ключі від камери, — але нам не подобається, що зловмисник знає, де перебуває Барвелл. Він може змінити свої наміри. Гітове ім'я залишається у списку.

Фло повільно кивнула.

— Я лише мушу зателефонувати інспекторові, щоб він підтвердив це.

Чендлер трохи помовчав, шукаючи відмовку, щоб запобігти цьому.

Нічого не спадало на думку.

— Вперед, — підбадьорив він жінку. Сержант не міг нічого зробити, тільки сподіватися, що на фермі Штенцла у Мітча не буде радіозв'язку.

Поводячись, як йому здавалося, з нищівною впевненістю, Чендлер діяв за планом. Прихопивши з шафки ключі, він розмашистим кроком рушив до камер. Баланс сил ще був на його боці. Це досі був його відділок. Принаймні поки він не зробив того, що збирався зробити.

* * *

Гіт тинявся своєю камерою, його набрякле червоне обличчя якось спітніло ще більше і було вкрите товстим непробивним шаром жиру.

Намагаючись опанувати нерви і передбачити запитання, які може поставити ув'язнений, Чендлер відімкнув камеру.

— Ви впіймали його? — з надією запитав Гіт.

Чендлер похитав головою. Гіт вилаявся і роззирнувся, напевно, марно шукаючи в камері щось м'яке, що можна було ко́пнути.

— Але все гаразд, — озвався сержант.

— Як це гаразд? — виплюнув Гіт, уже давно не вірячи запевнянням поліції. — Ви ж не випустите мене, поки не схопите його. Інакше він схопить мене.

Чендлер стиснув зуби. Щоб упоратися з цим, йому потрібно було, щоб Гіт залишався спокійним і поступливим.

— Він поставив собі іншу мету, — пояснив чоловік так само монотонним, як у Фло, тоном.

Гіт різко зупинився, несподівано зацікавившись.

— Та ну?

— Ага.

— Ви кажете мені правду?

Чендлер кивнув.

— В біса! Красно! Дякую! — видав Гіт, розплившись в усмішці, на яку Чендлер не відповів. Якби він ще не був так цілковито відданий тому, що планував зробити з Гітом, від наступного чоловікового зауваження йому б повідбирало всі сумніви:

— Нехай тепер страждає якийсь інший бідолашний виродок.

Чендлерові знадобилося кілька секунд, щоб лють ущухла.

— То я можу йти? — запитав Гіт.

— Ні.

— Тобто *«ні»*? — вибухнув Барвелл.

— Ми не хочемо давати йому шанс обдурити нас, як він це зробив раніше. Можемо заховати вас у якомусь зручнішому місці. У готелі. Самі за все заплатимо. — Це була його розмінна монета — затишок і їжа після двох ночей у порожній камері.

Пропозиція, схоже, не дуже переконала Гіта. Чендлер не пропонував йому цілковитої свободи, але... Він вирішив.

— Будь-де буде краще, ніж у цій дірі.

Вивівши Гіта з камери, Чендлер відвів його до контори. Ропер і Фло сиділи на телефонах. Намагалися зв'язатися зі своїм босом.

— Додзвонилися до нього? — поцікавився Чендлер, змагаючись із хвилюванням.

— Ні, але... — почала Фло.

— Я поїду з вами, — повідомив Ропер і, злегка накульгуючи, підійшов до чоловіків.

Чендлер похитав головою.

— Ні. Ніхто крім мене і вашого боса не має знати, де він буде. — Він підбадьорливо кивнув Гітові, але хотів лише одного — якомога швидше вибратися звідси. Кожна секунда, яку вони стирчали тут, додавала Фло шансів зв'язатися з Мітчем.

— Заради додаткової безпеки, — наполягав Ропер.

— Не думаю, що Мітч захоче втратити дорогоцінного члена команди, відправивши його бути нянькою.

— Гей! — втрутився Гіт.

— Ви зрозуміли, про що я, — виправдався Чендлер.

— Ви не можете самостійно перевозити його, — застеріг Ропер. — Ми поїдемо вдвох.

— Зазвичай я б погодився, — пояснив сержант, — але, як я вже сказав, це має залишитися таємницею. У цьому вся суть. — Він подивився на Фло. Жінка вдягнула гарнітуру і клацала по клавіатурі, знову набираючи номер свого боса.

— Цей хлопчина має рацію, — озвався Гіт, вказуючи на Ропера. — Я не хочу залишатися там на самоті.

Чендлер оцінив свої варіанти. Ситуація виходила з-під контролю.

— Гаразд, — погодився він, теж указуючи на Ропера. — Ви поїдете на місце зі мною.

Ропер глипнув на Фло і рвучко перетнув кімнату, підходячи ближче до Чендлера. Сержант міцно вперся ногами у підлогу і сподівався, що нещодавний напад послабив заповзятість цього кремезного хлопця. Почекавши, коли

Ропер пройде повз нього, Чендлер витягнув з-за ременя кайданки і накинув їх офіцерові на зап'ястя. Мітчевому громилі знадобилася доля секунди, щоб відреагувати, але Чендлер вже замкнув іншу половинку на зап'ясті у Гіта. Тепер Ропер і Гіт були пов'язані.

— Що це, в біса, таке? — здивувався Барвелл. Ропер спантеличився не менше за нього, однак його подив одразу минув, коли Чендлер витягнув пістолета й вирубив полісмена, вдаривши його в рану на черепі. Ропер незграбною купою сповз на підлогу, потягнувши за собою прикутого до нього Гіта.

Чендлер обернувся до Фло. Жінка витріщалася на нього та свого колегу, який розтягнувся, розкинувши ноги, на підлозі, і притискала руку до гарнітури. *Чи відповів їй Мітч?* Коли Чендлер наблизився до неї, Фло витягнула пістолет. Розмахнувшись, сержант вибив зброю з її руки на підлогу. Схопивши жінку, він потягнув її спортивне тіло до камер, наче якогось в'язня-порушника. За кілька секунд, попри її шалений опір, Чендлер кинув Фло до колишньої камери Гіта. Двері позаду неї гупнули, і жінка сповзла на підлогу, проклинаючи сержанта.

Коли Чендлер повернувся до контори, Нік вийшов з-за свого стола і стояв над переляканим Гітом і розпростертим Ропером.

— Сержанте? Що ви робите? — запитав молодий констебль, витріщившись на свого начальника і впершись руками в боки. Голос його лунав тихо і збентежено. На навчанні до такого не готували.

— Він здурів, хай йому грець! — відповів Гіт, намагаючись поворушитися, але з прикутою до зап'ястя вагою Ропера йому це не надто добре вдавалося. — Зупиніть його! Застрельте його! Він заразився від того іншого засранця.

— Сержанте, — благав Нік. — Просто перестаньте.

Чендлер наблизився до нього на крок.

— Ніку, я не можу пояснити. Але я мушу. — Він стиснув кулаки. Не хотів робити боляче своєму молодому колезі. Нікому не хотів робити боляче.

— Ви *можете* пояснити, — благав хлопець. — Що б це не було.

— Ага, *до усрачки* добре пояснити, — додав Гіт, продовжуючи борсатися, намагаючись витягнути зап'ястя з петлі кайданків. Чендлер сів на найближчий стілець і глибоко вдихнув. Краєм ока він уважно спостерігав за Ніком.

— Що б там не сталося, ми можемо все виправити, — сказав Нік, і голос його звучав так само налякано, як почувався сержант. — Ми покличемо інспектора та інших і знайдемо того типа. Ви невинні, що він втік. Ми всі зробили що могли.

Нік уже стояв над ним. Чендлер чекав цього; співчутлива рука м'яко опустилася на його плече.

Підскочивши на ноги, сержант схопив цю руку і смикнув її юнакові за спину, змушуючи Ніка впасти долілиць на твердий пластиковий стіл і скрикнути від болю.

— Мені шкода, Ніку.

Зігнувши хлопця і використовуючи його руку як кермо, Чендлер спрямував свого молодого колегу до камер і запроторив його до середньої. Дві камери зайняті, одна залишилась.

— Сержанте... Чендлере... не робіть цього, — благав Нік.

— Вас звільнять, якщо ви нас не випустите. Кинуть до такої самої в'язниці, — луною відгукнулася з віддаленої камери Фло.

Чендлер, проігнорувавши їхні благання, повернувся до контори, де Гіт верещав про допомогу і повз до вхідних дверей, тягнучи за собою непритомного Ропера.

Коли Чендлер підійшов, чоловік припинив повзти і взявся оборонятися.

— Чого ви хочете? — заканючив він. — Ви працюєте з ним у парі?

Від цього звинувачення Чендлер мало не вибухнув. Засмутився, що не може пояснити, що не збожеволів. Що має план.

— Ні, я не працюю з ним у парі.

— То що це за хрінь?

Сержант зняв кільце з Роперового безвільного зап'ястя і причепив його до труби на стіні, надійно замкнувши Гіта в конторі.

— Ви хотіли вийти з камери, хіба не так?

— Не так. Я хотів, щоб мене відпустили, а не опинитися в заручниках чергового психа.

Схопивши Ропера за руки, Чендлер потягнув непритомного офіцера підлогою, а тоді кинув його до останньої камери. Пропустив крізь вуха черговий куплет Нікових благань не робити нічого безглуздого.

Запізно.

Коли Чендлер вийшов із зони з камерами і підійшов до наляканого чоловіка, який марно дзеленчав своїми кайданками, дещо спало йому на думку. Ґабрієль знав про нього і Мітча... *і*, як випливало з його натяків у телефонній розмові, про їхні пошуки на Пагорбі багато років тому. Але звідки він міг знати всі ці подробиці? Хто, в біса, міг розповісти йому про це? Хтось із колег, хто раніше служив у лавах поліції? Хтось із божевільних найманців, яких вони розлютили? Родина?

Родина. Колективний іменник, знеособлений. Чендлер спробував пригадати їхні імена. Вони не одразу зринули в пам'яті, і від цього його накрило хвилею сорому.

Але вони повернулися, повільно з'явилися, просочившись крізь усе інше, що займало його думки. Ось вони: Артур, літній гладкий бухгалтер, що кілька тижнів змушував себе прочісувати дичавину. Мати — Сильвія. Гонорова забезпечена жінка, яка врешті-решт розпалася під тиском на шматки. І їхній молодший син із довгим скуйовдженим волоссям та іменем, що загубилося у Чендлерових спогадах так само, як старший син у кущах. Сержант завжди думав про нього як про *хлопчика*. Усі вони були з ним, їхні обличчя глибоко в'їлися в його пам'ять, хай як він намагався стерти їх звідти. Уся та історія причаїлася всередині, чекаючи, поки спогадам знову вдасться виповзти на поверхню.

Можливо, Чендлер неточно запам'ятав усе, що відбулося, але він ніколи цього не забуде.

46

2002

Ранковий сеанс радіозв'язку з базою змусив Чендлера і Мітча докласти всіх зусиль, щоб переконати родину закінчити

пошуки. Двадцять п'ять днів минуло без жодного результату. Нагорі вважали, що Мартін розчинився в повітрі та найімовірніше вже помер, однак їм за жодних умов не можна було повідомляти про це сім'ї такими словами.

Мітч цілковито погоджувався з рішенням начальства; його обличчя й руки згоріли на сонці, ноги вкрилися мозолями, а щиколотки — синцями від нескінченних зіткнень із пеньками й каменюками, що стирчали із землі. Він жодного разу не проґавив нагоди всоте пожалітися, що стирає проклятущі ноги в кров заради людини, якої не знав і яка його більше не займала. Наче Мартін його взагалі колись цікавив.

Після цього розпочався ранковий ритуал: спільна молитва, до якої Чендлер давав утягнути себе заради старого, розрахунки, нечесані найманці скупчилися навколо Артура, а їхній змарнілий старий роботодавець мало не схлипував щоразу, витягаючи з кишені готівку.

Мітч, розшнуровуючи черевики на своїх видатних мозолях, підштовхнув Чендлера ліктем.

— Збираєшся дати їм обчищати старого навіть після того, як він утратив надію знайти хлопаку?

Хлопець навмисно підбурював його. Чендлер знав це, та однаково відповів:

— Мітче, ти не розумієш; їхня надія жива. Вона житиме вічно.

Напарник відрубав:

— Надія житиме, але жодного шансу не залишилося.

— Ти б не здався, якби це була твоя сім'я.

— У моїй сім'ї немає нікого настільки тупого чи схильного до суїциду, щоб тут загубитися.

— Можливо, це був нещасний випадок, — заперечив Чендлер, проте сам не повірив власним словам.

Мітч вигнув брову.

— Ти знаєш, що це не нещасний випадок. Ніхто не може випадково забратися в таку далечінь. — Він показав на протилежний бік ледь помітної доріжки, яку вони прокладали собі на цій суворій землі; кожен учасник пошуків обробляв власний клаптик Австралії. — Він може бути де завгодно. Лежати менш ніж за два метри від нас, а ми

його й не помітимо. А навіть якщо сталося диво і він досі живий, що довше нам не вдається нічого знайти, то мізерніші шанси, що ми взагалі його колись знайдемо. Може, він уже вирушив додому і чекає на нас.

На це Чендлер мав що відповісти:

— Але якби це була правда, чи не спробував би він зв'язатися з кимось?

— А може, він насолоджується цією увагою і навіть отримує від неї якусь збочену насолоду. Це його п'ятнадцять хвилин слави[1]*. Як нам відомо, він терпіти не міг свою сім'ю. Можливо, це його помста: зробити їм так само боляче, як вони зробили йому.*

— Твої теорії робляться такими ж безглуздими, як їхні, — зауважив Чендлер, киваючи на підлітка з околиць річки Муррей, що заради безпеки напихав готівку в шкарпетки.

— Щойно джерело висихає, найманці вмивають руки. Напевно, тобі час натякнути на те саме й родині.

Перервавши на цьому розмову, Мітчелл гавкнув усім, щоб вони рухалися, і залишив Чендлера обмірковувати свої варіанти. Офіцер знав, що Артур послухає його, якщо він чітко скаже, що хлопець вже покинув нашу грішну землю. Та чи зможе він це зробити? Чи зможе загасити останні іскри надії? І що вони робитимуть, коли пошуки припинять? Як ця родина збиратиме своє життя докупи?

Кінець кінцем це зробили Лінда Кілер і брак грошей.

На двадцять сьомий день після Мартінового зникнення у заголовках усіх газет з'явилася Лінда — молода домогосподарка, що вийшла з будинку і пішла до Блакитних гір у весільній сукні та парі кросівок. Чоловік нещодавно покинув Лінду заради колеги, і здоровий глузд нещасної вирішив, що йому теж слід попрощатися зі своєю власницею. Було негайно розгорнуто масштабні пошуки гарненької домогосподарки, а останні найманці покинули полювати на Мартіна й помандрували до зеленіших пасовиськ, адже Ліндина родина володіла другою за розмірами транспорт-

---

[1] Явище короткочасної медіапопулярності, назву пов'язують зі словами Енді Воргола: «У майбутньому кожен буде всесвітньо відомим на 15 хвилин».

ною фірмою в Новому Південному Вельсі. Ані пробачень, ані прощань, просто пішли та й годі. Усі, крім підлітка з околиць річки Муррей, який змився після того, як дещо боязко попрощався з Чендлером. Утім, молодий офіцер не надто засмутився, дізнавшись, що він теж іде геть. За час пошуків малий зробився ще більшим шахраєм, ніж бушмени.

Тож попри температуру, яка щодня сягала сорока градусів, і понівечені тіла та душі, група знову вирушила на пошуки, скоротившись до чотирьох людей: Чендлера, Мітча, Артура та його сина.

Розуміючи, що час добігає кінця, Артур дерся крізь тутешню місцевість, мов каменюка, що стрімголов летить в ущелину. Чендлерові кілька разів доводилося буквально хапати вологий комірець сорочки старого, пожовклий від плям поту; на шиї, що тепер була худорлявою, наче не зовсім здоровою, виступала сіль.

— Артуре.

— Що? — озвався літній чоловік, намагаючись звільнитися він бентежного ув'язнення, як покарана дитина.

— Не віддаляйтеся від решти.

Артур скинув Чендлерові руки і знову помчав уперед. Хлопець кілька секунд дивився на нього — яскраво-червоний поморщений м'ячик обличчя продирався крізь негустий підлісок, — аж раптом збагнув, що син не пішов за батьком, а стоїть поруч і теж розглядає його. Їхні погляди зустрілися, хлопчик, вочевидь, не міг вирішити, що робити; навколо очей зібралися стурбовані зморшки, на які не заслуговує жодна дитина його віку. Чендлер замислився, чи не спало їм на думку цієї миті одне й те саме: може, батько зробився небезпечним для себе самого і всіх, хто його оточує?

З іншого боку від Чендлера озвався Мітч:

— Чому ти переймаєшся? Якщо станеться якась халепа, вона принаймні змусить його припинити це лайно.

Мітч уже озвучував свої думки з цього приводу. Важко прославитися, знайшовши купку кісток. Після такої знахідки ніхто ним не захоплюватиметься; лише в газеті з'явиться згадка про те, що поліція після чотирьох тижнів пошуків — стандартні формулювання — знайшла рештки. Як завжди, Мітч думав лише про себе.

Коли малий побіг за батьком, хлопець повів далі:

— Ти мусиш пояснити їм, що це все не має сенсу. Ані час, ані зусилля, ані гроші, які вони викидають на вітер.

— Їм необхідно самим збагнути це, — заперечив Чендлер. Він не був певен, чи вистачить йому духу попросити їх зупинитися, хай як йому кортіло повернутися до Тері.

— А раптом цього ніколи не станеться?

Чендлер сподівався, що станеться. У певну мить.

— Вони шизануті, — не вгавав Мітчелл. — У них шизануті мізки. Ми мусимо зупинити це. Ти *мусиш. Якщо щось станеться, ти будеш винен. Якщо щось станеться з іншою дитиною...*

— То скажи їм, — увірвав його Чендлер. Якщо Мітчеві так хочеться зупинитися, він міг і сам повідомити сім'ї.

— Я намагався, — запевнив той, — але ти ближчий до них.

Його тон натякав, що Чендлерів зв'язок із родиною був чимось непорядним.

— З якого дива вони нас послухаються? — запитав Дженкінс. І перефразував свою думку: — Вони нас точно *не послухаються.*

— Змусь їх, — буркнув Мітч. — Кожен грьобаний крок у цій дичавині грає мені на нервах.

Він стишив темп і дав Чендлерові піти далі, наздоганяючи Артура.

Чендлер гукнув, що час перепочити. Їм потрібно було перевести подих, попити води та трохи поїсти — що вдасться в себе запхати.

Артур продовжував іти. Іти далі. Чендлер розмірковував, чи не вирушити за ним. Раптом літній чоловік озирнувся. Він мав виснажений вигляд, ноги ледве втримували його від того, щоб гупнутись на землю.

Хлопець приніс йому трохи води.

— З вами все гаразд?

Чоловік кивнув, але не озвався, п'ючи воду великими ковтками.

Його син сів поруч і робив те саме.

— Здається, я бачив щось там, унизу, — пролопотів Артур між ковтками, витріщаючись на власні ноги, але вказуючи вдалечінь.

Чендлер прослідував поглядом за його пальцем. Він не бачив нічого, крім дерев і багнюки.

— Що саме?

— Скидалося на шматочок тканини. Це може свідчити... — Артур повернувся до сина. — Піди-но перевір.

Хлопчик здійнявся на ноги і вже готовий був вирушити туди, куди показував його тато.

— Ні. Залишся тут, — наказав Чендлер.

Артур із болем і втомою в очах підвів погляд на молодого офіцера.

— Воно було там... розвівалося на вітрі.

— Зараз ми всі розвіваємося на вітрі, — голосно та не приховуючи презирства втрутився Мітч.

— Викажи трохи поваги, — попросив його Чендлер.

— А ти викажи трохи гідності і скажи йому правду.

— Яку правду?.. — почав Артур, але хлопець розвернувся до свого напарника.

— Правду? Правда в тім, що ти самозакоханий виродок, Мітче, і молися краще, щоб такого ніколи не трапилося з тобою.

— Не трапиться. Я не збираюся цілу вічність стирчати у цій задрипаній дірі. Я збираюся до Перта, де матиму справу зі справжнім злочином, а не якимись мудаками, занадто тупими, щоб знайти дорогу назад після походу. Хоча почати слід із того, що їм, можливо, взагалі не хочеться бути знайденими. Як ти сам казав: ми полісмени, а не розрадники згорьованих.

Чендлер подивився на Артура. Чоловікова голова була низько опущена: занадто втомлений чи переляканий, щоб підняти її, він, зчепивши руки в кулаки, витріщався у червону землю.

Чендлерові хотілося ступити крок уперед і виконати його роботу — зацідити Мітчеві в пику. Та воно б не скасувало Мітчевої правоти: він дійсно казав ті слова. Але це було раніше. Йому хотілося пояснити все Артурові, однак бракувало слів.

Мітч розвернувся й прожогом помчав назад до їхнього табору — один проти правил і здорового глузду.

— Я збираю манатки і вшиваюся звідси, — кинув він, не обертаючись. — А ти можеш і далі панькатися з грьобаними Тейлорами, якщо тобі так хочеться.

47

Тейлор. Артур Тейлор. З огляду на обставини, це прізвище мало викарбуватися в пам'яті, однак Чендлер загубив його посеред незвичних імен із дичавини. Серед найманців були Чез, Блазз, Беґбой та Їппі, свідомо недоумкуватий. Але Тейлор... у голові задзвенів якийсь дзвіночок.

Раптом Чендлер згадав чому. Нещодавно він його бачив.

Він зупинився біля столів, абстрагувавшись від Гітового жалісливого скавчання. Сержант щодуху намагався збагнути, що означає ця інформація, і навіть хор у камерах перетворився на фоновий шум. Завантажуючи записи з сиротинця, надіслані з ГУ Перта, продовжував напружувати мізки.

Раптом усе набуло сенсу. Чому Ґабрієль так багато знав про пошуки Мартіна, чому він так багато знав про їхнє з Мітчем минуле. І про Пагорб.

Він там був.

Ґабрієль Вілсон раніше був відомий як Девід Ґабрієль Тейлор, молодший брат Мартіна Тейлора; його нове ім'я поховало минуле, прокладаючи шлях майбутньому.

Спогади лавиною наповнювали голову. Дитині — Дейві, так називав його Артур, тепер Чендлер пригадав — було одинадцять чи дванадцять, коли Мартін зник. Минуло одинадцять років — і він повернувся. Тепер йому лише двадцять два чи двадцять три, однак на вигляд — більше: шкіра шорстка, тіло вкрите рубцями і бите — нічого спільного з невинним хлопчиком із неслухняним волоссям, яким він був у ті давні часи.

Коли правда розкинулася перед ним, сержант здивувався, як міг не впізнати Ґабрієля раніше. Хлопець його точно впізнав, утім Чендлер припускав, що за ці роки не надто змінився. Він досі той самий коп із Вілбрука, додалося лише кілька кілограмів і двійко дітей. Але Ґабрієль — Дейві — мав геть інший вигляд.

Чому Ґабрієль повернувся? Заради помсти? А якщо так, за що йому мститися? І чому він убив шістьох людей, перш ніж повідомити про себе? Піт цівками стікав Чендлеровим чолом і крапав на стіл. Його тіло здавалося скороваркою, бракованою скороваркою, яка накопичує пару, готова щомиті вибухнути. Ціле його життя ось-ось вибухне. Чоловік спробував зосередитися. Причина Ґабрієлевого повернення була важлива, однак не найнагальніша, не тоді, коли його діти були в небезпеці. Інші можливі мотиви помсти пробивалися до сержантової свідомості. Невже Ґабрієлю — Девіду — здавалося, наче вони занадто рано припинили Мартінові пошуки? Або що вони недостатньо зробили, щоб допомогти? Та якщо Ґабрієль справді збирався помститися за свого брата, чому він не зробив цього раніше, щойно дізнався, що Чендлер досі живе, де жив? І якщо він збирався помститися за брата і хотів убити Чендлерову сім'ю, чому запропонував обмін?

Щоб убити їх усіх? Щоб забрати його дітей і свідка? Щоб їх усіх прикінчити?

Єдине, чого йому хотілося, — поговорити з Ґабрієлем. Негайно. Поговорити з Ґабрієлем і зі своїми дітьми.

Крик із камери перервав плин його думок: Нік благав Чендлера здатися. Не робити того, що він збирався зробити.

— Я знаю, хто він... хто цей Ґабрієль такий, — пояснив сержант, розмовляючи з порожнечею. — Я знаю, чому він орієнтується в містечку і звідки знає мене. Звідки знає Мітча. Знає *геть усе*. Я збираюся зустрітися з ним.

— Ні, зі мною ви цього не зробите, — озвався Гіт, марно брязкаючи своїми кайданками; в його голосі чувся розпач.

— Випустіть нас, сержанте Дженкінс, — з іншої камери крикнула Фло. — Ви лише робите собі гірше.

— Не впевнений, що може бути ще гірше, — заперечив Чендлер.

— Якщо ви збираєтеся зустрітися з ним, вам знадобиться прикриття, — гукнув Нік. — Я можу допомогти, сержанте.

Коли хлопець запропонував свою допомогу, в Чендлеровій голові визрів план. План, з яким йому не вдасться впоратися самостійно. Йому потрібен хтось третій. Ніка можна буде контролювати. Він сподівався на це.

— Ніку, тобі доводилося колись застрелити когось? — поцікавився Чендлер.

Мовчання повідомило сержантові все, що він хотів знати.

— Навіть не знаю, хто тут більший псих.

Полишивши спроби звільнитися від кайданків, Гіт слухав Чендлерові пояснення про те, що відбувалося, і недовіра його щомиті зростала.

— Я мушу повернути їх, — пояснив сержант, сподіваючись на підтримку від свого заручника.

Але не отримав її.

— Поставивши на кон мене? Мов якусь грьобану фішку в казино.

— Це пастка. Я вже все обдумав. — Чендлер був не повністю відвертий: попри те що він розібрався з азами, його припущення досі було не надто докладне. — Мені потрібна ваша допомога.

Гіт шалено захитав головою.

— Ви її не отримаєте.

— Нік нас прикриє.

Молодий констебль стояв під дальньою стіною, витягнувши руки в кайданках, які Чендлер уперто надягнув на нього, перш ніж випустити з камери. Сержант досі намагався з'ясувати, чи хлопець збирається допомагати, чи чинити опір.

— Ну, це просто *сповнює* мене надії, — озвався Гіт; із його голосу аж сочився сарказм. Раптом чоловікове обличчя засяяло. — Ха! Вам не вдасться вивести мене на вулицю без того, щоб я розпатякав усе пресі. Я скажу їм, що відбувається, що ви схибнулися, і...

Його перервав телефонний дзвінок. Усі витріщилися на апарат. Якщо дзвонить Мітч чи ще хтось із колег, а вони не відповідатимуть, це буде підозріло.

— Сержанте, ви не можете взяти його, — нагадав Нік. — Ви офіцер поліції. А він — член суспільства, яке ви присягалися захищати.

Чендлер міцно заплющив очі. Йому не потрібні були Нікові нагадування про присягу, однак óбрази Сари та

Джаспера викарбувались під повіками і відганяли всі інші міркування.

— Я мушу захистити ще двох членів суспільства, Ніку.

— І що робить їх кращими за мене? — виплюнув Гіт.

Мільйон усіляких речей. Кожна грьобана річ. Чендлер знову заплющив очі й глибоко вдихнув, перш ніж озватися:

— Іноді необхідно ризикнути, — сказав він.

— Тільки не моїм життям.

— У мене немає вибору.

— Вибір завжди є, сержанте, — втрутився Нік.

Чендлер похитав головою.

— Але не цього разу.

Хай як Чендлерові кортіло поміняти Гіта й забрати своїх дітей, він залишався в глухому куті: як вивести непоступливого заручника і ймовірно непоступливого Ніка з відділка так, щоб їх ніхто не побачив? Десь позаду досі розривався телефон — він змовкав на кілька секунд, а тоді заходився з новою силою.

У Чендлера сформувалася ідея. Це був постріл навмання, але чоловік знав, що на його основний елемент можна покластися: допитливість преси.

Залишивши Ніка і Гіта самих, Чендлер вийшов через центральні двері, щоб звернутися до натовпу, що зібрався під ними. Перекрикуючи запитання, якими його закидали, сержант спокійно повідомив, що Ґабрієля знайшли й оточили. Він намагався поводитися спокійно і впевнено, «випадково» обмовившись, де саме відбувається облога, назвавши занедбану ферму Поттера на півдні від міста; вона була далеко від Вілбрука і далеко від усіх мобільних мереж.

До нього звернулися ще з кількома запитаннями, але й ті швидко змовкли: обладнання похапцем завантажили до фургонів, маршрути погуглили та передали далі — кожна команда розпачливо мріяла першою опинитися на місці подій і першою повідомити про головну історію цього літа.

Чендлер дивився, як вони від'їжджають; преса рвонула геть, місцеві жителі потягнулися до своїх домівок, щоб якомога оперативніше ввімкнути телевізори і стежити за новинами.

Незабаром паркувальний майданчик збезлюднів. Чендлер роззирнувся, очікуючи побачити демонічну постать Ґабрієля, але його тут не було.

Відступивши назад до відділка, чоловік подивився на Гіта з Ніком і покопирсався у скриньці з лахміттям.

— Час вирушати.

— Що ви зробили? — запитав Нік.

— Я запропонував їм кращу історію, — пояснив Чендлер. Він нахилився до Гіта, який зіщулився під стіною. — А зараз, пане Барвелл — Гіте — я зніму кайданки з труби. Ви зберігатимете спокій? — Сержант глипнув на чоловіка, намагаючись погрозами змусити того слухатися.

Відповіді не було. Гітів погляд засклянів. Чендлер повернув ключ, стягаючи з труби відкриту металеву петлю.

— Вашу другу руку, будь ласка, — попросив він і додав: — Боляче не буде.

— Ви не мусите цього робити, — пролопотів Гіт.

— Мушу, — заперечив Чендлер. — Це єдина можливість зупинити його. Ви станете героєм.

— Я не хочу бути героєм. Герої помирають, — сказав Барвелл.

— Не цього разу.

— Можна мені хоча б узяти зброю?

— Вона вам не знадобиться. У мене буде пістолет. Й у Ніка теж. — Зачепивши кайданки на другому Гітовому зап'ясті, Чендлер замкнув їх і допоміг упертому в'язневі звестися на ноги. Потім вивів обох чоловіків на вулицю.

Ступивши перший крок у нічне повітря, Гіт заволав, благаючи про допомогу, — його голос літав над порожнім гудроном, натикаючись на бетонні споруди. Така реакція засмучувала, але Чендлер її чекав. Стрибнувши вперед, він запхав стару футболку, яку саме для цієї мети взяв зі скриньки з лахміттям, в роззявлений рот Гіта, приглушуючи його вереск.

Поки Гіт продовжував кричати у кляп, Нік залишався поступливим.

— Де всі? — поцікавився він.

— Поїхали подивитися на арешт Ґабрієля, — пояснив Чендлер, заштовхуючи Гіта на заднє сидіння поліційної

автівки. Перш ніж він зробив те саме з Ніком, молодий колега витягнув уперед руки.

— Ви казали, що потребуєте мене, сержанте. Для втілення свого плану. Тож можете зняти їх.

— Не зараз, — відрубав Чендлер.

Він не потребував нових сюрпризів. Йому потрібен був час.

48

Чендлер поїхав назад до брудного паркувального майданчика, на якому вони збиралися раніше, щоб простежити за Ґабрієлем аж до його випаленого лігвища. Це було офіційно призначене місце зустрічі, і тепер воно набуло неабиякого сенсу. Про цю місцину в Ґабрієля були такі ж болісні спогади, як і в нього самого.

На початку.

Тягнучись вгору ґрунтівкою, Чендлер пояснив всю ситуацію своїм пасажирам: Ґабрієль взяв Сару та Джаспера в заручники і хоче обміняти їх на Гіта. Потім він пояснив план, а Гіт попри кляп чітко висловлював всі свої почуття та думки про ідею використати його як наживку: його вперті удари ногами у спинку водійського сидіння були такі ж виразні, як і слова. Однак Гітова роль обмежувалася простою присутністю на місці обміну. Допомоги Чендлер попросив у Ніка. Він сподівався, що тепер хлопець цілковито зрозумів ситуацію і зробить свою роботу. Якщо все піде за планом, Нік стане справжнім героєм.

Якщо все піде за планом. Чендлера мало не нудило від браку впевненості.

Не бажаючи зовсім зупинятися на той випадок, якщо Ґабрієль помітив їхнє наближення завдяки руху фар, сержант їхав дуже повільно, аж поки перед ними не з'явився паркувальний майданчик, а тоді потягнувся, щоб відімкнути Нікові кайданки. Якусь напружену мить Чендлер чекав на його реакцію. Якщо хлопець вирішить опиратися...

Але його молодий констебль не поворухнувся, щоб атакувати, а просто відчинив дверцята машини і вистрибнув з автівки, яка ледве повзла, м'яко зникнувши в темряві;

у червоному світлі гальмівних вогнів лише коротко зблиснули підбори його черевиків.

Чендлер продовжував повільно повзти, щоб дати Нікові час дістатися до місця. Він був наляканий. Сержант уперше дозволив молодому констеблю вийти із відділка та взяти участь в операції, коли на кону було його життя, Гітове життя та життя його дітей.

Біля в'їзду на паркувальний майданчик він натиснув на гальма й роззирнувся, шукаючи якогось руху. Окрім конденсату, що поступово розповзався вікнами, не ворушилося ніщо. Потягнувшись назад, Чендлер витягнув у Гіта з рота стару сорочку. Його в'язень жадібно ковтнув повітря.

— Де ми? — закортіло дізнатися йому.

— Неподалік від того місця, де все це розпочалося, — відповів Чендлер.

— Як ви збираєтеся убезпечити мене? Може, це й ваші діти, і мені страшенно, чорт забирай, прикро, але я не хочу віддавати за них своє життя.

— Ви довіряєте мені? — поцікавився Чендлер. Йому потрібно було, щоб ця частина, частина, яку він не контролював, минула гладенько.

— Довіряю вам? Ви викрали мене!

Проігнорувавши Гітів вибух, Чендлер повів далі:

— Ось, що відбуватиметься: я приведу вас туди і попрошу здійснити обмін одночасно. Обміняти вас на моїх дітей. Коли ви зустрінетеся на середині шляху, Нік вистрілить.

Промовлений вголос план здавався необачним і надзвичайно ризикованим, кожне слово відгонило чимось гнилим і хворим, отруюючи чоловікові нутрощі.

— А він влучить? — поцікавився Гіт, закономірно шукаючи соломинку надії, за яку можна буде вчепитися.

— Він пройшов навчання на стрільбищах і на симуляторі.

— На *симуляторі*? Ви хочете сказати, що він стріляв у якісь грьобані силуети з картону? Дайте *мені* пушку, — взявся канючити Гіт. — Я принаймні постріляв кількох кенгуру. І з відстані теж умію влучати. Я можу підійти ближче і вбити його.

— Або застрелити мене, — додав Чендлер.

— Ви мусите мені довіряти, — глумливо відгукнувся Барвелл.

Чендлер пильно дивився на нього. Попри те що шляхетності в ньому було не так вже й багато, це була жива людина. І він був невинний. Чендлер не міг змусити його ставити на кон своє життя.

Сержант виліз із машини.

— Куди ви йдете? — заверещав Гіт, але його зойки заглушило броньоване скло.

Чендлер знову нахилився до машини.

— На зустріч.

— Без мене?

— Без вас.

— І ви просто залишите мене тут? А що, як він уб'є вас, а потім прийде по мене?

— Якщо він вб'є мене, Нік його застрелить.

Сказавши це, Чендлер відійшов від патрульної машини і піднявся стежкою до паркувального майданчика. Сподівався, що чинить правильно. Сподівався, що дав Нікові достатньо часу, щоб дістатися до місця. І що малий вміє стріляти.

Від кожного важкого кроку гравій під ногами совався. Чендлер почувався так, наче йшов у нікуди, наче знову прочісував ліс, шукаючи Ґабрієлевого брата.

49

2002

Коли Мітч пішов, Чендлер приєднався до батька та сина під розлогим деревом. Батькові турботи тепер віддзеркалювалися на хлопчиковому обличчі, передчасно зробивши його дорослим.

— Можливо, він має рацію, — озвався Артур, видихаючи слова, що мовби падали на суху землю. Чоловік подивився на свого сина, а потім на Чендлера.

— Він має рацію, лише якщо ви відчуваєте, *що він має рацію, — відповів молодий полісмен.*

— Я не можу судити, як я почуваюся, — зізнався Артур. — Не знаю, як я почуваюся. І не знаю, чи колись знатиму це.

Літній чоловік очікував, що Чендлер вирішить піти. Але попри те, що хлопець не знав, звідки вони взялися, з нього раптом так і посипалися слова. І щойно вони з'явилися, зупинити їх стало неможливо.

— Артуре, припиняйте все. Мартін загубився, і нікому не потрібно, щоб ви з Дейві теж загубилися. Він би цього не хотів. — Зупинившись, щоб набрати в груди розпеченого сухого повітря, хлопець повів далі: — Ніщо в цій дичавині, а може, навіть у цілому світі не можна розгадати раз і назавжди. Постійно залишатиметься таємничий елемент, але від вас — від нас — залежить, чи житиме Мартін у наших серцях. Тепер він уже частина землі, частина цього лісу. І так буде завжди.

Чендлер подивився на Тейлорів. Звіривши їм свої думки, він відчув полегшення. Це було більше, ніж можна було сказати батькові та синові. Артурова голова опустилася між коліна, однак Дейві не відводив погляду від офіцера; на його обличчі проступив переляк, наче хлопчик намагався примиритися з тим, що казав йому владний голос. Із гнучкою дитячою легкістю малий враз підвівся і пошкандибав геть. Чендлер пошукав слів, щоб зупинити Дейві, але не знайшов.

Тишу між ними заповнив Артурів голос.

— Я не хочу, щоб дух Мартіна блукав у цій дичавині.

— У вас є дружина і Дейві, про яких потрібно попіклуватися. Ви вже зробили все можливе, — нагадав Чендлер. Літній чоловік почав схлипувати, реальність раптом відкрилася йому в усій своїй нудотній красі. Та Чендлер не міг гаяти часу на Артурове горе. Він мусив поміркувати про те, що слід робити далі. Щонайперше зателефонувати на базу, щоб там підняли в повітря вертоліт і відправили по них. Потім зробити заяви для преси з підтвердженням завершення пошуків і подякувати всім, хто взяв у них участь.

Ця думка була надто твереза і важка. А що потім? Сторінка вчасно перегорнеться, зміст останнього розділу поступово забудеться.

Чендлер підвів погляд. Дейві пішов. Молодший брат зник так само, як старший.

— Дейві? — крикнув Чендлер у бік латки в хащах, де востаннє бачив хлопчика.

Допомагаючи Артурові підвестися, хлопець готувався кинутися навздогін за малим. Сльози літнього чоловіка висохли на очах, на зміну їм прийшов переляк. Забувши про всі перестороги, які вже перетворилися на інстинкт, чоловіки кинулися за хлопчиком, продираючись крізь кущі та чагарники, горлаючи в надії на відповідь і не отримуючи її. У Чендлера всередині наростала паніка. Мітч мав рацію. Йому слід було раніше згорнути всю цю операцію. Коли родина ще животіла й була в безпеці.

Він мчав крізь низький тент дерев, висохла гілка щосили ляснула його за недоумкуватість. Незабаром Артур відстав, лише його мінливі крики обганяли Чендлера, та вони обидва невгамовно прочісували дичавину в пошуках яскраво-блакитного светра на тлі тьмяно-червоної землі. Чендлерові ноги розбивали непривітний ґрунт, вириваючи з нього паростки. Волосся чіплялося за гілки, що тягнули його назад, немов не хотіли, щоб він щось побачив. Та не міг же хлопчина далеко зайти? Якщо тільки не кинувся бігти.

Спалах блакитної синтетики попереду обпалив очі своїм неприродним, та однаково чарівним кольором.

— Дейві!

Хлопчик не обернувся, застигши на місці та дивлячись на щось у кущах попереду. Після стількох днів пошуків, після стількох пройдених кілометрів у ту мить, коли вони вже збиралися здатися, вони знайшли Мартіна. Опустившись на самісіньке дно розпачу, вони досягнули успіху.

Упевнений у цьому, як ніколи в своєму житті, Чендлер забув про все і помчав крізь дичавину. Те, що він сподівався побачити, — живого Мартіна — боролося з тим, що він очікував побачити.

Наблизившись, офіцер зрозумів, що це не було ані те, на що він сподівався, ані те, чого очікував... а ще — чому хлопчик так застиг.

Із кущів стирчала нога, якою закінчувалося нещодавно розкладене верблюже тіло; велетенська купа шерсті та

плоті, нутрощі були вирвані зсередини й частково виїдені, у паскудній рожевій масі комашилися личинки. Сморід, що підіймався від тіла, був одночасно природний і огидний, він відштовхував і вабив до останків життя, що колись теплилося, а тепер щезло.

50

Чендлер пригадав напівзогнилу тварину і зачаровану нею дитину. Тоді він був Дейві, а тепер Ґабрієль.

Тепер він чудово міг викликати у пам'яті образ малого хлопчика. Той вимушено зіштовхнувся сам на сам із холодною жорстокістю життя та смерті в такому юному віці; знайдене тіло тварини підтвердило: ніщо не може вижити в дичавині й від його брата не знайдуть жодного сліду.

— *Стійте де стоїте!*

Голос розірвав тишу, в інтонації не було нічого лагідного. Чендлер намагався вгледіти людину з двома меншими постатями обабіч, але очі нічого не знаходили в темряві.

Раптом спалахнув ліхтар, засліпивши Чендлера, однак, хотілося сподіватися, що світло допоможе Нікові прицілитися. Сержант долонею затулив очі від променя, та сітківка просочилася світлом, якого неможливо було позбутися.

— Ви один, — додав голос трохи м'якше, проте в ньому чулося розчарування.

— Так. Але...

— Але що? Ви не виконуєте свою частину угоди, сержанте.

— Я хочу спочатку з вами поговорити, — пояснив Чендлер. — Мушу де в чому зізнатися.

Запала коротенька тиша, промінь ліхтаря затремтів.

— Схоже, це щось сімейне, — холодно зауважив Ґабрієль. — Ваша старша — Сара, — він мало не виплюнув її ім'я, — теж базікала про сповідь. Намагалася заспокоїти свого брата. Я від цього просто шаленію.

Чендлер видихнув затримане повітря. «*Від цього шаленію*». Це могло означати, що діти ще живі.

Ґабрієль повів далі:

— Скажіть-но мені, Чендлере, *чому* малій кортить приєднатися до релігії, якій конче необхідно контролювати її? І *чому* ви їй це дозволяєте? Можливо, я зроблю їй послугу, обірвавши її життя, перш ніж вам удасться його зруйнувати. — Погроза розірвала Чендлерову шкіру й протнула легені. Тепер він шкодував, що не привів із собою Гіта і не віддав його цьому мерзотнику. Міг би помучитися докорами сумління пізніше, піти до сповіді разом зі своєю донькою і очистити свою душу.

— Будь ласка, не треба, — попросив Чендлер. — Просто скажіть мені, де вони.

— Вони в безпеці. Поки що.

«Поки що». Сержант відчув, як від бажання потягнутися до зброї засвербіла рука. Ґабрієль, вочевидь, теж це бачив.

— Ви не хочете цього робите, Чендлере. Інакше не зможете врятувати своїх дітей. Бог рятує лише душі... але не тіла, яким вони належать.

— Прошу, я...

— Ви — що? Повернетеся і приведете те, про що я просив?

Чендлер розмірковував над цим питанням. Чого варте Гітове життя? Порівняно до життів двох дітей? Хіба ж обмін двох на одного не буде справедливим? Чоловікові очі звикли до слабкого світла на краю променя і змогли роздивитися навпроти темну фігуру, майже силует, самотню постать. Нестерпне бажання застрелити Ґабрієля тут і зараз рвалося на поверхню.

Схоже, вбивця знову прочитав його наміри.

— Сержанте, ваші діти опиняться в халепі, якщо я не повернуся.

— Куди ви їх відвели?

— Ах. Цього я не можу вам розповісти. Поки що. А зараз витягніть свого пістолета — повільно — і покладіть його на землю.

— Я знаю, хто ви, — повідомив Чендлер.

Ґабрієль не озвався.

— Девід Тейлор. Дейві Тейлор.

Силует усміхнувся, зуби зблиснули в слабкому світлі, продемонструвавши щиру усмішку; напевно це була перша непідробна емоція Ґабрієля, яку вдалося побачити сержантові.

— Чимало часу вам знадобилося, еге ж? — У Ґабрієлевому голосі чулося якесь полегшення. — Чесно кажучи, я гадав, що ви впізнаєте мене раніше. Чесне слово, це найбільше мене турбувало... однак, побачивши вас у відділку, поговоривши та проїхавшись з вами в автівці до готелю, я збагнув, що ви ні про що не здогадуєтесь. Ви забули про мене так само, як забули про мою сім'ю.

— Ви про що? — перепитав Чендлер.

— Я про що? Майже одинадцять років тому ми залишили це місце, та й по всьому. Книжку згорнули, ніхто не залишився поруч із нами. Роботу зроблено. Робота — халтура. Переходимо до наступної. А про цю забудьмо — чергова невдача, яку поліція позамітає під килимок. Від інших, на кшталт вашого напарника Мітча, я цього чекав. Але ви, Чендлере... пам'ятаю, що ви зблизилися з моїм батьком. Прилипли до нас, як бджола до меду, заспокоювали нас, спрямовували нас, молилися з нами. Вели нас в нікуди.

— Я... я намагався бути другом, — пояснив Чендлер. Він не знав, що ще сказати.

— Якщо ви були нам таким другом, чому не підтримували з нами зв'язок опісля? Навіть не зателефонували. Могли б просто зателефонувати і поцікавитися, як ми там виживаємо. Можливо, цього вистачило б, щоб усе зупинити.

Чендлер шукав відмовки. І не знаходив. Він міг знайти номер телефону, він *мусив* його дізнатися. Виправдань не було, але він однаково спробував:

— Моя дівчина тоді... моя дружина. Моя *колишня* дружина...

— Та, яку я зустрів у ваших батьків? — увірвав його Ґабрієль. Чендлер зчепив зуби, згадавши свого пораненого батька.

— Вона тоді була на дев'ятому місяці вагітності. Ось-ось мала народити. Ну, після закінчення пошуків так і сталося. Вона народила Сару, і мене затягнули інші справи. Затягнуло намагання жити.

Ґабрієль загарчав.

— Намагання жити затягнуло і мою родину теж. От тільки їм це не вдалося.

— Про що ви?

— Я про те, Чендлере, перепрошую, *сержанте*, що вони загинули в автомобільній катастрофі через три місяці після нашого повернення додому

— Мені прикро. — Чендлер щиро співчував.

— Я переконаний, що тепер вам прикро.

— Це був нещасний випадок? — запитав сержант.

— Жодних несправностей в машині не знайшли, — по-діловому відповів Ґабрієль.

— Ви теж?..

Тінь кивнула.

— Так, але я був пристебнутий. А вони — ні. Вони померли миттєво, — озвався Ґабрієль; голос у нього ледь помітно затремтів.

— Тож вас забрали до себе Джеффрі з Діною?

— Скажіть-но мені, Чендлере, ці ваші діти... ви їх колись карали? — Оксамитовий голос знову пролунав моторошно, світло ліхтаря затремтіло. Ґабрієлеві емоції брали над ним гору. Чендлер не був певен, добре це чи погано. З ким йому хотілося мати справу: зі спокійним розсудливим чоловіком, який міг дослухатися до здорового глузду, чи з роздратованим Ґабрієлем, здатним на помилку? На фатальну помилку?

— Звичайно, — повагавшись, відповів сержант.

— Ні, я маю на увазі, *по-справжньому* карали.

— Ляскав кілька разів по дупі, якщо вони робили щось справді огидне, коли були менші, але це не часто траплялося.

— Ви б карали їх, якби вони були слухняними?

— Ні.

— Наприклад, — продовжував Ґабрієль, — чи покарали б ви Сару, якби вона неправильно сказала свої слова на першому причасті?

Розмова повернулася до дітей, і Чендлер намагався змусити Ґабрієля базікати далі, підвищуючи шанси на те, що він вибовкає, де тримає Сару і Джаспера. Утім чоловік

розумів, що слід поводитися обережно, зважаючи на тему розмови та помітне тремтіння направленого на нього променя світла.

— Звісно ж, ні. Ніхто не досконалий, — відповів він.

— Авжеж, — погодився Ґабрієль, вочевидь задоволений почутим — у його голосі знову пролунала лагідність. — Ніщо і ніхто не досконалі. Люди недосконалі. Ви б хотіли, щоб вашу дитину виховували різкою? Щоб її били та кривдили за невдачі?

— Це сталося з вами?

Чоловік мовчки поправив ліхтар. Чендлер продовжив:

— Тому що, коли я їх запитав...

Ґабрієль вибухнув від люті:

— Ви розмовляли з ними?

— Я намагався...

— *Чому* ви з ними розмовляли?

— Щоб збагнути, що може відбуватися всередині... — Він забагато сказав.

— Усередині моєї голови? — виплюнув Ґабрієль. — Моя голова ясна. Мої дії ясні. Я при здоровому глузді та доброму здоров'ї. Однак ті фанатичні виродки... — Ґабрієль увірвав себе.

Чендлер озвався, намагаючись знову завоювати його довіру:

— Вони відмовилися розмовляти зі мною. Про вас.

— Це через почуття провини, — кинув Ґабрієль. — Я достатньо почув від них; поки мене притуляли до стіни і шмагали, читаючи вголос з тієї книжки.

— Книги Буття.

Ґабрієль трохи помовчав.

— Так. Буття. Шмагали мене і розповідали, які ми всі грішні. Грішні всі, а карали тільки мене, наче я був їхнім порталом до спасіння: щади різку, бий дитину[1]. Цим мене нагородили вони. — Чоловік посвітив ліхтарем собі на

---

[1] Алюзія на цитату з Біблії: «Хто щадить різки, ненавидить сина; хто ж його любить, той завчасу карає». (Приповідки 13:24). Переклад Івана Хоменка.

вухо, демонструючи десятисантиметровий рубець, який зазвичай приховувало кошлате волосся.

Посвітивши собі на вухо, Ґабрієль перетворив власну голову на мішень. Однак Нік не стрілятиме, не стрілятиме, поки не відбудеться обмін. Принаймні Чендлер молився, щоб хлопець цього не зробив.

— Якось вони вдарили мене прямісінько сюди, — пояснив Ґабрієль, погладивши шрам, — і розсікли шкіру. Кров не спинялася, тож вони повезли мене до лікаря. Лікар теж був із церкви. Він не ставив запитань. Зашив рану і сказав, що Бог зцілить її лише за умови, що я мовчатиму.

— Їхні гріхи не зобов'язують вас робити боляче іншим.

Ґабрієль пхикнув:

— Вони позбавили мене останнього зв'язку з моєю родиною. Божої любові. Втовкмачували мені, що я грішний, а грішник робить те, що йому до вподоби. А якщо я Диявол, як вони стверджували, то мені слід виконувати Дияволову роботу, янгола Гавриїла відправили назад, щоб покарати тих, хто був названий. Я — руки Диявола.

— А як щодо всіх тих імен, які ви пропустили? — спитав Чендлер.

Ґабрієль здвигнув плечима, і промінь затанцював.

— Я брав їх у тому порядку, в якому зустрічав. Послідовності не обирав, але виконував те, що написано. Уявіть, Чендлере, уявіть, як я промовляв ті імена знову і знову, мене били стільки часу, скільки я витрачав, щоб прочитати їх уголос. А якщо я помилявся? Після того як батіг випадково потрапляв на кістку? Тоді я мусив починати весь список спочатку. Аж до Тринадцятого розділу.

— Чому Тринадцятого розділу? Тому що це нещасливе число?

— Ні, тому що в ньому вперше згадуються Содом і Гоморра. Слова, яких наші любі Джеффрі та Діна не хотіли чути у своєму будинку. Немов гріховність ще не просочила його стін. Трапляється, що я іноді забуваю імена свого брата чи батьків — хай навіть на долю секунди, — але ті імена викарбувалися в моїй голові.

— Але всі, чиї життя ви забрали, — невинні.

— Звідки ви знаєте? — перепитав Ґабрієль. — Жоден із названих у тій книзі не невинний по-справжньому. Усі вони прокляті спільним гріхом.

Попри те що голос залишався спокійний, Чендлер бачив, як Ґабрієль дратується. Він хотів виграти час, тож продовжив прощупувати чоловіка.

— А чому ви вбивали їх у цій дичавині? — запитав він. — Це місце мусило б викликати лише погані спогади. У мене так і є.

— А ось я думав, що ви вже давно забули.

— Ніколи, — швидко сказав Чендлер — можливо, надто швидко.

Це звучало як визнання провини.

— Звільнившись від тих фанатиків та їхньої ідеї про рай, я спробував забратися якнайдалі звідти. Отримав доступ до грошей із трастового фонду, який заснував багато років тому мій батько, і кілька років подорожував. Нова Зеландія, Таїланд, Малайзія. А потім якимось дивом знову опинився в Західній Австралії. Щось знову притягнуло мене до цього місця. Я побачив, що тут нічого не змінилося: пейзаж, запах, відчуття — все залишалося таким самим. Неначе час тут застиг. Неначе смерть моєї мами, мого батька і мого брата не мали, великою мірою, жодного значення. Неначе про них забули. Я вирушив у похід. Мабуть, хотів зробити те, що зробив Мартін. Після кількох днів піших прогулянок і ночівель у машині я знайшов хижку і почав ставитися до неї як до власної домівки. Оселився там і обжився. Просто надзвичайно, що можна зрозуміти про себе, якщо залишатися ночами одному в дичавині.

Ґабрієль перевів подих. Чендлер обдумував, чи не попросити його ще раз щиро про добробут своїх дітей, однак інстинкт підказував, що чоловік не в настрої відволікатися.

— У цьому лісі чимало болю, Чендлере, болю, який навалився на мене. *Люди* завдали мені лише болю, *релігія* завдала мені лише болю, тому правильно, що я помстився за це саме тут, де все почалося, приніс жертви душі мого брата, душам моїх батьків. Вони померли не тут, але саме тут вони загубилися. Вони заслуговують знайти в цій дичавині якусь компанію.

Ґабрієль несподівано сумно захихотів.

— Першу жертву звали Адам, — продовжив він, глипаючи на Чендлера. — Гадаю, в цьому є якась іронія... однак незапланована.

— Коли? — перепитав Чендлер; полісмен усередині нього переміг.

— Майже три роки тому. Чотирнадцятого січня 2010-го. Він зупиняв попутки, щоб знайти роботу, як Гіт. З цими найпростіше, адже вони доведені до розпачу. Він був балакучим хлопчиною, трохи старшим за мене, мріяв заробити трохи грошей на відпочинок. Був одержимий собою: Адам зробив те, Адам зробив це, повторював своє ім'я без кінця-краю. Я слухав, як він ось так торочить, — і раптом мене охопило бажання вбити його. Я *потребував* його вбити. Але й гадки не мав, як це зробити. Тож десь там, де дідько добраніч каже, звернув із шосе на ґрунтівку. Сказав йому, що мушу відлити, схопив із багажника мотузку, заліз на заднє сидіння і задушив його.

Ґабрієль пильно дивився на свого співрозмовника.

— Це було важче, ніж я уявляв, але я почувався зобов'язаним, наче досягнув певного ступеня помсти.

Чендлер замислився, чи не збирається Ґабрієль вбити і його теж. Зрештою, він заманив його сюди в дичавину посеред ночі. Сержант не думав, що його ім'я згадувалося в Книзі Буття, але не було нічого неможливого: «Чендлера» не так важко приплести до чогось біблійного, для Ґабрієля в нього навіть із «Ханааном»[1] стане схожості, щоб бути покараним.

Однак чоловік збагнув ще дещо. Не існувало такого місця, де йому зараз більше хотілося бути. Він спустився б у глиб пекла, щоб лише повернути своїх дітей.

Ґабрієль не вгавав:

— Наступну пару я викрав, сподіваючись, що вони допоможуть мені в пошуках Мартінових решток, але виявилося, що складно тримати когось у заручниках понад один день. Вони весь час скиглили. — У його голосі лунав скептицизм. Вочевидь, чоловіка зачудовувало, що комусь

---

[1] Біблійний персонаж, син Хама, сина Ноя.

не подобається, коли його ув'язнюють. — До того ж не так просто піднімати нагору продукти, і кінець кінцем я витрачав більше часу, наглядаючи за ними, ніж на пошуки. Я намагався пояснити їм — Сетові та Єві, — чому забрав їх. Вони називали мене божевільним і гіршими словами, але я не божевільний.

Чендлер прикусив язика.

Він бачив, що Ґабрієль справді переконав себе, що якимось дивом зможе повернути брата, вбиваючи інших людей.

— Але Сару я можу відпустити. В обмін на Гіта. Може, ви та інші вважаєте мене лихим, однак я не чудовисько. Ви дійсно намагалися заспокоїти мого тата, хай навіть і порадили йому здатися.

— Це був найкращий вихід для вашої родини.

— Як ви можете казати таке, якщо всі вони померли?

— Я не міг знати...

— І не знали.

Запала коротка тиша; поцуплений пістолет зблиснув, промайнувши в Ґабрієлевій долоні.

Чоловік знову озвався:

— Приведіть мені Гіта, і я залюбки віддам їх.

— Більше ніхто не мусить помирати. Ваш батько не... — почав Чендлер.

Ґабрієль увірвав його:

— Люди помирають, Чендлере, саме це вони роблять.

— Гіт, Сара, Джаспер — вони не заслуговують на смерть. Вони не зробили нічого поганого.

— Як і мій брат, моя мама, мій тато. Але Бог вирішив, що в змозі забрати їх.

— Ви сердитеся і маєте право, але так вчиняти не можна... Дейві.

— Саме так я і мушу вчинити. Я не маю вибору, але ви, Чендлере, його маєте, до того ж дуже простий: він або вони.

— Скажіть мені, де вони.

— Зараз, Чендлере... — Ґабрієлева посмішка промайнула в тьмяному світлі.

Сержант змагався за перевагу.

— Якщо ви все контролювали, як Гітові вдалося втекти?

У слабкому світлі він бачив, як Ґабрієлеві брови звелися докупи.

— Це така хитрість, щоб згаяти час, поки не прибуде підмога?

Чендлер похитав головою, загороджуючи промінь долонею.

— Немає підмоги. Невже ви гадаєте, що мені просто дозволили викрасти Гіта і віддати його вам?

Крізь темряву знову хробаком поповзла Ґабрієлева усмішка.

— Таку відданість я ціную.

— То як він утік?

— Як ми і казали: йому вдалося розрубати кайдани, — пояснив чоловік, стримуючи сміх. — Я навіть почасти захоплююся ним; йому, мабуть, знадобилася бісова купа сили волі. Він вибрався з хижі й побіг, я упіймав його — і ми впали з хребта. Коли я прийшов до тями, у мене був лише шматочок його сорочки. Я знав, що він вирушив униз до дороги, а ще знав, що пішки на це знадобиться чимало часу, тож повернувся назад і взяв машину. Я збирався втекти, забратися зі штату й сховатися. На кілька коротких секунд я навіть забув про своє завдання — наче хтось улаштував мені випробування. Тож я вирішив випередити його і попрямував до міста. Мабуть, мені ще й було трошки цікаво. Чи дасть мені Бог забратися геть, переклавши провину на невинного? Невже Господь Всемогутній дозволить покарати його? Здавалося, наче я сам став Богом: контролював чиєсь життя, проте геть не так, як тоді, коли вбивав їх. Це інтригувало. Щось *новеньке*. Якщо я справді був лихий, а Бог справді мав наймогутнішу силу, тоді мені не вдалося б вийти сухим із води. Тож я залишив усе на розсуд долі. Якщо Бог вважатиме за потрібне, Він допоможе Гітові уникнути моєї розплати. А якщо ні, я стану рукою долі.

— Долі не потрібен виконавець. Доля вершиться, це неминуче, — заперечив Чендлер.

— Це *ваша* думка. Я теж занадто довго був пасажиром долі, аж поки не збагнув, що моя і її рука однаково

непевно тримають кермо. Чому вона має керувати мною, якщо я сам можу керувати нею? Вона вже допомогла мені вижити в автомобільній катастрофі. — Ґабрієль кинув погляд на Чендлера. — Мартін завжди вірив у долю.

Сержант не мав що на це відповісти.

Чоловік повів далі:

— І подумайте про це, ми ніколи не відчуваємо щастя так довго, як страждаємо від горя, чи не так? Можливо, це відбувається, бо ми чекаємо, що горе чатує за кожним рогом? Ну, я перевірив її...

— Що перевірили? — перепитав Чендлер. Його вже нудило від Ґабрієлевої доморослої філософії, що мала на меті виправдати його вчинки. Чоловікові хотілося повернути своїх дітей, і, поки Ґабрієль розмахував його пістолетом і базікав про законність своїх дій, він почав турбуватися, що Нікові забракне терпіння або холоднокровності і хлопець вистрілить раніше, ніж він отримає необхідну інформацію.

— Стражденну долю. Одного дня я стояв на верхівці скелі, з якої відкривався вид на долину, я шукав Мартіна, аж раптом послизнувся і впав на насип. Далеко внизу. Біля підніжжя я був притомний, але так кепсько вивернув щиколотку, що не міг вилізти звідти. Тому лежав там унизу, а небо та дерева навколо нітрохи не займали мої страждання. Я замислився, чи, бува, не те саме трапилося з моїм братом стільки років тому? Може, він теж чекав на свою смерть, загублений і самотній. Я подумав, що мушу почуватися умиротвореним, та натомість відчував незавершеність, наче перед смертю мав ще чогось досягнути. Тож десь за годину чи близько того я знайшов міцну гілку і пошкандибав схилом назад до хижі. Наступний довгий холодний місяць я провів там, продукти скінчилися за два тижні, і вночі я тремтів, аж поки не засинав, а вдень помирав від голоду. Я розмірковував, чи не судилося мені померти в дичавині, але спокій, який я мав відчути, знову не приходив. Тому одного дня я поставив себе перед вибором: жити або померти. Мені вдалося дошкандибати до машини і поїхати до Порт-Гедленда. До лікарні.

— Отже, ви вижили, — підсумував Чендлер. — Доля не забрала вас. Хіба вам не слід радіти? Хіба вам не слід допомагати людям, а не кривдити їх?

— Чого раптом? Мені ніхто не допомагав. Я перевірив свою долю, а інші можуть перевіряти свої.

— Але не двоє дітей.

— А їм і не доведеться. Замість них іспит доведеться складати *вам*.

— Але тоді *я* вирішуватиму Гітову долю.

— Ні, — заперечив Ґабрієль. — Ви лише віддасте його. А його доля вирішиться пізніше.

Чендлер повільно похитав головою.

— Чому ви повернулися після втечі з готелю?

Ґабрієль усміхнувся.

— Щоб подивитися, чи впізнаєте ви мене тепер. А може, справа у чомусь значно глибшому? Мені хотілося, щоб мене впіймали. До того ж я полюбляю завершувати розпочате. Це очищає. Та хіба ж вам щось відомо про закінчення розпочатих справ?

Чендлер не мав що відповісти на це. На кілька секунд запала гнітюча тиша, а тоді Ґабрієль повів далі:

— Утім я готовий дати вам останній шанс. Приведіть мені Гіта — інакше, боюся, я не матиму вибору.

Щоб підкреслити свої слова, чоловік підняв зброю і націлився сержантові в голову.

— Я вже якось убив одну Сару. Гарна була дівчинка, справжня кокетка, як я пам'ятаю. Нумо дізнаємось, чи доля досі на Гітовому боці, чи на боці вашої доньки.

— Не треба, — здушено й тихо попросив Чендлер. Тепер він уже цілковито зрозумів, хто такий Ґабрієль і що йому довелося вистраждати. Він утратив родину через те, що цілком могло бути колективним самогубством, а потім жив із прийомними батьками з пекла. Він пережив так багато болю, однак сержант не міг дозволити своїм дітям теж пройти через це. Йому доведеться віддати Гіта. Він сам збирався стати руками Диявола.

Пролунав постріл, дерева затиснули відлуння, а потім взялися множити його знову і знову.

Ліхтар перед Чендлером впав.

Сержант кинувся до того місця, де промінь вдарився об землю і закрутився, освітлюючи розпростерте Ґабрієлеве тіло. М'яке жовте світло вихопило темну латку, що розповзалася чоловіковими грудьми. Вузькі м'які губи привідкрилися, але з них не вилетіло жодного звуку — ані здушеного прохання про допомогу, ані криків болю. Вони змовкли назавжди.

— Де вони? — запитав Чендлер, уклякаючи біля нерухомого тіла. — Де мої діти?

Він схопив Ґабрієля за комірець і смикнув угору. Чоловікова голова відкинулася назад.

— Де вони? — закричав сержант достатньо голосно, щоб розбудити мерця.

Але Ґабрієль не прокинувся.

Якого хріна Нік вистрілив? План був не такий. Однак Чендлер розумів, що цей план був недосконалий із самого початку. Йому слід було... слід було що? Викликати підмогу? Йому потрібен був спільник-доброволець, і Нік був єдиний, кому він довіряв. Ґабрієль націлив пістолет на нього, і Нік вирішив...

— Він мертвий?

Голос належав не Нікові. Не Гітові. Коли Чендлер розвернувся, до них сунула худорлява постать із витягнутою зброєю. Мітч.

— Він мертвий? — повторив Мітч.

— Якого хріна ти накоїв? — загорлав Чендлер.

Мітчелл уже був біля нього і витріщався на Ґабрієлеве тіло. Схоже, він був задоволений собою.

— Він був мені потрібен живим, — вимовив сержант.

— Він наставив на тебе пістолет.

— Він не збирався у мене стріляти, він хотів Гіта.

— Ага, невинного чоловіка, якого ти повів на обмін.

— У нього Сара і Джаспер.

— Знаю, Чендлере, але це не дає тобі права оцінювати життя однієї людини вище за життя іншої.

— Я не збирався обмінювати його, — пояснив Чендлер, зізнаючись собі самому, що це правда. — Мені потрібно було виграти час. Змусити його виказати, де діти.

— І?

— Ти застрелив його.

На Мітчевому обличчі нічого не поворухнулося.

Чендлер показав на тіло.

— Ти розумієш, ким він був?

Мітч знизав плечима і запхав пістолета назад до кобури, заспокоєно впевнившись, що вбивця не підведеться.

— Це Девід Тейлор. Дейві.

Мітчеве обличчя скривилося. В очах спалахнуло усвідомлення.

— Дейві? Ні... той хлопчик, чийого брата ми не могли знайти? Він?

— Так.

— Я б не... я не впізнав його. Отже, все це... Усе це лайно було помстою?

— Не зовсім, — озвався сержант, — але я не маю часу на пояснення.

— Маєш і ти таки *поясниш*. У відділку. Про те, чому саме скористався підозрюваним як наживкою.

Мітч намагався бути переконливим, але Чендлер не мав настрою слухатися.

— Я мушу дізнатися, де мої діти, Мітче. Він сказав, що вони опиняться в халепі, якщо він не повернеться.

— Напевно, це брехня.

— Він викрав їх із будинку моїх батьків. На очах у Тері. Побив мого батька. Це не була брехня, — заперечив Чендлер. — Нам потрібно підняти в повітря літаки. Пошукати в дичавині якесь місце, де він міг їх переховувати.

— Я віддаю накази, Чендлере.

— Ну тоді віддай свій грьобаний *наказ*.

51

Повернувшись до Чендлерового авто, вони зняли з Гіта кайданки. На звістку про Ґабрієлеву смерть він відповів тирадою, в якій зокрема погрожував висунути звинувачення проти Чендлера, штату й поліції.

Сержант намагався не зважати на чоловіка й одночасно з Мітчем по радіо організував негайні пошуки на землі та в повітрі, щойно зазоріє.

Поки Чендлер перенаправляв людей із блокпостів на шосе до нових пошуків, Гіт продовжував торочити, що засудить їх усіх. Щоб почути відповідь патрульних, сержантові довелося заткати інше вухо пальцем, його терпіння добігало кінця.

Саме тоді Мітч кинув радіоприймач і обернувся до Гіта.

— Чому б вам не дістатися до міста самотужки, пане Барвелл?

— Ох, *тепер* ви хочете, щоб я пішов, — розреготався Гіт без жодної дрібки гумору.

— Йдіть собі, а потім повертайтеся з юристом, і ми поговоримо, — спокійно і впевнено сказав Мітчелл. — А поки що дайте нам займатися своїми справами. Ми мусимо знайти двох дітей.

— Я цього не забуду.

— Я не прошу вас забути, — заперечив інспектор. — Я прошу вас звалити на хрін.

За годину до пошукової команди набрали двадцять чотири людини: загін Мітча, разом із постраждалими Ропером та Фло, Ніка, Таню, Джима й Луку; всі розбилися на пари й подерлися в дичавину, розпачливо шукаючи Чендлерових дітей.

Чендлер теж пішов із ними, швидко віддалився від Ніка, якого призначили його напарником, і дерся крізь чагарники, на кожному кроці вигукуючи імена своїх дітей. Він світив ліхтариком на землю, але на такій місцевості це було безглуздо, довгі тіні викривляли те, що він бачив; серед густої темряви й скупого світла кущі витворювали мари, які Чендлерова уява перетворювала на Сару і Джаспера.

Сержант швидко захрип і збагнув, що малі можуть бути будь-де у хащах або в містечку, де менша група, отримавши підкріплення з нетерплячих місцевих жителів, прочісувала кожен підвал і барліг.

Чоловік продовжував чвалати крізь чагарники, переслідуючи луну своїх криків, але так і не наздогнавши її. Він ішов швидше, бо був наляканий — і через сльози, що стікали обличчям. Чендлерові не хотілося, щоб хтось бачив його біль, тож він зникав серед дерев, брудний

і зневірений, залишивши Ніка, свого захисника, на кілька кроків позаду. За той короткий час, який Ґабрієль мав, він не міг завести його дітей далеко. Чендлер чіплявся за цю надію. Вони мусять бути десь неподалік. Якщо достатня кількість людей докладе достатньо зусиль, вони зможуть їх знайти.

Його думки повернулися до сучасного Ґабрієля й до Дейві, яким той був колись. До хлопчика, який під впливом бажання помститися, під впливом ненависті до того, що з ним сталося, перетворився на серійного вбивцю. Усе це вело назад до пошуків на цьому ж Пагорбі багато років тому. Чендлер замислився, чи насправді не це було Ґабрієлевим планом, його остаточною помстою: змусити сержанта плазувати лісом у розпачливих спробах знайти своїх дітей; Чендлер перетворився на Артура. Ніхто, навіть сам Диявол, не міг бути таким жорстоким, щоб через одинадцять років перекинути його на інший бік пошуків.

Але цього разу він не здасться. Навіть якщо для цього йому знадобиться решта життя.

Чендлер не спав цілу ніч, прогризаючи собі шлях між деревами, тримаючись у напрямку вигорілої хижі не тому, що його діти мали там бути, а лише тому, що цей напрямок був нічим не гірший за інші. Лише Нікове нагадування про те, що їм слід зв'язатися з рештою, щоб дізнатися, чи немає у когось новин, змусило чоловіка повернутися, помчати до паркувального майданчика іншим шляхом, який виявився так само безуспішним, як попередній.

У першу ніч нічого не вдалося знайти, тепер пошуки зосередили суто на Пагорбі, адже ретельне прочісування міста не дало результатів.

Протягом наступних двох днів масштаб пошуків збільшувався, перевершивши Мартінову операцію, і це здавалося Чендлерові гіркою іронією, коли він тягнувся між кущами подалі від того місця, де застрелили Ґабрієля.

Над головою, трохи вище за крони дерев, кружляли дрони, яких надіслали сюди, щойно зазоріло, і контролювали з бази на паркувальному майданчику. Поки що камери надсилали назад лише зображення блідо-зеленого

килима, помережаного яскраво-червоними квіточками. Ні Сари, ні Джаспера.

Чендлеровому тілу знадобилося шістдесят годин, щоб вимкнутися, забутися неспокійним двогодинним сном, а потім попри всі поради рушити далі в нічну темряву. Люди намагалися висловити йому своє співчуття, від якого чоловік просто відмахувався. Менше за все його займали кляті співчуття. Він не хотів і не потребував їхнього суму. Не хотів і не потребував нічого — ні обіймів, ані слів, ані спроб забезпечити йому комфорт, ані їжі чи повітря; він потребував лише йти, аж поки не знайде своїх дітей.

У його бульбашці страху місця було лише для одного. Навіть те, як Мітч заспокоював Тері, не мало для Чендлера жодного значення. Нехай цілий світ проковтне його, тільки б знайти дітей.

Минаючи, дні починали зливатися в один; короткочасні, часто несподівані напади сну, який насправді був не глибшим за неспокійну дрімоту, змушували чоловіка почуватися хворим від сорому перед початком кожної нової напруженої зміни. Дні були позначені довгими годинами і марними надіями, знахідками, що виявлялися поваленою колодою або місцем для багаття, яким уже давно ніхто не користувався. Після кожної такої знахідки Чендлер розумів. Уперше *по-справжньому* розумів, що пережили Тейлори, тремтливі злети й нищівні падіння; усе його єство стиснулося до просування вперед, пошуків та спроб зберегти надію. Вигукувати імена дітей, майже не сподіваючись почути щось у відповідь. Добровольці теж кликали малих. Йому хотілося наказати їм заткатися і дати його дітям подихати.

Чендлер гупнув кулаком у дерево. Воно захиталося, але встояло. Біль охопив кісточки і піднявся вгору рукою, проте не зміг відігнати з голови жаскі думки.

52

Коли на четвертий день пошуки почали згортати, Чендлер розлютився. Він краще за будь-кого розумів зрадницькі ознаки того, що люди почали втрачати надію. А минуло

лише *чотири* дні. Перш ніж діти серйозно почнуть страждати від голоду, мине ще десять. Звичайно, зневоднення було іншою проблемою. Учора він накинувся на Луку через те, що, прокладаючи собі шлях у лісі, офіцер дивився у телефон. А сьогодні зірвався на якомусь нещасному констеблі, якого притягнули аж із Ньюмена, за те, що той наважився вголос замислитися, чи не померли вже його діти. Нікові й Мітчеві практично довелося відтягати Чендлера; вони вказали йому напрямок, де сержант раніше не бував, і дали ви́ходити свою лють, як заводній іграшці.

У думках знову відтворювалося минуле. Як вони здалися й покинули шукати Мартіна. Можливо, підліток був там живий, якби вони тільки наштовхнулися на нього випадково. Утім природа кінець кінцем надійно все ховає, і минулі гріхи не виняток.

Але його діти ще не померли. Чендлер це знав. Він загнав похмурі думки в найглибші, найтемніші частини свого мозку, бив і шматував їх, аж поки вони не зникли. Сара і Джаспер були живі. Та чи були вони разом? Може, комусь із них вдалося втекти й вирушити на пошуки допомоги? Без компаса чи якоїсь можливості зорієнтуватися це буде складно. І без води теж. Невидима рука скручувала шлунок Чендлера вузлами. Чому він ніколи не навчав їх орієнтуватися по сонцю, не давав порад, як вижити в дичавині? Проте кому це потрібно в наші дні, в сучасному світі? Можливо, Сара мала з собою телефон, а на ньому — якусь функцію типу компаса, тоді вона змогла б дістатися до міста. Така можливість була. Чендлер знову відігнав темні думки, щоб надія змогла підняти свою вже потворну голову.

Ні, його діти не були вільними. Якби були, то рушили б до підніжжя Пагорба. Принаймні до цього б вони додумалися. Їх мусили десь ув'язнити. Жах швидко повернувся, уява вирвалася на волю. Вони обидва замкнуті — і закуті — десь у хижці в цих нетрях. Він відмовлявся вірити, що вони залишилися просто неба, де замерзнути до смерті можна було швидше, ніж померти від спраги. Перелік убивць у дичавині був довгий і жорстокий. Мітч застрелив лише одного з них.

Чендлер озирнувся. Минуле продовжувало переслідувати його, цього разу обернувшись Мітчеллом. Сьогодні він призначив себе Чендлеровим охоронцем, на його виснаженому обличчі було написане щире занепокоєння. Цей самий виродок застрелив Ґабрієля. Якщо його діти померли — а вони не померли, нагадав собі Чендлер, — це буде Мітчева провина. І чоловік навіть сказати не міг, що тоді зробить.

53

Тиждень пролетів, як одна мить. Як один із його уривчастих снів.

Багатолюдні пошуки тривали, поліція не збиралася так просто покинути напризволяще одного зі своїх, усі ресурси віддали під Мітчеве керівництво, експерти із Західної Австралії та ще віддаленіших місць телефонували, користуючись супутниковим зв'язком, щоб запропонувати свою пораду чи тактику.

Чендлер продовжував катувати себе, блукаючи по двадцять годин на день із короткими перервами на їжу, які нічим йому не допомагали: вода лише нагадувала, що його дітям хочеться пити, а бутерброди шкрябали горло так, наче його дряпали нігтями Сара і Джаспер.

Неподалік від випаленої хижки встановили табір, щоб максимально збільшити час у полі. Чендлер дивився на зорі зі свого подвійного спального мішка, сон тікав від нього так само далеко, як вони від землі; чоловік замислювався, чи дивляться його діти на це саме небо, вкотре шкодуючи, що не вивчив із ними кілька сузір'їв, щоб вони могли зорієнтуватися на місцевості. Так зробив би гідний батько, а не завжди відсутній. Сором відганяв сон ще далі, а між тими самими сузір'ями починали мерехтіти обличчя його дітей.

Чендлер виліз зі спального мішка, нічне повітря накинулося на просяклий потом одяг. Чоловік затремтів, швидко втративши контроль над усім тілом. Він не міг опанувати м'язових спазмів і небажаного смикання. Не міг опанувати їх і не хотів. Оглянув решту своєї команди. Усі спали, їхній міцний сон лише дужче роздратував чоловіка.

Він розумів, що вони виснажені, але як вони можуть спати, коли його діти досі десь тут, у дичавині? Чендлер спробував пригадати, який сьогодні день тижня. Це йому не вдалося. Єдине, що він знав: це був дев'ятий день — 9 н. е. Дев'ятий день, відколи завалився його світ.

54

2002

Він дивився, як Артур опускається на землю; чоловікові ноги капітулювали, коли той побачив мертвого верблюда, від якого Чендлер відтягав Дейві. Видовище й сморід зігнилого трупа проголошували істину лаконічніше, ніж це колись вдавалося Чендлерові: у дичавині ніщо не живе довго.

— Усе вже скінчилося, — сказав хлопець Артурові так тихо, що сам не був певен, чи промовив ці слова. Він відтягнув хлопчика ще далі.

— Усе вже скінчилося, — повторив Артур, утративши останню надію.

Полегшення, що випалювало Чендлерові нутрощі, відчувалось якимось ганебним, нудотним через те, що змусило їх здатися.

Чендлер подивився на хлопчика. Малий теж був розгублений, витріщався на нього з виразом обличчя, який благав надати цьому всьому сенсу. Однак Чендлер не мав чим із ним поділитися. Хлопчик, мабуть, зрозумів, що все скінчилося, — та чи зрозумів він, що більше ніколи не побачить свого брата, Чендлер не знав. Зважаючи на остаточність Артурових слів, більше нічого не потрібно було казати; день тривав, життя й поготів тривало, вітер причаївся у кронах дерев, як мовчазний убивця, сонце, так само замислено змовкнувши, перетинало небо.

Чендлер востаннє роззирнувся. Мартін теж був десь тут, насолоджувався тією ж тишею, але вже мертвий — його очі та язик уже стали комусь їжею, а м'які м'ясисті частини тіла зникли найпершими. Кінець кінцем, коли тіло остаточно звільниться від плоті, він обернеться купкою кісток, яка повільно жовтітиме під променями нещадного сонця.

55

Поки він стояв, хапаючи дрижаки, перед очима виникла картинка. Тіла Сари і Джаспера повільно гниють, покинуті десь у землі.

Витягнувши з-за пояса ніж, Чендлер провів ним по передпліччю, достатньо глибоко натискаючи, щоб відігнати болем усі думки. Бурхливий гіркий біль. Коли кров закрапала з пальців на землю під ногами, сержант заховав ніж на місце.

Було ще рано, але він збирався рвонути геть. Було безглуздо нетерпляче тут тинятися.

Якомога тихіше зібравши все необхідне, Чендлер зібрався вирушати в путь.

Раптом у таборі пролунав шепіт. Мітч.

— Ти куди зібрався?

— Я не можу... мушу йти. — Чендлер обернувся і побачив, що колишній друг кидає на нього погляди зі спального мішка, волосся його розкуйовдилося навсібіч. Мітчелл знову скидався на сором'язливого підлітка часів одного з їхніх маленьких походів.

— Якщо підеш сам, заблукаєш.

Чендлер продовжив збирати речі. Можливо, Мітч мав рацію, але його це не займало.

— Що з твоєю рукою?

Чендлер глипнув на цівку крові, яка сочилася з порізу, і закинув на плечі рюкзак.

— Фокусувався, — пояснив він і зібрався йти.

— Я йду з тобою, — вирішив Мітч, із легкістю вислизаючи зі спального мішка. «*Як змія*», — подумав Чендлер.

— Це не допоможе тобі потрапити в газети, Мітче. — Чоловік збагнув, що його біль знайшов власний голос і намагався образити тих, хто хотів допомогти. Як родина, яка зробила те саме з ними стільки років тому.

— Я знаю. Я теж хочу їх знайти, — відповів Мітч.

Чендлер витріщився на нього.

— Я йду, — озвався він.

— Дві хвилини.

Сержант вирішив не чекати й повільно рушив уперед. Хотів побачити, чи відпустить його Мітч. Чи він досі під зав'язку набитий лайном.

До світанку ще залишалася десь година, і просуватися в темряві було складно, однак ранкова тиша дала Чендлерові почути кроки, що наближалися до нього ззаду — довгі, ритмічні розмашисті кроки, що спершу рухалися в нього за спиною, а потім поруч із ним. Чендлер подивився на Мітча. Попри все що шепотіли йому інстинкти, присутність колишнього друга заспокоювала.

Падаючи під невеликим кутом, промені їхніх налобних ліхтариків пронизували ґрунт, забарвлений ніччю в колір індиго. Мітч порушив мовчанку:

— Вибач мені.

— За що?

— За те, що вистрілив у Ґабрієля... Дейві... хай ким він себе вже вважав. За те, що приїхав сюди і все прибрав до рук. За те, що не сказав тобі про Тері. За те, що втратив із тобою зв'язок. За те, що Тері хоче...

Чендлер перервав потік його вибачень, бо Мітчевий покаянний тон здавався якимось чужим.

— Усе це мене не займає, Мітче. Це вже в минулому.

Вони продовжили мовчки йти вперед, аж поки ранкове світло не поповзло повільно вгору над деревами. Аж раптом у типовий краєвид із дерев, скель та багнюки втрутилося щось незвичне — неприродний у цій дичавині колір. Поточена іржею купка старих сірих хижок поступово вимальовувалась у ранкових променях. Це були... це могли бути...

Чендлер пришвидшив крок. Підкрадаючись ближче і щодуху намагаючись не втратити рівновагу, він побачив, що це хатинки лісників, а може, навіть військові бараки, покинуті тут багато років тому після маневрів під час підготовки до справжньої чи уявної війни. Усього там стояло чотири хатини. Від нападу надії скрутило живіт. І Чендлер бачив, що та сама надія розлилася Мітчевим обличчям.

— Я візьму дві ліворуч, — пролопотів сержант, змагаючись зі своїм ротом, що був так само сухий, як повітря, яким він дихав. Чоловік кинувся вперед.

— Гаразд, але будь обачний, — сказав Мітч. — Вони тут вже давно стоять. Хтозна, що там усередині.

Чендлер підбіг до першої хижі, гофроване залізо якої зносилося й покрутилося від літньої спеки. Торкнувся дверей, чекаючи, що отримає опік, але відчув крижаний холод. Відчинивши засув, Чендлер затамував подих. Двері відчинилися з передбачуваним скрипом — петлі були сухі й іржаві, ними давно ніхто не користувався. Штовхнувши сильніше, чоловік розчахнув їх, промінь його налобного ліхтарика залив тісне приміщення. Усередині його зустріло розкидане електронне обладнання й механізми сімдесятих років, що вже майже перетворилися на порох, зграйки крихітних комах розсипалися підлогою і поверхнями столів, тікаючи від хижака, що увірвався до їхньої домівки.

Ані Сари, ані Джаспера. Надія відлинула від серця і пролилася на брудну підлогу крізь підошви Чендлерових черевиків.

Але там було ще три інших будиночка.

— Чендлере... — Мітчів голос був нерішучий, однак у ньому лунала терміновість, яка, схоже, ось-ось мала перерости в стурбованість.

Чендлер помчав до Ендрюса; той стояв на порозі іншої хижки; жерсть була так само потерта й іржава, сюди роками ніхто не навідувався. Його колишній колега тремтів і схлипував, роззявивши рота, однак із нього не вилітало жодного слова. Сталося щось таке, чого не можна було описати словами.

Промінь ліхтарика, націлений до хатини, розвернувся і посвітив Чендлерові в обличчя, засліпивши його.

Чендлер рушив до світла.

Подяка

Щонайперше я хочу подякувати своїм мамі й татові за те, що прищепили нам усім ще в ранньому віці почуття незалежності й чесність, та за те, що центральними елементами нашого виховання були уява й креативність. Я дякую своїм братам і їхнім дружинам за їхню підтримку, кмітливість та вміння надихнути; моїм добрим друзям Дейву, Піту, Саймону та Майклу — за їхню проникливість і сміх, а також моїй великій родині за те, що читали перші чернетки цього роману і давали поради — іноді корисні, а іноді не дуже. А ще мені особливо хочеться подякувати моїй дружині, адже вона — це мої співчуття, розум і стійкість, помножені на тисячу. Їй довелося пережити довгі ночі, сповнені карябання чернеток цього рукопису, а потім храпом. Моїм, хочу наголосити, а не її.

Я хочу подякувати своїй агентці Марілії Саввідес із літературної агенції «Пітерс Фрезер і Данлоп» за її ентузіазм та важку працю, щоб цей роман із приблизної чернетки перетворився на кінцевий продукт, за те, що так швидко погодилася взятися до справи і вклала в неї неабияку пристрасть. А ще я хочу подякувати іншим людям з агенції, які мене підтримували — Лаурі, Кім, Александрі, Джонатанові, Зоуї та Ребецці за їхню сумлінну працю за лаштунками, за те, що вони домовлялися щодо контрактів і займалися податковими справами, від яких я б тікав світ за очі!

Я щиро вдячний за редагування та публікацію всім співробітникам «Саймон і Шустер ВБ», що надрукували цей рукопис, особливо моїй редакторці Енн Перрі, яка завжди швидко знаходить надзвичайні поради для будь-якої дилеми. Якщо вона колись наважиться, на неї чекає робота в якомусь відділі врегулювання криз. Ще я дякую

Кей та її відмінному редагуванню, що виявило чимало дрібниць, яким вдалося прослизнути до тексту, Джастінові та Ріанон за їхні креативні чари і Джо за те, що супроводжував цю книжку у видавничому процесі.

Я напевно забув комусь подякувати і перепрошую за це. У цій та інших помилках, яких я міг припуститися у фактичних аспектах роману, винен я і тільки я, тож сподіватимемося, що мені вдалося їх гарненько заховати.

Я точно не впевнений, як закінчити цей розділ, тому просто скажу: ще раз дякую кожному!

Літературно-художнє видання

ДЕЛАРҐІ Джеймс
55
Роман

Керівник проекту *В. А. Тютюнник*
Відповідальний за випуск *О. В. Приходченко*
Редактор *В. В. Пасічна*
Художній редактор *А. В. Бєлякова*
Технічний редактор *В. Г. Євлахов*
Коректор *В. М. Немашкало*

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61001, м. Харків, вул. Б. Хмельницького, буд. 24
E-mail: cop@bookclub.ua

КЛУБ СІМЕЙНОГО ДОЗВІЛЛЯ

Купуйте книжки за цінами видавництва

Адреси книжкових магазинів

- за телефонами довідкової служби (050) 113-93-93 (МТС); (093)170-03-93 (life); (067) 332-93-93 (Київстар); (057) 783-88-88
- на сайті Клубу: **www.bookclub.ua**
- у мережі фірмових магазинів div. адреси на сайті Клубу або за QR-кодом

Надсилається безоплатний каталог

Запрошуємо авторів, перекладачів, художників, редакторів до співпраці

e-mail: publish@bookclub.ua

Для гуртових клієнтів

Харків
тел./факс +38(057)703-44-57
e-mail: trade@bookclub.ua
www.trade.bookclub.ua

Київ
тел./факс +38(067)575-27-55
e-mail: kyiv@bookclub.ua

Одеса
тел./факс +38(067)572-44-28
e-mail: odessa@bookclub.ua

Деларґі Д.

Д29 55 : роман / Джеймс Деларґі ; пер. з англ. Є. Даскал. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2019. — 320 с.

ISBN 978-617-12-7034-3 (PDF)
ISBN 978-617-12-5106-9
ISBN 978-1-4711-7752-1 (англ.)

Ґабрієль був весь у крові, коли ввірвався до поліцейського відділка. Його хотіли вбити. Чоловік на ім'я Гіт, у якого був жахливий список жертв. Ґабрієль мав стати 55-ю жертвою. Класична історія про серійного вбивцю, подумав би детектив Дженкінс, — якби через кілька днів до відділка не зайшов той самий Гіт і не заявив, що ледь не став 55-ю жертвою маніяка на ім'я Ґабрієль. Дженкінс розуміє, що ці двоє якось пов'язані. Та один із них — свідок. А інший — убивця. Тільки одному з них відомо, що насправді означає цифра 55. Якщо це номер нової жертви, то чиє ім'я буде наступне?..

УДК 821.111